

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. u. 4—5 óra közt.

Idé intézendő a lap szemléi részére
vonatköz minden közlemény.

Bármentesen levelek csak lemeret köz-
ből fogadtatnak el.

Írásokat nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-Kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőzde r. t.” a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ., a nkanizsai kerületi betegsegélyző pénztár, a „Zalamegyei Általános Tanítótestület” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint két szer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetéseik jóténnyesen számítottak

Nyitlár potitsora 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetősköz
vonatköz Fischel Fülöp könyv-
kereskedésbe intézendők.

A városi tisztviselők pótléka.

A szeptember 29-ikén tartott városi közgyűlés elfogadta a pénzügyi bizottságnak a városi tisztviselők fizetés-javítására, illetőleg ez idő szerint csak fizetés-pótlékára vonatkozó javaslatát.

Ezt tudtuk előre, hogy így fog történni.

Ki is fejeztük már véleményünket, hogy ennek a millenniumi határozatnak foganatosítására tovább várni nem lehetett.

A pénzügyi bizottság tagjai ezt be is látták és az 1898-ra szóló költségvetés keretébe már részint személyi, részint drágasági pótlék címen minden városi tisztviselő, sőt még a segéd-személyzet részére is vettek föl bizonyos összeget.

És a képviselő testület a pénzügyi bizottságnak álláspontját magáévá tette, elfogadta.

Nagyon helyesen tette. Föl kell tennünk, hogy a pénzügyi bizottság minden egyes tagja tisztában volt és van azzal, hogy a városi költségvetés kerete az előttünk fekvő városfejlesztési követelményekkel szemben is meddig terjeszkedhetik. Föl kell tennünk, hogy a pénzügyi bizottság tagjainak mind-egyikét a legőszintébb jóakarata, de egyuttal

minden irányban megnyugtató lelkiismeretesség is vezette, midőn a városi tisztviselőknek fizetési pótlékot javasolt. Ellenben nem lehet, nem szabad föltennünk azt, hogy ebben a minden tekintetben őszintén jóakaratonak látszó készségben csak egy hajszálnyi is lett volna, a pénzügyi bizottság bármelyik tagja részéről is, az ajándékozó görög szelleméből. Nem szabad, nem lehet föltennünk, hogy a pénzügyi bizottság kebelében csak egyetlen olyan tag is volt volna, aki a költségvetési tervezet tárgyalásakor a markába mosolyogva így gondolkodott volna: „Csak előre, csak tovább ebben a reform-szellemben! Megszavazok én nektek mindent; csak hogy annak idején majd nyitlan annál nagyobbat kaphassak!”

Ezt — mondjuk — nem szabad, nem lehet föltennünk: mert nem akarjuk hinni, hogy eféle görög ravasztságot, örmény politikát annyi okos ember előtt a suba alá lehetne rejtteni. Föltesszük tehát mi is, — mint ahogy a képviselő-testület is föltette, hogy a pénzügyi bizottságnak megállapodásában benne van minden egyes tag részéről az őszinteség is, meg a lelkiismeretesség is.

Annál különösebbnek találjuk azt a jelenséget, hogy éppen arra a városi közgyűlésre, mely a pénzügyi bizottságnak a jövő évi költségvetési tervezete és így a tisztviselők pótlékára is vonatkozó javaslatát tárgyalta, a képviselők olyan kevesen jelentek meg, mintha csak valami kánikulai, egészen érdekességtelen tárgysorozatú közgyűlés volt volna napirenden.

Mit jelentett ez a távolmaradás éppen a tisztviselők pótlékát megszavazó közgyűlésről?

Vajjon azok a távolmaradt szavazatok nagyon is nagy beleyugvást avagy néma tiltakozást fejeznek-e ki? Ki tudná azt egész bizonyosan megmondani?

Ha a távolmaradás nagyon is nagy beleyugvást fejezett ki, hát jól van. De ha néma tiltakozást akart jelenteni: mi volt annak az alapja, a mozgatója? Valamelyes ellenszenv-e a tisztviselők iránt, vagy őszinte, komoly aggodalom a város háztartási körülményeit illetőleg? Ki tudná azt megmondani? Az ilyen hallgatásról sohase lehet tudni, hogy jóakarata vagy pilátusi kézmósság politikájára lappang-e alatta?

Elég az hozzá, hogy a városi tisztviselők pótlékát megszavazta ugyan a képviselő-

A „ZALA” tárcája.

Párviadal.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Barkó Pista, meg Kádár Anti volt a falu két legeszebb legénye. Mikor vasárnaponként bejöttek a pusztról misét hallgatni, bizony minden fehérszem megakadt rajtuk. Mindig párosan jöttek mivel egy pusztán szolgáltak és nagyon szerették egymást. Barkó Pista csikós-bojtár, Kádár Anti pedig gulyás-bojtár volt a porfogói pusztán. Egyik sem volt soha utjában a másiknak: talán azért férték meg egymás mellett olyan atyafiságos szeretettel.

Sámszonban az öreg tisztelő ur nagyon tapintatos ember volt; úgy rendezte el a helyeket a templomban, hogy legelől voltak a leányok, azután jöttek a fiatal asszonyok, ezek után a néniek; legelől foglaltak helyet a férfiak, és pedig úgy, hogy a fiatalja került legelőghátulra.

A böcs tisztelő ur eképpen akart magának áhítatos és figyelmes hallgatóságot biztosítani a templomban. Ródnén is volt ez így; mert ha véletlenül úgy van a dolog, hogy Barkó Pista, Kádár Anti kerüljen a fehérszemek közelébe, azok a tanulatagos, épületes szent-beszédek nagy részében nyomtatlanul szállottak volna el.

Hanem azután mikor vége volt a templomi áhítatoságnak, és kivonultak a templomból, annál

epedőbb pillantásokat vetettek a két sudár legényre. Annak a két szép legénynek ugyancsak módjában lett volna válogatni a falu szépséges szép leányai közül. Azután mégis az történt, hogy ez a két legény egy leányon: Verő Mancin akadt meg a szívével.

Mindenki tudta azt már a faluban, hogy a pusztai szép bojtárok egy leányt szeretnek, a ki nem is gazdag, nem is valami nagyon szép, hanem szelid, mint a galamb, és munkás, mint fáradszatólan méhike.

A két legény is tudta, de ez nem zavarta meg barátságukat. Azután is csak együtt jöttek vasárnap délelőtti tempómba és délutáni táncba.

Őt találkoztak mindig Verő Mancival, a ki teljesen árva volt szegény. Biró András féltelkes gazda fogadta örökké.

A leány szives volt mindkét legényhez és örült neki, hogy azok is oly szépen megérték mellette; olyan testvériesen megtudták osztani még a táncban is.

Soha egyik sem kérdezte meg a leányt, hogy melyikhez huz a szíve jobban; mert tudta, hogy az a válasz valamelyiknek eletebe kerül. Egmás között sem beszéltek erről a dologról soha.

Hanem ez örökké így még sem tarthatott. Egyszer Barkó Pista, a csikós bojtár, egy pohárnál többet talált felhőrpinteni tánc közben és kissé nekiszilajult a kedve. Oda ment Kádár Antihoz, átkarolta nyakát és azt mondta neki:

— Anti pajtás jó kedvem van.

— Látom, Pista.

— Ilyenkor kurázsisabb az ember. Tudod: mit gondoltam?

— Rosszast nem, azt tudom.

— Mondok: talán kérdezzük meg Mancikát! Kádár Anti elhalaványult, nagyot sóhajtott. Azt gondolta magában: „No most egyik elbucuszhatik az élettől.” Aztán szomorúan mondta:

— Nem érnék rá későbbben is?

Barkó Pista jökdvten felelt:

— Jobb előbb, mint utóbb. A kit Manciká szíve választ, azé legyen; a másik meg számoljon az árván maradt szívével.

— Jól van Pista, gyerünk hát!

A két legény ölekezve ment Verő Mancsi elé. Annak éppen egy rózsabimbó volt a kezében és mosolyogva nézett szelid szemével a két legényre.

Barkó Pista megfogta a leány kezét és így szólt:

— Mancikánk, tudjuk, hogy mindkettőnkhez jó szívvel vagy, de azért egyikünkhez bizonyosan mégis csak jobban húzódol. Ezt akarjuk mi most megtudni. Ilyen esetben a szó nagyon nehéz; hanem add valamelyikünknek azt a rózsabimbót. Az leasz a választótdat.

A leány szemérmesen sűtötte le a földre tekintetét és a rózsabimbót zavarodottan forgatva kezében, halkán kérdezte:

— Aztán a másik?

Erre már Kádár Anti felelt szomorú sóhajttással:

— Az majd végez az árván maradt szívével. Verő Mancsi arca egyszerre befelhűsödött. Föl-

festület; a jövő évi költségvetést elfogadta, de olyan torma szellemben, mintha a pénzügyi bizottság tagjaiban mind csupa ajánldékozó görögöt látott volna.

Ez a pótlék-javaslat pedig bizony (a tisztviselőkre való tekintetből is) lelkesebb fogadtatást érdemelt volna.

Politikai szemle.

Belföld.

Románia királya Budapesten.

A román királyi pár két napot töltött a magyar fővárosban, s a főváros közönség által lelkesült szívesseggel fogadtott. Meglátogatták az operát, az új országházat, a parkklub helyiségét s mindenütt a leglelkesebb óvációkban részesültek, különösen Erzsébet királyné hódította meg a magyar közönséget rendkívüli kegyessége és nyájasága által. Szeptember 19-én disszabéd volt, melyen a következő felkézöntök hangzóttak el:

Királyunk ó felsége a mai udvari ebédben a következő beszédet mondotta:

„Előtte amaz, olyan fényes, mint meleg fogadtatás emlékeitől, s melyben Felséged romániai tartózkodásom alatt részesíteni kegyes volt, boldognak érzem Magamat, hogy jelenleg alkalmam nyílik Felségednek ezúttal újra mely és legőszintébb hálaomat kifejezni.

Élénk megelégedésemre szolgál Felségedet, úgy mint Ó Felséget a királynét ma Köztünk üdvözölhetni és különösen meghatva Felségednek azon szüntelen törekvéséről, hogy a népeink közt lennálló kitünő viszonyoknak megadja az állandó és szoros barátság jeleit, kérem Felségedet, legyen meggyőződve arról, hogy En a Magam részeről is mindig azon leszek, hogy Felséged ezen törekvését leghatóságában támogassam.

Isten tartsa meg hosszú évekre Romániának azon uralkodót, a kinek magas bölcsesége ezen országot a rend és béke egyik s kővé elemévé tette Európában. Es midőn ezen oly szerencsés állapot fennmaradása és megerősítése iránt a leghőbb óhajokat táplálom, poharamat felséges vendégeim: Románia királya és királynője Ó Felségeik egészségére bítom.”

A zenekar erre a román himnuszot játszotta.

Erre Károly román király ó felsége a következőleg válaszolt:

„Engedje meg Felséged, hogy élénk és mély hálaomat fejezzem ki egy hiszélő svavaiért, melyek Engem büszkeséggel töltönek el, mint emelte szép árnyas szempilláit, ránézett a két legényre; azután a kezében levő rózsabimbót száz fozalányra szaggatta.

A virágfozalányok oda hullottak eleje a földre. Azok elmondtak helyette mindent. Ő nem választ, ő egyformán szereti mindkettőt.

Tánc után, mikor már mindenki hazatért s a csárda üresen maradt, a két bojár visszament oda. A cigányok még ott ödögnek a csárda udvarában.

Barkó Pista odaszólt nekik: — Megajlatok! Mulati való kedvem van. A cigányok köréje csoportosultak és elkezdtek a kedves nótáját: „Edes-anám én is volt nekem.” Barkó Pista 3 üveg hort teteitől egyszerre az asztalra es ivott szilaj kedvel.

Kádár Anti lelkismeretesen üritette a poharakat, de csak nem rószasodott a kedve. Hajaal felé a cigányok már mind ott bóbiskoltak öbe feketéit hegedűkkel; a korcsmáros is nagyokat bölintott a csapszékben; csak a két legény volt ébren.

Barkó Pista zavaros szemekkel nézett Kádár Antira, a ki csendesen merengett, könyökre támasztott fejfel.

— Te Anti, bolond gondolatom támadt. Manci nem döntött; döntünk mi kettén.

Kádár Anti ránézett Barkó Pistára, aztán olyan formán vont vállat, hogy nem érti: mit akar?

— Nem érted? Hát azt gondoltam, hogy mi döntünk. Iggyunk most tovább egyfolytában. A ki tovább bírja, azé legyen Mancika.

azon szívólyes fogadtatásról, a melyben Bennünket részesíteni kegyes volt.

Felséged szívós vol megemlékezni arról, hogy ép ma egy estendeje azon felette nagy szerencse ért Bennünket, hogy Romániában fogadhattuk Felségedet.

Ezen látogatás emléke mindenkor bevéve marad szívünkben. Ezen látogatás hatalmasan hozzájárult, hogy az államaink közt oly szerencsésen létrejött kitünő viszony még megerősödött, mely a viszony újabb bizonyosságát leli ama gyönyörű fogadtatásban, a mely itt Számunkra készült és a melyhez Magyarországi fővárosa oly meleg és rokonszenves módon csatlakozott.

Midőn kérem Felségedet, hogy a mely tisztelet érzelmeiben és azon hó óhajokban binni méltóttassék, a melyeket Felséged és felséges Háza iránt táplálom, poharamat Felséged egészségére emelem.

Az Eg óvja Felségedet és engedje Felségedet még sokáig uralkodni hü népeinek üdvére és békéjére.

Eljen O Felsége a császár és király! Eljen O Felsége a császárné és királyné!”

Külföld.

A spanyol minisztervátság.

Spanyolországban most adta be az átmeneti kormány lemondását. Amint olvasóink tudják, Revertora spanyol miniszterelnököt a malonai herceggel más az egyházból kiközösítette. Est — vatikáni körökből eredő megbízható értesülések szerint — római egyházi körökben nem helyeslik. Mint-hogy a malonai herceggel Don Carlos hive, valószínű, hogy politikai tekintetek is vonzóttak e cselekedetében. A fino ügy megoldására a vatikáni spanyol követ már lépéseket tett. A minisztervátság úgy fog megoldást nyerni, hogy valószínűleg Sagasta lesz a kormányelnök. Ez esetben Weyler tábornokot visszahívják Kubából, Sagasta pedig autonóm kormányt enged Kubának.

Görög állapotok.

A jelenlegi görög kormány, melynek élnöke Ralli, mint Athénből sepi. 30-óról sürgönyzik — a kamara mai ülésén felvetette a bizalmi kérdést, 30 képviselő a kormány mellett, 98 pedig ellene szavazott, 33 képviselő tartózkodott a szavazástól. A szavazás eredményének kihirdetése után Ralli miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány beadta lemondását.

Akkor azután Barkó Pista fölzavarta a korcsmáros; tele rakatta az asztalt borral, s azt mondta, hogy most már nyugodtan alhatik tovább.

Elkezdett a két legény inni életre halálra. Barkó Pista homlokán kidagattak az erek, nyelve egyre nehezebb-n fordult. Kádár Anti ezalatt folyton halványabb lett, de arcvonásai mit sem változtak.

— Te még józan vagy, ugy-e — kérdezte dadogva Barkó Pista.

— Tudod pajtas, nekem mindegy. Belém töltheted az egész Balatont borra változtatva. Talán megutadok tőle, de a fejemet nem zavarja meg.

Barkó Pista elködösült szemekkel révedt bele a semmisségbe.

— Te Anti, most már bizonyos, hogy Mancika tied lesz. E no pedig itt, ebben a csárdában pusztulok el; az is bizonyos. Ha már a földben leszel, nézzetek el néha napján síromhoz. Ne hagyjátok kipuasztni a fejémet! Könnyebb lesz nekem a föld, ha nem feledek el.

A két ismerős öklével beszorította szemét, hogy agyonszakolja azt a két nehéz könyvecsept, a mik szempillájára rakódott.

Kádár Anti felfordította ejét, mintha elnézne a messzeségbe; ugy kérdezte meg pajtasától:

— Hát azután mi lenne szegény öreg édesanyádból?

Barkó kissé fölemelte fejét, elsimította a homlokára hullott fekete fürtöket, mintha világosságot, biztató sugárt keresne, várna a semmisségből.

— Igazad van, Szegényre nem is gondoltam.

A vármegye házából.

Zalavármegye

(Törvényhatósági bizottságának Zala-Egerszegen 1897. évi október hó 4-én s folytatva tartandó közgyűlésen felveendő tárgyak sorozata.

A tárgyak megnevezése.

1. Alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról.
2. Az elhalálozás folytán megüresedett árvaszéki ülnöki, — a lemondás által üresedésben levő két szolgabírói, — mégis az ujonnan rendszerezett két szolgabírói — és V ik aljegyzői — végül a szintén üresedésben levő IV-ik aljegyzői állásoknak, s az ezen állásoknak betöltése következtében esetleg megüresedő más tiszti állásoknak választás utján való betöltése.
3. A nm. m. kir. beügyminiszteriumnak 61840/II. sz. a. kelt körrendelete, az 1898. évi megyei költségvetés elkészítése és feltér,esztése tárgyában ezzel kapcsolatban a vármegye 1898. évi költségvetéstervezete, és
4. A nagym. m. kir. beügyminiszter 57181/II. 1897. számú rendelete az állami pótvajdalmalmaz terhére kérelmezett két árvaszéki ülnöki és két díjnoki állás rendszerezése tárgyában 7157/ni. 1897. jk. 32. szám alatt kelt határozatra.
5. A nm. kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak 27626. sz. a. kelt rendelete a tapolca—keszthelyi h. é. vasut segélyezése tárgyában 30522/896. 806 jk. sz. a. hozott közgyűlési határozatra.
6. A megyei számvonóság előterjesztése az 1898. évi betegápolási költségek fedezésére szükséges pótdó megálapítása tárgyában.
7. Ugyanannak előterjesztése az 1898. évre szükségendő katonabeosztásai pótdó megálapítása tárgyában.
8. A győri kir. ügyés-ség a Polgár Béla ellen sajtóterben hozott felmentő ítéletet, s az ez ellen bejelentett semmisségi panaszt elutasító curiai határozatot megküldi.
9. A vármegye alispánjának előterjesztése a gróf Zichy-Bathányi-féle alapítvány tárgyában.
10. A nagym. földmivelésügyi m. kir. Miniszter Ur 30321. VII.1.67. számú rendelete a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. 12. t. cikk végrehajtása körül észlelt mulasztások tárgyában.
11. A megyei gazdasági egyesület s a járási mezőgazdasági bizottságok véleménye az 1894. 12. t. cikkben föl nem említett káros állatok és növények irtása s a hasznos madarak és más állatok kímélése tárgyában.
12. A nm. földmivelésügyi m. kir. miniszter Urnak 41740. számú rendelete a köntényesztési célokra szánt nem állami tulajdont képező és nem állami felügyelet alatt levő mének meg-

Lásd, én nekem mindegy: élet vagy halál. Nem hagyok itt senkit, kinek könyve utánam csordulna.

— Igaz, te vagy a szerencsésebb minden tekintetben.

— Velem, ha elpusztulok is, nem veszt senki. A két legény összehittotte poharat és leöntötték a szívókra toltul keserűséget. Aztán elhallgattak, elmerültek kavargó gondolataikba.

Kádár Anti végre fölemelkedett.

— Tudod mit, Pista? Látom már, hogy rajtad nagyon erőt vett a bor. Fejed nehéz; nem bírnád most sokáig. Alugyál egyet! Reggelre már ott lehetsz a ménes mellett.

Barkó Pista ingó fejfel, tiszok szemekkel fordult Kádár Anti felé.

— Nem... nem... nem! Iszom... mig... a szívem... meg nem szakad... Most már... a tied... Mancika

Csak dadogva tudta már kimondani ezt a néhány szót, fejé lehanyatlott az asztalra; szeméi becsukódtak.

Kádár Anti szép csendesen fölkelte a vendéglőt. Kifizette a bort. Aztán fekvőhelyet kért pajtása számára. Oda le is fektette szépen s arra kérte a korcsmáros-t, hogy ne költse fel reggelig.

Maga pedig egyenesen Bíró András háza felé tartott.

Vérő Manci már kint dolgozatott a kertben.

Kádár Anti azomoru, fájdalmas képpel néste sokáig azt a szelid, jószágos teremést. A kerítésre szép sötét-piros róza feküdt. Est

viágálása körül követendő eljárás tárgyában.

13. A nm. m. kir. honvédelmi miniszteriumnak 3971/eln. sz. a. kelt leirata, az utjonnan felállított katonai nevelő- és képzőintézetek számára alapítványi helyek létesítése tárgyában.

14. Főispán ur Önéletossága, az Ó osztrácsi és királyi Főnöke Klottl Főhercegnő által Cirkvenicán alapított „László gyermek otthon” nevelő viselő menház fenntartási költségeihez vármegyei hozzájárulást előző kérvényt átviszi.

15. A nm. kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak 37538. sz. a. kelt leirata, a vármegye területén elvett állami közutak felhagyása, valamint egyes törvényhatósági közutaknak állami kezelésbe való átvétele tárgyában 2712/108. jk. sz. a. hozott közzétételi határozata.

16. A nm. kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 843/P. K. sz. a. kelt leirata, a 1900 ban Parisban rendezendő nemzetközi kiállítás tárgyában.

17. A megyei árvaszak 24503/a. 97. számú előterjesztése a gyámoltak és gondnokoltak részére a folyó év első felében fizetendő kamatokra nézve a közös kamatkötés meghatározása, továbbá az árvtár tartozásának, követelésének és vagyosságának megállapítása, a pénkezelés és költésnök kihelyezése tekintetében fennálló szabályok módosítása tárgyában.

18. A megyei közigazgatási bizottság 1897/kb. 96. számú határozata a megyei árvaszak ügyvitelének megvizsgálása tárgyában.

19. A megyei m. kir. építkezési hivatal 998/97 számú értesítése a vármegyeház új épületében állta bérbenbirt hivatali helyiségeknek a borszerződés lejár előtt fennálló átengedése tárgyában 7187/897. jk. sz. a. hozott határozat folytán arról, hogy ama helyiségeknek nem engedheti át, mert hasonló bérösszegért nem szarazhatott más helyiséget, nagyobb bérösszeg pedig nem engedélyezett.

20. A nagym. kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 48311/97. számú rendelete az állandó használat alatt nem álló kényének sóprése tárgyában.

21. Dr. Tuboly Gyula m. tb. ügyész véleménye a Kramarics-féle alapítvány tárgyában.

22. A nagym. m. kir. Belügyminiszter ur 44870/4V. sz. 97. számú körrendelete a községi jegyzők nyugdíjszabályainak a m. kir. közigazg. bíróságról szóló 1896. 26. t. cikk 27-ik §-ában foglalt intézkedés folytán szükségessé vált módosítása tárgyában.

23. A zalamegyei községi és körjegyzők együttesen folyamodása a megyehelyi községi és körjegyzők fizetésének 600 forintra leendő tölémeleése iránt.

24. A novai járás községeinek kérvénye a novai és letenyei járással községeiből alakított 3-ik számú kérményesprői munkakerület kettéválasztása és a novai járás községeiből új munkakerület alakítása iránt és Bohering József kérményesprői kérvénye a VIII. és IX. munkakerület módosítása iránt.

25. Kovács Márton és társai alsó- és felső-zaldi lakosok kérvénye a két község árvtárában felmerült hiányok a megyei árvtári tartalékalapból leendő megtérítése iránt.

26. Özv. Rózsa Lajosné bekeházi lakos mint néhai Rózsa Lajos volt árvaszaki elnök örökös és Thassy Kriszta mt. főbbéze kérvénye az iránt, hogy a 24390/ni. 94. jk. 690. sz. a. határozat folytán ellenök, valamint Nagy Imre volt árvaszaki elnök és Braunstein Pál ár. elnök ellen 264 frt 49 kr. kárkövetelés és ennek 1896. évi június hó 1-6tól 100 5/100-os kamattal iránt indított perben megállapított egyetemleges fizetési kötelezettség vagyis a Nagy Imrere és Braunstein Pálra eső részletek fizetése föl felmentessenek.

27. Szántó Gábor langvisi lakos föllebbezése a vármegye alispánjának 7870/ni. 97. számú határozata ellen, melylyel a 131/ki. 97. sz. I. oku határozat helybenhagyása mellett a községbírói állás visszautasítása miatt 100 frt pénabüntetést fizetésére köteleztetett.

28. A novai járás főszolgabírája a lenti községi bíró választására vonatkozó iratokat Kovács István és Isai, lenti lakosok föllebbezése folytán 1193/k. 97. sz. a. b. uterjeszti.

29. A sümegi j. főszolgabírája Sümeg nagyközség képviselőtestületének a pinci helypénzszedés megszüntetése tárgyában I. é. január hó 24-én 5. sz. a. hozott határozatát Rizer Ferenc sümegi lakosnak a voasprémi megyés püspök megbízottjának föllebbezése folytán 1452/ki. 97. sz. alatt b. uterjeszti.

30. I. nagykanizsai j. főszolgabírája Légrad község képviselőtestületének f. é. március hó 24-én 40. sz. a. kelt a róm. kath. felekezeti lelkes túzila járandósága s a magyar hitazonoklatóért és a róm. kath. felekezeti iskolában tartott hitoktatásért ugyanannak fizetett díjak tárgyában hozott határozatát Gadó Mátyás plebános föllebbezése folytán 1971/ki. 97. szám alatt b. uterjeszti.

31. A zala-egereszei j. főszolgabíró az andráshidai körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületi egyetemének a körjegyzői irodahelyiség beszerzése és kibérlése tárgyában hozott határozatát 1973/ki. 97. számú alatt jóváhagyás végett b. uterjeszti.

32. A sümegi j. főszolgabírája Sümeg nagyközség képviselőtestületének a kiadodóvára s az elemi és felsőbb leányiskolára vonatkozólag 34897/sz. a. hozott határozatát Eitner Sándor sümegi és özv. Szilber Antalné assz. Ferenci Lujza budapesti lakos föllebbezése folytán s a községnek özv. Szilber Antalné föllebbezésére hozott 2190/897. számú határozatát a nevezetnek föllebbezése folytán 2612/ki. 97. számú jelentésével b. mutatja.

33. Nagy-Kanizsa r. t. város polgármesterének kérvénye az iránt, hogy a város határában lévő szótokban alkalmazott helyőrkök forgópiastoly helyett egycsofű góyos legyvert használhassanak.

34. A gulácsi körjegyzőséghez és anyakönyvi kerülethez tartozó községek kérvénye az iránt, hogy a körjegyző az anyakönyvi teendők föl felmentessék.

35. A tapolcai járási főszolgabíró a kékkuti községi korcama, káplány-alapítványi rét és birka legelő bérbendására vonatkozó iratokat Hertelendy István alsó-dörgicei lakos, a kegyes tanítórend képviselője föllebbezése folytán 3727/k. 97. sz. a. b. uterjeszti.

36. A nagym. m. kir. belügyminiszteriumnak 7772/II. sz. a. kelt rendelete, a vármegyei székházban szükségessé vált festési- és tartózási munkálatok költségeinek engedélyezése tárgyában.

37. A nm. m. kir. belügyminiszteriumnak 58447/II. sz. a. kelt rendelete, a vármegyei gyületem falazati kifestésére szükséges csasznek engedélyezése tárgyában.

38. Szabályrendelet tervezet, a vármegye némely közuján közelekedő és kisméretű teherszállításra szolgáló közuti járművek kerekialap szélességeinek megállapításáról.

39. A vármegye alispánjának előterjesztése az 1888. évi XV-ik t. c. alapján igénybe vehető pótdó kivétel tárgyában 1801/894. 19. jk. sz. a. alkotott szabályrendelet 2. ik §-ának módosításáról.

40. A magyar állam szeresve fennállásának megőrkötéséről a vármegyei közművelődési alap

terhére évi 200 forinttal létesített 3 öszötöndj adományozása.

41. A dunántúli h. é. vasutórszénványtársaság tudtja, hogy az igazgatóságha az új 3 évi tartámsra Zala vármegye képviselőiál Gyömröy Vince, Hertelendy Ferenc és báró Puthény Géza urakat, igazgatósági taggá pedig a vármegye alispánját választotta meg.

42. Küldöttségi jelentés, Deák Ferenc szülőhazának emléktáblával történő megjelölése tárgyában.

43. A vármegye főorvosának véleményes jelentése, Stridón egy személyes jogu nyilvános gyógyszerár felállítás iránt beadott folyamodványra.

44. Ugyanannak véleményes jelentése, Nagy-Kanizsán 4-ik gyógyszerár felállításáért beadott folyamodványra.

45. Fellebbezés özv. Oroszlán Job Tamásné nyugdíjgyűjében 12606/ni. 97. sz. s. hozott nyugdíj választmányi határozat ellen.

47. A tuzsvitelői nyugdíjintézeti választmány 6sv. Nagy Lajosné nyugdíjazására vonatkozó iratokat az alapszabályok 19. §-a értelmében teendő intézkedés végett b. mutatja.

48. Unger Kálmán járási szolgabírónak kérvénye egyévi önkéntesi szolgálata teljesítésére szabadságidő engedélyezése iránt.

49. Beretz Árpád III-ad oszt. irnoknak kérvénye katonai szolgálata teljesítésére két havi szabadságidő engedélyezése iránt.

50. Skublica Gyula bizottsági tagnak közigazgatási bizottsági tagságáról szóló lemondása b. mutatattik.

51. A megyei számvéveség, a Periak községben behajhállanná vált törvényhatósági pótdó törlesére vonatkozó iratokat b. mutatja.

52. Tapolca község képviselőtestületének, községi pótdó leirása tárgyában hozott határozata törvényhatósági jóváhagyás végett b. mutatattik.

53. Tapolca község képviselőtestületének ingatlan szerzésére vonatkozó határozata jóváhagyás végett b. mutatattik.

54. Csáktornya község képviselőtestületének, községi pótdó törése tárgyában hozott határozata jóváhagyás végett b. mutatattik.

55. Zala-Egeresze r. t. város képviselőtestületének ingatlan szerzés tárgyában hozott határozata törvényhatósági jóváhagyás végett b. mutatattik.

56. A nyirádi közzétételi elérés emelése tárgyában hozott képviselőtestületi határozat törvényhatósági jóváhagyás végett b. mutatattik.

57. A m. kir. államépítkezési hivatal Söröze Gyula megyei utkaparóknak segély adományozása iránti kérvényét b. uterjeszti.

58. A megyei számvéveség előterjesztése, Stern és társa cég által a vármegyei árvaszak részére kiszolgált papír költségeinek a gyámpezntári tartalékból leendő kitalása iránt.

59. Bördöce község képviselőtestülete által vásárolt ingatlanra vonatkozó adásvévesi szerződés törvényhatósági jóváhagyás végett b. mutatattik.

60. Drankovec község képviselőtestületének községi kölcson felvétele tárgyában hozott határozata.

61. Légrad község képviselőtestületének a községi tulajdonát képező legelő kezelése tárgyában hozott határozata törvényhatósági jóváhagyás végett b. mutatattik.

62. Szilvágy község képviselőtestületének a község tulajdonát képező, 100 forintos regale váltási kötvény bevétele tárgyában hozott határozata.

63. Szent-Gróth polgárváros község képviselőtestületének a község tulajdonát képező 1150 forintos regale váltási kötvény eladása tárgyában hozott határozata.

64. Monostor-Apáti község képviselőtestületének a község tulajdonát képező 1800 forintos regale váltási kötvény eladása tárgyában hozott határozata.

65. Perlak község képviselőtestületének 5000 frt községi kölcson felvétele tárgyában hozott határozata.

66. Tapolca község képviselőtestületének ingatlan felosztása tárgyában hozott határozata.

67. Tapolca község képviselőtestületének a helyszínelés alkalmával a község tulajdonát felvett orlóre és legelőre vonatkozó tulajdonjog telek-könyvi átírása tárgyában hozott a dr. Kovács Vilmos képviselőtestületi tag által megfellebbezett határozata.

vigyazva lessakítottta; azután megzsolítottta Mancsikát.

A leány üdít arcal futott oda hozzá.
— Talán csak valami baj történt, hogy ilyen korán a faluban jár?

— Semmi baj sincs édes Macsikám! Csak egy kéréssem van hozzád. Vidd el ezt a rózsát a kocsmába még ma délelőtt. Barkó Pista vagy alakít ott, vagy iddógál. Add neki ezt a piros rózsát; mond, hogy én küldöm neki. Megteszed ugy-e édes jó Mancsikám?

— Mért ne tenném meg a kigyelmed szép szavára! — mondta szomorúsan a leány és átvette a trissen szakított rózsát.

Ha tudja volna segítség, hogy abban annak a halvány legénynek életét vette át.

— Köszönöm, angyalom! Köszönöm! — mondta szerető hangon Kádár Anti és reszkető kézzel szorította meg a leány kezét.

Elindult az alvó felé.

Egyezzer megállott, visszahézt. Láta, hogy Mancsika még mindig kíséri őt szemével. Gondolkodott kisé: ne menjem-e mégis vissza, megmondani Mancsikának, hogy mit jelent a rózsza; hogy assz. adja át Mancsikának, boldogságát, életét. Barkó Pistának; ő pedig almsgy világgá: nem fogják őt látni többé soha.

Nem ment vissza.

Bucsu! inett még egyszer Mancsikának, aztán neki indult a világnak lemondó nagy, árva szívével.

68. Kővágó-Ecsa község képviselőtestületének a községben létesítendő távirádhivatal felállítás tárgyában hozott határozata.

69. Felső-Páhok község képviselőtestületének a község tulajdonát képező 850 forintos regale váltásig kötvény eladása tárgyában hozott határozata.

70. Lenti község képviselőtestületének a község tulajdonát képező regale váltásig kötvény beváltása tárgyában hozott határozata.

71. Kővekeilla község képviselőtestületének a községben létesítendő távirádhivatal felállítás tárgyában hozott határozata.

72. Muraszénfalva község képviselőtestületének a földhöz haszonbérlet törzése tárgyában hozott határozata.

73. Balaton-Kövesd község képviselőtestületének a községi ingatlan eladása és szerzése tárgyában hozott határozata.

74. Dráva-Szent-Iván és Felső Vidafalva község képviselőtestületének, községi ingatlan szerzése tárgyában hozott határozatait az adóbevétel szerződéseikkel együtt törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatattak.

75. Alsó-Rajk és Bratons községek képviselőtestületének a kisorolt regale váltásig kötvények értékeinek hovatfordítása tárgyában hozott határozatait.

76. A sümegi alreáliskola államosítási tárgyában Sümeg község képviselőtestülete által hozott határozat jóváhagyás végett bemutatatták.

77. A vármegye alispánja a Viosz Miklós megyei irnok legyeimi ügyében hozott jogerős határozatot 1886. XXIII. l. c. 12. § a értelmében bemutatja.

78. A vármegye alispánja a Horváth Bertalan nyudisjátot m. arvas. ölnök legyeimi ügyében hozott jogerős határozatot az 1886. XXIII. l. c. 12. § a értelmében bemutatja.

79. A vármegye alispánja Halász József megyei irnok legyeimi ügyében hozott jogerős határozatot az 1886. XXIII. l. c. 12. § a értelmében bemutatja.

80. Zemplénvármegye közönsége egy magyar görög katolikus püspökség felállítását iránt a kormányhoz intézett feliratát közli.

81. A magyar néprajzi társaság kérvénye anyagi támogatás iránt.

82. Csánadvármegye közönsége a külsőben levő adótervezés-reform tárgyában a pénzügyminiszter urhoz intézett feliratot megküldi.

83. Veszprémvármegye közönsége átírata, a kötelező állami tűzkárbiztosítás behozatala tárgyában.

84. Szabadka szab. kir. város közönsége a mezsei munkások és a munka adók közötti viszony szabályozásáról kidolgozott törvényjavaslatát közli.

85. Hevesvármegye közönsége, a közúti földanyagok vasúti viteldjének mérésükre iránt a kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett feliratát megküldi.

86. Szabolcsvármegye közönsége, a difteritis elleni védekezés minél szélesebb körre terjedő terjesztése iránt a belügyminiszter urhoz intézett feliratát közli.

87. A vármegyei számvevőség által megvizsgált községi költségtervek és bírói számadások törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatattak.

88. Dr. Háy István megyei főorvos dr. Deák Ernő orvos oklevelét kihirdetés végett bemutatja.

89. Dr. Háy István megyei főorvos dr. Schramek József m. kir. honvédségreorvos zala-egereszei lakos orvostudori oklevelét kihirdetés végett bemutatja.

90. Dr. Háy István megyei főorvos Nemes Józsefné szül. Pinter Mária Julianna keszthelyi lakónak szülésznői oklevelét kihirdetés végett bemutatja.

91. Dr. Háy István megyei főorvos Löbl Johanna férj. Bocsnányi Gyulaé tapolcai lakónak szülésznői oklevelét kihirdetés végett bemutatja.

Városi közgyűlés.

Nagy-Kanizsa szept. 29.

A képviselő testület ülési legtöbb esetben nyugodtan folynak le és csak ritkán vernék fel nagyobb hullámokat. A mily hidegvérrel jönnek el a városatyák, ép oly szenttelen arccal hallgatják végig a jelentéseket és távozáskor nem látszik rajtuk az izgatottságnak a felindulásnak még csak legparányibb jele sem.

Szerdán délután csak közepes számmal teltek meg a széksorok a városház nagytermében. Csupán a huszterek hosszú, hétéhr egész milli gyertyái izgatták tán azokat, kik azt hitték, hogy az ülés hamarosan véget ér. Dick József dr. képviselő egy hatalmas akta-csomót szorongatott kezei között, olykor idegesen csapta fel a nagy foliansokat és elborult arccal keresett, kutatót bennük, közben egy tiszta lapra gyorsan odavetett írónnal néhány megjegyzést. A többiek künn a homályos előcsarnokban és benn a teremben privát dögökről beszéltek. Nem sejtette senki, hogy egy kis obstrukcióban lesznek részesek, mert Dick dr. valóssággal obstruált. Megfontoltan, szépen, hűvel támadta meg a pénzügyi bizottságot, de annál kevesebb eredményrel. Nem állt senki a pártjára, de ez őt nem riasztotta vissza attól, hogy el ne mondja mindazt, a mi a feltek nyomta. Erősen kifakadt a városi tisztviselő személyes pótlékának aránytalan beosztása ellen, hol a százalékos számítás nem tartották szem előtt, hanem, mint a hogy ő mondta ötletszerűen, talán szubjektív érzésen alapulva ennek ennyit, amannak annyit határozott meg a pénzügyi bizottság. Majd a rendőrök fizetése mellett foglalt állást, hathatós érvekkel bizonyította, hogy egy család 25 frt fizetésből a mai viszonyok között meg nem élhet és egy rendőrnek a fizetése alig 25 frt.

És azt tartjuk mi is, hogy a főkapitány érve egy parányit sem megnyugtató, hogy más városban még, annyit sem kapnak a rendőrök. A rendőrnek megbizható, lelkiismeretes, pontos meg nem vesztegethető embernek kell hogy legyen és ez első sorban úgy érhető el, hogy ha ekzsztatenciája biztos és nem szorul semminemű megvesztegetésre. A nyomor hatalmas, a becsatlenség legelső utazó ügynöke. Elalattja a legtisztább lelkiismeret lázadó szavait is, már pedig 25 frt fizetés egy családnak elég arra, hogy valaki kényelmesen nyomorogjon, de nem arra, hogy tisztességesen megélhessen. A képviselő urak hamarosan átsiklottak e kérdésen.

Hába kardoskodott, hába védte oly melegséggel Dick dr. a rendőrök ügyét, mosolyogva elvetették.

A tárgysorozat többi pontjait gyorsan elintézték, csak a gelsei Guttman Henrik felé alapítványánál fejlődött ki egy kissé szenvedélyes vita.

Az ülést Vécsey Zalmond polgármester három óra után nyitotta meg, a jegyzőkönyv vezetésére Langyel Lajos szót a jegyzőkönyv hitelesítésére Eberspanger Leo és Unger Ullmann Elek képviselőket kérte fel.

Szekeres József dr. még mielőtt a sorosat letárgyalásához fogna a képviselő testület, soron kívül kér szót. Középszerűségi kérdésben interpellálta meg Deák Péter rendőrfőkapitányt. Utalt arra, hogy a legutóbbi időben rendkívül felzaporodtak az oly betegségek, melyeket ide költözködött emvargó nők és családneányok terjesztenek. Sőt a mult hetekben egy kilenc éves leánykát megfertőzve szállították a helybeli kórházba. A leány betegsége kórházból városunk közegészségügyére péva. Kérte, hogy a főkapitány minő intézkedések tett vagy hajlandó tenni és hogy a nyílv. házak felállítását egót eszközös városunkban.

Deák Péter azonnal válaszolt erre. Az eddigi foglalkozás és hiányos nyilvántartási lajstrom nagyon megnehezítette az ellenőrzést, de ő már egy szabályrendeletet dolgozott ki, melyet a képviselőtestület jóváhagyása után feltérjesztene a belügyminiszterhez. A nyílv. ház felállítását ő is szükségesnek tartja és ebben az orvosi

kar már ki is dolgozott egy tervezetet, melyet ő alapul fog venni.

—1. Ezután kezdtek a rendes közgyűlést. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1896. év zár. számadásairól rendben volt, a számvizsgáló bizottságnak a felmentvényi szokásos módon megadták.

2. Tanácsai előterjesztés és a város 1896. évi költségvetéséről az ezzel kapcsolatos ügyek tárgyában, a v. pénzügyi-bizottság tárgyalási jegyzőkönyve és az ebben foglalt javaslatokkal. A pénzügyi bizottság javaslatait egyhangulag egézszen elfogadják, de a részletes tárgyalásnál többen hozzászólnak.

Deák József dr. nem érli, hogy miért mutat az idei költségvetés főösszegében 158 ezer frral többet mint a mult esztendőben. A pénzügyi bizottság javaslatait nem fogadja el részleteiben, nem pedig azért, mert a személyes pótlékok minden figyelem nélkül, mintha csak úgy ölet-szerűen lennek odavetve. Szembőlön kéri a városi tanács fizetési kimutatásából, hogy az arvaszéki előadó tanácsos 1200 frtja évi fizetése után személyes pótléka csak 100 frt, míg a közgazgatási tanácsosé, kinek 1000 frt van 300 frt a személyes pótléka, holott az előbbi, évek óta áll már a város szolgáltatában és állásának fontossága felette áll a másiknak. Ha már nem százalékosan alappon csinálták meg a személyes pótlékokat, annál is inkább megérdemli az arvaszéki előadó, hogy ő pótlékát emelje.

Eberspanger Lipót, csak arra hívja fel Dick képviselő figyelmét, hogy a szorgos tanulmány dacára még sem vizsgálta figyelemmel az a kimutatást, különben nem kérdezné, miért mutat es főösszegében 158 ezer többletet. A város ez évben magához váltotta a regale bérletet 106600 frtért és így ennek a pozíciója a beretelekben fellelhető. Ezzel csak formailag növekedett a főösszeg, alapjában ugyan olyan maradt mint az előző évben, sőt tán kedvezőbben is.

Miközben a főjegyző, az arvaszéki és közigazgatási előadók és a főkapitány személyes pótlékát arányos 300-300 frtra kéri felemelni.

Ehhez aztán többen hozzászóltak és a közgyűlés csupán az arvaszéki előadó személyes pótlékának 100 frtről 300 frtra való felemelését fogadta; el. Most került a rendőrökre a sor.

Deák dr.: A polgármester ur jól tudja, mert ő volt előző városunk rendőrfőkapitánya, hogy hány esetben kellett rendőröket elfelváltani a szolgálatból, mert berrvalókat fogadtak el. Mások önként hagyták el állásukat, mert nem biztosították eléggé a megélhetést, és manapság is azt tapasztaljuk, hogy folyton változik a rendőrség. Ez előző is azt vonja maga után, hogy a rendőrség városunkban sohasem lehet eléggé jól kiépítet. Azért a csekély 300 forint fizetésért nagy szolgálatot kell teljesíteniük. Az ő éberségüktől függ a személy-és vagyonbiztonság; városunk minden polgára abban a tudatban hajtja álomra fejét, hogy a bekövetkező bajok felett odaadással örködnék. De azt tapasztaljuk, hogy a legénység nagyon elkeseredett; sok a teendője, és a fizetése nagyon alány, és ezeketán vajjon megütöközhetünk-e azon, ha néha egyiket másikat megvesztegethetik, ha egyik másik berrvalót fogad el? Nem! De így megvesztegethető rendőrségnél nem érezheti senki elég biztonságban magát.

Kéri, hogy emelje, ha nem többel, csak 5 frral havonta a rendőr fizetését.

Deák Péter főkapitány: Igaz, hogy jó volna, ha felemelnék a rendőrség fizetését, de az is igaz, hogy Kanizsa a fizetés dolgában felette áll minden más városnak.

Deák: Ex mitsem bizonyít, ép azért rossz mindentül a rendőrség, huszonnéf forint havi fizetésből lehetetlen szász kenyéren kivüly egyebet enni.

(Élénk ellentmondások; a javaslatot nem fogadják el.)

3. Dr. Pachinger Alajos főgyógyászati igazgató felbevezése a v. l. 5067 97. sz. a végzése ellen, a főgyógyászati költségvetés túlképe tárgyában.

A közgyűlés tekintettel a lejárati millenniumi ostendóra, mely az iskolában anyagi áldozatokat kívánt, helyt ad Pachinger Alajos dr. felbocsátásának.

4. A v. jogügyi bizottság véleményes javaslata a gelsei Guttman Henrik felé 3000 frtos alapítvány tárgyában. A nagykanizsai íz. hitközség nem rég ártt a városhoz, hogy a gelsei Guttman Henrik felé alapítványt adja át neki, a mennyibe is az alapító

levél tisztán kimondja, hogy ha Nagy-Kaniszában vataha főrel, vagy lelkész-korakodalmi iskolán építse, úgy az alapítvány kamatai feletti az iskola rendelkezik.

Eperjessy Sándor erősen ellenzi, hogy a tőkét is átadják az isz. hitközségnek.

Márcsok Gyula kéri a tőke kiutalványosását. Különböző évről évre csak keletleneséget okozna ez az isz. hitközségnek, ha a kamatokról mindig hivatalosan kellene szaladgálni. Azt tartja, hogy vele együtt másoknak is elég garanciát nyújt az isz. hitközség, melynek a város belterületén 200 ezer forintot érő tehermentes ingatlan birtoka van, s nem érti, hogy Eperjessy miért vonakodik annyira ettől. Név szerinti szavazást kér. Az ő indítványát nagy többséggel elfogadják.

A városatyák most már türelmetlenkedni kezdtek. Egyik is, másik is lassan szalánkonyi kezdett mert a sötét este ott állt már a nagy ablak-táblákon. A tárgysorozat alábbi pontjain hamarosan atettek.

5. Tanácsi előterjesztés a két városrész közötti utastét-áthelyezési ügyben, az erre vonatkozó bizottsági javaslatokkal.

6. Tanácsi jelentés a Kazinczi utcai iskolánál hármesteri lakások építése tárgyában.

7. Tanácsi előterjesztés az 1897. évi gubacs-termes árverés utján történt értékesítése tárgyában.

8. Tanácsi jelentés a folyó építkezések költségei fedezése tárgyában.

9. Tanácsi előterjesztés az 1898. évi legutóbb adót fizető képviselők névjegyzékének kiigazítására a köldöttség megválasztása tárgyában.

Az ülés 7 órakor ért véget.

H I R E K.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Halász Imrét* a dévai állami főreáliskolához internatusi felügyelő tanárnak nevezte ki. A kinevezést a mult tanévben végezte az egyetem, kitűnő képzettségű, 22 éves fiatal-ember. A kinevezés azért érdekel bennünket közelebről, mert a pályát kezdő tanár fia, Halász Imre, galambokí-év-ref:leikésznek, testvérbátyja *Halász Margitnak*, a fiatal ironónak.

— **Halsz István legújabb kiáltatása.** „Franklin társulat” megbizta *Halsz István*, városunk a jól ismert historikusnál lapunk ügyes tolla dolgozatát, hogy *Werböczi István* „Tripartitum”-ához magyarazatot írjon, mely a „Regi Magyar Könyvtár” füzeteiben fog megjelenni.

— **Sztrájk a Délvassantánál.** A dél vassúti társaság helybeli raktár munkásai, közbe meg egyenesen pénteken delután kiálltak a munkából. A munkások között már rég uralkodik az elégedetlenség, s erről a felettes hivatalnokoknak volt tudomásuk. A sztrájk nagyon csekély dacrara hogy kora hajnalról néha éjjel is dolgoznak. Követelések nem valami riasztós és úgy hihetőleg hamar meggyezésre jutnak. Eddig 80 kr. volt a napazámuk, most 1 forint kérték, azaz a kikötésel, hogy nyáron 6 óratól 8 óráig, télen 7 óratól 6 óráig dolgozzanak, s hogy a vasárnap delutánjuk szabad lesz, mert eddig vasárnap egész nap kellett dolgozniuk. A sztrájkolók közül (többen felekesetek *Krippel* — felügyelő, kívül leg több bizalmatlan vannak és ő pénteken éjjel fel is utasott Budára az illetégszolgálatához. A sztrájkolók szombaton reggel a rendőrségnél bejelentették a börtönkiszármását és felkérték a főkapitányt, hogy ügyükben járjon ő is közbe.

— **Sztrájk-munkások.** „A nagykanizsai általános munkásoknap egyesület” diánszáló alapja javára, e hó 10-án, a „Polgári Egyesület” üzenetében nagyszabású sztrájk mulatóságot rendez. A termeket mindenütt szepen felkésztik és a mulatós kedélyességét csak emelni fogja: a szabadjópa a nemzetközi virágház, a konfetti dobálás, a polgáriánzás: más és a szepregényes Belepti díj: Pálhyó Srt. Csalladgyi 1 frt 50 kr. Személyi díj 80 kr. Karzati jegy (tanóra érvénytelen) 20 kr. Jegyek a meghívó felmutatása mellett *Kalm L. Lajos, Fehér és Antalok* urak utasítottak.

— **Koncert pótó adományok.** A f. évi szeptember hó 27-én elhunyt *Szv. Löwinger Henrike* urán iránti kegyelet jelölés adókat: *Sankta Zsigmond* 10 frt, *Falkó Teréz* 5 frt, *Löwinger Zsigmond* 10 frt, *Stolcsér Gusztáv* 5 frt, *Wurm Ignác* 10 frt, *Löwy Adólf* 5 frt, *Dr. Szabó*

hita Nándor 5 frt, *Löwinger Ignác* 5 frt, *Blumenschein Vilmos* 5 frt és *Löwinger Lajos* 4 frt — összesen 74 frt a Nagy-Kaniszi Cheva Kadisa.

— **Vád alá helyezett plébános.**

A zágrábi klerus kipróbált harcosait küldi mindenkor a Muraközbe, hogy ott a pánszláv eszméknek tért hódítson és ebben nagyban elősegíti őket a néppárt vívőző fekete serege. A legocányabb eszközöket is felhasználják, hogy céljukat elérhessék. Amott a pánszláv papok a zágrábi klerus intic-óinak akarnak megfelelni, emitt a néppárt véres száju agitátorai önző politikai ízelemekkel egyenesen az ő kezeik közé hajtják a tudatlan népet. *Jurák Zvonimir vizi-szt-györgyi* plébánosnak kettős szerepe jutott. Egyrészt a zágrábiak kegyét óhajja elnyerni, másrészt a magyarországi néppárt kitünthe léseire áhítozik. *Jurák* tervszerűen a szószeréről hirdeti- mindig tanait, de a legtöbb esetben kudarcot vall és volt arra is már eset, hogy egyik másik közegében megszasztották. Legutóbb az ottani tanító hazafias működésén akadt meg szemé és megindította a hajszát ellene, de kevés eredményel. A plébános urnak vannak egyb-ként még más viselt dolgai is. *Jurák Zvonimir vizi-szt-györgyi* plébános a mult év október hó 25-én tartott mise alkalmával evangélium olvasáskor következő szavakait intézte hieveihez:

„Én a szent evangélium, szt. Iván, szt. Tamás, szt. Lukács és szt. Pál nevében *eldikozom* mindazokat, a kik *Wlassics* párhöz mennek, Csak menjetek! De én esküszöm, hogy hozzátok a szent szakramentumot soha el nem viszem! Az a pénz, melyet kaptok meg a halálotok órájában is... (A mi ezután következik lehetetlen reprodukálni). Ők vállásunk akarják elvenni, s én ha pártjukra állanék 5000 frtot is kaphatnék, de én a fél országért sem megyek hozzájuk. Ők az istent nem hiszik! Pogányok! Hozzátok fordulok asszonyok leányok bennetek van leg több bizalmunk (Ezt elhiszszük! Szerk.) és ti hozzátok fiuk, benneteket kérek az egy Isten nevében ne engedjétek el atyátokat, ha az isten tagadók hozzátok jönnek, verjétek el házatoktól mind mind! stb.

A felizgatott népet, kijövet a templomból még néhány jó tanácsossal látta el és ezek hamarosan meg is támadták *Borkovics József* *Wlassics* párti szavazót és ütegelni kezdtek, hogy nagyobb baj nem történt, egyedül az ottani hazafias tanítónak köszönhető, kihez a nép ragaszkodik, ő lecsillapította a kedélyeket és figyelmeztette őket arra, vajjon ez a cselekedetük oda vezet-e az Ur zsámojya elé. Ime ilyenek a néppárt lelkes bajnokai, ezek kiáltják tele torokkal a levegőbe, hogy ők akarják a *szászok* megmenteni a rossztól, igen e fajta *Jurák* urak, kik ráordítanak a pórfiukra, ha nem beszélnek horvátul, és a néppárt meg egyre azt tartja, hogy az óvé a jövő. *Jurák Zvonimir* urát a nagykanizsai törvényesék ezen beszédéért írgatás vétésé, vallás és annak szabad gyakorolása elleni írgatás vétésé miatt vád alá helyezte. Ezen bűnygyben a végtárgyalást október hó 26-án tartják meg.

— **A Lourdes-i híradások baja.** Nem az első eset, hogy a lourdes-i búcsuk vezetői egy egy ószag pénzrel megoldják a kerékét. *Nyíróné* I. ki a magyarországi búcsuk vezetője szintén követte egyik másik elődje nemes példáját és több száz forinttal megugrat, a ajtatos

híveket ott hagyva a faképnél. A búcsukok leg leg többje még ma is Lourdesban idők mert pénz nélkül nem tudnak visszajönni. *Horváth* Honor ferencendi szerzetes városukból, tegnap éjjel érkezett vissza Lourdeából, neki is távirati uton kellett pénz küldeni és löbbeket a búcsukok közül hazaszállítottati.

— **Basáskodó rendőrskapitány.** A bíka a tűzvörös szintől vadul, a horvát eddig a magyar trikolórtól, hanem most már erre sincs szükség, elég ha csak magyar szót hallanak. Erre vall legalább a *brodi* rendőrskapitány basáskodása, ki indokolatlanul két nagykanizsai póstatisztet egy piszkos, dohos pinco-börtönbe caukaltott s mikor a nála letébe helyezelt pénzből a hiányzó részt és egy ezüst szivarfárcát vissza követelték, egész egyszerűen durva, otromba fenyegetésekkel elutasította őket. Szóval, *Brodban* maguknak a rendőröknek csak önmagukra kellene felügyelni maga az eset a következő:

Két nagykanizsai póstatiszt zsept. 25-én hivatalos küldetésben a horvátországi *Brodban* volt. Este, *dolug* bevégzte után, az u. n. *Sárgaház* kávéházába mentek be, ahol egy kisüzemű társasággal vacsorához ültek. Közben csendes eszmecserét folytatnak, amely természetesen főképp a kösémült nagy eseményre, a király részéről a nemzetnek adott ajándék körül forgott. Szemben a társasággal egy másik asztalnál állt *Brod* szabad királyi város rendőrskapitánya, a kinek már a magyar nyelven folytatott társalgás is feltűnt és ennek következtében barátságatlan tekintet vetett a magyarokra: Rövid idő múlva a magyar hivatalnokok a zenészekkel a horvát néphimnuszt kezdték el, mire a rendőrskapitány társaságából felkelt egy horvát takarékpénztári tisztviselő és bemutatja a két postatistnek magát, barátsággal jegyezve meg, hogy a nemzetek szokásaiban becsülik meg egymást. A sziveséget viszonzani akarták a postatistek is s a takarékpénztári hivatalnok asztalához mentek a hol a rendőrkapitány is állt, s be akarták magukat mutatni a társaság tagjainak. A rendőrkapitány azonban az egyik postatist felé fordulva így kiáltott: *Nicht brauche!* Erre a két postatist visszaült asztalához és tovább beszélgetett közbe-közbe magyar nótákat is huzatva. Mikor aztán békességben távozni készültek, a rendőrkapitány négy rendőrt szólított be az utcáról s a misem gyantó postatisteket, dacára minden tiltakozásnak és személyazonosság-igazolásnak letartóztatata. A rendőrségnél a két hivatalnoktól mindent elszedtek s aztán minden kihallgatás nélkül becsukták őket egy közönséges piszkos börtönbe. Egyiküjüknék a kora reggeli órákban tovább kellett volna hivatalosan utaznia. Erre figyelmeztette is a börtön elölt le és felcsalt rendőrfőmesteri, azonban felelet helyett gyúrolódva nyelvelt nyújtotta rá és odább ment. Csak délelőtt 10 órakor hallgatta ki a lökapitányt a hivatalnokokat és azt mondotta nekik, hogy az ő személye iránt tiszteletlenül viselkedtek és azért csukta ta le őket és szabadonbocsátásuak előtt még 5—5 frt bírságot is mért rájuk. A mikor a tőlük elszedett tárgyakat visszaadták, egyiknek egy 40 forint értékű dohányszalencéje, a másiknak pedig 5 forintja hiányzott, amit hiába követeltek vissza. A lökapitány kerésükre röviden azt felelte, hogy meketnek.

— **Hosszu kardok.** Vigan csőrömpöttek tegnap és tegnapiélt az ország nagyobb városai-ban a hosszú kard katonák. A kard is fiatal, a katona is többnyire pelyhes allu, de bászkán, előrefeszített domborulómellel lépkedtek: s vadonutaj csilgató hosszú kard zörrenve csapkodta az utcák kövezetét. A legfiatalabb örmesterek perzse szivesen feszítettek: valamennyi a köpönyegzsebből kikandikáló puha, selyemzálás portepával járszadók: hanem azért sietve járák körül a városat, hogy minden ismerős és ismeretlen tudomást szerezzenek rólaik. Vége van az egy évi önkéntes szolgálatauk, a karácsony majd meghozza a tiszt-helyettesi vagy a hadapród örmesterei kinevezését. Addig is beiratkozik kiki az egyetemre, másik a komor, fiatal falu búróban teit újbat a tintafoltos asztalhoz és gyártja a fakturákat, elfoglalják régi hivatalukat. A helybeli 20-ik honvédszolgálat ezera önkéntesei pénteken reggel jöttek vissza Fehérvárról. Het körül hat örmesterei ranggal

jött vissza, utószolgálatra azonban azt az egyet sem köte-lesték.

— Az osztályorszájatek. A „kis luti- szeptember 29-ével megszünt, hogy helyet adjon az osztályorszájatek kipróbált intézményének. Ezen modern intézmény egyszerűen azon rendszeren nyugszik, hogy a betétek teljes összege — a kezelési költségek levonása után — nyeresemények alakjában a közönség között ismét kiosztassék. A mi osztályorszájatekunk nyereséményeségei — a miat a hivatalos játéktervből kitűnik — kedvezőbbek, mint bármely külföldi sorjájaké. Axon körülmény, hogy minden 2-ik sorjegy nyer és hogy kis betétekkel sok és nagy nyeresémet lehet elérni, a sorjájaké rövid időn népszerűvé fogja tenni. A kibocsájtott sorjegyek, tekintve azok kis számát (: 100.000 :) s a közönség nagy vételekedvé, alig lesznek elegendők a szükséglet fedezésére. Egyebekben felhívjuk olvasóink figyelmét a magy. kir. szab. osztályorszájatek mai számunkban közzétett játéktervére.

— A legjobb hajtestő és arcszépítő szereket készíti Anton I Cerny cég Bécs (XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. és I. Killischgasse 5.), mely már számos érdemkereszttel lett kitüntetve. A jól ismert Tannengenz és a bőlyektől nagyon kedvelt keleti rózsatej különösen említendő. Prospektusokat a cég kívánatra ingyen és bérmentve küld.

— A hazai bűntörvény társaságról. A napokban egy fővárosi lapban erős támadást intéztek a Hazai biztosító részvénytársaság és annak vezérigazgatója ellen.

Mi, kik távol állunk ezen dologtól mindjárt kétkedre olvastuk a vádat, mert jól ismerjük Rónai vezérigazgatót, ki Nagy-Kanizsán is hosszabb ideig működött és mint a Magyar Francia vezértükára gyakran jött Kanizsára társasága felülvizsgálására. Feltevéünkben nem csalódtunk, mert azon egyén, aki ezen közleményt incenirozta már rendőri vizsgálat alatt áll.

Az egész dolognak nem tájdoníthatunk nagy fontosságot, mert ilyen eset k gyakran fordulnak elő, csak elítélendő azon eljárás, hogy a társintézetek mi módon akarják felhasználni ezen esetet a fiatal társaság ellen, melynek gyors felvirágzását nem nézik jó szemmel és azt mindenáron meggátolni igyekeznek. E tervük azonban nem sikerül.

Törvéyszék.

Végtárgyalások és ítélőhirdetések:

1897. évi október hó 5. napján.

Erőszakos nemi közönség bűntettének kísérteivel vádolt Kosztalics János elleni bűnügyben végtárgyalás.

Lopás bűntette miatt vádolt Csinát (Somogyi) József és társa elleni ügyben végtárgyalás.

1897. évi október hó 8. napján.

Csalás válsága és közegészség elleni kibégás miatt vádolt Horváth (Bán) Rósi elleni ügyben végtárgyalás.

Gyújtogatás és lopás bűntettével vádolt Olasics Antal elleni ügyben végtárgyalás.

Parviadal vétségével vádolt Sümeghy László és társa elleni ügyben végtárgyalás.

IRODALOM.

— A siker titka. A fővárosi hírlapok közül a Magyar Ujság mind jobban terjed országunkra és mind kedveltebbé válik. Nem csoda. Sikerének titka, hogy a míg egyrészt mindig kitűnően szerkesztett, élénk és változatos lapot ad olvasóinak, addig egyúttal a lehető legnagyobb kedvezményekben is részesíti előfizetőit. Mert bár a Magyar Ujság a legelőkelőbb fővárosi lap, a mennyiben ára egy hónapra 1 frt, negyedévre 3 frt, félre 6 frt, előfizető mégis teljesen ingyen kapnak havonként egy-egy díszes kiállítású regényt, évenként tehát 12 kötetet, egy, hogy a Magyar Ujság előfizetői tehát egész könyvtára lesznek azért egy év alatt csupa kitűnő, hírneves íróktól való, érdekesen regényre. És a kedvezményben azok is részesülnek, a kik csak egy hónapra szeretnek elő a Magyar Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV. Várnegy-uten 15.) A Magyar Ujság előfizetői személyi teljesen ingyen kapják meg a lap heti mellékletét, a Kétkör című sportlapot.

Szerkesztői Hírek.

P. S. helyben: „Minden ember, ember, különbözően, a szerkesztők.” A nagy meseíró, La Fontaine mondta ezeket, de a mondást úgy veheti kiki, hogy akarja. Mi azt hisszük, s voltunk

együtt sok milliók, hogy ezzel az érzelmi emberre célozt. Kevesen hiszik már azt, hogy a földi lét szenvedéseiről az örökéletben jutalom vár, ezt a jutalmat már az innenső részen előlegzik maguknak. Nálunk már rég lemondtak a papok az önsanyargatásról s nem fűznek nehéz láncokat és nehéz vasokoloncokat testük köré, hogy lecsillapítsák felzaklatott vérüket. A szent Eusebiusok élete, tán csak mese. Arról a minapi feltűnő, zajos kávéházi mulatságról mi is tudunk, s hogy ezzel mennyire segítik elő nálunk a szerzetes tandrok az ifjúság célirányos lelkifejlődését, az ön levedlőben szépen ki van fejtve, de nem teszszük közzé, csupán azért, hogy a tanuló ifjúság tudomást ne szerezzen erről. Régi dolog: vizet prédikál sok nagy szónok és a mellett bort iszik, de nem keveset... Levelet visszaküldjük.

— Gy. Murakereztur. A kézirat elküldött és ezért nem hozhattuk. Bocsánat.

NYILTÉR.

As e rovatban közzétettéket nem vállal felelősséget a szerk.

BÁLI selyemcsévéketek 25 krtól 14 frt 65 krtig méterenként, valamint fekete, fehér és színes Honnberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krtig méterenként sima, csikos, kokakított mintánál, da-maszt stb. (mintegy 240 különböző minőség 3000 szín- és mintánban stb. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küldik: Honnberg G. (os. kr. udv. szállító) selyemgyárai Zsárléban. — Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 4.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SANDOR

Léptelvényező és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

5514/14. 97. 256-1

Póthirdetmény.

A nkanizsai kir. tisz. mint telekvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Bettinheim és Guth nkanizsai bej. kereskedő cég végrehajtónak Feux Alajos nkanizsai lakos végrehajtást szenvedett elleni 51 frt 52 kr. s jár. iránti végrehajtási ügyében 4197/14. 897. sz. a kibocsájtott ár-

verési hirdetményben a nkanizsai 3106. sz. tjkv. ben + 564. hrsz. alatt Feux Alajos és neje Fentős Katalin tulajdonuk felvett egész ingatlanra 1060 frt kikialtási árban ezen kir. tiszék. (kvi helyiségebe

1897. évi október hó 5-ik napjának délelőtti 10 órájára

kitűzött árverés az 1881. LX. t. c. 167. §. alapján a nkanizsai segélyegylet szövetkezeti végrehajtói érdekében is 200 frt tőke követelése s járuléki kielégítése végett megartatni fog. A kir. törvénzék mint tkvi hatóság.

N. Kanizsa 1897. augusztus 31-en.

CSESZNAK MIKLOS kir. tizki bírő.

13,160.000 koronát

fognak nyerni a magyar kir. szabadal. osztályorszájatek 6 osztályában. Ezen sorjegyek 100.000 sorjegyből áll, melyek közül 80.000 db. nyereséményvel huzatt ki, tehát a sorjegyek fele része nyer.

A nyeresémények a következők: Legnagyobb nyeresémény szerencsés esetben

egy millió korona.

(kor: 1,000,000)

1 díj	400.000
1 nyer	400.000
1 "	300.000
1 "	100.000
1 "	90.000
1 "	80.000
1 "	70.000
2 "	60.000
1 "	40.000
5 "	30.000
1 "	28.000
7 "	20.000
8 "	15.000
81 "	10.000
67 "	5.000
8 "	3.000
438 "	2.000
763 "	1.000
1338 "	500
90 "	300
81700 "	200
18650 "	170
120, 100, 90 és 40	
50.000 nyereséményre díj	
melyek összesen	
13,160.000 koronát	
kitomnak.	

13,160.000 koronát

kitomnak.

A magy. kir. szab. osztályorszájatek lejárattól

Fejérvári és Társa

BUDAPEST, V., Harokkői-uten 2. sz.

KLYTHIA a bőr ápolására

szépitésére és finomítására Puder

Legelőkelőbb olaszoké, bel és társalgó PUDEK. — Fehér, rózsaszín, és sárga — vagyileg analízált és ajánlva Dr. Fell J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben. Emlékező levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellőkelve vannak.

TAUSSIG GOTTIEB

sz. t. kir. udvari tolléke-nappal és illatszer-gyár Bécsben. Főraktár: BEČ, I. Wellnau 2. Mapható a legtöbb illatszer-gyógyszerkereskedésben és gyógyszerárban. N. Kanizsán: Kreimer Gyula, Keleti M. Mór és Alt és Böhm cégéknél.

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajcár.

Utánvétellel vagy az

összeg előlegez beki- dőse után küldetik.

HIRDETMÉNY.

Ennellen közhírré ítélték, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium, ellenőrző közlegi útján, az Első magy. kir. szabad. Osztályorszájáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgáltatta, azok a felerősítőknek elárulását végezték kiadattak.

A Magyar Királyi Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A m. kir. szab. Osztályorszájáték Sorsolási Terve. 100,000 sorsjegy, 50,000 nyeremény.

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Negyedik osztály		Ötödik osztály		Hatodik osztály	
Esetét 18 koronán Huzás		Esetét 20 koronán Huzás		Esetét 25 koronán Huzás		Esetét 40 koronán Huzás		Esetét 25 koronán Huzás		Esetét 24 koronán Huzás	
1897. november 11. és 12.		1897. december 10. és 11.		1898. január 4. és 5.		1898. január 26. és 27.		1898. február 16. és 17.		1898. március 9-től április 6-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény az összes esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	90000	1 á	100000	1.000,000	
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000	1 "	30000	1 "	30000	korona	
1 "	10000	1 "	10000	1 "	20000	1 "	20000	1 "	20000	Nyer. 1 á 600000 600000	
1 "	5000	1 "	5000	1 "	15000	1 "	15000	1 "	15000	1 " 400000 400000	
3 " 2000	6000	3 " 3000	9000	3 " 10000	30000	3 " 10000	30000	3 " 10000	30000	1 " 200000 200000	
5 " 1900	5000	5 " 2000	10000	5 " 5000	25000	5 " 5000	25000	5 " 5000	25000	1 " 100000 100000	
8 " 500	4000	8 " 1000	8000	8 " 2000	16000	8 " 2000	16000	8 " 2000	16000	1 " 60000 80000	
30 " 300	3000	20 " 500	10000	10 " 1000	10000	10 " 1000	10000	10 " 1000	10000	2 " 40000 40000	
50 " 100	5000	60 " 300	18000	70 " 500	35000	70 " 500	35000	70 " 500	35000	3 " 20000 20000	
2990 " 40	116000	3900 " 80	312000	4900 " 130	637000	3900 " 170	663000	3900 " 200	780000	4 " 10000 20000	
3000 nyer. kor. 240000		4000 nyer. kor. 477000		5000 nyer. kor. 898000		4000 nyer. kor. 934000		4000 nyer. kor. 1064000		5 " 500 50000	

Bevétel	MÉRLEG	Kiadás
100000 sorsj. I. oszt. á kor. 10	1000000	8000 nyerem. I. oszt. --- 240000
97000 " II. " " " 18	1746000	4000 " II. " " " 477000
93000 " III. " " " 80	2790000	5000 " III. " " " 898000
88000 " IV. " " " 38	8344000	4000 " IV. " " " 934000
84000 " V. " " " 30	2520000	4000 " V. " " " 1064000
80000 " VI. " " " 22	1780000	30000 " VI. " " " 9550000
	Kor. 13160000	50000 nyer.

Az I. osztály huzása 1897. november hó 11 és 12-én lesz. A huzások a magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a magyar kir. szab. Osztályorszájáték valamennyi elárulóiánál kaphatók.

Budapest, 1897. október 1.

A magyar kir. szabad. Osztályorszájáték igazgatósága
Lónyay Hasay

Czermy-féle
KELETI RÓZSATEJ
(Orientalische Rosenmilch)
oly meglepően édes, tiszta,
fiatalos arcbőrt
szerez, mely semmi más eszer által el nem érhető; ki-
tűnő hatást működtet, szepes, pórszűcsök, bírtakka
(Milch)z, túrós, a s a bór minden tisztáltságra
alkalmas, megcsinálja a sárga vagy barna arcomat s
egyaránt alkalmas minden testre. Ár 1 frt.

Malmebergban hozná 20 krajczár.

Czermy-féle
TANNINGENE
a legjobb kipróbált ártalmatlan
HAFESTÖZSER
haj és szakál, valamint szemöldök-fejtőre, melyek a
leggyorsabb módon, már egyszeri használatnál is
egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, finom,
sötét, barna vagy fekete természetes színt, amelytől
megfosztás előtt bírtak s mely nem szappannal való
mosással, sem a gőzfürdőben meg nem felel.
Ár 2 frt 50 kr.

Törvényesen védett, lelkiszerzetesen megvizsgált és
valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Bécs
XVII., Carl Ludwigstrasse 6. (széjél ház), és
Wallfisch-gasse 5.

Szétküldés postal utánvétellel. Prospektus ingyen és
bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszertárakban és
illatárterületekben.

Budapestben **TÖRÖK JÓZSEF** és **ESSEN A. FIA**
gyógyszertáraknál.

Vásárlók Komáromban: Kirchner M. gyógyszeres.
Károlyban: Konrad Carl-Otto gyógyszeres, Ustet-
Elek; Graf Mihály.

Kwizda Ferencz János

Kwizda-féle
üditő-nedv

Kwizda-féle
koronaburgi
marha-táppor

Üst. és kir. szabadalm. mosóvíz lovaknak. Egy
palack ára 1 frt 50 kr.

Üst. és kir. szabadalm. üdítő- és juhoknak, szarvas-
marháknak és juhoknak. Egy nagy doboz ára
70 kr Kis doboz 25 kr.

Kwizda-féle patakomban
a patak merészlegének és 1566-
kenyérnek megállására. 400
grammos szelethe frt 1.35

Kwizda-féle pata-kitt
mosóvíz pata-anyag. Egy rad
80 kr.

Kwizda-féle
nyeregcsappan
Egy szelethe 1 frt.

**Kwizda-féle szab. légnyomású csülök-
védő-szalagok gummiból jégpárnával.**
A Kwizda-féle szab. rugyazata szürke, fekete, barna
és fehér színekben, négyféle nagyságban állítatik elő egy
a hal mint a jobb lábra. A szeriat, a mint a csülök ke-
rlete az ábrán jelölt a-b nagyságban.
20-22 cm. alkalmas az 1. nagyság.
22-24 " " " 2. " "
24-27 " " " 3. " "
27-30 " " " 4. " "

Árak: szürke fekete, barna, fehér
1. sz. frt 3.... 3 frt 20 kr.
2. sz. frt 3.30 4 frt 50 kr.
3. sz. frt 3.60 3 frt 80 kr.
4. sz. frt 5.- 4 frt 20 kr.

Képes árjegyek a Kwizda-féle szab. gummivédő-készülékről ingyen és bérmentve,
Nagyszámú postal utánvétellel a központi raktár által:
Kerületi gyógyszerár, Kornenburg,
Bécs mellett. 50

M. K. osztr. osztr. és román
kir. udvari szálloda.

Alapítvány
1888.

Kerületi gyógyszerár
Kornenburg, Bécs mellett.
Alapítvány
1888.

Csodálatos eredmény.

szepítő, tisztátlan arabőr, sárga foltok stb. feltétlenül eltűnnek

Bergmann liliumtej-szappan

(Bergmann és társától Drezsdában)
naponkénti használatánál.

Kapható áruházaiktól 40 krajczerért
Kreimer Gyúfa áruháza
Nagy-Kanizsán. 126

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályozóval.

A munkaképesség 20%, nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogyo-morzsolók.

Teljesen felszerelt sűrítő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszáló készülékek, gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó-gépek, legújabb szerkezeti szabad. önműködő „Symphonie” gyümölcs- és aszálógépnek permetező gyártatnak és szállítatnak jól állás mellett a legjobb kivitelben.

Mayfarth Ph. és Társa

os. kir. kizár. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntő és gépházor.

BÉCS, II. Taborstrasse 76.

Kilöntatva 390 arany, ezüst és bronz éremmel.

Arjegyzékek legyen és bismarck.

Képviselő és viszontárusítók felvételnek

Weiser J.C.

gazdasági

gépgyára és vasöntője NAGY-KANIZSÁN,

a m. kir. államv. gépgyára vezérigazgatójának
dunántúli képviselője.

Az ezredéves kiállításon az arany érdemkereszttel és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.

Az ezredéves kiállításon az arany érdemkereszttel és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.

Magyarország legjobb sorvetőgépei:
az összes vetőgépek közt a legkitűnőbbnek bizonyult

Zala-Drill (szab. Simpler)
alk és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas sorvetőgép,
és a merítőkorongos rendszertől közt legkedveltebb, szabad

„Perfekta”
sorvetőgép.

Mindegyik a gyakorlatban felette célszerűnek bizonyult
szab. kiváltható kapacitásokkal van ellátva.

Felülmúlhatatlanok az egytemes és kétvasú acélakék, az egytemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvények, összes talajmivelő eszközök, szénajutatók, daráló és egyéb gazdasági gépek.

Felhívom a n. é. gazdaközönség figyelmét

a legújabb amerikai
„Planet jr” rendszer.

egyterekű kézi repakapáló és töltőgép eszközre, melyet a repakapálással és töltéssel óriási megtakarítás érhető el

Végül figyelmeztetem a n. é. gazdaközönséget

hogy

a m. kir. államvasutak világhírű gépeit és cséplőt

ne tévesse össze

az ezen címhez hasonló körülírású vállalatok

fércgyártmányaival!

11276/1897.

HIRDET M É N Y.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa ezennel köz-
hírré teszi, hogy a v. alsó-erdőben 228 meter bükk, cser,
gyertyán-hasas és dorongfa a **folyó évi október hó 7-én d. e. 8 órákor**, az alsó-nyiresben pedig 108
meter l. oszt. nyirhasabfa a **folyó évi október hó 9-én d. e. 8 órákor** a helyszínen nyilvános szóbeli
árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett
eladatik.

A városi tanács.

Nagy-Kanizsán, 1897. szept. 27-én.

A polgármester.

Pályázati hirdetés.

A Nagykanizsai Kerületi Betegsegélyző
Pénztárnál egy orvosi állás üresedésben
lévén. arra alulírt igazgatóság pályázatot
hirdet.

Ezen állás 200 frt évi fizetéssel jár. Pá-
lyázatok 8 nap alatt kéretnek.

Nagy-Kanizsa, 1897. október hó 1-én

A nkanizsai ker. betegsegélyző
igazgatósága.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischei Pál
könyvtárcsésében.

A szerkesztővel értekezni lehet napo-
ként d. n. 4-5 óra közt.

Írás-intézkedés a lap szellemi részére
vonatközlés minden közzétételre.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint készér: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:
Városház-épület; Fischei Pál
könyvtárcsésében.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr
Hirdetéseket juthatnak másmint.

Bérmintetlen leveleket csak ismeret képekből fogadunk el.
Kiszárat nem adunk vissza.

Felolvasó szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

NYITÓTÉR PÉTITSZERA 10 KR.

Előfizetéseket, valamint a hirdetéseket a vonatközlés Fischei Pál
könyvtárcsésésében intézkedik.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Csendes város.

Hát csakugyan igaza volt a nálunk utazott francia írónak, Tissotnak? Hát Nagy-Kanizsán csakugyan olyan csendesek az emberek, mint Franciaországban az istenek?

Ugy látszik: Tissotnak valóban igaza volt. Valami csodálatos csendességben ringatózunk mi, nagykanizsaiak.

Hogy mi ez a csendesség? — nagyon nehezen lehetne megmondani.

Azt nem foghatjuk rá a legerősebb jóakarattal sem, hogy isteni béke.

Azt meg nem akarjuk mondani, hogy hagyományos közöny.

Mi is hát tulajdonképpen?

Talán valami, másutt sehol nem létező bölcs nyugalom?

Talán folytonos elmélkedés a mulandóság fölött?

Talán hangtalan kifejezése annak, hogy minden csak értéktelen hiúság a nap alatt?

Talán ezzel a hangulattal akarjuk az emberi dolgok fölül írni, hogy minden csak vanitas vanitatum?

Vagy talán megsimuló filiszterség rejte-

zik ebben a mi megmagyarázhatlan hangulatunkban?

Csak a jó Isten tudná megmondani!

Mert tudni — igen valószínű — mi magunk sem tudjuk.

Ezt a csodálatos, megérthetetlen csendességet — a mi annak idején még a francia írónak is feltűnt — nem csinálja senki. Ennek a csendességnek nincs munkáló, hangulatkeltő apostola. Ez magától terem itt. Benn van a levegőben. Magunkba szívjuk a lélekzet-vétellel és észrevétlenül vértünkbe gyökerezik. Ez a mi csendes berkeink vihar-téphetetlen hangulata.

Történhetnek miattunk országos események; állíthatat a mi királyunk akár II. Rákóczy Ferencnek vagy Kossuth Lajosnak monumentális szobrotak, minket az sem zökkent ki csendes berki hangulatunkból.

A magyar nemzet történelmi eseményeinek évfordulóiról nem veszünk tudomást. Minek? Azzal csak megzavarnók ezt a léleklegettető, berki csendességet.

Október 6-ikáról, a szabadságharc tizenhárom vértanújának halála napjáról, Kossuth Lajos halálának évfordulójáról, és annyi nagyunk, annyi vértanunk kegyeletos megemlékezéséről is csak az újságokból tudunk

valamit. Ilyen dolgok nem a mi csendes berkeinkbe valók.

Vannak ugyan nálunk piarista-tanárok, akik véletlenül nem a mi szent berkeinkben nőttek fel s így — nagyon természetesen — nem szivhatták vérükbe és nem érthetik meg a mi csodás csendességünket; akik azután megragadnak minden alkalmat, hogy az ifjúsággal szemben az ő hagyományosan hazafias nevelési szellemüket érvényesítsék; de ez a szűkebb keretben hullámzó hazafias lelkesedés nem rázza meg kedves berkeink méltóságosan hallgató levegő-ozlopait.

Az iskolai lelkesedés hullámai nem verődnek ki közénk.

És ez jól van így, mert minden szokatlanabb heveségű vérhullámszög árt az egészségnek. Nekünk nagykanizsaiaknak pedig fő a jó étvágy, a jó egészség, a nyugodt alvás. A többi vanitatum vanitas.

Mindezt nem predikálja nekünk soha senki. Ha egymással országos dolgokról, nagy napok emlékezetéről igen-igen nagy csendben szót váltunk is, soha sem mondja egyikünk a másiknak, hogy nem kell arról beszélni; mindenféle ünneplési tervvel el kell felelni: de azért mégis olyan bámula-

A „ZALA” tarcája.

Dráma nélkül.

— A „ZALA” eredeti tarcája, —

Vörös Géza a ritka szerencsésű térjek közé tartozott. Feleségét a fürdő-évad közeledtével nem bántották, nem lepték meg ideg-rohamok s így az orvos rendelésére nem kellett fürdőre vinni az asszonyt. Ellenben Vörös Géza tartozott azok közé a gonosz veséjű férjek közé, akik különböző okok miatt gyomorkurára küldetik magukat a mindenre kész háziórvossal.

Minden nyáron fürdőben, gyomorkurán volt néhány hétig, aztán — mint mondani szokta — „restauráltan” tért haza kis felesége mellé.

A legutóbbi fürdő-évad előtt valami különös szeszély szállta meg az asszonyt is. Azt mondta, hogy ő is férjével megy.

— De mit csinálnál te ott, kedvesem?

— Ejnye Géza, micsoda furcsa kérdés ez! Csak nem gondolod, hogy ahol te vagy, ott én föltétlenül boldog vagyok? Elég, ha mellettem vagy; ennél edesebb szórakozást semmi sem nyújthatna nekem a világon.

Ilyen asszonyi replikával szemben azután minden tisztességes férjnek kötelessége elnémulni és magához ölelni azt az ajdott, szerető szívet.

Vörös Gézának sem maradt fenn egyéb, mint-hogy megölelje nejét és meghajoljon akarata előtt. Egýtt utaztak el a fürdőbe.

Az első napokban pompásan telett az idő Férj és feleség szakadatlanul együtt voltak. De Vörös Géza író-ember volt és az írók olyan boldogan szeszélyesek, hogy néha néha magányra van szükségük. Ugy mondják: olyankor a teremtő ihlet szállja meg őket. Őt is megszállta és pedig rendszeren esténként. Megkérte feleségét, hogy szépen maradjon otthon, mert ő egyedül akar kissé meditálni a parkban.

Vörös Gézáné aranyos asszonyka volt; ebbe is belenyugodott.

A férj elment a parkba meditálni, ő pedig kinyitotta szobájuk ablakát és gyönyörködve hallgatta az esti zenét, melyet az illatos léghullámok ringattak el hozzá az eszplanádrol.

Igy tartott ez körülbelül egy héttig. És talán még tovább tartott volna, ha a fürdőben férjes asszonyok nincsenek.

A férjes asszonyok tudniillik nagyon áldott teremtések csak az a hibájuk, vagy hát mondjuk: gyöngé oldaluk, hogy végtelenül szeretik a házastársi-dramákat.

Egyik este Vörös Gézáné valamit rendezgetett a szobában, míg férje meditáción volt. Egyszerre tompa koppanást hallott a szobában.

Hátrafordult.

Valami fehérlett a padlón.

Föltette. Papirszelvényekbe göngyölt kavics-darabot talált ott.

Vajjon ki dobhatta ide ezt a kavicsot, és mit akart vele? Igen naiv lélek volt szegényke; nagyon kevés regényt olvasott és így a postai

közlekedésnek ezt a romantikus módját nem ismerte. Inkább csak asszonyi kíváncsiságból gondolt rá, hogy meg is kellene vizsgálni jobban a kavicsot is, meg a papirszelvényeket is.

Gyertyát gyújtott.

Kézbe vette előbb a kavicsot. (Bizony szeretlenül naiv asszonyka volt.)

Közönséges kis gömbölyű kavics volt az, amint észerszámra hever a fürdői utakon.

Azután szétsimította a papírt. Arra már volt írva néhány szó. Elolvasta.

„Ha meg akarja ismeri férjét, menjen a parkba, a kápolna melletti padhoz.”

A szegény asszonyka elsápadt, reszketni kezdett.

Mi ez? Talán csak tréfálni akar valaki vele? Miért menjen ő a kápolna melletti padhoz, hogy férjét megismerje? Az ő férje kifogástalan férj, aki most valami írói munkán meditál. Miért zavarja meg? Nem megy bizony egy tapodtat sem, hanem inkább ha haza jön, megmutatja neki, hogy valaki milyen ostoba tréfát akart vele tenni.

De hát az asszonyi kíváncsiság mégis csak győzött. Talán valami szokatlan dolgot művel ott az ő férje, amit előtte titkol. Talán éppen valami férfias, nemes tettet, a miből az ő lelki nagysága méginkább kitűnik? Talán boldogítani akarja őt a cédula ismeretlen küldője azzal, hogy szemtanúja legyen férje nemes tettének?

Sehogysen birt otthon maradni.

Föltette kalapját, magára dobta gallérját és ment egyenesen a parkba, a kápolna felé.

Gummi különlegességek

és

chirurgiai czikkek nagy raktára.

Alt és Böhm

NAGY-KANIZSA.

Postai megrendelések pontosan eszközöltnék!

tos egyértelműséggel lapulunk meg, mintha csak valami titkos összeesküvés szálai fűnék egygyé mindnyájunk lelkét.

És ki tudja: nem lappang-e ez alatt a megmagyarázhatatlan csendesség alatt valami nagyszerű, valami meglepő terv?

Talán azok a vezérlő egyéniségek, akik ebben a bámulatlan csendességben is elüljárnak, tudnak valamit egy lassan-lassan gyűlő, növekvő tökérről, mely a hazafias kegyelet-napok megünneplésére szánt, de fel nem használt összegekből már hatalmas alappá szaporodott.

Egyszer csak azután előállnak s a mi hosszas berki csendességünket megmagyarázzák és egyuttal meg is koronázzák valami hatalmas emberbaráti alkotással. És állani fog majd a mi berki csendességünk monumentális emléke: egy szegényház, árvaház vagy dologház....

Hanem hát ha elolvassák ezt a mi vakmerő föltevésünket, mit szólnának hozzá a mi házaló koldusaink, a kik szomorúan bandukolva, a második ezer év megkezdett ösvényéről reménytelenül néznek vissza Nagy-Kanizsa városának az első ezer esztendő emlékeül kimondott határozatára: a szegényügy rendezésére.

A király nevenapján.

Ósi szokás e hazában, hogy mindama napokon, melyeken a hívő szív a véghetetlen Istenséghez fordul, áhitatos imádság száll égbe minden hitfelekezet templomában a király és királyné jólétéért, életéért s egészségéért. Ósi szokás, hogy ama napokon, melyek a király életében kiváló fontosságúak, e haza polgára Isten oltárainál találkoznak, ünnepélyes isteni tiszteletet tartanak és a király életéért könyörgő zsolozsmák hangzanak a magyar haza minden tájékán. A király születésnapja és a király nevenapja minden évben alkalmul szolgál arra, hogy az ország méltóságai

és előkelőségei a szegényekkel és gyámoltalanokkal egy imában egyesülnek, melynek a béke főpapja, Magyarország hercegprímása adja meg minden évben a szentséget.

Ő Felsége nevenapjának előestéjén, október 3-án rendkívül díszes ünnepségeket rendeztek Magyarország minden városában, falujában és községében. Az idén a király nevenapján fellobogóztak és felszítottak minden várost és falut, kivilágították az utcákat, kunyhók és paloták ablakait. Fáklyásmeneteket rendeztek, örömtűzeket gyújtottak s mindenütt ünnepélyes isteni tiszteletet tartottak, ami mind a szeptember huszonötödiki nagy eseményével van összefüggésben, amely napon a király történelmi multunk nagysága előtt meghajolva, ama királyi kéziratot intézte báró Bánffy Dezső miniszterelnökhöz.

Vajjon csakugyan oly váratlanul, oly meglepően jött ez az esemény, mint az ilyen ünnepi hangulat után itélve, feltenni tehetne? — Az a politikai és nemzeti irány, mely a királyi kéziratban megnyilatkozik, nem létezett és nem uralkodott már korábban is a király minden elhatározásában? Nem nyilvánultak-e már ismételt törekvéseink nemzeti irányban?

Agliardi nuncius és Kálnoky gróf külügyminiszter bukása óta folyó évi szeptember 25-ig szakadatlanul és szűnnet nélkül a teljesített nemzeti aspirációk nyomai húzódnak végig és az a tendencia, hogy Magyarországnak megadassék az a magas, előkelő állás, mely azt nemcsak mint hatalmas, fejlődésképes és önálló, független államot, hanem mint a hűséges odaadó, mindig megbízható és politikailag érett nemzetet is megilleti.

Magyarország királyának reprezentálása az ezredés kiállítását, mikor is Szent-István koronájának viselője egynek vallotta magát nemzetével; Budapestnek királyi székes fővárossá való emelése; az ujon alapított magyar katonai tan- és képzőintézetek; a magyar udvartartás előrehaladó fejlődése és az imént kibocsátott királyi leirat, mely az ország történelmi nagyjainak emlékszóbrokat emel az

a fővárosban: mindez a tényeknek egész sorozata azzal az egyedüli, félre nem magyarázható célzattal, hogy Magyarország jogos követeléseire figyelembe véssenek.

Nagy Kanizsa és idén is az éveken át megszokott módon ünnepelte meg október 4-ikén a király nevenapját. A város lobogó-díszben volt. Délelőtti 9 órakor a polgári hatóságok és hivatalok, továbbá a közönség-erő és honvédség tisztikara, a tanteszületék a tanuló ifjúsággal, a folyton szakadó-e-dúcara is megjelentek a plebánia-templomban és résztvettek az ünnepies misén, melyet Weber Vince, adminisztrátor, szentfencendű házlónök végeztével Horváth Honor és Takács Menyhért szentfencendű áldozópapok segédlete mellett.

Légrad város hazafias közönsége is szép és magasztos módon ünnepelte meg ez idén Ő felsége a király nevenapját. A kezdeményezés a város képviselő-testülete kezéből indult ki. F. hó 3-án e célból megtartott rendkívüli közgyűlésen Mikler Győző községi képviselő indítvány folytán egyhangú lelkendezéssel elhatározták, hogy 8-án este a Zrínyi-tér kivilágítását, ünnepi díszmenet rendezését, 4-én díszközgyűlés tartását, melynek végeztével a képviselők a megtartandó iséni tisztelet testületileg vesznek részt.

E határozat értelmében a városi előjáróság intézkedése folytán vasárnap este 7 órakor mintegy varázsóra kigyultak a Zrínyi-tér házainak ablakaiiban a gyertyák lángjai a megszómlált ajk helybeli önkéntes tűzoltó zenekar harmonája, maga köré nyújtva az előjáróság és képviselő-testület tagjai, valamint a város nagyközönségét; kik az önkéntes tűzoltó-testület zászló alatt kivonult csapatát élén állhat foglalták a fényesen kivilágított s a király olajlámpájával leleltett városbáza előtt. Ennek egyik ablakából Kordis Gyula községi jegyző megható és lelkemelen szép hazafias beszédet intézett a megjelentekhez, melytől az ünnepes csapat s élte az ország szeretett uralkodóját. Azután megindult a menet a tűzoltó zenekarral s körüljárta a Zrínyi-teret folytonos és tüntető „Eljen a király” hangzatával. A lelkesebb legmagasabb lokát a róm. kath. iskola előtt érte el, amelynek vezetői — az apácák — gyönyörűen kivilágították az épületet, s a menet odaérkezésekor izopozans görögützel gyújtottak.

Hétfő reggel 10 órakor a képviselő-testület díszközgyűlést tartott, ahol úgy a nap emléke, valamint Ő felsége a király f. évi szeptember hó 25-én kelt és Bánffy Dezső miniszter elnök-ből intézett örökké meveszes kéziratát jegyzőkönyvileg lön megörökítve. Inuét azután a

A jelzett pad közelébe érve, meglátsította lépéit. Körülnézett. Cserd mindenütt. Egyetlen lélek sehol.

Zajtalan léptekkel ment tovább. Már csak 20—30 lépésnyire lehetett a padtól. Láta, hogy a padon ketten ülnek: egy nő és egy férfi.

Megállott. Most a két alak felállott. A férfi az ő férje volt; megismerte.

Láta, hogy kezét szorítanak egymással. Néhány szót suttogtak, azután elváltak s mindegyik ellenkező irányban távozott.

A szegény asszonykának minden csepp vére agyába nyargalt. Szédület fogta el. Azt hitte, hogy nyomban szörnyet fog halni.

Összeszedte minden erejét és rohant vissza a furdótelep felé, hogy férjét megelőzze.

Csak annyival ért előbb, hogy az ablakot kinyithatta és kikönyökölhetett, ahogy rendszeren tenni szokta, mikor férjét várta.

Agyában megkuszálódtak a gondolatok. Nem tudott határozni. Csupán természetes női gyöngédségének köszönhetően, hogy belépő férjét rögtön meg nem látta.

Vörös Géza szokott módon nejehez lépett, meg ölelte és homlokra csókolta.

— Kigyó! — gondolta a megcsalt asszony; de nem tört ki. Nyugalma szinlett, pedig a boszu látványa forrt benne.

Vörös Géza azonban író-ember volt, aki a megalkotott novellákat — úgy látszik — mind-

járt gyakorlatilag is foganatosította. Az ő figyelmét nem kerü te el nejeinek leplezett izgatottsága.

— Valami bajod van, Ella?

— Semmi, semmi! — mondta az asszony — Csak egy kis lófájást érzek.

— Akkor feküdjél le, kedvesem! Az alvás majd használni fog.

Lefeküdtek. A férj hamar elaludt. De az asszony agyában forrongtak a gondolatok.

Mit csináljon? Öngyilkos legyen? Vagy megölje azt az asszonyt?

Végre egy terv érettt meg agyában. Azt minden részletében átgondolta, azután hajnal felé elnyomta őt is az álom.

Reggel úgy kelt fel, mintha az álom csakugyan teljesen felújíttatta volna.

Férje egész napon át kémlelte, hogy nem vesze észre valami különöset.

Az olyan férjek, kik tilosban járnak, mindig gyanús szemmel lesik nejeiket, különösen ha lófájásról panaszkodnak.

Hatha megtudott valamit s a lófájás csak lepel lelke dulottságára.

De nem vett észre semmit. Eljött az est.

Vörös Géza megint elment meditatálni.

Felsége pedig távozás után rögtön összeesomagolt mindent. A számlákat bekérte; a kocsit az esti vonathoz megrendelte; azután vette kalapját, gallérját és ment a parkba, a kápolna felé.

Mire a kápolna melletti pad közelébe ért, kissé megállott. Kezét szívére szorította, hogy a haborgó

jószágot kissé elcsendesítse. Higgadságra, nyugalomra volt szüksége.

A kavicsos útról letért a park pázsitjára, hogy teljesen zajtalan lépt-kkel érjen a padhoz.

Férje egészen bizalmas közelségben ült a nő mellett; teljesen egymáshoz simultak.

A szegény asszonyka reszketni kezdett. Ajkaiiba harapott.

Most csak egy revolver-lövés kellene s a másik pillanatban ott heerne mögöttük a fűvön szélcsocsant aggyal.

Milyen hatalmas dráma lenne az! Hasábokat irhatnának róla a lapok; pompás, megrázó novellát a tárcá-írók.

Ez a gonosz asszony pedig markába nevetne, mert azután teljesen övé lenne az a férfi, akiehez most csak tiokban, csak bűnös szerelemmel simulhat.

Villogó szemekkel, szép halkán közeledett hozzájuk.

Mikor egészen mellőlük ért, kilépett az ut porondjára, mílha végig azon jött volna.

Megállott. Azután olyan önrugalommal, aminőre csak a boszu látványa visszafújó asszony képes, így szólt:

— Géza kérlek!

Vörös Géza és a nő megrendülten ugrottak föl. Megnémitotta mindkettőt a meglopétás.

Vörösné odaépett férjéhez, megfogta karját. — Nagyon sokáig meditatál, anygalom! Majd lekésünk a vonatról.

Azután vitte magával a sápadt férfit. — y.

képviselők testületileg a helybeli ágost. evangélikus templomba vonultak, ahol Szilágyi Gyula evang. lelkész, nagyhatáron beszéd kiemelésben lélekemelő isteni tiszteletet tartott, ki serevé Miklós Gyász evang. tanító szép és hatáson énekétől.

S ezzel a magas és barátságos ünnepséget befejezték; a magasztos és nagyfontosságú volt itt, — a kivétellen horvát határon, — a maga még ácsap néha-néha Horvátország magyarelékes déli szellőkéje.

Keszthelyen hétfőn kivilágították a várost. Kedden fenyves hálaadó ismétléseket tartottak a katolikus és israhelita templomban, a polgári és katonai hatóságok részvételével. Az iskolák szüneteltet, a város lobogódiasát ültött.

Zala-Egermező: Reggel fenyves isteni tisztelet volt, majd megyei büszkület, melynek határozatából hódoló feliratot küldöttek a királynak.

Sümejen, Csabrendeken, Topolcán, Csáktornyán, Alsó-Lendván és Letenlyén mindnütt szép ünnepélyt rendeztek a király nevenapján.

Politikai szemle.

Belföld.

Október 4-én.

A magyar országgyűlés hódolata a királynak.

A képviselőháznak október 1-jén tartott ülésén Szilágyi Dezso elnöki előterjesztését megtevéen, mikor jelentette, hogy a törvényhozás a maga részéről is háláját kifejezésre juttassa a Felsőháznak abból az alkalomból, hogy nemzeti nagyjainknak tisztelettel állítja fel az ország fővárosában: az előterjesztést az egész ház lelkes éljenzéssel fogadta. Az indítványt báró Podmanický Frigyes tette meg, a királyhoz intézendő felirat szövegét pedig Molnár Antal jegyző olvasta. A felirat így szól:

Felcsászárság és Apostoli Király!

Legkegyelmesebb Urunk!

A magyar országgyűlés képviselőháza hálával és hódolattal vett tudomást Felsőháznak f. évi szeptember hó 25-én kelt azon fenkelt elhatározásáról, melyben nemzeti életünk elmúlt századainak kimagasló alakjait megörökítő sroborműveknek a székes főváros terein felállítását; saját udvartartása költségeinek terhére, méltóztatott legkegyelmesebben elrendelni.

A tejedelmi bőkezűség egy magában, a melyet Felsőháztól hosszú időn át tapasztaltunk, a hála érzelmivel ölt el bennünket.

De a mi a lelkesedés lángját keltette fel milliók és milliók szívében, abban áll, hogy a királyi érzés és gondolat, mely a legfelsőbb kéziratot sugalta, egy és ugyanaz azzal az érzéssel és gondolkodással, melylyel a nemzet multja iránt viseltetik.

Király és nemzet öszeeforvva a mult iránti érzésben, egyaránt át vannak hetyva attól a meggyőződéstől, hogy csak az az ország és nemzet számít a hosszú fennmaradásra, mely kegyellel tekint vissza őseire és a mely megszívleli a tanulságokat, melyeket a mult küzdelmei, dicsősége és hanyatlása egyaránt feltárnak előtte és a melyeket történetébe annak keze irt be, ki királyoknak és nemzeteknek törvényt szab.

Szívünkben — ama törvénykikelybe is beiktatott — királyi szóval, melylyel felséged hű népe iránt törhetetlen bizalmát nyilvánította s multunk tanúságaként felmerülő ama meggyőződésel, hogy erős a király és nemzet, midőn törekvéseiben össze van olvadva: Felsőházd vezérelte alatt bizalommal nézünk a jövő minden küzdelmei elé és midőn felségedet kérjük, hogy hódolatteljes hálánk kifejezését tejedelmi megszokott kegyességével fogadni méltóztatassék, kérjük a Mindenhatót, hogy azt a királyi, a ki a lelkesedésnek, az erők egyesítésének és nagy célokra irányzásának hatalmát bírja és a királyi családot, melynek sorsa a nemzetével összerott, tartsa meg mindenkor szent oltalmában, kik legmélyebb alattvalói

tisztelettel és hódolattal vagyunk császári és és apostoli királyi felséged legalázatosabb szolgái:

Magyar, Horvát és Szlavonországnak országgyűlésileg egybegyűlt képviselői.

A képviselőház hétfői díszülése impozáns folyású volt, s a király iránti szeretet nyilvánulásában magasztos. Ez a hódolat a felséges király iránt, amint az az egyes szónokok beszédeiben megnyilatkozott, páralanul szép kifejezése annak a dina-ztikus hűségnek, melylyel a magyar nép képviselői s a magyarnép maga a dinasztia iránt viseltetik.

Az ülés félüzzenkeltő után kezdődött, ekkor foglalta el Szilágyi Dezso elnök feketé magyar díszben helyét az elnöki dobogón. Előterjeszti, hogy napirenden van Podmanický Frigyes báró javaslata a királyhoz intézendő hódoló felirat tárgyában, s kérdi: kíván-e valaki a tárgyhöz szólni.

S egymásután szólaltak fel a szabadlevél párt részéről: *Hegedűs Sándor*; a függetlenségi és 48-as párt nevében: *Mészáros Lajos*; a nemzeti párt részéről: *Apponyi Albert* gróf; az Ugron párt részéről: *Holló Lajos*; s a néppárt részéről: *Molnár János* apát. Élénk és lelkes éljenzések hangzottak fel a beszédek közben. Az elnök azután kimondta a határozatot, hogy a ház a hódoló felirat szövegét egyhangulag elfogadta. Ot pernyi szünet után a felirat szövegét hitelesenítették. Az ülés végén: „Eljen a király!” felkiáltás zugott végig a termen, s az üdvözlés meg a folyásra is kihallatszott.

Külföld.

Október 4-én.

A görögök.

A Ralli-minisztérium megbukott. Október 1-én érdekes ülése volt a görök kamarának, mely alkalommal Ralli előterjesztette a békeelőterjesztéseket, melyeket nagyon silányoknak mondott. Ralli azután lemondott. Minthogy Delyannis nem ígerte, meg, hogy a király által alakított bármev minisztériumot támogassa, a király Zaimist bízta meg a kabinet alakításával. Ez eleinte vonakodott a megbízást elfogadni, arra utalva, hogy Delyannis a majoritás vezére. De a király unszolására mégis elfogadta megbízást. A külügyi tárcát Skuladesz valószínűleg megtartja Delyannis azt közölte a királylyal, hogy csak abban az esetben szolgálhat támogatással, ha a kabinetet az ő elnöksége alatt alakítanak meg. Október 2-án a miniszterválaság még megoldva sem volt, a kabinet még teljesen nem alakult meg. Zaimis azonban a tárcák nagy részét már behatárolta. Delyannis egy jegyzékben fogadja, mintha Zaimisnek többsége volna, s kijelenti hogy nem ismeri az alakulóban levő minisztériumot.

A hivatalos ministerlista a következő: Zaimis elnök és külügy, Szamolenszki hadügy, Korpasz ezredes belügy, Streit pénzügy, Toman igazságügy, Panagiotopolousz közoktatás, Hadjikyriako tengerészet.

Toman igazságügyminiszter, aki katolikus, reggel tíz órakor Deongela katolikus püspök jelenlétében teszi le az esküt. Ez az első eset, hogy Görögországban katolikus ember lesz miniszter.

Az új miniszterek okt. 3-án letették az esküt a király kezébe. A királyi palota előtt összegyülekezett tömeg rokonzenvesen üdvözölte a minisztereket, különösen Szamolenszki tábornokot.

Postai mizériák.

Csak imént közöltük lapunkban a pécsi „Magy. Kir. Posta- és távirada igazgatóság” hozzánk küldött hivatalos értesítését, melyben a „Posta-mizériák Letenyén” című cikkünk folytán tett intézkedéseket tudatta velünk.

Most megint érkezett hozzánk a nevezett posta- és távirada-igazgatóságtól értesítés, mely egy későbbi, „Posta mizériák” című cikkünkbe foglalt felszólásra tett hivatalos intézkedésről szól.

Ebből örömmel és megnyugvással győződünk meg arról, hogy a pécsi „Magy. Kir. Posta- és Távirada-igazgatóság” a lehetőségig minden irányban ki akarja elégíteni a közönség igényeit s ezzel a különben is nagyfontosságú intézmény iránt táplált erkölcsi elismerésünket csak fokozza.

Ujabb hivatalos értesítése — mely nemcsak bennünket, nagykanizsaiakat érdekel, de érdekli a mi mozgó-postánkkal összekötöttesben álló vidék közönségét is — így hangzik:

22916/IV.

A „ZALA” című hirlap tekintetes szerkesztőségének

N.-Kanizsán.

Vonatkozással becses lapjának f. évi 68. számában megjelent „Postai mizériák” című cikkére, van szerencsém értesíteni, miszerint a budapesti társigazgatóság felkérésemre intézkedett, hogy a budapesti főposta-hivatalnál este VII óráig feladott levelezés az ugyanaz napi 207. számú vonatban közeledő mozgópostával, mely Nagy-Kanizsára másnap reggeli 3 óra 52 perckor érkezik okvetlen továbbittassék.

A postautalvány felvételi és kifizetési szolgálata a hivatalos órák a nagykanizsai postai- és távirada-hivatalnál a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter Ur Ó Nagyméltóságának 1894. évi április hó 1-én kelt 15131. számú magas rendelete alapján és a nagykanizsai kereskedők és iparosok érdekeit képviselő soproni kereskedelmi és iparkamara hozzájárulása folytán lettek d. e. 8-12-ig és u. 2-5-ig megállapítva. — Ennélfogva ezen szolgálattal meghosszabbítását annyival kevésbé rendelhetem el, mert ha valakinek sürgösen kell küldeni pénzt, azt délután 5 és 6 óra közt pénzes levélben feladhatja.

Téves a cikknek azon állítása, hogy Nagy-Kanizsán vasárnap délután a levélhódók az ajánlott leveleket kézbesítik, ellenben a fiókberlők azokat nem kapják ki: mert vasárnap délután csak a közönséges levelezés adatik ki ugy a fiókberlőknek, mint a levélhódóknak. — Az ajánlott küldemények, postautalványok, pénzes levelek és csomagok kézbesítése hétfőre marad. A vasárnap délutáni kézbesítés nevezett helyen már több éven át így történik, aminek tehát oly módon való megváltoztatását, hogy a vasárnap délután érkezett ajánlott levelek a fiókberlőknek még az nap kiadassanak, a mostani viszonyok közt, a midőn a vasárnapi munkaszünetnek inkább kiterjesztésére, nem pedig korlátozására irányul a törekvés, nem tartom eléggé indokoltnak. — A posta-távirada alkalmazottaknak ugyis alig van szabad idejük tehát kényesítő okok nélkül nem volna méltányos, hogy éppen ezen alkalmazottak ne élvezzenek legalább minden második vagy harmad vasárnap és ekkor is csak délután némi kis pihenést.

Pécs, 1897. okt. 2.

Opru,

„Szabadalmi ház.”

Est a nevet kapta egy budapesti új alkotás, melynek érdekében a következő értesítést vettük:

Tekintetes szerkesztőség!

Az építési ipar haladásának és legújabbkori fejlődésének bemutatására néhány kezdeményező közreműködésével a főváros egyik legelőkelőbb utcájában egy úgynevezett szabadalmi- (patent) ház épült. Melynek csakis olyan anyagok használatának fel és csak olyan szerkezetek, berendezések és felszerelések vétetnek igénybe, melyek tökéletesség, jószág, használhatóság, tartósság és előszerettség tekintetében a legújabb haladás legmagasabb fokán állanak, illetve, a mennyiben az anyagok és berendezések szabadalmi joggal bírnak, csakis szabadalmi cikkeket képezhetnek a ház összes alkotárszeit, amiben az elnevezés jogosultsága rejlik.

Igy elkészítve belső helyiségeivel a ház, az életközvetékek fedezésére szolgáló egyéb szabadalmi tárgyak állandó bemutatására, illetve ezekre nézve belépti díj mellett állandó kiállítású és vásárosmunkák is szolgálhatnak, és így szélesebb terjedelemben nemcsak a házépítésnél és házbereendezésnél, hanem valamennyi hasznos szabadalmi tárgynál a legújabb idők elert eredmény könnyen szemlélhetővé teszi, illetőleg a rohamos ipari haladás követte egy helyen könnyen áttekinthető teljes tájékozást nyújt, miáltal a kezdeményezők véleménye szerint közszükséglet is fog kielégítenni.

Hogy pedig minél szélesebb kör nyújtsák a különböző és sokféle irányú találmányok gyakorlati kivitelére, a szabadalmi ház, mely legalább egyemeletesre van tervezve és külső tekintetében az építészeti művészet legújabb igényeinek is meg fog felelni, a szabadalmi tárlaton kívül bérbe adható kényelmes lakással, kerttel, bolti helyiséggel, installóval, és gazdasági udvarral fog bíró nyári- és téli használatra, tehát téli kerttel is lesz ékítve. Oly esetekben, midőn ugyancsak egy szakmában anyagok, berendezések és tárgyak igénybevétele nézve — a mennyiben a vonatkozólag megállapítás végett nem lehetne valamennyit felhasználni — választást kellemes megjelenni, a kikérendő bejegyzés feltétele mellett a m. mérnök- és építészeti döntés lenne irányadó. A ház létesítésénél a részvevők azon előny ellenében, hogy tárgyak bemutatására jut, az anyagok és a berendezések vagy találmányok a munkával együtt minden haszon nélkül önközlésben tartoznak rendelkezésre bocsátani, de ezen önközlési összeg erejéig, mindaddig, míg az ökök meg nem váltják, tulajdonos részéről maradnak a házban, melynek tisztásvédelme jótékony célra fordítatik és pedig a „Magyar irók segély-egylete,” a „Magyarországi hírszolgálat” nyugdíjintézeté, a „Budapesti újság-írók egyesülete segélyalapja” és a Vidéki hírszolgálat nyugdíjintézeté javára, mire nézve nevezett intézetek elnökeinek az ellenőrzési jog biztosítottatik.

Ezeket becses tudomására hozva, kérem a tekintetes szerkesztőségét, sziveskedjék az eszmét a maga részéről is pártot és bőves beállítás szerint előmozdítani, a minnek reményében már most is azon kérdéssel bátorodom terhelni, hogy az előadottakat becses lapjában közölje és az érdeklődő fővárosi és vidéki tisztelt nagy és kis iparosok valamint a patenttulajdonosok figyelmét felhívni, hogy ha a ház létesítésében részt venni óhajtanak, ebbeli kívánalmaitaik tekintetében s. évi október 15-ig tisztelettel alólírttal (Budapest, VI., gyár-utca 20. sz. a.) vagy dr. Sziklany Janos úrral (lakik: I. Krisztina-körút 91) ki szives volt a vállalatnál a tükari teendőket elvégezni, levélben közöljék.

Budapest, 1897. szeptember 29.

Aláíratos szolgálja:

KUGLER MIHALY,

mérnök, m. kir. államasügyi felügyelő.

Vidéki levél.

Keszthely, 1897. október 1-én.

Tekintes Szerkesztő Ur!

Becsés lapjának multkori számában valaki, egy tudósító társam ugyancsak leszólta „Hullám” vendégloket. A kérdéses cikkcske soknak tetszett Keszthelyen, sokan pedig nem értettek

vele egyet, aszerint, a mint a vendéglo kibővítése egyik-másik felet érdekli.

Az említett középületünk után, most én veszem sorra a gazdasági tanintézet új épületét, melyre Európa bármely városa is büszke lehetne. A hatalmas épület mindenki meglep, s láttára a szemlélőt öröm fogja el, hogy ily díszes hajlékot emeltek a gazdasági tudományoknak, a melyeknek folytonos fejlesztése hazánk jövőjének egyik legbiztosabb alapja. Az okserű gazdálkodás van hivatva leginkább előmozdítani az általános jólétet, a minnek éltető eleme az édes anyaföld, a mely az érdekében tett tanulmányozásért és a reá fordított gondert sohasem marad háladatlan.

Az óriási épület a Deák Fenec-utcában épült a régi polgári iskola helyén. Az intézet kényelmesen elhelyezkedhetik benne s a tudós tanárok nem lesznek kénytelenek az előadásokhoz szükséges tárgyakat úgy összezsúfolni, mint az eddigi épületben történt.

Az egyes szaktanárok tárgyai az intézet különböző osztályaiban vannak szép áttekinthetőség-gel feltárva, ahova nemcsak az előadásokat hallgató ifjak, hanem az érdeklődő közönség is juthat, a mi mindenestre nagyon örvendetes dolog, mert egy vonzó ponttal több lesz Keszthelyen, a mely az ide jövő idegeneknek figyelmét le fogja kötni.

A épületnek külön berendezett villamvilágítása van, szóval az minden tekintetben ki fogja állani a versenyt a külföld gazdasági tanintézeteivel.

Mint minden új épületet, úgy természetesen az intézetet is megkritizálják.

Senkinek sem tetszik, hogy a járdán közönséges kavics van s hogy ha már oly sok pénz áldoztak az épületre, nem akartak egy pár száz forintot aszfaltra költeni.

Ez éppen úgy veszi ki magát, mintha egy kifogástalanul öltözött gazdag mágánás talpat varrat a cipőjére.

Sokan kifogásolják az intézetnek feliratát is, a mely nem csak az épülettel aránytalan, hanem aránytalanok a betűk egymással szemben is.

Az épület tetején levő siremlékszerű díszítéseket sem tartjuk valami nagy dísznek.

A Széchenyi-utcában volt polgári iskola épületét lementsztek, hogy az utca-vonal egy irányban legyen, s most ablakai nincsenek, amiért komor képet nyújt, a mely az intézet szép homlokzatával nem áll összhangban s ha az épületet ezen oldalról tekintjük meg az ember, nem a legkellemesebb benyomással halad a a homlokzat felé. A polgári iskola épületének végebe pedig egy ócska kis kaput illesztettek, a mely elé csak egy beszélgető Rozit és Jancsit kell képzlni és kész a legszebb falusi kép.

Mindezek azonban nem vonnak le a remek épületből semmit s csak annyit határoznak, mintha az említett gavalier mágánás nyakkendője egy kissé félre állana.

Mint már hirdette volt, az épület ünnepélyes felavatása október 12-én lesz, a mely alkalomra a földmivélelésügyi miniszter is meg fog jelenni. Már eddig is számtalan bejelentés történt s előreláthatólag temérdek vendéget üdvözölhetünk falánk között, mert az intézet volt hallgatói áthatva a nagy Fesztetics iránt érzett kegyeletről, tömegestül fognak eljönni, hogy itt társaikkal az elmult idők szép emlékét felelevenítsék.

Az ünnepélyvel kapcsolatban nagy bankett és táncmulatság is lesz, a mely koronájává válik a nálunk ezideig tartott hasonszerű összejöveteleknek.

Még sok írni való lenne, amit azonban későbbre hagyok.

Ezek után maradok a Tekintetes Szerkesztő urnak

tisztelője:

X.

H I R E K.

— **Nemzeti hála a tanintézetekben.** Zalavármegye kir. tanfelügyelője, dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos, abból az alkalomból, hogy királyunk a magyar nemzeti mult néhány kiváló alakjának saját költésén szobrot óhajt állíttatni, lelkes felhívást intéz a felügyelete alatt álló népoktatási intézetekhez, az esemény méltatása céljából. A felhívás egész terjedelmében ez:

3025 sz.

Zalavármegye kir. tanfelügyelőjétől

Zalavármegye mindenféle fokozatu, állami államfalr segélyezett községi s községi jellegű népoktatási tanintézeteinek igazgatóihoz s tanítóihoz.

Ó Felsege, Apostoli királyunk, szeptember hó 25 én legfelsőbb kéziratot intézett Magyarországi miniszterelnökehez avégből, hogy a mult idők kiválóbb alakjai, kik a nemzeti élet különböző térein magukat kitüntették, szobrokkal örökíttessenek meg.

Az uralkodói bölcsességének s a magyar nemzet igaz ragaszkodását méltányló atyai jószágunk messze időkre kiható, magasztos okmánya ez, mely tárgyánál fogva felette alkalmas, hogy ifjuságunk szívében a nemzeti eszmények lángját kigyujtsa, ápolja s bennünk a nagy és szent példák követése iránti készséget és lelkesedést már jókorán felkeltse.

Felhívom tehát Cimet, hogy a vezetése alatt álló intézet, illetve osztály növendékei előtt ezen korszakot alkotó eseményt értelemi fejlettségüknek megfelelő módon méltassa s már zsenge korukban arra intse őket, hogy az élet becsét a haza iránti kötelességek hű betöltése állapítja meg.

Végül forduljanak hő fohászszal az egek Urához, hogy a nemzet, melynek költőit, hőseit, bölcsseit és vértanuit királyi kegyelet koszoruzta meg, éljen örökké, dicsőn és boldogul, halhatlan fia nemes erényeiben!

Hazafiai üdvözléttel!

Zala-Egerszeg, 1897. október 1.

DR. RUZSICSKA KÁLMÁN,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

— **Ejjegyzés.** Buris Mátyas, tekintélyes varádi kereskedő, eljegyezte Tass Gizella kisaszszonyt, Tass Simon, városunk ismert polgárának kedves lányát.

— **Felolvasás és vita-estélyek.** A keszthelyi iparos ifjak önképző köre szeptember 26 én tartott rendkívül közgyűlésen elhatározta, hogy a jövőben minden varárnap este 8 órától 10 óráig felolvasó, szavaló és vita-estélyt rendez, melyen vendégek is szivesen láttnak. Az első estély e hó 10-én lesz.

— **Öngyilkos fohadnagy.** Dreschnig József a Csaktornyan állomásozó dzsidás-errel fohadnagya m. hó 29-én, a kaszárnyában levő lakásán ismeretlen okból fejbe lölte magát s azonnal meghalt. A halottat beszentelés után e hó 1-én haza szállítottak Villachba, hol a család sírjában helyezik örök nyugalomra. A fiatal, művelt fohadnagy öngyilkossága nagy részvételt keltett Csaktornyan.

— **Néppárti gyűlés Somogy-Szent-Balázson.** Megjelent Somogy-Szent-Balázson gróf Zichy Nándor táborkarával, hogy elmondják ismeretes tartalmu ovációikat az „új rendről” a kormány által kizsákmányolt nép nyomoráról (!) meg a zsidókról... Hát az ily gyűlésekre ne nehéz hallgatókat csabítani; a néppárt pedig mit sem törődve a törvénynyel, gyűléseit rendszerint bucsu napján tartja, mikor a népet egyéb okok is össze szokták csoportosítani. Nem is érdekel bennünket az, hogy mit beszéltek Somogy-Szent-Balázson, tudjuk már, hogy mit szoktak beszélni, de az már kétségkívül érdekes dolog, hogy a néppárt vezetési Somogyvármegyében esuttal is —

csalódtak. Már hetek óta folyt az agitáció a szomszédos plébániákon, hogy imponzus tömeget gyűjtsenek össze, mely lelkesen üdvözölje a pártvezért s bevegje igazán a néppárti igéket. Az eredmény azonban nem felelt meg a várakozásnak: maguk a papok se voltak meglepve; maguk konstataáltak, hogy a szent-balázi bucsu mákor is volt annyi ember, mint ezáltal és a tömeg most se volt lelkesebb, hangosabb mint máskor. A látványosság érdekelte, akarta látni a gazdag grótot apostol-szerében és miután beletelt látásával, meghallgatta az első szöveget, de csakhamar megunt a dolgot s ott hagyta a gyűlést, melynek végén az ezernyi emberből alig maradt ott pár száz, kik várták az almódot. Pedig a szónokok ezal is kitétek magukért: elmondták mindent az „új rendről”, a kormány által kiküldött nép nyomoráról, a zsidókról, a vallás veszedelméről, nem maradtak el a Lepényi tele adomák se — a nép mégis hideg maradt. Hát persze, erre azt mondhatják, hogy a népet a liberális corruptió megrontotta... Pedig a dolog nyitja abban áll, hogy kézzelfogható igazságok ellen értelmes nép előtt küzdeni haszontalan. Mert az „új rendet” helyesli a nép; érzé, hogy a vallászabadság nemesebb, jobb, emberibb és a lelkiismeretnek is inkább megfelel, mint a rideg dogmák kegyetlen kényszere; hogy a házassági jog rendezése mulhatatlan szükséges volt s az állam törvényhozása kötelességből jött segítségére azoknak, kiket egy élt-re boldogtalanná tettek azok a rendszabályok, melyeket nőtlenség, családtalansága kötelezett emberek hoztak hatalmi érdekei erőltetése céljából. A nép tudja, hogy a kormány zsarolásairól s a nép nyomorúságáról Somogyban beszélni legalább is banális, lökép nagyarnak és papoknak. Somogyvármegye politikusi csak mosolyognak a néppárti ilyen vergődésén. Jól tudják, hogy vármegyéjük népe sokkal józanabb eszű, sem hogy a papok edeskes hazug politikai igérete előtt meghajtsa az ő nyakas fejét.

— **Strájk a Déli Vasútnál.** Egyik krajcáros lapiránk, a *Frisz Ujság* jól értesült — saját tudósítója — tollából egy kis cikkecske látott napvilágot, mely a helybeli vasuti munkások strájkját, mint országára szóló nagy eseményt ügyekszik bemutatni. Élénk fantáziájában a strájkolóok száma háromszoros arányban szaporodott fel, mert szerinte 120 munkás strájkolt, holott összesen 38 lépett ki a munkából, kik ügyüket igen egyszerűen minden feltűnés nélkül, hirtelen, rendbe is hozták már. Az üzletgazgatóság, mihielyt az állomási kirendeltség felterjesztése folytán a kérelem mibenlétéről értesült, engedett a munkások jogos kívánásának és a béremelés megtörtént. A strájkról egyébként alig vett tudomást a helyi közönség, sőt maguk a munkások sem ügyektek ezt oly formában feltüntetni, mint ahogy ezt a „Frisz Ujság” jól értesült saját tudósítója tette.

— **Vád alá helyezték káplán.** Rossz idők járnak a fekete szent talárba ott, hol a cingulus mellé lilium helyett száradt bogáncsköröt, dudvát tűztek. A papság erőszakoskodása seholsem virágzik jobban, mint Muraközben, mert szerzőik népnak észlele napról-napra mindjobban tompul, lelke faul és erkölcsisége megméltelyeztetett. Ők a puasztuló hazát kiragadják a liberálisok kezei közül, és helyébe állítják az ő speciális szellemüket, ha ugyan itt-ott őket benem állítják egy kényelmesebb helyre. A lefolyt választások alatt visszavásztuló volt vármegyénkben a néppárti erőszakosság; a tudatlan népek oda vetettek egy-egy hazug frázist, elígérték a tulvilág boldogságát annak, ki a néppártira szavaz, és a hol ez nem bizonyult eléggé hathatós szernek, ott elkezdtek erőszakoskodni. Morgalmas élet uralkodott majdnem az összes plébániákon, ritkos konferenciákat rendeztek az öreg urak és az első harcot a „káplánoké” vívták meg mindent. Lázítottak, izgattak a szent szűz nevében. Mult év október 22-én tartotta Bottornyán Marsovszky Endre dr. képviselőjelölt a programbeszédjét. A 200 főnyi hallgatóság a plébániai udvaráról kiszorult

a templom-térre, ide állították a templomi szöszöket. Marsovszky nagy szónokozással kijelentette, hogy horvátul nem tud és így *Zsupanc György* bottornyai káplán értelmezte horvátul a programbeszédet. A káplánocska azonban a helyett a néppárt elveit kezdte magyarázni a maga igazi felfogása szerint és így a polgári házasságra tört át, többek között ezeket mondva:

„A polgári házasság által a kormány szentségünket akarja megmennyíteni, és a templomainkat akarja szétrombolni, a keresztény vallást kiakarja pusztítani az országából!”

Kollay Lajos körjegyző ezen kijelentések után fel akarta osztatni a népgyűlést, de a fanatizált nép a vezetőik szavaira ellenséges állást foglalt el, *Markovics Vince és Lipovics Balint* tulharsogta a dühöngő tömeget, egyre ezt ordította: „meg kell verni, üsdtek agyon a zsidókat!” A nagykanizsai kir. törvényszék Zsupanc György káplánt a házassági jogintézmény elleni igazítás vétsége, *Markovics* és *Lipovics* hatóság elleni erőszak bűntette miatt helyezte vád alá. Ez ügyben loykoslebb meg is tartják már a vég tárgyalást.

— **Új adóhivatal.** Perlak községben 1897. évi október 1-vel lépett életbe az új adóhivatal, melyhez a következő községek osztattak be: Perlak mint székhely, Alsó-Hracsan, Alsó Pusztakovecz, Benkovecz, Csahovecz, Dekánovecz, Derzsimececz, Demesinecz, Hodosán, Jurcovecz, Nagy-Kis-Stefanecz, Novákovecz, Orshovicza, Palinovecz, Falovecz, Podbrzesz, Szoboticza, Sztelecz, Turciscse, Draskovecz, Dvoriscse, a csáktornyai, — Túske-Szt-György, Vullaria, Alsó-Domboru, Alsó Mihályovecz, Csukovecz, Drávegyház, Kotor, Mura Csány, Mura-Király, Mura Vid, Opporovecz, Szent-Méria pedig a letenyei adóhivatal kerületébe.

— **Szociális Tanítói Szervezet.** A „Budapesti Napló” írja: Valószínűleg nem sokára lesz már ilyen is, mert a kisci szociális tanítók között néhány tanító aláírásával felhívások kerülnek, amelyben a néhány tanító arra szólítja föl a többi, hogy miután nemmi egyéb ügyeiket nem használ és helyzetükön képtelenek javítani, osztályokozanak a szociáldemokrata pártos s küzdelem az ekzsztentenciájukért a nemzetközi szászó alatt Előre látható volt az, hogy a szociáldemokrata párt propagandájából nem fogja kilelejtenezeteket a tanítókat, akiknek minden törvény dacára két-három száz forintot fizetnek a községek, vagy a felekezetek egy esztendő munkájukért. A tanítósnak ezek a mód nélkül nélkülözö páriái, úgy látszik, örömmel fogadták a közjük dobott reményeket s csakugyan készülődnek valamire a szocializmus jelszava alatt. Ezt természetesen egy lehetne csirájában elhojtani, ha végre komolyan gondolna a törvényhozás a nagy, intelligens tanítói osztály helyzetének javítására, mert hogy az tarthatatlan, azt mindenki látja.

— **Halálhír.** Vármegyénknek egy ismert nevévalakja hunyt el *Glavina Károlyban*, aki fia volt *Glavina Lajosnak* a flandriai gróf egykori pallini jószágkormányzójának, Zalamegye néhai főispánjának. A nagy szerepkörű apának fia elvonultan élt gelsei birtokán, a külső világgal csak nagyon keveset érintkezett; de akik érintkeztek vele és ismerték, nagy tisztelttel voltak iránta nemcsak szívvel s kiváló műveltségéért. Temezése október 6-ikán délután 3 órakor volt igen nagy részvét mellett. — A család a következő Győza, Emilia és Margit mint gyermekei; Szmodics Győző és dr. Józsa Fabian mint vői; Szmodics Lajos és József mint unokái; özv. Nedeck Zsigmondné született *Glavina Róza* mint nővére; Zathurecky Zsigmond mint sógora saját, úgy számos rokonságuk nevében szomorodott szívvel jelentik *Glavina Károly* föld-birtokosnak élete 56-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. stb. Gelsen, 1897. október 6-án. Áldás és béke hamvaira!

— **Újmezők bevenulása.** A hadügyminiszeri rendelet hiába csak nem másítja meg a postát. Azok a felpanitkozott, elkecseregett legények, kik tegnap nagy csoportokban végig

énekeltek a fűtőket, egyre így fújnak: „*Oktobernek 1-én be kell ruhkolnom!*...” Otta hatan öle kezve ha adtak egymás mellett, utasnak halloztak a szürkefehér gyerek edemanyák könyve, kisirt szömekkel, kioni gyerekek görnyedve cipelték a feketőre festett ládákra. Ha egy egy szarzs hadi szembőlöt velük, búskán vetette arra a főt, de a gunyos mosolyt nem rejtette el, mely azt mondta: megálj csak, majd elmege a kedved az énekléstől. Nem is jó kedvből énekelnek ilyenkor a szegény újoncok, inkább elkecsereződésből, mert rég lefűt a szép idő, mikor virág volt katonának elmenni önként. A falusi legények azért egy kis mulasztást is rendeztek tegnap. Valahonnan a felső vidék egyik falujából velük hoztak egy nyomorult pup-s legénykét, aki azonkívül jamba-okban lépegetett, lévén egyik lába rövid-bb a másiknál. Rongyos fűvegről a legtarkabb szalagok fityegtek le, már az ujon jól leittatták és az a pajkos, náta ember én-kelt előtűk rekedős hangja; 5 fajta a leg-lekesebben, hogy: „*As Isten is katonának teremtet!*, *As a huncut pap is annak keresztelt.* *Kihustan a negyennyolcas numerát!*, *Még az orvos sem talált bennem hibát!*” Ez az egy, ez talán szeretet volna katonának elmenni...

— **Óra-teljes.** Viszgyak Szobasztiánné lakásából hetfőn délután egy órai óra elűnt. A rendőrség az órát *Fekete Vendel* kőműves-szögönél, ki ugyanannap ott dolgozott a házban, megtalálta. Fekete már suhanó gyerek korában szenvedélyese üste a jogtalan elűntetés mesterségét és csak nemrög kerül ki az asztali javító-intézetből, hol négy évet töltött.

— **Állategészségügyi kimutatás.** Zalavármegyében az állategészségügy állása október hó 1-én a következő: Lépene: Baitk 2 u., Eger-Aracsa 1 udv., összesen 2 község 3 udvar. Takonykór és bőrféreg: Bánok-Szent-György 1 udv. Rühkór: Andrásida 3 u., Bofta 3 u. összesen 2 község, 6 udvar. Sertésvész: Akali, Alsó-Hahót, Bak, Bessenyő, Botfa, Csabrendek, Csömödér, Deklezsin, Dióskál, Egyeduta, Ezte-regente, Gyenes-Diás, Kebida, Kékkut, Kerka-Szent-Király, Keszthely, Keszthely-Polgárváros, Köveskálta, Lendva Ujtalu, Megyer, N. Rada, Nagy Kanizsa, Nagy-Récsa, Nemes Bák, Palin, Poitvinte, Rajk, Redics, Rigyác, Sallód, Sárhida, Sajtör, Sömeg, Szliglett, Szent-András, Tót-Szent-Márton, Ujduvar, Zala Erdőd, Zala-Szenti-Grót, Zala Csány, összesen 40 község.

— **Elevenetű ékauer.** Mult hó 28-án Caengeri-utca és Fő-után át a Korona-szállodáig egy rövid túra-áralanc, rajt csüngött a d-nationál I. S. s egy arany pecsétnyomó B. B. monogrammal elvezett. A becsületet megalatolt kéri, sziveskedjék azt a rendőrkapitányi hivatalnál adni, hol a tulajdonos által illő jutalomban részesül.

Krónfeld növények megérkeztek és folytatják a tanítást a magyar, német, francia, és angol nyelvben. Lakás: Kazinczy-utca 601 szám.

Kereskedelem.

A kartelek eltiltása. A kereskedelemügyi miniszer végre rászanta magát, hogy komolyan foglalkozzék az agrárprogram egy lényegesebb pontjával, a kartelek eltiltásával. A nagy töke azonban nem teljesen adja ki kezéből az uralogadalkodásnak ezt a legyveret s így el lehetünk rá késztelve, hogy sok oldalról fognak lőllépní a gazdasági fejlődés e vérsos hajléait megvédelmezni. A megkérdetett kamarák közül egy már védelmére is kell a jeles közigazdasági intézménynek.

A pécsi kamara, melyről szó van, még nem érzi a kartelek hársái. Ez nem jelent mást, mint hogy a kamara nem éri a gazdasági kérdések mélyebb megítéléséhez, mert hiszen a ki belát az árképzés rejtelmeibe, igen jól tudja, hogy minden fogyasztási cikkünkön régóta köti a kartelet, mely vagy a termelő, vagy a fél gyártmányok készítői, vagy a árócsok, vagy a kereskedők között jött létre, drágított nyomai.

Hogy a kamara est nem vessz észre, az talán annak is tulajdonítható, hogy nagyon is elmerültek a nagy tökének ebbe az uralogadalkodási rendszerbe. De ha hirtelenében megátnének az összes kartelek, a szabad verseny ártaszorítatása nyomán képsődött áronok majd megie-

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtársaságban.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint é. u. 4—5 óra közt.

Íde intézkedés a lap szellemi részére
vonzatként minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint készér: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvtársaságban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jótányoson számításban

Értekezések jótányoson csak ismeret nélkül fogadjuk el.
Készítők nem adnak vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Hírléptér petisora 30 — kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőnek a vonatközi Fischel Fülöp
könyvtársaságban is átvehető.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Csányi László.

Ma, október 10-én ismét ünnepe van Zalavármegyének. Multunk egyik nagy alakja, szabadságharcunk vértanuja iránti kegyeletes megemlékezésünk ünnepe.

Csányi László Deák Ferenc után, — mondhatni — legkimagaslóbb történelmi szereplője vármegyénknek. Politikai pályafutását a nagy Deák szellemében is kezdte meg, amennyiben vele egy táborban, a liberális párt egyik hatalmas oszlopául tűnik fel mindjárt kezdetben a megyei pártmozgalmak terén.

És ehhez a liberális szellemhez ragaszkodott is mindhaláláig. Vérébe gyökerezett és abból táplálkozott, élt az ő nagy szíve, mig szent elveit, haza- és szabadságszeretettét vértanui halálán nem pecsételte meg.

Lángoló vére, rendkívül izgékony ideg zete csakhamar kiragadta őt a higgadt,

bölcs, mérséklet, ama korlátaiból, melyek mesterének: Deák Ferencnek politikai szereplését kiválóan jellemzik.

Csányi László agyában is a liberálizmusnak ugyanazon gondolatai élnek, mint Deák Ferencében; de az ő vére izzik, mint a láva s az agyában forrongó, hánnkódó gondolatok hatása alatt ereiből kiűz az indulat lánvája. Mig Deák Ferenc a gondolatok és érzelmek viharzása közben is mindenkor megmarad nyugodt, méltóságos, hideg bércnek; Csányi az első indulatrohamba vulkán lesz és féktelen tüzevel akar urrá lenni a helyzet fölött.

Lángoló vére a szabadságharc epochalis mozzanataiban csakhamar elragadja őt Deák Ferenc mellől s mikor a haza bölcsse gondokba borult homlokai kehidai magányába vonul, Csányi László a forradalom áramlatával rohan s rendkívüli erélyességével a neki való elembe vezéri szerepet ragad kezébe. Csakhamar kormánybiztosi, majd főbiztosi, később miniszteri polcon találjuk őt, és szigorú, következetes jellemével mindvégig ott marad ő az elvállalt pozíción.

A világosi napok után, mikor a magyar nemzet vesztett ügye bujdosásba ker-

geti hatalmas küzdelmeknek legjobbjait, a mikor neki is módjában volt volna a menekülés, sőt erre mintszertársai határozottan sarkalták is: a már akkor öreg, beteges ember nem mozdul, bámulatos elszánt-sággal önként lép orosz fogságba, hogy bevárja a vértanui halált.

Mikor előre figyelmeztetik, hogy ha nem menekül, a boszu áldoztatává lesz, — a valódi hős főnséges nyugalmával mondja: „Tudom, de halállommal legalább a nemzetnek testamentumává leszek; mert előbb belefáradnak a hóhérok az üldzésbe, mint a népek a szabadságért való küzdelembe.

Az oroszok kezéből osztrák kézbe kerül, Pestre szállítják; itt bitófára itélik és 1849. október 10-én reggel 6 órakor az Uj-épületből vesztőhelyre viszik.

Hóhérkézzel elnémitott, hazaszeretettől égett nagy szíve ott porlad a kerepesi temetőben. Sirja fölé gránit-oszlopot emelt később Zalavármegye közönsége.

Ezzel azonban még nem róttuk le a kegyelet adóját vármegyénk e nagy szülőttje, az egész nemzet vértanuja iránt.

Érezte, belátta ezt megyénk törvényhatósági bizottsága is, azért határozta el, hogy

A „ZALA“ tárcája.

A jeggyűrű.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Írta: Kaut Hamam.

Egyszer egy nagy társaságban megfigyeltem, hogy egy fiatal hölgy a titkolt szerelem sulya alatt mint rozsett össze hirtelen. Szemeinek sötét kéksége, ragyogása szinte megkészesződött ekkor, és ő korántsem igyekezett érzéseit eltitkolni, habár máskor mindig hidegen, nyugodtan gondolkodott. Nagyon hidegen, nagyon nyugodtan, hisz én igen jól ismertem őt — menyasszonyomat.

Kit szeretett? Egyszerű dolog! Annak a fiatal embernek, — ki mellesleg megemlítve a házi ur fia, kinél én és menyasszonyom hivatalosak voltunk — mondom annak a fiatal embernek, ott az ablakmélyedésben kellett, hogy csillogó egyenruhájával, ragyogó nagy szemével és öblös erőteltjes hangjával szerencséje legyen a szép és ingadozó gyenge nemnél. Csodálatos, szomjas kék szemével szinte körülhalozta a katonatiszt alakját, lázas figyelemmel kísérte kezeinek, arcának minden mozdulát, gyorsan váltakozott benne a nyugtalan és vidám hangulat a csendes resignációval.

És a hogy mi távoztunk — ez alkalommal egy kissé később mint máskor — egész közönyösen fordultam menyasszonyomhoz:

— Ma valóban rendkívül szép idő volt egész nap ugy-e bár, jól mulatott édes?

Hirtelen fölébredtem bennem a kötelesség szükségét megelőzi, hogy zavarát elpálástolhassa. Lassan, vigyázva, úgy hogy ő is észrevehesse, lehúztam ujjamról a jeggyűrűt.

— Nézd csak, úgy érzem, mintha a gyűrű nagyon szűk lenne nekem, folytonosan szorít, kínoz. Nem lennél oly szives, nagyobbra, szélesebbre csináltatni?...

Idegos gyűlölettel kapott a fénylő, egyszerű gyűrű után és mig sietve elrejtette, susogva mondta:

— Jó, jól csak hagyd nálam; én majd kibővítetem!

Ezzel jó éjt kívántunk egymásnak.

Csak egy hónappal ezután láthatam újból menyasszonyomat a fővárosban. A gyűrűről akartam kérdezősködni, de jobb lesz — gondoltam — egy kissé még várni ezzel. Hisz nem oly sietős — szóltam önmagamban — őh még adhatok neki legalább is egy havi időt.

Igy vártam én türelmemmel és a hogy a kilüszött határidő után újból együtt voltam vele, a gyűrű után kérdezősködtem.

Nem nézett rám, a földre sűtő tekintetét.

— Igaz, igaz — a gyűrű. Meg kell végre tudnod, hogy szerencsétlenségem volt vele. Valahova eltettem, vagy elvesztettem...

Habozva elhallgatott, és szorongva várta válaszomat.

— Haragszol reám? — kérde nyugtalanul.

— Nem — feleltem én elfordulva tőle.

Mintha csak egy nehéz sziklatömegről szabaddult volna meg lelke, hosszan fellelékezett. Vidáman mosolyogva meghajta fejét és eltávozott.....

Lassan, lomhán tűnt tova egy év.

Visszakérültem újból kedves szülővárosomba. Jól ismert, szajos utcákon haladtam végig, mig oda kerültem a sétátér csendes árnya mellékutára.

Itt szembe jött velem ő. Szemei sötétebb kékségben világítottak, mint valaha; szikráva, de egyuttal kérdően meredtek reám. Az ajkai, mintha sokkal nagyobbak, halványak lettek volna.

Jó távolból már felém kiáltott:

— Itt van, megvan a gyűrűd, az eljegyzési gyűrűd! Szerencsémre újból megtaláltam és nézd édesem, ki is bővítettem részre! Ah most már nem fog többé szorítani!

Hosszan megbámultam és elhagyott nő, a hogy előttem állott; nagy, halvány ajkainak mozgása inkább hasonlított a vigyorgáshoz, sem mint a nyugodt, becsületos nevetéshez. Ekkor észrevettem kezében a gyűrűt.

— Nézzed csak — szóltam merően szemre kőné nézve — hiába, nekünk csak nincs szerencsénk ezzel a gyűrűvel. Ime, most meg nagyon is bő!

Átadtam neki a kis aranykarikát és minden köszönet nélkül — ott hagyta őt...

Németből ford.: Szalgó Sándor.

RIEGER frankfurti szappan és illatszergyáros

egyedüli főraktára:

ALT és BÓHM, NAGY-KANIZSÁN. Postai megrendelések pontosan eszközölkötenek!

Különlegességek:

Rymodont fogsép, Fleures de Prairies szappan
Violette de Parme illat, s. t. b.

ma, 1897. október 10-én, az ő vértanui halálának évforduló napján, emléktáblával jelöli meg szülőházát Alsó-Csányban.

A hazafias kegyeletnek eme szent és magasztos ünnepén színről-szinre nem lehet jelen e vármegyének minden fia; de bizonyára nem lesz egyetlen egy sem azok között, akik lelkökkel, szellemökkel, szabadságküzdelmünk történetének e kiváló, ragyogó alakjáiig fölérnek, hogy a néma kegyelet néhány piltanatát ne szentelnék emlékeztetének a távolból is

Keljen életre a mai napon mindnyájunk előtt a dicső vértanu glorifikált alakja. Valósuljanak meg az ő próféta ipei; halála legyen e nemzetnek testamentumává!

E végrendelet hirdesse a nemzet millióinak, hogy a hazáért, a szabadságért kiomlott vérnek minden cseppje szent, mert az önfeláldozás magasztos érényével, vértanukkal termékenyíti meg a földet, melyre hullott.

Csányi László testamentuma halál, melyből — ha milliók megértik — élet sarjad a nemzetre és hazára.

Politikai szemle.

Belföld.

Október 7-én

Országgyűlés.

A képviselőháznak október 6-iki ülésén tájékoztatta Benffy Dezso báró miniszterelnök a házat a következő ülések napirendéről, amit a Ház el is fogadott. E szerint a jövő hétfőn lenne az első érdemleges ülés, a melyen az a három törvényjavaslat fog tárgyalást, a melyről a közigazgatási bizottság jelentését beadta. E törvényjavaslatok harmadik olvasásáig kevéssé lenne: s erre az ülésre lehetne kiűzni az üresedésben levő bizottsági tagsági helyek betöltését. Üresedésben van az egyik jegyzői állás is, mert Josipovich Gévát újabban ide s horvát országgyűlés részéről meg nem választották. A szerdai ülésben fogja megokolni Molnár János indítványát. Azonkívül egy a közoktatásiügyi, mint a közlekedési bizottságnál vannak egyes törvényjavaslatok s miután mindkét bizottság

7-én megtartja ülését, meglesz a lehetőség annak, hogy a törvényjavaslatokat a jövő szerdán, esetleg a rákövetkező napon a ház plenáriumában is tárgyalják. A miniszterelnök egyúttal biztos reményét fejezi ki arra nézve is, hogy a provisoriumra vonatkozó törvényjavaslat, esetleg törvényjavaslatok már a jövő hét első napjaiban lehetnek a ház asztalára. Az indennití javaslat és a pénzügyi bizottság előtti van, mely erre nézve a jelentést a kellő időben be fogja adni.

— A Ház többsége elfogadta a miniszterelnök javaslatait.

Külföld.

Október 7-én,

Összegezlünk röviden mindazt, a mit az utolsó három nap a politikai élet nevezesebb mozzanatai gyanánt felmutatott. Tekintésünk legelőbb is Spanyolországra, mely elmondhatja magáról: „Múltidőben nincs öröm, jövőben nincs remény.” mert játéklapdjára a pártoknak, melyekben kevesebb a hazafias, mint a viszálykodási hajlam, s óriási pénz- és véráldozatnak kitéve Kubában, hol a felkelőkkel egyáltalában nem bír, nagyon és nagyon súlyos időknek néz eléje. A kormányváltás véget ért ugyan, a mennyiben Sagastának sikerült kormányt alkotni, de a parlamentben konzervatív többség van, mely őt nem hajlandó támogatni, a mit a királynak be is jelentett. Még a radikálisok sem támogatják, s csak a liberálisokra támaszkodhatik. A királyné keserűen kifakadt a volt miniszterelnök Ascaragának bucsukihallgatása alkalmával, azon szemrehányással illelte őt, hogy a konzervatívok pénzügyi, politikai és gyarmatügyi tekintetben önkre tették az országot. — Az új kormányelnök már azzal is jelet adta annak, hogy más politikát szándékozik folytatni, hogy felszólította Weyller tábornokot Kubában, hogy adjon lemondását, különben el fogja mozdítani állását. Most mikor oly rengeteg pénzbe es anyyi emberéletbe került a kubai lázadásnak leverése s mikor már az Éjszaki-Amerikai egyesült államokkal is meggyűlt a baja Spanyolországnak, s miután már a sárga egy része elpusztult — most nevezi ki Blanco tábornokot a sárga kormányzójává azzal az utasítással, hogy alkotmányos önkormányzatot ikerjen az Antillákra. Vajon sikerülni fog-e? s nem jobb lett volna előbb már valami uton a szigeten a békét megteremtetni?

Az egyházi áttoklak sajtott pénzügyminiszerrel is szólt a hír. Madridi jelentések azt beszélik, hogy Nava madridi nuncius helyébe most neveznek ki, ez a hír azonban nem írtal hiteltre, inkább úgy remélik, most Rómában időző munetus legközelebb visszatér állomáshelyére s az bizsiki, hogy az említett kérdés rövid idő alatt teljesen rendezik. Ugyanezt a reményéget táp-

lálják a vatikáni körök is. A spanyol kormánynak előre bejelentett memorandumát már legközelebb átadják a pápának, a ki különben is a spanyol nagykövét szóbeli elterjesztéséből meggyőződhetett, hogy a majorkai pü-pök eljárása igen tapintatlan volt. Azt hiszik, hogy a Vatikán megdorgálja a majorkai pü-pököt.

Október 6-áról jelenik Madridból, hogy Weyller tábornok táviratot küldött Sagastának kormányelnöknek, a melyben tudatta, hogy nem szándékozik lemondani, hanem inkább felajánlja szolgálatait a kormánynak.

Athenből sürgönyzik okt. 6-áról. A kormány még ma megkezdi a hatalmak képviselőivel való tárgyalásokat a békeszerződésben kontemplált törvény megalkotásáról, amely a pénzügyi ellenőrzést és a hitelezőkkel való rendezkedést fogja szabályozni. A kormány azt reméli, hogy a hatalmak lehetőleg enyhe törvényben állapodnak meg. A sajtó és a pénzügyi körök is ezt remélik, minthogy az új pénzügyminiszter beloltyásában biznak. Sireit neve elégendő volt arra, hogy a hangulatot jobbra fordítsa és nagy reményt keltsen. A kormány véglegesen elhatározta, hogy október közepéig valamennyi pórtartalokot elbocsátja, annak a két osztálynak kivételével, amely Temuzziát fogja megszállni. (N. Fr. Pr.)

Nagy tervek.

— Néhány szó a legutóbbi városi közgyűlésnek. —

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Bizonytalán ön sokkal jobban tudja, mint én, hogy a mi városunkban nagyon sok a republikánus, mert míg az ország legparányibb községe is örömrivalgásba tört ki a nagy, a nemes király világraszólás adományáért a múlt hetekben, addig mi tenyerünkbe rejtettük almos fejünket és hallgattunk kitartóan; almozdunk szép csendben a „felő-templom” új építéséről, mert ennél fontosabb, lélekemelőbb feladat nem is várhat reánk.

Ha ezen kívül valami még mozgásba hozhatja a mi pokhálósi tétlenségben elernyedt lelkünket, az nem lehet más, mint a — tanügy. Csakhogy az a baj, hogy pedagógiai kérdésekhez boldog és boldogtalan minden időben hozzászól.

A legutóbbi ülésen elmaradt ugyan Kanizsa hódoló leiratja a királyhoz, hanem annál többet foglalkoztak a városatyák a fegymnásiumi tandíj felemelésével, pedig a tárgyszorozaton erről szó sem volt. Hogy a kiadások fedezésére néhány forinttal többet teremthessenek elő, valaki (nem oda kiáltotta): „Fel kelle melni a tandíjat a fegymnásiumban!”

Mintha ezzel már elfájdék ama ké ségbejöt

Agyró m

— A „Z A L A” eredeti tárcája —

Írta: **Sigma-Normansky.**

Egy boldog országban voltam egykoron.

Erőtejes izmos vad emberek, szemekben az állatok egyetlen nyers kifejezésével, vidáman bolyongtak kinn a smaragdászú mezőn. Jó kedvvel, ujongva szaladgáltak ide s tova és kicsi gyermekekkel hancuroztak. Kiabáltak valami érthetetlen kifejezéssel; és e hang inkább a vadat hajszoló kopók éles, nyö-zörgő vonításához, majd lágygyá olvadtán a madarak énekéhez, vagy a halk vizeséhez hasonlított. Egyszerűek szépek és természeteseek voltak. Ha a lakról itt-ott kövél egy-egy madarat ledobtak, nyugodtan, minden megindulás nélkül figyelték utolsó vonaglását. Ha az elejtett özet formailag éles szereszerűen darabokra vagdalták, felragyogott szemük a gyönyörtől; a meleg piros vér látása soványgá, bujává tette őket. És ők egészségesek, erőteljesek és meglehetősen okosak voltak.

A közeli vihar előjelei mutatkoztak és egy gránátszínbe játszó sötét felhő takarta el a keket — egy félelmetes óriási felhőfog, me y fokozatosan foszladozni kezdett és lassan egy alszuható, szürke világosodó ködös zlopkepeben a föld felé tartott. — Az első dörgés izonyatos robajit keltett a légkörben és villámok nyilábesen cikszáltak át a felegvön. De cik-cak, csipkés alakjában egyik sem ért a földig, egyik sem ütötte tüzes fejét a talajba, hanem szerte paltanva tűz-

golyók alakjában hullottak alá és ide-oda röp-ködtek, mint csillogó, aranyhimporos nagy pillangók.

A vadak egyike, névszerint: Dschivatmann hirtelen felordított és eltorzult képpel fejéhez kapott. Én meléje léptem és megkérdeztem, mi baja.

— „Egy lüzkyigó, nézd csak megsebzé fejemet. Beturakodott az agyamba, hogy megsemmisítsen! Vad szaladással ordítva, bömbölve az erdő felé tartott.

Sokáig nem láttam őt, mert én nem laktam ott a vademberek között, abban s völgyben. De ha agyam kifáradt a gondolkodásban, megindultam a nagy őse-dő fele, mely a világ elől el zárja a vadak völgyét.

Benn az erdőben egyetlen lény jött csak szemközt velem, a kiról már messziről megláttam, hogy felém tart. Egy renyűkivű ember volt, kit én fel nem ismerhettem. Az óriási nagy alak egészen összezsugorított, alig volt rajta egy ép ideg. A beesett csontvállak között hatalmas kopasz fő állt, széles hátranyomuló homlokmal. Arcát köröszittel-kasul barázdálta a sok ránc és nagy szemeit szinte elhomályosította az éhség és nyomor.

— Igen én vagyok ez, én; Dschivatmann — szólit hozzám száraz hangon. Ugye-e, nem ismer-tél reám Ardschuna? Megváltoztam nagyon. Nem hasonlítok már testvéreimhez, kik ott lenn a völgyben örvendének az életnek. Engem rég el-

hagyott minden öröm, én csak a világ kiszikkadt csontvázat látom egyre, megfosztva mind-n szep ékességétől.

— Mi történt veled? Beteg vagy?

— Ugy van, beteg vagyok. Emlékszel-e még arra az izonyatos viharrá, a hogy te utólsóra volál ott nálunk, hogy meggyógyulj. Akkor az égből egy szárnyas tüzes kigyó szállott alá és beröröskösködött a fejembe. Megpróbáltam kitépni, kimarni onnan, nem sikerült, elrejtőzött az agyamban. A földet vertem fejemmel, de a kigyó csak benmaradt. Fajdalmamban ide szaladtam az erdőbe, mig erőm elfogyott, itt lerozkadtam és elnyomott az átom. Ez idő óta a Puruscha, a lüzkyigó, rebja vagyok. Beásta magát agyam mélyébe. Idegei éit finom, vékony csaphalójával körülfonta, mint a hogy a pók a teget. Kiszívja testem utolsó csepp nedét. Lásd elgyengített egészen; remeg minden porcikám. Megrabolta minden örömömet. Nem tudok többé futni, kiabálni, vadászni; nem tudok több vadat, madarat elejteni; sem vért nézni, halálhőrgést hallgatni, Nekem fáj mindaz, mi a többieknek fáj, mintha csak Puruscha láthatatlan halójával hozzájuk fűzött volna. Én nyugodt csöndes voltam, mint ez a völgy. De most bennem dul, bennem viharzik a világ minden fájdalma; a nyomor hullám csapárai felém szuludnak és meghajlítanak, akár a gyende nádát. Nem élhetek többé úgy, mint eddig. Szívesen elleled-ém, hogy vagy-k, de Puruscha ilyenker fúzavar és így szól hozzám: — Honnan jössz és hova vezet a te utad? Megérdemli a fáradságot, hogy te élj?

képet korunknak, melynek csirája az iskolák falai között mindig hatalmasabban terjeszkedik. A jó városatyák korántsem arra gondoltak, hogy ezzel meg akarják gátolni a diplomás prolektárok száporodását, ők csak a tandíj felemelését óhajtják, — magáért a pénzért. Szánalmasan visszataszító a diplomás prolektárok küdelme, mindegyik a maga gasba vágyik, fennakar tündökölni a magasban; úgy szeretne élni, hogy az iriyekek fogcsikorgása kísérje utjait. Mert bármennyire is kialakít, hogy demokraták vagyunk; nem vagyunk azok.

Vagy igen azok vagyunk, demokraták felelé, a születési arisztokratákkal szemben, kiknél mi csak ártí ajtókra lelkünk. Gyűlöljük őket vad, brutális gyűlölettel; mert nem közelíthetjük meg magasságukat, de annál nagyobb arisztokraták vagyunk mi felelé, az egyszerű munkás néppel szemben. Ha fanyar keppel, elkerülhetetlenül kényszerítve egy becsületes munkától kicsépedett tenérnek kell odanyújtani jobbunkat, mennyire mossuk, mennyire tisztítjuk aztán a mi bőléhért, tisztá kezeinket. De nem lőrtént meg az soha, hogy bárki is, ki ezzel a kicsépedett tenérről nem szeret parolázni, csak egyszerűen visszataszította volna ama járandóságokat, melyeket e durva kéz nyújtott feléje.

A középiskolákban nevelik a társadalomnak e büszke demokratáit. Ide igyekeznek mindenki rohanó századunkban, mert a koránérlett gyermekek gyenge ideglete, mintha már idő előtt megérezné a társadalom vajdát, ideges lüktetését; a tudomány szárnyakat nővel, melylyel az egyen kiemelkedhetik a tömegből és utóhérléte a létüdt idők alakjait, kik lővőtte állnak a móbnak. Széduletes gyorsasággal egyik másik el is jut a tellegek közé, de az izzó nap megolvasztja, szerte tépi az Ikarus szárnyakat. Leszuban és aki egyszerű súlyadni kezd, attól e fordulnak az emberek.

Egy képtelváj orvo-, vagy család ügyvéd országra szóló gazsága nem fosztja meg a szülőket majom szeretetüktől, hisz valamennyi az iskolába távozó sápadt kis diák-gyerekebebe a leendő minisztert, az államtitkárt, az egyetemi tanárt, a miniszteri tandócsot látja, mert lő a diploma; hisz azt tartják erről a nagy erkőcsbirák is, hogy ennek meg kell védnie birtokosát a bűn fertőzéstől.

A szegény szülő, ha elveszti már bizalmát önmagában, ott látja folytatásában a fiánál. Ő nem fog majd ott végződni egy hosszú élet gondterhei között, a szalmateős, nyirkos falu kis szobában őt hat kicsi gyermekével, mind ők,

Szeretnék édes szamócsát enni vagy végig hemepergni az illatos, zöld fűvön de ő ismét figyelmeztet:

— „Ugy-e bár, nem tudsz már egy szaladni, mint testvéred? Oh jó majd idő, hogy az utolsó csöpp életnedvet is kiszívom belőled, hogy ezzel aztán egy másik testvéredbe költözhessem, de te élettelenül elpusztulsz, elrothatsz, mint itt ez a fatörzs elkorhad.” — Oh Ardschuna szabadíts ki engem Puruscha rabszolgaságából. Mit csináljak, hogy kitéphessem mérges gyökereit, melyek kiszívják véremet? Ő nem tarozik közénk, ő egy más világból való, és mindenfelé maga után vonszol abba a más világba és lezárja szemeimet az élet örömei előtt, melyekben ezelőtt gyönyörködtem. Miért jött ő onnan a magasból le és miért tett éppen engem rabszolgájává? Lásd, ott lenn a völgyben oly szépen, oly jól élnek az illatos fák, a gyorsvadak és testvéreim. Ők boldogok, mert nem gondolnak az elrejtettre, nem gondolnak a láthatlanra. Ők erősek, mert nem lonja körül az ő idegeiket. Hát igazán nem menekülhetek addig Puruschától, míg minden erőmet fel nem emésztí?

— Nem — feleltem én; mindazok, kikhez Puruscha abból a más világból alászállott, nem szabadulnak meg mindaddig, míg meg nem halnak és így nem nyerik többé vissza az élet ő. Űméd. Őrökke kell szenvedniök. Hányszor nézted vad gyönyörrel a megsebzett állat fájalmát? Erre gondolj, hogy őrtélt te, ha a tajtékszó, száguldo paripán addig hajszoltad a vadon utjait, míg a ló erőtlennül kidőlt alattad. A te gyönyörűséged az állat fájalmá volt és te még az utolsó percen is rugált egyet rajta. Pur uscha elvezte, gyönyörre most a te fájalmad, mert ő egy más világban lakik.....

Dechivaltaon hátat fordított, hatalmas lejtérázogatva neki indult az őserdő homályos belsőségének. Hosszan, sokáig bámultam utána, de azóta nem láttam őt többé soha.....

Nemzetből ford.: S. S.

vele szóba fog majd állni az utcán is a szolga-bíró, a fiskális, a doktor ur, sőt tán még a főispán is. Így kerül a sok sok szegény gyermek az iskola falai köze protekciójára. Mert hiába: protekcióra itt is, ott is nagy szükség van és ez nem kerül pénzbe; az igazgató ur szívében nem él a nyári durvaság, hogy megmerné mondani az anyának: a fiában nincs tehetség, mert hisz nagy ur protezsálta, itt nem a fiu, az anya a fő, hanem a protektor.....

De ha véletlenül protektor nélkül könyörög valaki, megtörténik, hogy elutasítják. Nem nagy baj; a fiu úgy is fel a latin nyelvtől, hát beadják a real iskolába. De itt iszonyatos sok a rajz, számlán, mértán, a mihez jó lej és kéz szükséges. Nem csügged el, hisz van katona iskola, itt legkevésbe kell tudni, de végre a gyerek innen is kikopik, hátra van még a kereskedelmi iskola... Így születnek a nagy urak, a gavallér emberek.

A mamák egész éven át járják a tanár urakat és egy szép fiatal asszony kérése előtt ki tudna eléggé erős, lelkiismeret-s maradni; a kevésbé szép mamáknak van egyéb előnyük...

Az iskolák jó birneve nem enged, hogy a növendékek teles számban megbukjanak! Ez elriasztaná szigó u képevel az iskolától a gyermekeket, hát csusztatnak. Egyik osztálytól a másikba izzadva csuszik át a diák-gyerek, míg nagy nehezen eljut a maturusig.

Ez az! Középiszkolai igazgatók és tanárok lelkiismeretén mulik annyi számos elhibázott élet keserűsége és a középosztályi arisztokratikus gondolkodása, mely bu a gúggel, pöffszkedve nézi le az egyszerű, de becsületes munkánépet. Abból a szerencsétlen gyermekből, kiből lehetett volna becsületes lakatos, asztalos, vagy bogrnár-ügyvédet, orvost, mérnököt neveltek szülei és nevelnek még ezután is, holott a diplomás pályák rég tulzsuoltak. A tudomány ma édeskeveset jövődelmez, de megkívánja a „formai kvalifikáció-val” bíró embertől mindenki, hogy urimódon éljen. Es ő maga is úgy akarja, hogy végre a sok nyomor után legyen már egy kis pihenés is. És elkezd pihenni, de valahányszor utjában oda téved tekintete a fogház komor falaira, megborzdad bele. Feje fölött károg a holló, csak az alkalmas pillanatot várja, hogy lecsaphasson.

Ha a társadalomban fentartó elemek aránytalanul helyezkednek el megbozlik a rend és beáll a zűrzavar, mely először csak kenyeret kér, majd később követel és a végső pillanatban kibontakozik a francia forradalom vépiros zászlaja, rajja e nagy betűkkel: szocializmus. Igen a szocializmus, mely befurakodott már az egyetem termeibe is. Ma még kicsi, mert csecsemő korát éli, holnap nagy lehet és hatalmas, mert a kik ott a zászló alá segetlettek, azokat az élet keserűsége és az emberek rideg közönye rég megtanította már erre.

Ezeket az egyetemi szocialistákat a középiskola neveli, nem az ő hibájuk, még kevésbé bűnük ez. Ők csak az árral usznak.

A tanár urak nagyon is elnezők „partfogó-jaikkal” szemben, nem kevésbé az iskolabizott-ág tagok, mert a kiket ők protezsálnak, annak elbukni „semmi körülmény” között sem szabad. Rousseau mondja: „A nevelésnek célja nem állampolgár képezni, hanem embert és különösen a gazdagot kell az élet „minden körülményeire” nevelni! De a tanár urak manapság nem igen foglalkoznak Montaigne, Locke, Rosseau, Pestalozzi műveivel. A mai iskolába cigarettel kezében megy be mindennap a könnyelmű ifjú és a végén legtöbbször mint kész lump, hazug ember kerül ki onnan, ki mellesleg ez idő alatt igen jól megtanult bánni karddal, rappral.

A tanárok maguk izzadva küzdenek a létel, nekik az oktatásnak kívül egyéb gondjuk is van. Ezek után azt hiszem, nem abban rejlik az iskolák fő hibája, hogy az iskolákban lő vagy 24 esetleg 30 frt a tandíj. Nem édes városatyák, ezzel korántsem menthetik meg a jövő társadalmat attól, hogy az élet undok nagy csarájában nem lesz még nagyobb számmal diplomás prolektár.

A szegény apák legfeljebb kevesebb szivart szívniak és egy öltözet ruhával kevesebbet csináltatnak maguknak minden évben mindaddig, míg nyíltan szemükbe nem mondják, hogy becsületes pályá az iparos pályá is, ha mindjárt ehhez nem is kell diploma. Nem az a fő hogy a szegény gyerekeket elutasítsák mind, hisz akad ezentul is mindegyiknek egy egy befolyásos protektora. Es a melyik iskolában legtöbb tandíjat fizetnek, az rendszerint a legrosszabb, ezt statisztikával bi-

zonyítják a gyakorlati élet. A mamák és papák ne nevéjenek minisztereket és a tanár urak ne segítsék őket ebben elő, mert nálunk mindössze tíz miniszterre van szükség, de annál számosabbak a családott diplomás prolektárok.

Ezzel vagyok szerkesztő urnak igaz tisztelője:

Ypszilon.

Még egy csapás.

(A. É.) Gazdaközösségünk évek óta nem volt hasonló nyomasztó viszonyok közt, mint most. Mintegy bevezetéséknél föllepött két év előtt a vertésvész, melynek pusztítását s annak következményeit csak e télen fogjuk igazán érezni. Szemtermelésünk rosszassága miatt nagyon valószínű, hogy éhínséggel lesz majd dolgunk, mert a hideg idő beálltával sok embernek nem lesz a szalonnához kenyere és a kenyérhez szalonnája, vagyis sem kenyere, sem szalonnája.

Nemely megyének még mindezekon kívül több is jutott.

Közudomású, hogy az Alhőldön már rég otthonos a lovak közt ragályos kór. A jelen év folyamán a gyanus állatoknak hivatalosan bejelentett száma meglehetősen erősbődött, különösen Torontálban, a min segítődn, a miniszterium rendeletet bocsájott ki, melynek két több rendelkezése érdemel figyelmet.

Az egyik szerint minden községben, melyben gyanus ló van, az összes lómarhalevelek bévonandók s ujaknak további kiadása beszüntendő vagyis ily községbe tartozó ló egyáltalán el nem adható.

A másik rendelkezés szerint a lóállomány beállításandó előre meghatározott időben és házról-házra megvizsgálandó, a mi hónapokig fog eltartani az állatorvosok csekély létszáma miatt és ez évben alig lesz befejezhető.

Az egész rendeletről kéri az, hogy teremtője megjéjít a kórnak ez idei szerlőttől való elterjedésétől, abban a meggyőződésben lévén, hogy a lekélykór azelőtti években ily erősen nem lépett föl. A gyakorlatban levő állatorvosok azonban tudják, hogy e kór mindig erős pusztításokat vitt véghez, hogy pedig az idén több van bejelentve, az csak annak tulajdonítható, hogy állatorvosok létszáma szaporodott és hogy e kárnak fiatal tagjai a kóros lovaknak suttogomban való elűntetését a tisztességgel megegyeztethetőnek nem tartják.

Kiértzi a rendeletről, hogy a miniszteriumban sokat foglalkoznak a szarvasmarhák ragadás tüdőlobjával; e szellem ragadt a kóros lovakról szóló rendeletrre is, már pedig a lekélykórnak természete, ragályozásának körülményei s egyéb tulajdonságai, a gyakorlatban való eljótásának körülményei egészen mások, mint a ragályos tüdőlobnál.

A rendeletnek legszerencsétlenebb legvexatíriusabb és egyáltalán leghiábavalóbb intézkedése a marhalevelek bevonása s a marhalevelek kiállításának beszüntetése, vagyis egy-egy község egész lóállományának zár alá helyezése, mely intézkedésre, a kór természeténél fogva, csak annak igen nagy elterjedésénél lehetne szükség.

Elfogadható lenne ez intézkedés felvidéki községekben, a melyekben kicsi a lólétszám, de a delvidéki erdő, általában 1000 lóval rendelkező községeire ily intézkedést tenni, semmiféle szempont nem kívánhatja s még kevésbé támogatja.

E rendelkezés teljesen szeptember 15-én lépett életbe, s következménye az lesz, hogy például Torontál községeinek egy része zár alá kerül, e községnek gazdaközössége lovait az őszel el nem adhatja. Tekintve, hogy a népek — mint azelőtt igen — most azonban sem eladó sertiése, sem buzája nincs, kérdés, mivel fog pénzélni, hogy télen megélhessen, ha lovainak fölősiégét nem értékesítheti. Mitevő lesz majd a népek legszegényebbike — a dinnyés paraszt, a kubi-kó, a invaros, stb. — akinek csakis nyáron van szüksége lóra s télen helyet sem szoríthat annak. Kénytelen lesz majd kéz alatt, marhalevel nélkül eladni lovat tetemes kárral, s mint egyes értelmes emberek ismételtén fognak kihasználni.

A kinek pedig gyanus lóva van, mint eddig is, cigány kezébe juttatja azt, mert ez rándászint el nem áruja az eredeti gazdát; a fertőzésre gyanusokon szintén nagy gyorsan tulad marhalevel nélkül is. Ki szenvedne tehát leginkább e rendelet miatt, mint az, a kire e rendelkezés tulajdonképpen irányítva nincs, a jóraváló szőlőgazdó, lovaknak minden betegségét bejelentő polgár.

A rendeletnek második intézkedése inkább csak vexatórius a gazdaközönségre nézve, minisem káros, de gyakorlati értéke abszolút nincs. A loárlomány beistállósága és a lovaknak házról-házra járvá való megvizsgálása semmivel sem fog több káros esetet fölfedezni, mint a mennyi az állatorvosok december végéig különben is bejelentettek volna. Az általános lovizsgálatok akár házról házra történnek, akár egy helyen összepontositva, nagyon kevés befolyással bírnak eddig is a kör kiirtásában, mert ily vizsgálatokra gyanus lovat csak a legrikkább esetekben vésetnek elő s ha házról házra járnak, elrejtik az ily lovakat.

A amennyiben már most találni is fog a vizsgáló állatorvos gyanus lovat, kénytelen lesz azt eliktolni, mert a rendelet szerint nem az illető istálló, hanem az egész község kerülne zár alá s így az izgatottság az egyébként is rossz évmiatt oly fokot érhet el, hogy az állatorvos-évmélya sem lehetne tökéletes biztonságban.

Kitűnik a rendeletnek naiv és szakszerűtlen voltából, hogy a miniszteriumban gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező szakember megbízatása nélkül készült. Elég szomorú, hogy ép Magyarországon ugy a megékéni, mint szakminiszterium kebelében az állategészségügyet kezdő aljegyzők s fogalmazók intézik az egységek, az illető ügy és az egész ország nagy kárára.

A kör terjedésének már régen kellett volna gátat vetni, a mely célra csak egyetlen egy radikális eszköz áll rendelkezésünkre: a kártalanítás.

Volna egy másik, ugyan nem radikális eszköz is: a lovak nyilvántartása, a mi azonban majdnem annyi költséget emésztené föl, mint a kártalanítás, a közönségnek ellenszenvet s terhes, de közigazgatásunk miatt pontos sem lehetne soba, ug, hogy az (seben sem lehetne valamennyi lovat állatorvos által idő közönként megvizsgáltatni.

Igen helyes volna, ha a földmívelésügyi miniszteriumban mielőbb revidálnék a sérelmes rendeletet.

H I R E K.

Halálozás. A nagykanizsai közs. elemi-népiszkolának már félv óta betegeskedő igazgatója: *Németh Ignác*, okt. 6-ikán éjjel meghalt. Mindenki tudta ugyan, hogy súlyos bajából nem fog többé fölépülni; halála mégis mély megdöbbenést keltett különösen azokban a körökben, melyek hozzá közelebb állottak. Ő maga nem nagy súlyt fektetett emészto bajaira s a szünidő alatt is csak családja és barátai kényszerítésére ment fel Budapestre, hogy magát megvizsgáltassa. Az egyetemi tanár cukorbetegséget állapított meg. Ez a gyógyíthatatlan baj meg is ölte a még java korában levő férfit. Korai halála legközvetlenebbül családját sújtotta, de a fájdalomban igaz részvételt osztottak kártársai és az egész intelligens társadalom. A népiszkolák épületére kitűzték a gyászlobogót is. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Ösz. Németh Ignác szül. Seidl Amália s a saját, ugy alulírott szülei, gyermekei és számos rokoniak nevében mély fájdalomtól szívvel jelenti szereteti érzékét, jó apa, testvér, sógor és rokonok *Németh Ignác* urnak, a nagykanizsai elemi iskolák igazgatójának, folyó hó 6-án éjjel 11 órakor huzatban, kínos betegség és a halotti szentégeknek átjatos felvétele után, életének 53-ik, boldog házasállásának 25-ik, tanítóskodása 30-ik és igazgatói működésének 14-ik évében történt gyászos elhunytát. Nagy-Kanizsán 1897. évi október hó 7-én. Aldás és béré sorsban hamvai fölött Németh János és neje neje szül. Török Veroné, mint a szülők. Németh Geza, Jenő Károly

és Gabriel, gyermekei. Németh Karolina, Anna és Gerely, testvérei. Vincs Kálmán, sógora. Németh Gerelyné szül. Dreven Teréz, sógoranjó. Ezen kívül adtak ki gyászjelentést az elhunytak kártársai is, a közs. elemi-népiszkola tanítótestülete. Ez a gyászjelentés így hangzik:

A nagykanizsai közs. elemi-népiszkola tanítótestülete fájdonnal jelenti, hogy szeretett kártársuk: *Németh Ignác*, népiszkolai igazgató, életének 54-ik, tanítói működésének 30-ik évében jobb létre szenderült. a. a. t. Az örök világosság lényekedjék nekil Nagy-Kanizsán, 1897. okt. 17. A tanítótestülete.

Kártársai gyönyörű palma koszorut helyeztek az elhunyt ravatálára ezzel a felirattal, »Szeretett igazgatójának a népiszkolai tanítótestület« Nagyön szép koszorut küldöttek még a »Zalamegyei Ált. Tanítótestület« nagykanizsai járási tanítói köre és a nagykanizsai közs. polgári iskola tanítótestülete.

A temetésen, mely okt. 8-ikán délután volt, a végtisztességre megjelentek nagy sokaságában ott voltak a városi tanács tagjai, élükön *Leppel Lajos* helyettes polgármesterrel, az iskolaszék tagjai, élükön *Ejeryessy Sándor*, iskolaszéki elnökkel, a főgymnázium tanári kara az egész tanulóifjúsággal, a közs. polgári iskola tanítótestülete, szintén a tanulóifjúsággal, továbbá az izr. kezeskedelmi-, polgári- és elemiiskola tanítótestülete.

Az elhunytak kártársai közül egy rész a vezetése alatt állott t. n. intézet tanulóifjúságát vezette, a nagyobb rész pedig a halottas kocsi után haladt a gyászoló család tagjai sorában.

A kegyetlen télies idő dacára a végtisztességadók legnagyobb része egész a sirig kísérté az elhunytat, hol a szertartás végezte után *Szalay Sándor*, a megboldogult kártarsa a tanítótestület nevében a következő beszédet mondotta:

Szeretett Barátunk!

Mielőtt föléd borulna a mindent eltemető sir, mi, pályatársaid, sorsosaid, koporsód melle sorakozunk, hogy fájó szívvel elbúcsúzzunk tőled.

Együtt küzdöttél velünk — mint vezér — azon a pályán, melyen a lankadatlan haladás — mivel ranta tenger tövis terem — sok lemondás, odaadó lelkesedés, nagy idealizmus, istenadta ratemet vég kell.

Te harminc évet töltöttél ezea a tövises, de magasztos pályán s e harminc évből huszonehétvi működéseddel Nagy Kanizsa város tanügyi történeéhez írted nevédet és kártársaid szívéhez, hozzánk fűztéd mindig velünk érező szívedet.

Hozzánk fűződött kártársi szeretetednek, ragaszkodásodnak aranyzárait most keltévágta a halál, hogy örökre elkiszlison tőlünk, kiket testvéreidül tekintetél. Amde mi megvadjuk a keltévágott szinkötelet szétvonuló aranyzárait a kegyetlen emlékezet búvá kezével és viszonzásul huszonehétvi szeretetedért ezek kel a szálakkal fűzzük ide gyászoló szívünket alvó szíved poraihoz.

Ujolsó lehetédül velünk érezett szívednek hideg, szük lakához el-elhozzuk majdan a fájalmas emlékeket melenged könnyei és sírodon virrasztani fog a mi szomorú kegyeletünk.

Csendes nyugóhely lesz az nekéd, elhunyt barátunk. Ide nem ér emberi kéz, mely álmaidat szétlérné, itt nem fognak szívedre

hullani sebzó kövek; rózsák fakadnak majdan sírodon és virágok őrzik álmaidat.

Nyugodjál békén, szeretett Barátunk!

Isten veled!

Az örök világosság lényekedjék nekéd!

Október 9-én d. e. félkilenckor a tanítótestület részéről külön gyászistenti-tisztelet volt, melyet *Hlanko Henrik* hitoktató végezett *Pichler Pál* és *Szabó K. István* hitoktatók segédlete mellett. A gyászistentiszteleten jelen voltak az izraelita iskolák tanítótestületének tagjai *Bun Samu* igazgató vezetése mellett és a gyászoló család tagjai is mind. *Musza Károly* h. kántor alkalmi gyászénekeivel könnyeket fakasztott a jelen voltak szeméből.

Mise után a tanítótestület ülést tartott, melyen elhatározták, hogy az özvegyhez részvétíratot küdenek. Ülés közben érkezett meg a nagykanizsai izr. elemi- és polgári iskolák tanítótestületének következő részvétíratá:

A nagykanizsai izr. elemi és polgári iskola igazgatószágotól.

Nagy-Kanizsa, 1897. október 8.

A községi elemi népiszkola tek. Tanítótestületének Helyben.

Az alulírt tanítótestület mély megilletődéssel vette a szomorú hírt *Németh Ignác* helybeli községi népiszkolai igazgató urnak korai elhunytáról.

A megboldogulban Nagy Kanizsa város tanúgyének odaadó, kitűnő bajnoka dőlt ki, mi pedig Önökkel együtt kedves, szeretettelős kártársat veszítettünk benne.

Mély részvételt osztozkodunk a tek. Tanítótestület bánatában, melyet csak azon reményünk enyhít, miszerint sikerül városunk illetékes közegeknek a tanítótestület ért nagy veszteséget méltó utóddal mielőbb pótolni.

Kiváló tisztelettel és kártársi szeretettel:

A nagykanizsai izr. elemi és polgári iskola tanítótestülete.

Hirschfeld Rezső a. k. Kellert Lajos a. k.
elemi isk. jegyző. polg. isk. jegyző.

Bun Samu a. k.

igazgató.

— **Személyi hír.** *Vécsey Zsigmond* városunk polgármestere néhány heti szabadságra utazott és jelenleg Nagy-B csereken időzik.

— **Hazafias ünnep-ég.** Ma vasárnap délelőtt 10 órakor a nagykanizsai főgymnázium gyakorló iskolája hazafias ünnepséget rendez az intézet nagytermében 1849. október 6-ika emlékére a következő műsorral: 1. Himnusz. Eneki az Enekkara. 2. Az aradi vértanuk Incédy Lászlótól. Szavalja Deutsch Mór 8. o. t. 3. Ünnepi beszéd. Mondja Altenhaler Ferenc 8. o. t. 4. Tizenhárom Gabányi Árpádtól. Szavalja Körmendy Izidor 8. o. t. 5. Emlékezés október 6-ikára. Irta és felolvassa Mayer Ferenc. 8. o. t. 6. A magyarok Istene. Petőfőtől. Szavalja Szilvay Gyula 7. o. t. 7. Szózat. Eneki az Enekkar.

— **Vasárnap felolvasások.** A nagykanizsai *Irodalmi és Művészeti Kör* igazgató tanácsa csütörtökön tartott ülésében elhatározta, hogy október 24-én kezdődőleg, minden második vasárnap délután a Kör tagjai és a közönség szórakoztatására, — addig is, míg a farsang beköszönt —

Képes folyóiratokra, divatlapokra, szaklapokra, heti- és napilapokra előfizetéseket és megrendeléseket elfogad:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedése NAGY-KANIZSÁN.

A folyóiratok új évfolyamai október hóban kezdődnek.

felolvasásokat rendez, melyeken — lehetőleg — a Kőr dalárdája is mindenkor közre fog működni. Egyelőre öt felolvasás van tervbe véve. A felolvasások csekély belépti díj mellett fognak megtartatni, ugyanis személyenkint 30 krajcár lesz fizetendő. Az öt felolvasásra azonban idényjegyek is kerülnek kiadásra, melyeket 1 frt 20 krajcárért lehet kapni, a Kőr tagjai azonban saját személyük részére 60 krajcárért váltathatják meg ezeket. A felolvasások, melyek rendezéséről a közönség bizonyára szívesen vesz tudomást, valószínű, a városház nagytérképében tartatnak és mindenkor 3 és fél órákor kezdődnek. A Kőr igazgató tanácsa határozatából a felolvasások jövedelmének fele a felső templom javára fog fordítottatni. A felolvasások sorrendjét legközelebb kibocsátandó meghívók és falragaszok fogják ismertetni.

Beiratások eredménye a helybeli áll. s. községi polgári leányiskolában. Az I. osztályba beiratkozott 58, a II.-ba 56, a III.-ba 43, a IV.-be 28, összesen tehát 185 rendezes tanuló. Ezek közül helybeli 168, vidéki 27. — Mivel az új épületben a tanterem még berendezve nincs, az egyes osztályokban elhelyezhető tanuló létszáma most még pontosan még nem állapítható és így a beiratások eredménye sem tekinthető véglegesnek. Az előadások megkezdését bizonytalan időre el kellett halasztani, de lehet, hogy már egy két hét múlva az előadások rendezését megkezdhetjük.

Lovagias ügy vége. Sümegi László vasuti tisztviselő és Zechmeister Alajos honvéd önkéntes július hó 8-án a „Kereskedő ifjak önképző együletének” helyiségében kardparbit vittek és ezért a nkanizsai kir. törvényszék pénteken délelőtt Sümegi Lászlót 3 heti államfogházra ítélte, ságéideit ellenben, kik minden lehetőséget elkövettek, hogy az ügyet békés úton rendezzék, felmentették. Zechmeister Alajost és két ségédét, kik ugyancsak honvéd önkéntesek voltak, nem vonhatta felelősségre a civilbírószág.

Kitüntetések fényképész. Singer Sándor helybeli fényképész már hónapokkal ezelőtt elnyerte a nizzai kiállítás nagy aranyérmét, de a mennyiben több fővárosi és vidéki lap abban az időben azt a hírt terjesztette, hogy a nizzai kiállítás kitüntetései a magyar iparosokat félrevezették, a kitüntetést nem akarta elfogadni. — Később Bessédtől (titkár, nizzai kereskedő), Roubin a jury elnöke, nizzai községtanácsos, Brunel hírlapíró, a Venezuela rend lovagja nyilatkoztak a magyar lapokban, hogy a oroszakaratu híresztelések elaplatlanok és hogy a kitüntetések a legigazságosabb úton ítéltek oda hazánk iparosainak. Magához a budapesti francia konzulátusoz is intétek többben kérdést; az ő válasza is megnyugtató és így Singer Sándor kitüntetését a héten átvette. Singer Sándor rövid íttelése alatt sok rendkívüli szép képpel lepte meg a közönséget, legutóbb pedig Söjtörön több felvételt eszközölt Deák Ferenc szülőházáról, és a nemrég leleplezett emléktábláról. Ezek közül néhányat elküldött *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszternek, ki a következő megleghangu, szép levélben mondott érte köszönetet:

Tek. Singer Sándor fényképész urnak

Nagy-Kanizsa.

A Deák Ferenc dicső emlékezetét megörökítő emléktábla leleplezése a kálmával Önnek Söjtörön eszközölt fényképfelvételeit örömmel vettem s szívesen megtartom.

Vegye értök ezuttal őszinte köszönetemet.

Wlassics, s. k.

A rendőrség új épülete. Korántsem akarjuk ezzel azt mondani, hogy tán az építőművészet egy remekkel gazdagította városunkat. A rendőrség új épületét a városbáz udvarán a régi raktárakból állították össze. Itt egy ajtó ablakot befalaztak, odébb újat vágtak helyette, a jobb és bal szárnyhoz pedig hozzáragasztottak itt-ott egy kis darabot és ezzel teljesen kész volna a rendőrség új épülete, ha új divatu orosze nem ékeltelenien el az egészét. Hiába forgatunk át a művészetet történet a legbizarrabb stílusok kö-

zött sem találtunk ehhez hasonlót. Egy onzlopohosszu ismeres, mely az ég felé mered ségélyével, úgy fest az egész, mint egy kifordított oszlop, ha száznak nem is szép, de legalább rendkívüli. A falak különben meglehetősen nedvesek, és a mi az építési remeket betetőzi, az nem egyéb, mint az a nagy szemétdödör, mely ép a börtönhelyiség nblakai alatt búlik. Sokan bihetetlennek tartják tán, de mégis úgy van, hogy ez egész épület az a szemétdödör urala. Előben úgy tervezték, hogy a lök-pitány helyisége jön oda, hol most a börtönfűlkék állnak, hanem a szemétdödör nem kellemes szomszéd. Forgattak ezt jobbra balra, mindent másként csináltak, de a szemétdödör az ott maradt.

Egy leányka halála. Özv. Tauber Alajosné, a szívjószágáról általánosan ismert urnó bánt érte; 14 éves leánykaja: *Ella*, hosszas betegség után e hó 8-án hajnalban kiszendvedt. Temetése ma vasárnap délelőtt 10 órákor lesz.

A bródi rendőrkapitány. Arról a basáskodásról, amelyet Piskovics bródi rendőrkapitány követett el két nagykanizsai magyar tisztviselővel, most újabb részleteket jelentenek, amelyek azt igazolják, hogy a rendőrkapitány ak kvalifikáhatlan volt az eljárása. A pénztáros kiaszszony, aki a tisztviselők asztalával szemben állt, azt jelentette ki, hogy a magyar vendégek olyan csöndesen voltak, hogy még hangos beszédet se lehetettőlük hallani.

— Mindnyájan meg voltunk lepelve — mondotta — amikor a négy rendőr bejött és rájuk vetette magát.

Más szemtanúk is megegyeznek abban, hogy a tisztviselők csöndesen és nyugodtan viselkedtek. A két tisztviselő neve különben *Milósy Antal* és *Tassaly Tamás*, velük volt még egy *Pecsornik* nevű kereskedő. Piskovics rendőrkapitányt egybként az egész bródi polgárság elítéli. Azt tartják, hogy a fiatalon elért eddigi szerencse pálya tette elbizakodottá a beszámíthatatlanság. Egy bródi fizekasmester fia s csak néhány szatendeje végezte el a jogot. A Starosavics-part választotta meg fogalmazóvá s bízta meg a rendőri ügyek vezetésével az öreg *Vukovics István* helyeti, a kit miatta szorítottak ki. Rendőrnökökének utolsó estején történt a botrány, akkor már a zsebében volt az I. osztályú kerületi adjunktussá való kinevezése. Piskovics már régebben is követte el botrányokat. Nagyon szereti a bort és a botrányt is úttasán követte el. Ittan állapotban követte el azt is, hogy a bródi sótarnok cseledjének a válláról lelépte a kendő, amikor az utcán személyesen akarta letartoztatni. Eyszor betérei egy mulatóhelyre s minden ok nélkül letartoztatott egy *Dejanovics* nevű öreg bródi polgárt, aki ezért csaknem öngyilkosá lett. Nemrégiben egy vendéglőben összeverekedett egy gyógyszeresze géddel, akivel dulakodva, a földön hempergett. Ilyen dolgok miatt annak idején az egyetemről is kizárták. A nagykanizsai postai tisztikar elgétélt akar venni a kollegákon elkövetett sértésért.

Baleset. Pösch Antal, Nagy-Kanizsán lakó, huzamosabb idő óta betegállományban levő, 63 éves va-uti lámpakezelő e hó 7-én reggel a szentmiklósi hatáiban levő vasúti órház közelében, közvetlen a pályatesten holtan találtak. Mellette egy szak fekhűt leve mindenféle limlommal: lökkel, csonttal, apró széndarabokkal stb. Pösch ki esendés elmezavartásában szenvedett bizonyára úgy lelte halálát, hogy a pályatester haladva, az erős szél miatt nem halotta meg a vonat közeledését, viszont a mozdonyvezető az uralgó sötéttség folytán nem látta meg a vágányok mellett bandukoló egyént, kit a mozdony elért és halálos lökessel oldalra vetett. Az esetről a rendőrség a kir. törvényszéknek jelentést tett, és ennek rendelkezése megejettett pénteken délelőtt a boncolás, mely alkalommal konstátatott, hogy Pösch halálát a fején szenvedett külső sérülések okozták.

Az építő iparosok téli tanfolyama a budapesti m. kir. állami ipariskolában (Budapest, VII. ker. Népszínház utla 8. sz.) A tanfolyam ez évben is november 2-ikán nyílik meg. A beiratás október 15-étől október 30-ig tart. Vidékiak levélben is jelentkezhetnek. A beiratási díj 2 frt; tandíj 10 frt; szertári bizosíték 2 frt. A tanfolyam négy téli félévre terjed s éventén november 2-ától március végéig tart. Tanulókul felvételtnek a 15. életévet betöl-

tölti, írni, olvasni és számolni tudó közműveltségű és ácsnagdek, valamint a 15. életévet betöltő, írni, olvasni és számolni tudó közműveltségű és ácsnagdek, akik legalább egy évet töltöttek már gyakorlatban. A beiratásnál előmutatandó irományok: 1 az illetékes közigazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány. — 2. a végzett lak. osztályokról szóló iskolai bizonyítványok. — 3. munkakönyv, vagy az illetékes előfoku ipárhatóság által hitelesített munkabizonyítvány. 4. városi, községi, vagy kórosvos által kiállított hivatalos orvosi bizonyítvány és himnol-tási bizonyítvány.

Adakozók beteg fogelymők részére. Diviák Maria, Horváth Zsófia és Korent Miklósné beteg letartoztatottak részére adakoztak: ifj. Fesselhoffer J. I. frt, Faics Lajos 50 kr. dr. Fried Ödön 1 frt, Sebestény Lajos 1 frt, ifj. Knortzer György 50 kr. Rosenberger 50 kr. Ebenspanger Leo 2 frt, Rappoch Gyula 1 frt, Scherz I. M. 1 frt. dr. Löke Emil 1 frt, Oszterhub r. László 1 frt, Remete Géza 1 frt, dr. Schwarz Adolf 1 frt, Kramer Lajos 20 kr., G. 50 kr., Schwarz Gusztáv 2 frt, Rosenberger Richárd 1 frt, K. M. 50 kr. Oeszterreicher Bernát 50 kr., Löwy Ödön 50 kr., S. I. 50 kr., E. K. 1 frt, N. M. 40 kr., K. 30 kr. N. N. 50 kr., I. D. 50 kr., B. 50 kr. dr. Gerő 50 kr. dr. Rotschild Jakab 50 kr. Schulhófer 50 kr., Heimler 50 kr., Scherz Richárd 1 frt, dr. Engel 50 kr., Berger Adolf 50 kr., Marton Ignác 5 kr., Zerkovitz 1 frt., L. 50 kr., B. L. 50 kr., E. E. 50 kr., Dobria 50 kr., Vécsey 50 kr., Strem Tivadar 1 frt, Deutsch Lajos 50 kr., dr. Ollopp Mór 6) kr., Rosentel József 50 kr., Weiser József 1 frt., Hirschler Sándor 50 kr., dr. Blau 1 frt, R. 50 kr., N. N. 1 frt 15 kr., dr. Orosdy Lajos 2 frt; összesen 38 frt 55 kr. Ezen összegből a három nő egyenkint 10 frtot kapott; 8 frt 55 kr. pedig Horváth Zsófiának kü ön élelmezésére fordított. — Az adományokért köszönetet mond a nagykanizsai kir. ügyészek.

Köszönet pótló adományok. A f. hó 3-án elhunyt özvegy *Schwarc* Józsefné iránti kegyelet jeleül adakoztak: *Alinc* József 10 frt, *D. utsch* Sándor 5 frt, ifj. *Deutsch* Lajos 5 frt, *Schwarc* Ignác és *Ödön* 15 frt, *Jung* család (Palermo), 10 frt, *Danneberg* Jakab 3 frt, *Sommer* Sándor 5 frt, összesen 53 frt. A nkanizsai *Cheva* Kadisa.

Rendőri hírek. Folyó hó 8-án a város belterületén egy drb. féleves vörös szőrű borjú bitangásban találtatt. A tulajdonost felhívták, hogy ezen borjú átvétele végett a rendőrkapitányi hivatalnál hivatalos órák alatt jelentkezék, hol azt a szabályszerű járlati levél felmutatása mellett mint igazolt tulajdonát átvetheti. — A Csengeri-utcai *Tauber*-fele ház és főter közötti uton egy arany jeggyűrű melyben S. S. monogram és 1868. év szám van veve elvesszet. Felkérk a belsületes megtalálót, hogy ezen gyűrűt a rendőrkapitányi hivatalnál adja át, hol a tulajdonos által álló jutalomba részeül. — Folyó hó 8-án a kis-kanizsai fele nyiresi erdőben 11 drb. ludat találtak. Felhívják a tulajdonost, hogy ezen ludak átvétele végett a rendőrkapitányi hivatalnál hivatalos órák alatt jelentkezék, hol azokat miut igazolt tulajdonát átvetheti.

IRODALOM.

— „Rejtjelmes Világ” cím alatt új hetilap indult meg a fővárosban báró Mikos János szerkesztésében. Az új lap a magyarországi pár.tiszták közbene, de kritikai irányú miatt nem spiritiszták is évenként olvasnhatják megkapóan érdekes és képzőletet igazó cikkeket. A „Rejtjelmes Világ” mint programjában igéri nem csak indult, hogy tényleg terjesztése hanem épú ellenkezőleg az ellenőrzés s tudományos vizsgálódás célját tűrte maga elé, miért is munkatársai közt több orvos és filikus tanár, szóval a materialistikus irány számos képviselője is van. A lap kétféle papírral jelenik meg, van évi 10 frtal és évi hat forinttal előfizetésű kiadás. A kiadóhivatal Budapest VIII. Utlat 26. szám. (a Patria könyvnyomdában) mutatványomdát mindenek ingyen és bérmentve küld a ki enírást hozza fordul.

Közgazdaság.

The Gresham életbiztosítótársaság Londonban. E társulat 48. évi jelentése, mely az 1896. évi december 31-én befejezett üzletéről szól és a részvényesek 1897. évi április 27-én tartott rendes külgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, következő léponjait közöljük. Az 1896. évben 8664. kötvény 80.567.960

korona tőkészegegről tett kiállítás. A díjbevételek, levonva a vissabiztosításért fizetett összeget, korona 29,823 521.56 fillérre rúgtak, mely összegben a korona 8,444 222 10 fillért tevő első évi díjak bennfoglaltaknak. A kamat-számla mérlege a letolási évtől évben korona 4,560.665.21 fillért tett ki és a társaság jövődémét a díjbevételekkel együtt korona 27,384.186.77 fillérre emelte. A társaság az elmúlt évben korona 10,174.918.02 fillért utóváltványozott oly követelések adóján, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejáró kifizetésre és vegyes biztosításokra korona 2,522.808.96 fillért, vissavásárlásokra 1,849.912.19 fillért fizetett ki a társaság az elmúlt évben. A biztosítási és járadéklapok a letolási évtől évben korona 10,200.031 56 fillérrel gyarapodtak. Az aktívák összessége 1896. december 32-én korona 157,805 347.21 fillérre rúgtak. Tőkebefektetések: korona 490.778.86 fillér angol és oroszországi állami papirokban, korona 389.521.90 fillér indiai és yparmati kormányok értékeiben, korona 29,166.911.15 fillér idegen államok értékpapiraiban, korona 8,810.090.21 fillér vasúti részvények, előbbiségek és garanciák, korona 60,417.658.13 fillér vasúti és egyéb kölcsöntőlvényekben, korona 17,411,131 36 fillér a társaság ingatlanaiiban (ezek között vannak a társaság budapesti és bécsi háza), korona 8,378.138.12 fillér jelzálogokba és korona 33,738.107.48 fillér különböző értékekben.

A társaság újabb a jelzálogkölcsön biztosítást is felvette működése körébe,

KERESKEDELEM.

Vámtarifa-revizió 64 kereskedelmi szerződésünk megújítása.

Az Agrár Ertesítő jelenti, hogy a magyar gazdaságvétség élénk akcióit indít a vámtarifa revíziója és az európai kereskedelmi szerződések megújítása ügyében a a mozgalomhoz való hozzájárulása föl fogja szólítani az egész érdeket gazdaközönseget, melynek véleménye e kérdésben elsőrendű fontossággal bír. A gazdaságvétség e célból már a legközelebbi napokban felhívást fog közzélni hivatalos közlönyében a Házunkban arra nézve, hogy mindazok, a kiknek az 1906-ban lejáró nemzetközi szerződések megújítására vonatkozólag alapos megjegyzéseik vannak, megokolt óhajataikat a gazdaságvétségnek küldjék meg, mely az így beérkezett kívánalmakat rendszerbe fogja szedni és igyekezni fog őket a gazdák jól fölfogott érdeke szempontjából mérlegelve érvényre is emelni.

A gazdaságvétség akciója s téren széles mederben indul; a gazdák táborából számos oldalról készülnek a már tavaly megpendített eszmét támogatni és a mozgalmat életben tartani. A szövetségnek ez akciója a szerződések megújítására hivatott kormányának is föltétlenül hasznára fog válni, mert a szerződések megújításának előtanulmányainál a gazdák szövetsége az anyagnak legfontosabb részét fogja rögzíteni az földolgoza az érd-kelt miniszteriumnak rendelkezésre bocsátani. A gazdák szövetségének ez akcióját valószínűleg pártkülönbség nélkül üdvözölni fogják, mert a mint a múlt év folyamán kitűnt, a kormánypart notabilitásai az agrár viszonyok javítását maguk is első sorban a vámtarifa agrárius revíziójában és kereskedelmi szerződéseknek a gazdára nézve előnyös alakításában látják.

A vámtarifa revíziójára nézve a monarchia két részének gazdái valószínűleg egyetértően fognak eljárni. A két fél gazdaiak kifelé azonosnak az érdekeik s az osztrák gazdák ózloplos vezetői már tavaly, mikor a magyar gazdák részéről fölmozdítás ment hozzájuk, késznek nyilatkoztak a mozgalmat kövessék tenni.

Az ideje azonban itt van a közös akciónak. A németek már tavasszal megkezdték a tanulmányosását. A porosz kormány már megbízta egy közegét az anyag fölgyjűlésével s azzal, hogy az egész vám- és kereskedelmi szerződési kérdést előkészítse. Berlinben már központi hivatali nyitottak a nagy közönység köréből vett vélemények földolgozására s ez a példa már a bécviakat is arra indította, hogy ugyannyi intézményt léptessenek életbe. Ez a mozgalom Ausztriában természetesen főleg az agilisabb iparosok és kereskedők körében indult meg, mert ők mindig megtalálják a kellő eszközöket érdekeik érvényesítésére. A gazdák csak minálunk kezdenek di-

cséretes módon mozogni, hogy idejekorán felhívják a kormány figyelmét Magyarország lakossága háromnegyed részének vitális érdekére. Az hisszük, hogy a mozgalom az egész országban visszhangra fog találni annál is inkább, mert a mostani gazdasági viszonyok okvetetlenül gondolkozóba ejtik a gazdaközönseget, melynek soraiban néhol az éhínség fenyegető réme is jelenkezik. Ez őszrel egyébiránt az is fölkihajti a gazdák figyelmét a vámszerződések megújítására, hogy a fölrendült gabonárak mellett mily immens mértékben áramlik be az országba már nem is a balkán-buza, hanem az amerikai és orosz gabons. A most szerzett idegen őszeköttelesek ugyan nem igen ártanak már ma a gazdáknak, a ki sajnos már hét forintjával tudott buzájra, de a jövőben nagyban elő fogják segíteni az árak erőlyes leszorítását.

De fölhívja figyelmüket az új szerződésekre az a nagy kiterjedésű, általános vámpolitikai mozgalom is, mely újabbban az egész világ összes országai részéről észlehető. A mezőgazdasági depresszió teremtette új viszonyokba nem igen tudnak belenyugodni az államok s mindegyik igyekszik egyet-étágnian a kényelmetlen saruján. Anglia odahagyja szabadszerződés elveit. fölmondja szerződéseit és közös vámuunióba lép gyarmataival, melyekből főleg a német ipari szorítja ki. Amerika Egyesült Államai már most csináltak új tarifát, melylyel fővették a harcot a tehetetlen európai államokkal. Az orosz ázsiai vasú kiépítése szintén új állapotokat és tényleg fenyegető állapotokat fog teremteni. Itt az ideje, hogy a magyar gazdák alaposan megfontolja azokat a védelmi eszközöket, melyekkel az át megélhetősen alapjait biztosíthatja az új viszonyok rontó áradata ellen.

S azért üdvözöljük a gazdaságvétség nagy akcióját, melylyel szolgálataiba áll az ország gazdaközönsege jól meggondolt érdekeinek.

Szerkesztői üzenet.

B. L. helyben. Az előfözetési felhívást közzélni fogjuk legközelebb. Azokat a dolgokat — mik a cikkek-kében vannak — majd alkalmaslag elővesszük és bővebben is méltatjuk; de most éppen nem tartjuk időszereüknek.

NYILTTÉR.

Az a rovatban közlötöktört nem vállal felelősséget a szerk.

Földvár-selymes. 60 krtól 8 ft 35 krig méte enként — japáni, chinai, s. a. t., a legújabb minirézattal és szinokban, n. m. fekete, fehér és tisztes **Hennberg-selymes** 45 krtól 14 forint a krig méterenkint sima csatos, kockázott mintá-65t damasztott stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szia és mintázzal stb. a megrendelt árakat postabér- és vámmontesen a háshoz szállítva és mintákat postafordulítával küld; **Hennberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selymagyarni Zürichben** — Számba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bályeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Köszönet-nyilvánítás.

Fogadják hálás köszönetünket az összes tanintézetek tek. tanári kara valamint mindazok, kik felejtethetetlen ferjom illetve atyánk halála alkalmával megjelenésükkel vagy részvétükkel tájédmunkát enyhítették.

Nagy-Kanizsán 1897. október 9-én.

Osv. Németh Ignác és gyermekei.

Felelős szerkesztő:
SZALAY SANDOR
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

Krondorfi Savanyuviz

KELLEMESE IZE MIATT
UGY MINT ASZTALI VIZ
DE LEGINKÁBB MINT
gyógyviz
tüdő, gyomor és
vizehólyag bántalmaknál
sikeresen használják.

Nagy-Kanizsán kapható:
Pauk Jakab, Neu 64 Klein és Fesselhofer J. uraknál.

13,160.000 koronát

fognak nyerni a magyar kir. szabada. osztályosrajtók 6 osztályában. Ezen sorjegyek 100.000 sorjegyből áll melyek közül 50.000 drb. nyereleményvel husztik ki, tehát a sorjegyek fele része nyer.

A nyerelemények a követ-
kesék:
Legnagyobb nyerelemény sze-
rencsés esetben

**egy millió
korona.**
(kor: 1,000,000)

1 díj	4 600.000
1 nyer.	400.000
1 "	300.000
2 "	100.000
1 "	90.000
1 "	80.000
1 "	70.000
2 "	60.000
1 "	40.000
5 "	30.000
1 "	25.000
7 "	20.000
3 "	15.000
81 "	10.000
67 "	5.000
8 "	3.000
432 "	2.000
763 "	1.000
1238 "	500
90 "	300
81700 "	200
16650 "	170
	130, 100, 90 és 40

Ezen sorjáték huszával nyilvánosan a magyar kormány előndzése és egy... yszó fellegyelet alatt történnek. A sorjegyek árai, melyek hivatalból vannak megállapítva, az első osztályra a következők:
Egész sor. 12 kor o. é. frt 6.—
Fél " 6 " " " 3.—
Negyed " 3 " " " 1.50

Mindjárt a huszá után bekiadják t. ügyfeleinknek a hivatalos huszási listajmot, melyből részeseidétek eredményét megtudhatják. Mindazok, kik ezen óriási nagy nyereséi erőlyeket nyújtó sorjátékból sorjegyeket óhajtanak bessenelni, sziveskedjenek b. megrendeléseiket minél előbb, de minden esetre legkésőbb a huszá napjáig. Folyó évi november 11-ig huszáik eljuttatni, a megfelelő összeg papírpenésben vagy bályegben a megrendeléshez csatolandó vagy postabélyegvénnyel bekiadják. Kérjük b. címét pontosan és világosan feladni. A megrendelések mindjárt beérkeztek után, a meddig kénáltunk tart, amköszöletnek. A sorjegyekkel együtt bekiadják minden megrendelőnek a kimerítő hivatalos sorsolási tervezetet.

50,000 nyerelemény és díj
melyek összesen
13,160.000 koronát
kötösznek.

A magy. kir. szab. osztályosrajtók fölárasztói:
Fejérvári és Társa
BUDAPEST, V., Harokkői-utca 2. sz.

Weiser J.C.

gazdasági

gépgyára és vasöntője NAGY-KANIZSÁN,

a m. kir. államv. gépgyára vezérigazgatójának
dunántúli képviselője.

Az ezredéves kiállításon az arany érdemkeresztel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

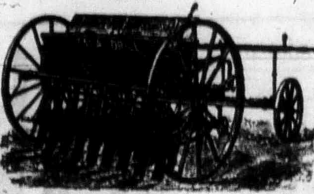
Az ezredéves kiállításon az arany érdemkeresztel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Magyarország legjobb sorvetőgépei:

az összes vetőgépek közt a legkitűnőbbnek bizonyult

Zala-Drill (szab. Simplex)

ők és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas sorvetőgép,
a marítóköröngös rendszerek közt legkedveltebb, szabad

„Perfekta”

sorvetőgép.

Mindegyik a gyakorlatban felette célszerűnek bizonyult

szab. kiváltható kapacitásokkal van ellátva.

Felülmúlhatatlanok az egytemes és kévtvasu acélek, az egytemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvények, összes talajmivelő eszközök, szénagyűjtők, daralók és egyéb gazdasági gépek.

Felhívom a n. é. gazdaközönség figyelmét

a legújabb amerikai

„Planet jr” rendszer.

egykerékű kézi repakapáló és töltőgató eszközre, melyivel a repakapálásnál és töltésnél óriási megtakarítás érhető el

Végül figyelemztem a n. é. gazdaközönséget

hogy

a m. kir. államvasutak világhírű gőzgépeit és eséplőt

no tévessze össze

az ezen címhez hasonló körülírású vállalatok
fércgyártmányaival!

HIRDET M É N Y.

Nagy-Kanizsa város közkórházi igazgatósága részéről a kórházi vászón és fehérneműek beszerzése, továbbá bolticikkek, papír és nyomtatványokra, úgy körülbelül 70 öl tűzita szükségletre versenytárgyalás hirdettetik.

Felhivatnak tehát a helybeli kereskedők, h. gy ajánlataikat **folyó évi október 23-ig** a közkórház igazgatóságánál adják be.

Megjegyeztetik, hogy a fehérneműekre, kül- és bel-földi gyártmányról külön-külön ajánlat kéretik, ezen összes hirdetésekre vonatkozó feltételek a gondnokságnál és a főnökségnél a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Nagy-Kanizsán, 1897. október 8-án.

Dr. Szekeres József,
igazgató.

293 - 1

4 arany, 8 ezüst és 30 dísz- és elismerő okmány.

Régi óriási diáttitka-cosmetika szer (díszolásra) az ember test idegének és izmának erősítő és rugókonnyítós tételére

Ára: 1 palack 1 ft.

Kwizda-féle Fluid

51

A kigyó védjeggyel

Turista-fluid

Turisták, járműveken utazók és lovaglóik kitűnő alkalommal használják testük erősítésére és annak nagyobb ellenálló képességét való felállítására.

Ára: 16 palack 60 kr.

Valódi csopán a fenti védjeggyel ellátott palackban és kapható minden gyógyszerárban. -- Főraktár: Körözléti gyógyszerár. Koroosburg, Bécs mellett.

Szájgyógyászati és szemgyógyászati lérvényesen vétele.

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

HIRDET M É N Y.

A „**Mézőgazdasági Takaréki- és Hitelbank Részvénytársaság**” azon t. részvényesei, kik az általuk jegyzett részvények teljes értékét folyó évi szeptember hó végéig be nem fizették, a kereskedelmi lérvény 169. és 170. §§-ai és a társasági alapszabályok 12. §-a értelmében ezennel felhivatnak, miszerint a hátralékos összeget és az, az után alapszabály szerint járó 5% késedelmi kamatoikat, jelen hirdetmény harmadizbeni közzétételétől **vagyis folyó évi október hó 24-étől** számítandó harminc napon belül, **vagyis folyó 1897-dik évi november hó 23-ig** befizetni sziveskedjenek, minthogy ellenkező esetben a fentidézett határozmányok értelmében a késedelmes részvényesek társasági jogaitak és a teljesített befizetéseket elvesztik, és azon részvények, melyekre a befizetések elmulasztattak, érvénytelenekké válnak.

A teljesen befizetett részvények az egyes részletfizetésekről kiállított ideiglenes elismervények ellenében, és az alapszabályok 11. §-a szerint részvényenkint szervezési és belyegköltéség címén járó két oéfrt. befizetése mellett intézetünk-nél átvehetők.

Szombathely, 1897. október 7-én.

Az igazgatóság.

Czerny-féle KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

oly meglepően üde, tiszta,

fiatalos arcbőrt

szere, mely semmi más szer által el nem érhető; kitűnő hatása májfolt, szepő, pórszemek, bőrráka (Mitezer) túlvörös arc s a bőr minden tisztátalansága ellen, meguntatja a sárga vagy barna arcosint s egyaránt alkalmas minden tevérsére. Ára 1 frt.

■ Balszemeszappan hozzá 30 krajcár. ■

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAFESTÖSZER

haj és szakál, valamint szemöldök-festésére, melyek a leggyorsabb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes, száke, barna vagy fekete természetes színt, amelylyel megfestés előtt bírtak s mely nem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.

Ára 2 frt 50 kr.

Törvényesen védett, lelkismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Bécs

XVII., Carl Ludvigstrasse 6. (saját ház), és Wallfisch-gasse 5.

Szétküldés postai utánvétellel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszerárakban és illatszertületekben.

Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF** és **EGGER A. FIA** gyógyszerészeknél.

Főraktár Komáromban: Kirchner M. gyógyszerész. Körösön: Konrád Csersz-Csicse gyógyszerész, Szent-Elek: Graf Miklós.

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajcár.

Utánvétellel vagy az

összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására
szépítésére és finomítására **Puder**

■ Legelőkelőbb Stáuerki, bál és társalgó PUDER. ■
— Fehér, rózsaszín. és sárga —

vegyileg analizált és ajánlja Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben.

Eztamerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. éskir. udvari tolette-szappan és illatszert-gyár Bécsben.
Főraktár: BÉCS, I. Wallfische S.

Kapható a legjobb illatszert-gyógyszerkereskedésben és gyógyszerárakban. N.-Kanizsán: Kreiner Gyula, Keleti M. Mór és Alt és Böhm cégeknekél.

Csodálatos eredmény.

szepő, tisztátalan arc, sárga foltok stb. feltétlenül eltűnnek

Bergmann-lilomtej-szappan

(Bergmann és társai Dresdenben)

daponkénti használatánál.

Kapható darabonként 40 krajcárért

Kreiner Gyula üzletében

Nagy-Kanizsán.

136

gyümölcs-, utifasor és díszfák, legjobb fajok, szép erős törzsek. Készlet sok ezer példányban Diszbokrok. Olcsó árak Arjegyzék bérmentve.

Meyne János,
292-8 Sopron.

50,000

nyeremény

A magy. kir. szab. Osztályosorsjáték

SORSOLÁSI TERVE.

100,000

sorsjegy

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Negyedik osztály		Ötödik osztály		Hatodik osztály	
Betét 10 korona		Betét 20 korona		Betét 33 korona		Betét 40 korona		Betét 33 korona		Betét 24 korona	
Húsvé		Húsvé		Húsvé		Húsvé		Húsvé		Húsvé	
1897. november 11. és 12.		1897. december 10. és 11.		1898. január 4. és 5.		1898. január 26. és 27.		1898. február 16. és 17.		1898. március 9-től April 6-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	90000	1 á	100000		
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000	1 "	30000	1 "	30000		
1 "	10000	1 "	10000	1 "	20000	1 "	20000	1 "	20000		
1 "	5000	1 "	5000	1 "	15000	1 "	15000	1 "	15000		
3 "	2000	3 "	3000	3 "	10000	3 "	10000	3 "	10000		
5 "	1000	5 "	2000	5 "	5000	5 "	5000	5 "	5000		
8 "	500	8 "	1000	8 "	2000	8 "	2000	8 "	2000		
30 "	300	20 "	500	10 "	1000	10 "	1000	10 "	1000		
50 "	100	60 "	300	70 "	500	70 "	500	70 "	500		
2900 "	40	3900 "	80	4900 "	130	3900 "	170	3900 "	200		
3000 nyer. kor. 240000		4000 nyer. kor. 477000		5000 nyer. kor. 898000		4000 nyer. kor. 934000		4000 nyer. kor. 1060000			

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

1.000.000

korona

Nyer. 1 á	600000	600000
1 "	400000	400000
1 "	200000	200000
1 "	100000	100000
1 "	60000	60000
1 "	40000	40000
2 "	30000	60000
3 "	20000	60000
20 "	10000	200000
50 "	5000	250000
400 "	2000	800000
720 "	1000	720000
1000 "	500	500000
27800 "	200	550000
30,000 nyer. és díj	9,550,000	

A sorsjegyek árai:

	I. osztály	I. és II. osztály	I-VI. osztály
1 egész	6.- frt	16.- frt	80.- frt
1 fél	3.- "	8.- "	40.- "
1 negyed	1.50 "	4.- "	20.- "
1 nyolcad	0.75 "	2.- "	10.- "

Sorsjegyek kaphatók az összeg előzetes beküldése vagy utánvétellel mellett

a magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárúvitójánál

GAEDICKE A.

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 17.

A nyeremény-jegyzéket tisztelt vevőimnek a megejtett húzás után minden felszólítás nélkül megküldöm

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischek Fülöp
könyvtárskezelésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint a v. 4-5 óra közt.

Idő intéseendő a lap szellemi részére
vonnak minden költsémeny.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischek Fülöp
könyvtárskezelésében.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetéseik juttatásának módjától

Helyes levelet csak ismeretlen című fogadnak el.
Készenléti cím adnak vissza.
Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő:
SZALAY SÁNDOR.

Nyitvatartás 10 hr.
Hirdetéseik, valamint a hirdetések: a vonatkozó Fischek Fülöp
könyvtárskezelésében intéseendő.

Orvosok kartellje.

Minden félreértés kikerülése végett sietünk kijelenteni, hogy éppenséggel nem tartozunk azok közé, akik a vidéki gyakorló orvosok honoráriumát irigyelnők vagy sokallanók. Ellenkezőleg az a meggyőződésünk, hogy vidéki orvosaink honoráriumai — a mit a paciensektől általában kapnak — nincsen arányban sem a tanulmányok megszerzésére fordított idővel, fáradsággal és költséggel sem a gyógykezelés fáradaimaival és az orvosi gyakorlatjal járó önfeláldozással. És ebből folyólag az a határozott elvi álláspontunk, hogy a közigazgatás keretében szervezett orvosi állások dotációját lényegesen emelni kellene s már ezzel a dotációval is mintegy ki kellene fejezni az orvosi tudomány nagy értékét és az orvosi állás magasabb színvonalát.

Az orvosi javadalmazásoknak ily módon való emeléséből nem nehezenednek valami nagyon érezhető vagy pláne elviselhetetlen teher a szegényebb néposztályra, mert az eként származó költségvetési többlet az adóösszegek arányában oszolnék el.

Ilyen esetben és ilyen keretben igen is úgy kell honorálni az orvosi tudományt,

ahogy annak hagyományossága megkívánja. Már csak azért is, mert — amint már említettük, — a paciensektől befolyó, szokásos orvosi honorárium úgy sincsen arányban azzal a sok tanulmánnyal, azzal a nagy és önfeláldozó fáradozással, mit az orvosi kar az emberiség érdekében működési keretébe visz.

Ebben a szegényes díjazásban azonban nem az orvosi tudományok kicsinylése van, hanem a humanizmus szelleme.

Hisz az orvosi díjakat semmiféle törvény nem szabja meg és nem szabályozza. Mindegyik orvos annyi honoráriumot kérhet a mennyit akar. Hogy magasabb honoráriumot nem kérnek, az pusztán szokáson alapszik. Ennek a mérsékelt díjszabásnak ugyan is már a régi orvosok megvetették alapját, ezzel mintegy örökléggel hagyva a semmiféle kódexbe, csupán csak a nemesen érző emberi szív kódexébe irt törvényt, hogy az orvosi tudomány áldását a szegényebb néposztályra nézve nem szabad hozzáférhetetlenné tenni. És ezt a humanus elvet orvosaink nemzedékről nemzedékre elfogadták; azért használnak legnagyobb részt olyan alacsony díjszabást ma is, hogy abból

bizony nem igen szerezhetnek maguknak emeletes házakat.

Már egy ízben Nagy-Kanizsán volt is az orvosi kar körében szó valamiféle olyan megállapodásról, hogy a látogatások díjait illetőleg egyöntetűségre kellene jutniok.

Ha jól tudjuk, erre nézve azért nem lehetett bizonyos kartellszerű megállapodásra jutni, mert éppen az orvosi pálya áll az emberszeretettel legközelebbi ölekezésben. Az orvos szíve mintegy tiltakozik az ellen, hogy ő minden paciensét egytorma díjfizetésre kötelezze, mikor az egyiknek 10 frt csak annyi, mint a másiknak 10 krajczár.

Es a privát orvosi gyakorlatban nagyon nehéz is volna afféle kötelező díjszabást megállapítani. Már csak azért is, mert ezzel — ha mindjárt keresztülvihető volna is — nagyon sokat veszítene maga az orvosi pálya az ő humanitárius jellegéből.

Az ellen azonban már csakugyan nem szólhatna senki, ha orvosaink, egész orvosi karunk bizonyos kartellre lépne oly céllal, hogy az ugynevezett hivatalos orvosi állásokat a pálya méltóságának szívesen meg nem felelő honoráriumért egy orvos se fogadja el.

Ez már tökéletesen helyes volna. Az

A „ZALA“ tárcája.

Póru! járt szerelmes levél.

Mondjuk Kadarinak. Már tudniillik azt a szöke képű keresztény könyvvivőt, a ki a Lilientulpen-cégnél első helyen volt alkalmazva.

A dolog érdekes, de kényes. Olyan, mint a pillangó tarka szárnya, melynek mindjárt oda van a máza, ha hozzá érünk. Így hát a Lilientulpenék háza tűzének a hollétét is fedje a bizonytalanság köde, főleg azért, mert — asszony is játszik a dologban.

Még pedig maga a szép Lilientulpené, az ő keleties szépségű arcával, fehér mezőjű színefektető szemével és őregecske férjével.

Kadari, midőn a céghez szerződött, legelőször is azt vette észre a fentebb leírt requisitumokból, hogy Lilientulpenének fekete szemű van. Regényolvasó fiatal ember lévén, a fekete szemekről tudott annyit, hogy azok légyottra valók. Viszont a princípálisné annyiban tisztában volt Kadari ural szemben, hogy a férje már az őztetben van leginkább helyén. E kettős megállapodás aztán csakhamar egy harmadikhoz jutatta őket, miről azonban sem a főkönyvben, sem az üzleti levelekben nem volt soha említés téve. Legfeljebb egy-egy olyan rózsás vagy nefelejtes apró papírkönc közltek egymással a harmadik megállapodás alatt közbejövő gondolatokat...

Lilientulpenék az üzlet épületének második emeletét lakták fele részben a közel szomszédos Bärnföld-cég családjával. A két asszony ugynevezett benső barátságban volt. Es ez a viszony nagyon komoly volt, mert kölcsönösen tudták egymás titát. Kadari urnak pedig a milyen beszédes tolla volt, ő maga éppen olyan hallgató. Még álmukban sem tarthattak attól, hogy a szorgalmas Lilientulpen egy napon arra virradjon, hogy Kadari a, a szótalan könyvvivő nemcsak az üzleti ügyekben van otthon.

De a boldogságot is megúnná az ember apró veszedelmek nélkül. Ezekről pedig lehetőleg mindenütt gondoskodik a véletlen. Különféle alakban, de meghozza, mint vasárnap délután a varárlan esőt.

A mult hét elején éppen a korzótá indul Lilientulpené, midőn betoppant hozzá az apró, molett kis Bärnföldné.

— Az Ignác mindent meg fog tudni; — kezdé izgatott hangon.

— A férjem? Kérdé Lilientulpené.

— Na, igen! Te küldél most egy levelet a praktikánsnal?

— Igen...

— Kinek?

— De hát... miéért?

— A férjed éppen a gyerek után haladt a lépcsőházban, mikor az a haszontalan elhullatta a rongyos zsebéből és a térjed, Ignác, felkapta.

Lilientulpené fájdalmasan felsohajtott.

— Neki irtad? — kérdé Bärnföldné.

A másik asszony igenlőleg bólintott.

Bärnföldné fölugrott útleből e szavakkal:

— Meg volt címeze a levél?

— Nem szoktuk...

— Akkor meg vagyunk mentve!

E pillanatban kopogtak az ajtón.

— Szabad.

Jóízűen mosolyogva kacszott be Bärnföld ur. Még le sem ült, s már is neki rostott Lilientulpenének, folyton azt hajtogatva:

— Nagyszerű... nagyszerű...

— Mi az a nagyon nagyszerű? — szólt kelletlenül a felesége.

— Nagyszerű... Az öreg Lilientulpen már egy jó óráig tanakodik azon, hogy felbonthat-e egy címezetlen levelet, mit a földön talált?

— Ah! — ümmögött a két asszony.

— En váltig mondom, hogy lehet, hiszen abban semmi sincs.

— De nagyon is sok van! — vágott közbe Bärnföldné.

— Ugyan mi?

— Először is illetlenség, a mi egy férnek nagyon rosszul áll?

— És másodsor? — folytató gunyosan Bärnföld ur.

— Másodsor? — A ürge Bärnföldné egy pompás eszméhez jött. Apró szemű felcsillogtak és egész vakmerőséggel folytatta:

— Másodsor... mert ez a levél — az enyim! Bärnföld ur szeretett volna egyet ordítani, de mérsékelté magát.

Berndorf chinai-ézüstáruk, evőeszközök és disztárgyak

nagy raktára:

Alt és Bóhm N.-Kanizsa. Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Ilyen orvosi kartell egy cseppet sem volna annak a szép és magasztos hivatásnak erkölcsi becséből, melynek betöltésére az orvosi pályán működők az emberiséggel szemben már mintegy kötelesek.

A nagykanizsai orvosi kar legutóbb tartott is egy értekezletet, melynek célja valószínűleg az volt, hogy ily szellemű kartellt létesítsenek.

Ilyen értekezletek alkalmával — amikor a különben szűkszavu doktor urakat is megszálja a prókatori bőbeszédűség, — megtörténik, hogy tulbeszélnek a meg gondolt kereten és olyan határozatot hoznak, olyan megállapodásra jutnak, amivel homlokot szegeznek a humanizmus szellemének. A nagykanizsai orvos urak értekezletén is így történt.

Kimondták ugyanis az általános érvényességű határozatot, hogy *hatszáz forint* honoráriumon alul semmiféle orvosi állást nem fogadnak el s erre a jelen voltak becsületszóval kötelezték magukat.

Ennek a mindenféle orvosi állásra nézve kötelezővé tett megállapodásnak áldástalan voltát igen hamarosan, legkövetlenebbül érezni fogja a »Nagykanizsai kerületi betegsegélyző pénztár, — melynél csak imént üresedett meg a 200 frttal dotált másod-orvosi állás. Erre az állásra most nem fog vállalkozni nagykanizsai orvos, mert a hatszáz forintot nem űti meg a honorárium. És így az orvosi kar kartellszerű megállapodása folytán ez, a kiválóan emberbaráti intézmény fog szenvedni.

A betegsegélyző pénztár még nagyon fiatal intézmény és ez idő szerint nincs, de nem is lehet abban a helyzetben, hogy kétszáz forintról egyszerre hatszáz forintra emelje a másodorvos fizetését. És most az iparos osztály az orvosok kartelljével szemben már egészen komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy új orvost hoznak vala-

honnan a 200 frtos állásra s azt más oldalról is biztosítani fogják az iparosok minden irányú támogatásáról. Egyelőre másként nem tudnak a dolgon segíteni.

Nem akarjuk hinni, nem hisszük, hogy a nkanizsai orvosi kar ezt akarta volna elérni, midőn anyagi érdekei előmozdítására, megvédésére értekezletet tartott. Azért nagyon jól tette volna, és magasztos hivatása szellemében cselekedett volna, ha a kartell kimondása alkalmával a hatszázforintos díj szabás keretéből a humanitárius intézményeket kihagyta volna.

Egyébként föl kell tennünk, hogy a hatszázforintos díjszabás megállapításakor orvosaink ezekre az intézményekre nem is gondoltak; hivatásuk emberbaráti szellemének hatása alatt nem is gondolhattak; s erre vonatkozólag legközelebb bizonyára minden kétséget eloszlató és teljesen megnyugtató kijelentéssel simítják el a rosszálsáknak itt ott fölverődő hullámaint.

Politikai szemle.

Belföld.

A szerb egyház autonómiaja.

Karlóvári, október 9-éről írják a P. N.-nek ma tartották meg azt az értekezletet, amelyet Brankovics patriárka a Bánffy Dező miniszterelnöknel tartott tanácskozás értekezletében a szerb egyházi ügyek elintézésére egybehívtak. Az értekezleten harminc meghívott közt huszonhatan jelentek meg. Ott voltak többek között: Nikolic, Opsics és Popovics püspökök, Sztankovics Dániel titkos tanácsos, a horvát tar ománygyűlés elnöke, Raverac akimandrita, Vlahovics esperes, dr. Nedeljovics, dr. Rujic, az allandó kongresszusai bizottság tagjai. Távolították kimentettek: Gruics és Zmajevovic püspökök, Zivkovic, Kasapinovic, Jovanovic Isvan országyűlési képviselő, Horota esperes, Jagjics, dr. Drakulic és Duncos Jenő képviselő. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy megőrvandó mindenekelőtt a szerb egyház önállósága az 1864. IX. illetőleg 1887. május 15. horvát törvény alapján. A beszervezés kérdésében az értekezlet bizottságot küldött ki, amelynek az lesz a feladata, hogy

asokban a kérdésekben amelyekre nézve ma még nem egyeztek meg, a megállapodást létrehozni, egybevezetni. Ennek a bizottság tagjai lettek Nikolic, Gruics és Opsics püspökök, Zivkovic János, Nedeljovics, dr. Kocetic, dr. Polji, dr. Mihajlovics, dr. Krajevics, Gavrila, Gyurjevics, Vukic-ovics, Muzimovics, Nedeljovics és Popovics V. Istvan. Ebére az értekezlet tagjai a patriárka vendégei voltak, aki felkérte a módott vendégeire, amelyek Sztankovics Dániel titkos tanácsos, va a szolt, megköszönve a patriárkának a megegyezés létrehozása körül való fáradozását.

Országgyűlés.

október 12-én.

A képviselőház október 11-iki ülésén Szilágyi Dező elnök bejelentette Hely Ignác halálát; gyönyörű szavakkal búcsúztatta el a függetlenség 48-as párti és érdemes tagját, úgy hogy meghatottság tökröndött föl a képviselőház arcáról. A szép beszédet Oley Lajos közölte meg pártja nevében. Szilágyi Dező beszéde így hangzott.

T. ház!

Azon mély részvételnél fogva is, melylyel egyik képviselőtársunk szenvedést a ház minden tagja kisirte, bizonyára megilletődésrel fog értesülni Hely Ignác képviselőtársunk elhunytáról (Halljunk! Halljunk!)

Halálával meirnt azoknak ugyis igen gyér sora rikult meg, a kik alkotmányunk újból hatályba lépése idejéért fogva a háznak tagjai voltak és a kinek neve és működése össze van fűzve a magyar képviselőházban felmerült kérdésekkel és a ház eredményekben gazdag működésével. (Tovább.)

Elhunyt képviselőtársunk odaadó buzgalommal cüggött hazáján, fiatalkori ideálján és meggyőződéséhez képest befordos és költőidőn tollal és szóval soha nem szüntelve, híven szolgálta az ügyet, melytől hazájának lelőirágzását várta. Szerény és koncilias enyánsággal vitte rá, hogy az álláspontok iránt méltánylással viselkedjen és másnézetűek irányában az erdem és talentum elismerését ohaj meg nem tagadta. Az ügy iránti buzgalom és odaadás késztette, hogy midőn meggyőződésével megegyezett, megalapította a községi lapot, melyen a hazára nézve úrvos alkotásokat létrehozhatni vélt és azokat tevékenyen elő is mosdította. Mindezek későbből meg fogják érteni a ház elnökeztében az ő képet.

Az hiszem, t. ház, hogy a ház akaratát fejezem ki, midőn ily hosszú működés, annyi tevékenység mellett megutott pályán után — mert ő fiatalkori lekedésének irisségét és melegségét később korrigálta — a ház remésti őt abban az elismerésben, hogy emléket jogszövegybe igyítsa az érdemei elismerésül egy ravnalára tiszteő köszörvonal tisztelettel meg. (Alulnolans, élénk helyeslés.) Egyszermind kérem a ház felhatalmazását arra is, hogy a ház érdeimeit az elhunyt övegye előtt tolmácsolhasam. (Élénk helyeslés.)

A keddi ülésen terjesztette be a kormány a kirgyszói provokációról szóló törvényjavaslatt. Az ülés végén Bánffy miniszterelnök válaszol Komuth Ferenc interpellációjára a keleti kérdésről, Percel belügyminiszter pedig Gullner Gyulának az udvarhelymegyei alispán ügyében beérkezett interpellációjára.

Külföld.

Október 10-én.

A görög-örök béke most már elhatározott dolog, de ezért Krétában még mindig nem tértek vissza régi állapotok. A párisi Tempes tarthatatlannak tartja ezt a jelenlegi helyzetet és szerencsétlenül szigeten. Legtöbb ideje, hogy a hatalomok megtefelejenek a maizura vallalt kötelezettségnek és rendezett állapotokat teremtsenek az szigeten. Ez a párisi lap azt indítványozza, hogy bizak Kréta kormányzat ideiglenesen Európa egy kiküldöttjére, a ki esztendő diplomácia is lehet és ismérés a keleti viszonyokra. E megbízott melé 3-4 beiga vagy hollandi gyarmati hivatalnokot, valamint beiga vagy hollandi gyarmati csapatokból álló csendőrséget kellene adni.

Athénből pedig azt sürgönyözik, hogy a király radeletet irt alá, melylyel valószennyi tartalékos tengerészt elbocsátja. Legközelebb a hajóhad egy részét is leszerelik.

— Ah! Tehát magácska címezellen leveleket írkal?

— Igen, ha úgy tetszik.

— És szabad tudnom, hogy kinek?...

— A világrt sem! — szólt tettetett mosolygással Bärnfeldné.

— Nem?!

— Nem.

— No hát akkor el fogom olvasni azt a levelet! Becsületemre fogadom!

— Lilientulpen ur nem lesz olyan udvariatlan, mint ön?

— Követelni fogom tőle. Most már jogom van hozzá!

Bärnfeld ur dühösen elrohant. Lilientulpen né halálsápadtan ugrott fel áléből.

Mi lesz velem? — sóhajtá, kezét lördelve.

— Légy nyugodt, — csitította a ürge asszonyka, ki még mindig mosolygott, — én megmentelek — De képzeld, a levél Kadarinak szól.

— Az mindegy! Csak hallgass reám és légy nyugodt, mert jönnek...

Bärnfeld csak úgy vonszolta maga után az öreg Lilientulpen.

De kedves barátom... selypített közbe Lilientulpen.

— Semmi barátom! — vágott közbe Bärnfeld — semmi kedélyeskedés! Én mint férj, becsületem érdekében felhívlak, bontsd föl azt a levelet, a mit a nőm háta mögött, titokban küldött valami szoknyatapasónak...

Bärnfeldné odasurrant az öreg Lilientulpenhez és fülebe hadarta:

— Kérem! Ne tegyen tönkre az ég szerelmért! Egy szerelmes levelem ez. A férjem örökre eltaszít magától... Könyörüljön...

Bärnfeld még dühösebb lett.

— Erőszakot akarsz hát?! — kiáltá Lilientulpenhez.

Ekkor már mellette termett a felesége és minden ellenkezése dacára hozzá sugta:

— Szerencsén len, hallgasson! A levelet Lilientulpen né irta Kadarinhoz a könyvvivőhöz. Tönkre teszi azt a szegény asszonyt. Egy szót se többet.

Az öreg Lilientulpen mosolyogva hunyorgatott szemével és a kezében tartott levéllel játsza dozott.

Bärnfeldné pedig tettetett páthosszal kiállott hozzá:

— Nos Uram! Felbontja-e azt a levelet?

Az öreg Lilientulpen, mint valami történelmi nevezetességű diplomata, fontos arccal, csak ennyit szólt:

— Nem!

Es a másik pillanatban széltépte a feleség levelet. Lilientulpené megkönnyebbülten sietett hozzá.

— Miért nem titted meg a Bärnfeld kívánságát?

A rászédett férj nagy jószággal sugta feleséghez:

— Csak nem kompromittálom azt a szegény Bärnfeldné...

Törés I.

A vármegye házából.

Megyei rendes közgyűlés

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága öszir rendes közgyűlést dr. Jankovich László gróf főispán öméltségének elnöklése alatt október hó 4-én és folytatás október hó 5-én tartotta a bizottsági tagok nagy száma részvétele mellett.

Főispán Öméltsége 9 órákor az ülést megnyitván, felkérte a bizottsági tagokat, hogy ő felsége koronás királynak névpárja alkalmából a róm. kath. plébánia templomban tartandó ünnepélyes halandó isteni tisztelgetés tisztelettel vegyenek részt, a mi a je evoltak általános helyes esével találkozo t.

A halandó isteni tisztelgetés után főispán öméltsége a megjelent bizottsági tagokat melegen üdvözlölvén, lelkész szavakkal emlékeztet meg azon királyi kegyről, amelyben ő felsége koronás királynak a magyar nemzetet részesítette a zal, hogy a székesfehérváros különböző terein az udvarlatas költségeinek terheire hazai történelmünk tíz kimagasló alakjának szobrokat való megörökítését elrendelte; hangsúlyozta, hogy nem annyira maga a királyi ajándék kellett ország-sze rit örömet és lelkedést, minthogy a különböző terein működött jelesünk drága emlékének meörökítésével a legelő magyar ember a király e nagyjaitak házaszeretét akarta megjutalmazni s az utókorak mintegy példát adni arra, hogy bármily tereen működünk is, a hazaszeretel magasztos érzése legyen mindenkor munkaségünk élétője: indítványozta, hogy a vármegye törvényhatósága a miniszterelnökhöz intéződó leiratban fejesse ki öméltségének ezen az egész országban közzörömöt és lelkesedést keltett fejedelmi ajándékért halás köszönetét és jobbajgi bódola át.

A közgyűlés a főispán bevezdét többször zajos eljenzessel kísérte s a főispán által tett indítványt egyhangúlag, nagy lelkesedéssel elfogadta s közgyűlési határozattal emelte; egyúttal Hácky Kálmán bizottsági tag indítványára elrendelte, hogy a fejedelmi ajándék tárgyában a miniszterelnökhöz intézett királyi kézirát, valamint a király látogatásán Budapesten volt II. Vilmos német császár és porosz királynak a budai várpalotában tartott udvari ebéd alkalmával mondott pohárköszöntője, a melyben a nagy nemzet fejedelmek a magyar nemzetről oly kiünntető elismeréssel szól s mely az egész országban öszirán örömet szült, az utókor számára megörzeke véget a közgyűlés jegyzőkönyvébe szöröl-szóra beiktatassék.

Az alispáni jelentés kinyomatva előzőleg a bizottsági tagoknak megküldésén, az tudomásul vételét és így áltért a közgyűlés a választásra, megalkuván első sorban a kijelölt választmányt, melybe a főispán a maga részéről tagokul kijelentette: gróf Bathány Józsefet, Szűcs Dezsőt és Bezzerdy Lászlót, míg a közgyűlés bevalasztotta Deák Mihályt, Hácky Kálmánt és Malatinzky Ferencet s a kijelölt választmány működésének tartamára a közgyűlés felfüggesztelt.

A kijelölés után főispán a közgyűlést folytatolag megnyitván, közfelkiáltással megvalasztattak: dr. Bardió Ferenc árvaszéki ülnöknek; Bogay György, Ságváry Jenő, Bleha Sándor és Mezerický Jenő szolgabírnaknak; dr. Kadar Pál megyei III-ad, Bódy Zoltán IV-d és Sogedy János V-öd aljegyzőnek.

Olvasottat a vármegye 1898. évi költségvetése, amelyet a közgyűlés az állandó választmány javaslatához képest fogadott el s a költségvetésbe felvette Passán egy díjnoki állás szervezését, a főorvos mellé egy szaksegédnek, esetleg egy díjnoknak alkalmazását, az árvaszéknél egy ülnöki, jegyzői és egy díjnoki állás szervezését az árvarattalékalap terhére, a s szengróthi szolgabíróság fenntartási költsége — amelyek ödigg az árvarattalékalap terhére képeztek — a rendes költségvetés keréselő illesztették be; a megyei főszámvevő részére 200 ft személyes pótlék vételeit föl, továbbá a központi és járási kezelés é szolgaszemélyzet fizetésének 20%, a lakbérletnek 50%, a való felemelését elhatározta. S a költségvetéssel kapcsolatosan az irodai szerek szállítást hat évre a megtartott árlejtés alapján Rosenberg Sándor eddigi szállítóknak adta ki.

Deák Ferenc szolgabírnak emléktáblával történt megjelölése tárgyában a küldöttégi jelentés előterjesztésén, a közgyűlés az tudomásul vette, egyúttal Skublió Jenő ünnepi szónoknak jegyzőkönyvileg fejeste ki köszönetét s elmondott be-

szédének a közgyűlési jegyzőkönyvbe való felvételét, egyúttal külön kinyomtatását s a jelen volt bizottsági tagok és vendégek részére való megküldését elhatározta.

A Keszthely-Tapolca vasút segélyezése tárgyában új indoklással a vármegye a kereskedelemügyi miniszterhez újabb felterjesztést íntesz.

A betegápolási költségek fedezésére szükséges pótlódó az 1893. évre 2¹/₁₀%-ban, míg a katonabeszllá-olási pótlódó a hazbér és házosztal/adó után 3¹/₁₀%-ban, a többi adónemnél pedig 3¹/₁₀%-ban állapították meg.

A szengróthi uradalom eselésége részére tett Zichy-Bityán fele alpit új árnyében — mivel az eredeti alapító levél nem volt beszerezhető — az ügyhöz tartozó iratok kiadásával a vármegye alispánja felhívtaik, hogy a gróf Zichy Károly-féle iratban foglaltaknak megfelelőleg tegyen javaslatot s azt a legközelebbi gyűlés elé terjessze.

A közgyűlés tudomásul vette a gazdasági egyesület átiratát, amely szerint a vármegyei lönyvészeti bizottság elnökévé Koller István, alelnökévé: Farkas József bizottsági tagokat választotta.

Uvasított a honvédelmi miniszter leiratát, az ujonnan felállítandó katonai nevelés és képzőintézetek számára alapítványi helyek létesítése tárgyában. A vármegye megkeresi a nemzeti pénzületi választmányt, hogy a keze es alatt levő alpból illy alapítványi helyet létesíteni sziveskedjek.

Ö csász. és kir. felsége Kloiid lökercegnő által Cirkvenicán alapított „László gyermek otthon” nevet viselő menház fenntartási költségeihez a betegápolási alap terhére a közgyűlés ezer lrtot szavazott meg, amit öt éven át 200 lrtos részletekben fizet le.

A kereskedelemügyi miniszternek leiratát — a vármegye területén atvonó ő állami közutak felhagyása, valamint egyes törvényhatósági közutaknak állami kezelésbe való átvétele tárgyában hozott közgyűlési határozatra, továbbá az 1900-ban Párisban rendezendő nemzetközi kiállítás tárgyában a közgyűlés tudomásul vette.

Az árvarát tartozásának, köveletésének és ebből kifolyólag tésyleges vagyonának megállapítását a közgyűlés elrendelte; s kamatlábot a kölcsönöknek 5%-ban megállapította; a kölcsönök kihelyezésénél kulcs gyanánt a földő 200-asoróknak, a házadónal 400-asoróknak vétele elrendelte s egyúttal az árvaszéket javelet itéttel megbizta az irán, mint lehetne az egyes jelzálog kölcsönöket a kölcsönkérőkre nézve kedvezőbb feltételek me lett adni.

Előterjesztett a zalamegyei községi és körjegyzők egytelének folyamodása a megyebeli községi és körjegyzők fizetésének 600 lrtot leendő felemelésé iránt. A közgyűlés elvileg partolja a nygyon is mé tanyos kérvényt, azonban a községi törvény értelmében a jegyzők fizetésének megalapítását, esetleg felemelése minden egyes község hatáskörébe tartozik s így a községek maguk hivatvák a fizetés felemelésére, míg a közgyűlés hatáskörébe a megállapított fizetés jóváhagyása tartozik.

A novai járás községeinek kérelmére a közgyűlés a novai és lönyeyi járásköböl alakított harmadik számú kéményseprői munkakörület kettéválasztotta s a novai járás községeiből új munkakörület alakított.

A lentji községbíró választását, valamint Sümegh nagyközség képviselőtestületének a piaci helypénzszedés megszüntetése tárgyában hozott határozatát — a beadott felebbesére — a közgyűlés megsemitette, valamint Légrad község képviselőtestületének a róm. kath. felekezeti lelkésznek a magyar hiszonoklatért és a róm. kath. felekezeti iskolában tartott hitoktatásért fizetett díjak beszüntetése tárgyában hozott határozatát.

A sümegi kisdudovára, elemi és felsőléány iskola-ra vonatkozólag hozott képviselőtestületi határozat ellen benyújtott felebbesés a közgyűlés elutasította; mivel a szóban forgó határozatokat az ügy végéig nincs elintézve, a végleges elintézésre vonatkozó képviselőtestületi határozat jóváhagyás végett ugy is a közgyűléshez be-terjesztendő.

Nagy-Kanizsa város polgármesterének kérelmére, hogy a város határában levő szőlőkben alkalmazott hegyőrök forgoipraty helyett egy-csővű golyós lögyvert használhassanak, nem teljesítette.

Az andráshidai körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületei egytelének a

körjegyzői irodai helyiség beszerzés és kibérlése tárgyában hozott határozatát a közgyűlés jóváhagyta.

A galúcsi körjegyzőséghez és anyakönyvi kerülékhez tartozó községek kérelmére a közgyűlés megkeresi a helyügyminisztert, hogy az anyakönyvvezetői állást a körjegyzői állásról elkülönítve szervezze, esetleg átméklőségen egy aljegyzői állást létesítsen.

A kékkuti községi korcsma, káplány-alapítványi rét és birka legelő bérbeadása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot a közgyűlés megsemitette.

A magyar állam ezereven fennállásának megörökítéséül a vármegye közművelődési alap terhére évi 200 forinttal létesített ösztöndíjat a közgyűlés Ferenczy János kiskomáromi jegyző fiának, aki a keszthelyi lögymszium V. osztályába jár, Simon József felső-rakji tanító Kálmán fiának, aki a nagykanizsai lögymszium IV. osztályába jár és Szabó Lajos vármegyei kiadó Lajos nevű fiának, aki a zala-egerzsegi állami lögymszium IV-ik osztályába jár, adományozta.

A közgyűlés tudomásul vette, hogy a dunántúli helyiérdeku vasút részvényirtasaság igazgató-ságába új 3 évi tartama Zalavármegye képviselőül dr. Gyömszöy Vincő, Hertelendy Ferenc és báró Patheányi Géza bizottsági tagokat, igazgató-ági tagga pedig a vármegye alispánját választotta.

Stridon egy személyes jogu nyilvános gyógyszertár felállítás tárgyában, Nagy-Kanizsán negyedik gyógyszertár felállítás tárgyában beadott kérvényt a közgyűlés a megyei forras véleményes jelentése alapján nem partolja.

Öz. Orozsián Job Tamásné és Haba István nyugdíjügyében a nyugdíjaválasztmány határozatát hagyta jóvá a közgyűlés, öv. Nagy Lajosné nyugdíjaválasztást illetőleg pedig a nyugdíj a kért időből kiindulólag számították.

A Perlak községben behajlatlaná vált törvényhatósági pótlék törlesztés a közgyűlés elhatározta.

Tapolca község képviselőtestületének községi pótlódó leírása és ingatlan szerzése, Csakortony község képviselőtestületének községi pótlódó törlése, Zala-Egerzsegy város képviselőtestületének ingatlan szerzése, Nyírad község képviselőtestületének a körszülés-szói fizetés felemelése Bördöce község képviselőtestületének ingatlan adás vézése, Draskovec község képviselőtestületének községi kölcsön felvétele, Légrad község képviselőtestületének a község tulajdonát képező legelő-kenelése tárgyában, Salvágy, Szent-Groth, Monostor-Apáti, Periak, Felső-Pákok és Lenti községek képviselőtestületeinek a községek tulajdonát képező regale-váltásg kötvény eladása tárgyában, Tapolca község képviselőtestületének ingatlan felosztása, Kövágó-Örs és Köveskália községek képviselőtestületeinek a községben létesítendő táviradálytal felállítás tárgyában, Mura C-ány község képviselőtestületének a földbér hasznokberek törlése tárgyában, Balaton-Kövésd község képviselőtestületének községi ingatlan eladása és szerzése, Dráva-Szent-Iván és Felső-Vidatalva községek képviselőtestületeinek községi ingatlan szerzése, Sümegh nagyközség képviselőtestületének a sümegi alrealkolka államossitasa tárgyában, Alsó-Rajk község képviselőtestületének regale váltásg kötvényének eladása tárgyában hozott határozatokat a közgyűlés jóváhagyta.

Sörös Gyula megyei utkparó részére a m. kir. államipénzszeti hivatal östörjesztésére 80 ft segély szavaztatott meg.

Tapolca község képviselőtestületének a helyszínelés alkalmával a község tulajdonául felvett erdőre és legelőre vonatkozó tulajdonjog telek-könyvi átírás tárgyában hozott határozatát a felebbesés elutasitása mellett a közgyűlés jóváhagyta.

Gögnálya, Ukk, Galsa körjegyzőségek szervezési szabályzatát, a salomvári jegyző díjának feemelése tárgyában a körjegyzőséghez tartozó községek által hozott képviselőtestületi határozatot, Tapolca község módosított szervezési szabályrendeletét, Szent-Anatólfan a körjegyző mellé egy irnoki állás szervezése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot a közgyűlés jóváhagyta.

Ördög-Henyé község fogyasztási adójának rendbehozatala végett a vármegyei főszámvevő kiküldönik.

A baki község iskolai épület csatornázása ügyében hozott határozatot a közgyűlés megsemitette.

minitette, valamint Akalin, Pacsán, Zarkabán és Zalabéren a kisbíróválasztás tárgyában hozott határozatokat.

A kékküi jegyzőválasztás — a felebbezés elutasítása mellett — jóváhagyatot.

A választott bizottsági tagok sorában elváros, lemondás, vagy elhalálozás folytán megüresedett helyeknek választás utján való beöltésére határozat november 6-ika s ahol e napon a választást nem lehet megvárni, november 27-ike tüzelet ki s az a só-órai kerületbe választási elnökül Köves Ede, a csabrendeziben Bogay János, a karmacsiban dr. Dunai Ferenc, a nagykanizsiban dr. Tuboly Gyula, a bakiban Németh Gábor, a zalaezerszegiben dr. Csiender István, az alsó szemenyiben Erkingér István, a katoriban Hirschel Albert törvénytudósági bizottsági tagok küldettek ki.

Zala-Egerszeg rend. tan. város képviselőtestületének a város 655.000 ftos kölcsöne konvertálása tárgyában, Alsó-Lendva nagyközség képviselőtestületének a helypénzüszedési jog bérbevétele tárgyában hozott határozatát jóváhagyta, ellenben Dravavásárhely község képviselőtestületének a tulajdonát képező kormáknak szabályozás tárgyában hozott határozatát megemlíttette.

A zalaezerszegi helyközség szervezési és rendszabályzatát a közgyűlés jóváhagyta, míg több helyközség betervezett szervezési és rendszabályait az azokban előfordult alaki hibák kiigazítása, egyes hiányok pótlása végett a közgyűlés a járási szolgabírók útján az illető helyközségeinek visszaadja.

A közigazgatási bizottság ülése.

A megyei közigazgatási bizottság október havi ülését dr. Jankovich László gróf főispán elnöke alatt f. hó 5 én tartotta.

A szombathelyi vasúti üzletvezetőség megkeresésére Gagler Gottlieb tüzárválai ügyében hozott közigazgatási bizottsági végzés végrehajtása végett kiadatik Zala Egerszeg város polgármesterének.

Tudomásul vétetett a Dunantuli h. é. vasút részvénytársaság irata, melyben tudatja, hogy Ukk-csakornyjai vasút vonal 201/202. szelvényeit két kért sorompó létesítése tárgyában előterjesztette a magyar államvasút üzletvezetőségétől kért értesítés beérkezése után fogja megtenni.

A közigazgatási bizottság a pénzügyminiszterhez előterjesztést tesz a zala-szent-mihályi közigazgatásról a zalaezerszegi adóhivatalhoz való átmozgatása tárgyában.

Kir. tanfelügyelő havi jelentésében előadta, hogy a bakai községi iskola államosítása tárgyában a miniszterhez felterjesztés történt. Meglátogatta a járási főszolgabíró-át a salomvári, haságházi, csébi, zala-szent-györgyi, vaspöri, egyházas-bükki r. k. iskolákat. A hányokat mindent megállapítván, azoknak orvoslása iránt részint a helyszínen, részint a megfelelő további keretben az intézkedéseket megtette; másrészt megemlíttette, hogy Egyház-bükki és Haságházi a törvényes követelményeknek teljesen megfelelő díszes iskoláépületet emelt. — Meglátogatta a tizaji, német falu, padári, almási r. k. iskola-át; Almás újból építette, Padár teljesen átálakította iskola épületét; Nemetfaluban a tanítói fizetésnek kiegyenlítése által van némileg enyhítve a helyzet, de az iskola helyiség mind két helyen ürhetetlen állapotban van; e községek támogatása ügyében az egyházmegyei tanfelügyelővel együtt jár el. — Meglátogatta a n.-kapornaki r. k. fiúiskolát, zárdaiskolát s kisdodovát, a szepetki községi és zala-istváni ág. ev. iskolát. — A nemesapáti községi iskola helyiségeinek ügyében a helyszínen utjában is intézkedett. Meglátogatta a szepetki r. k. és ág. ev. iskolát és községi gyermekotthonát; itt külön megkereste az ág. ev. iskolát a magyar nyelvnek az egyházi tanításban bevezetése iránt. Meglátogatta a sormási és szentgyörgyi községi iskola-át.

Kir. tanfelügyelő előterjesztésére Némalfalu, Budafa és Keményfa községek előjárósági felhívattak, hogy a földrajzi és népességi viszonyoknak legmegfelelőbb módon akár Salomvártól több tanteremmel, akár a nevezett községek valamelyikében új iskolának felállítását iránt haladéktalanul megállapodásra jussanak s eljárásuk eredményéről jelentést tegyen-k.

Alszeghy Alajos csakornyjai polgári iskolai

tanítónak ötödik ötödéves korpóléka ügyében beadott kérvényét a bizottság a miniszterhez pertolólag betervezte.

Bakacs Imre esperes-plébánosnak jelentése a hegyesi r. k. iskola tanítója fizetésének a község által 400 ftig kiesztéséről, a mellékelőpületek és felszerelés teljesítéséről tudomásul vétetett.

A petesházi r. k. iskola fenntartása ügyében érdekeltek felhívták, hogy a fennálló törvényes gyakorlat értelmében a petesházi r. k. iskola szék hozzon szabályos módon elsőfoku határozatot az iskola fenntartásáért illető járulmányok mennyiségéről és kivételének arányairól. Amennyiben ezen elsőfoku határozat ellen felfolyamodás nyújtatik be, az egész ügy másodfoku ítékezés céljából a közigazgatási bizottsághoz terjesztendő.

A zalabéri r. k. iskolához a második tanítói állásra Nagy Árpád, Gönterháza Gocsal József barabási okleveles tanítók megválasztásán, erről a miniszter.úrhoz jelentés történt.

A német-szent-miklósi községi iskolánál a tanítóválasztáshoz előnkül dr. Vizlendvay József bizottsági tag küldetett ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a turcsicsai iskolánál a II-ik tanítói fizetésére 400 ftl állományt engedélyezett, a pusztaszent-lászlói ág. ev. iskolánál a tanítói fizetésének 400 ftlra kiegyenlítéséhez 120 ftl, a nagy-récei közs. iskolánál a II-ik tanítói fizetésének 400 ftlra kiegyenlítéséhez 100 ftl, a csicsói r. k. iskolánál a fizetésnek 400 ftlra kiegyenlítéséhez 55 ftl, a galsai r. k. iskolánál a tanítói fizetésnek 400 ftlra kiegyenlítéséhez 100 ftl utalványozott. A közigazgatási bizottság a miniszter rendelkezését érdekelte községeknek másolatban megküldi.

Kis-Marton salomvári tanító panasza illetményi ügyében a járási főszolgabírónak azzal adatik ki, hogy az érdekeltek meghallgatása után megállapított illetmények végrehajtása iránt intézkedjék.

A Georgikon jubileuma.

Az elidegenült magyar főurak ott szoktak az áldott, dicső királynő tetemei fölött 1780-ban, sőt fájó könnyek pergették végig a szegény nyelvben és érzelmeiben egyívű forrott kismenesség és a nép vonagló barna arcán is

Őt követte a nagy nemeslelkű József császár, kinek szívében visszhangra talált az elnyomott nép panaszos sóhaja, ki szétrombolta, összezúzta a papságnak, a nemeseknek mindenféle előjogait, igazságtalan kiváltságait, elavult nevetséges szokásait, de nemesen érző nagy szive örökös boldogításával boldogtalanná tette a nemzetet, mikor a német szóra fogták a nemzet fiait

Az udvarnál élő magyar főnemesség miatt jóformán tartomány is lehetett volna Magyarország, Mária Terézia körül az. illosat levezőben lekopott a magyar főúr ró mindaz, ami magyar, a mi nemzeti. A büszkeség helyett sima képire jobban illet az alázatos csuszás, mászás árnya; domimiumukon otthon szegény elgyőrtött jobbgy vont-igát, de a pénzt ők verték el Bécsben.

És történt ekkor, hogy a Graeven huszárak daliás vice obest-re, az udvar bizalmas embere, merészt gondolt. Ott nevelkedett ő is az alázatosság büzhőtt forró párái között, de győrtötte egyre valami nehéz súlyos fájdalom, és az esti szellő nehéz nyögések bus panaszos hangját hozta át a Lajtán túlról, mely vaskapcsokkal markolt vergődő szívébe. Körülötte vidáman folyt az élet, de a zenehangok közé is elkísérte őt vonagló nemzetének nyomastó nehéz nyögése, és míg parókás udvaroncok mosolygó arcát vizsgálta, feltűnt mellette egy másik kép is, az egy görnyedő, nehéz ráncoktól át meg átbárzsdált szigorú arc, a mely valamikor büszkén ragyogott. És a Graeven huszárak daliás viceobesterének,

gróf Festetics Györgynek, megdobbant nagy szíve a merész gondolat alatt, mely agyába fészket vert, de merészen neki vágott az utnak az igaz hívek odaálltak oldala mellé és nyíltan bevallották kérelmüket: a magyar katonák béke idején maradjanak otthon hazájukban és magyar tiszti parancsoljon a katonaságnak, magyar nyelven.

Gróf Festetics Györgyöt megfosztották kardbajtójától e vakmerő örült követelésért és börtönbe vetették. Ez volt a válass!

Az udvar kegyét elvesztve, Keszthelyre jött, hol uradalmának rendezéséhez fogott itt alapította 1798-ban a Georgikont, hogy nemzetet a földmívelés tudományával megajándékozhassa. A boldogító nemes áldozatok nyomon követték egymást. Egyedül, az ellenség irigy szemeitől kisérve kezdte meg nagy munkálatát: a magyar kultúra megteremtését. Házának kapui nyitva álltak mindazok előtt, kik őt csak egy parányit is elősegítették terveiben. Irók, költők otthonra, szíves fogadtatásra találtak kastélyában és a nemzeti kultúra fejlődése erős lökessel indult ki innen.

A »Georgikon« lassan-lassan elveszté kezdetleges formáját, szárnyára kapta a hírnév és szerterőpült vele a hazában. Hogy mily életrevaló; hogy a nemzeti élet mily szükséges tényezője, bizonyosság rá száz éves fennállása.

A kegyelet igaz érzésével utjaitk fel a most a nagy gróf emlékéit, aki nehéz napokban a munka oly áldásos terére irányította a magyarságot.

Keszthely okt. 12.

Lezajlott a ragyogó szép ünnepség, mely már egy hét óta tartja izgatottságban városunkat.

Főnyelvel, pompával rendezték a balatonparti praxai város: Keszthely. Felvaratták a gazdasági intézet épületét és egyúttal kegyelettel megünnepelték gr. Festetic György emlékéért, ki száz évvel ezelőtt hozta létre a »Georgikon«.

A város utcái miundeafel belep-e a zongó hullámzó özönösg. Az épületek és erkélyek lobogott lágyan himbáta a hűvös szél. A hatalmas gróf kastély nemzetiszínű irkol-rajai közül él-sen kiváltak a család színei. Údvar végült öreg urak, görnyedt háttal, bútal, erőteljes gazdák és a legifjabb gyakornokok mind összegyűltek ma itt, a kik valaha keszthelyi praxikus voltak.

Az ünnepség fényét nagyban emelte dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter jelenléte ki már hetfő reggel 7 óra 28 percek indult el Budapestről Tornyay Béla min. tanácsos, Dobkay Pál borászati kormánybiztos, Enzsbrecht Alajos közlelési és burasági főellügyelő, Forster Kálmán osztálytanácsos, György Lorant főgalmazó, Bogay Máté és Földváry Mihály képviselők kíséretében.

Féltízegyekor Fonyód fürdőtelepen kiszállt a társaság, a melyhez Berástan Alajos a piarista rend-főszághormányzója, Kovács főtanfelügyelő és Baris Gyula a Mária-telep titkára csatlakoztak. Innen hajtanyokun Balaton-Sat-Györgyig me-tek, illőközben megtekintették Baris titkár vezetése mellett Mária-telepet. Balaton-Sat-Györgyről, hova Jankovich László gróf főispán és Csörtán Károly alispán is eljött a miniszter elébe, különvona-tal Keszthelybe utaztak.

A keszthelyi állomáson a megyei és városi tisztviselők és az egész intelligencia élén gróf Festetic Tassilóva, várakozott a miniszterre és a vendégekre. A vendég kerek a város nevében Nagy István városbíró mondott „Isten hozott“ at. A sűrű sorfalat álló közönség lelves éjezésé mellett hajtattott a földmívelésügyi miniszter Festetic Tassiló gróf kastélyába, kinek két napon át volt vendége.

A keddi ünnepség reggel fényes misével kezdődött. Ennek előtte a Festetic család, Keszthely város képviselők és a gazdasági intézet a gyönyörű róm. katolikus templom kriptájában meit és megköszönték a Georgikon alapítójának, Festetic György grófnak a sírját. A

mién nagy közönség volt jelen. A szentélyben volt Festetich Tassiló gróf főudvarmester, neje szül. Hamilton hercegnő, leánya, Mary grófnisszony és fia, a kis György gróf, továbbá Dessewffy Aurél gróf, Jankovich László gróf, Csertán László alispán vezetésével Zalamegye nagy küldöttsége. A templom hajójának jobb oldalán állott a gazdasági intézet ifjusága, a padokban az ünneplő közönség, sorában a keszthelyi hölgyek, kik közt az istentisztelet előtt a keszthelyi Alma mater hajdani növendékei kíváncsian keresték az egykori ideált és melabus sóhajjal fűdöztek föl — egy tisztas matróna alakjában.

A misét Dunst apát szolgáltatta nagy segédlettel s a dalosok Lakatos premontrai tanár vezetésével gyönyörű egyházi dalokat adtak elő. Azután a közönség a régi intézet elé vonult. Itt a szabadban szónoki emelvény volt állítva, melyre Sparaszam tanár lépett s meghatározó beszéddel bucsuzott el az öreg bakaltól, a melyek közül eszerhaszra növendék ment ki az életbe.

— Örökké emlétkünkben maradj, kedves Alma mater, valameddig egy keszthelyi praktisi él! végezte szavait a szépszávu professzor.

Most az ifjuság és közönség zászlóval impozáns menetel alkotta, a gazdasági intézet új palotája felé vonult. Utközben a daloskör és az ifjuság régi diák-nótát énekel.

A Georgikon ünnepe az új palotában folyt le. Ez a díszes épület harmadik tanyája már a Festetich iskolájának. A régi Georgikon épület jelenleg a keszthelyi gróf birtokán major; közel négy évtizede az intézet beköltözött a város közepébe, a Szentháromság-terre, hogy most a jubileumon fölavassák fényesebb új hajlékát.

Az ünnepegy a könyvtár-teremben volt, a melybe azonban a közönségnek csak kis része fért be; a folyosókat, az előcsarnokokat, az épület udvarát mind megszállták az érdeklődők. A teremben Festetich György gróf márványból való mellszobra előtt gyűlt össze ismét a fényes közönség, élén Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterrel és Festetich Tassiló gróffal. A jelen voltak közt nagy figyelemre méltó a kilencvenéves Andrást Pál, aki még a régi Georgikon hallgatója volt és Szallós Mihály mérnök, annak a tanára, Tormay Béla miniszteri tanácsos, volt igazgató, továbbá a testvérintézetek vezetői, Balás Arpád, a magyar-óvári gazdasági akadémia, Vörösmarty Sándor a kolos-monostori gazdasági intézet igazgatója. Megjelent az intézet két oly hallgatója is, a kik most a törvényhozás termében foglalnak helyet: Förster Ottó és Földváry Mihály.

Csanády Guisztáv, a gazdasági iskola igazgatója üdvözölte a vendégeket, aztán előadta a Georgikon és a gazdasági intézet történetét, dicőitvén Festetich György grófnak, a nagy alapítónak emléktét és a Festetich-család hervadhatatlan érdemeit. Viharos éljenzés támadt, mikor az igazgató közölte, hogy Festetich Tassiló gróf a nap emlékére tizezer koronás ösztöndíj-alapítványt tett jeles tanuló számára, a mivel a gróf már 118000 forintot adott az intézetnek (az új palota telkét is ő ajándékozta).

Ezután Uhl Aurél harmadéves hallgató elszavalta Berzeanyi Festetich Györgyhöz írt ódáját. Mikor a százados költemény szavai elhangzottak, a dalosok ajkán fölhangzott a Szózat és megkoszorúzták a Georgikon alapítójának mellszobrát.

Schadl János tanár, a palota szerencsés tervezője fölolvasta az épület rövid történetét s a vendégeket meghívta a zárkó letételére. A követ a fölépítés helyezett el. Schadl professzor fölolvasta a befalazandó okmányt, melyet Festetich Tassiló gr., György fia, Darányi miniszter, Csanády igazgató, Nagy városbíró, és mások írtak alá. Az aktus után a vendégek megtekintették az épületet és az ünnepe része ezzel véget ért.

Délután egy óraker bankett volt az Amazon szálló nagytermében. Három-négyszáz vendég volt ezen jelen, de nagyon sokan nem jutottak helyhez és távozni kényserültek. A vendégeknek csak kisebb része volt keszthelyi, a többiek többé, a többi az egykori tanítványok; közül került ki, az ország minden részéből. Az asztaltól Darányi miniszter foglalta el; jobboldalán állt Festetich Tassiló gróf, baloldalon Dessewffy Aurél gróf.

Az első felköszöntő Darányi miniszter a királyi párra mondotta. Dunst Ferenc apát szót ezután. Egy nagy szellem emlékeztetése ez — mondotta — a ki alkotásával megelőzte korát s ki új mederbe terelte hazája történetét. Az ő alakja

dicősegesen emelkedik ki az újjászülés harcából és ha százados alakja a történelem kincsévé vált, még inkább az Keszthely városának, a hol ő letette a Georgikon alapját, mely e kis várossal együtt él, (Eljenzés.) Hátat mond ezután Darányi miniszternek, aki megőrizte Keszthelynek a gazdasági intézetet és poharát az ő egészségéért emeli. (Zajos éljenzés.)

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: Köszönetet mond az apát ékes szavaiért. Megemlíti, hogy az új épület kezdeményezésének érdeme hivatali elődjét, Festetich Aador gróftól illeti. Poharát Festetich György emlékére emeli, a ki egy századdal ezelőtt kiadta a jelszót, hogy a magyar gazda jövőjét és boldogulását az ismeretek gyarapításában és a gazdasági haladásban keresse és találja. Egy századdal ezelőtt, a mikor még Európában egy gazdasági tanintézet sem volt, alapította ő a Georgikont. Ezzel Magyarországnak más nemzetek előtt becsületet, örökkön fennálló, a nemzetből el nem vehető dicsőséget szerzett. Egy század mult el azóta, de bár minden átalakult: Festetich György gróf emléke változatlan maradt. Alaudaon él az ő emléke a család hagyományaiban, Keszthely városában és Zalamegye közönségében, de él különösen abban a tanintézetben, a hol ma az ő szobrát megkoszorúzták.

De engedjék meg uraim — folytatja a miniszter — hogy Festetich György emléke nem elégedhetik meg ezzel, hogy csupán négy tal között állítsák föl az ő szobrát. (Élénk helyeslék.) A magyar gazda megkívánhatja, hogy neki is legyen egy szobra Magyarországon. (Meg-megújuló zajos taps, éljenzés és taps.) Hové egyen egy szobor az Isten szabad ege alatt, a melyre a magyar gazda azt mondhasa: ez a szobor én alkotom és alkotom ezt a legnagyobb magyar gazdának. (Zajos taps és éljenzés) hogy legyen egy szobor, a hová elküldje zarándokolni fiát. (Élénk helyeslés.) En azt hiszem, hogy ennek a szobornak a helye csak Keszthely lehet, (Szűnni nem akaró éljenzés és taps.) mert minden, ami itt van, Kesz helynek minden dicősege, Kesz helynek minden szépsége, minden virágzata az ő emlékéhez fűződik, az ő nevére emlékeztet. (Élénk taps és éljenzés.) Es ezért engedjék meg, hogy én, mint egyike a magyar gazdáknak az aláírását ötváz forinttal ezennel megnyissam. (Viharos éljenzés és taps.) Es tegyük egy szent fogadást, hogy addig nem fogunk nyugodni, a míg a nagy Festetich szobra itt föl nem lesz állítva. (Élénk taps és helyeslés.) En a szobor fölállítására és Festetich György gróf nagy emlékére emelem poharamat. (Szűnni nem akaró zajos éljenzés és taps.)

Jankovich László gróf főispán arra kéri Festetich gróftól, tarissa meg a megyét továbbra is jóindulattal és őt éléti.

Festetich Tassiló gróf köszönetet mond a főispán szép szavaiért és miní Festetich György déd unokája a haza gazdasági fölvirulására és annak előmozdítására, Darányi miniszterre emeli poharát.

Hácky Kálmán, a zalamegyei gazdasági egyesület elnöke, Dessewffy Aurél grófot éléti. Dessewffy Aurél gróf szép köszönetben a mezőgazdasági tanügyi férfaért úri poharát, Tormay Béla min tanácsos a premontrai rendet, Zalamegyét és Kesz hely városát éléti, Paál József gazdasági arra kéri a minisztert, nyujtsa be a gazdasági tekin nyugdíjáról szóló törvényjavaslatot, de a szentelés ellenjavazását ne hagyja — utódjára. (Dicsőség.) Köszönetet mondik még Ruzsicska tanfelügyelő, Balás Arpád, Vörösmarty Sándor, Koller István, Putheni Geza báró. Majd fölolvastak az üdvözölő tavrítokat; elsőnek Vasváry hercepprimás rendkívül meleg hangu tavrítát melyet dörgő éljenzéssel fogadtak. Az ország összes gazdasági intézetének tanári kara és ifjusága küldött üdvözölő sürvényt.

Majd a cigány egy régi diák-nótára gyujtott és a régi pajkos dal egyszerre fölhangzott öregek és ifjak ajkán. Este fényes táncvigalom volt.

Csanády ünnepély.

— Saját tudósítottól. —

Zala-Csanád 1897. okt. 10. én.

Zalavármegye újból kegyeletes ünnepet ült vasárnap.

Csanády Lászlónak, a szabadságharc egyik hős vértanújának szülőházát Zala-Csanádon emléktá-

lával jelölte meg a halás kegyelet. — Az előzetes napok zimankós, hideg esős időjárása sokakat visszatartott attól, hogy az ünnepségen részt vegyenek, dacára ennek, a Z.-Egerszegről érkező különvonat szép számú előkelő közönséget hozott az ünnepség színhelyére.

A vasuti állomáson Erdős Ignác zala-csanádi plebános üdvözölte az ünneplő vendégeket, élükön dr. gr. Jankovich László megyei főispánnal, ki szíves szavakban mondott köszönetet a fogadtatásért. Innen hosszú kocsiorsóba a plebánia templomba vonultak, hol a megdicsőült lelküdtől előtér gyász-istentisztelet tartott. — Ennek végzetével a vendégek Csányi László szülőházához vonultak. — A félkörbe épített csinos földszintes ház terraszáról poetikus szép kilátás nyílik a tágas Zala völgybe. Százados fák veszik körül, míg a háttérben sűrűség terül el. A parknak kigyózó utain fehér apró kavics zörög az ember léptei alatt. — Az ünnepség alkalmára gróf Baththyány Pál, a jelenlegi tulajdonos izélesen dekoráltatta fel a házat. — A fölépcső mindkét oldalán Magyarországi címere, míg az ajtó fölött Zalavármegye címere függött. Az ablakok fölött a nemzeti és megyei színekkel ekeskedő draperiakkal, virágfüzerekkel voltak gazdagon díszítve. Mindegyik ablak fölött ott diszlett fölülva az ország s a megye címere. — Az épület jobb szárnyára van helyezve a hőhéher márvány emléktábla; fölhíra következő:

„Zala vármegye a hazaszeretet vértanújának emlékére örökítette meg 1897. évi október hó 10-én e táblával egy itt született Csányi László 1790-ben.“

A nyitott terrasz kőkockái nehéz szőnyegekkel beborítva, jobbról a kis emelvényre egy asztalkát helyeztek, körülötte székek és egy fapad a vendégek számára. A tetőről s a park fűről nemzeti és megyei színű lobogók lengenek. A park bejáratánál a kaput dusan fel obogozták és a virágfüzerek tarka színein enyhén siklottak végig az őszi nap bágyadt aranyárga sugara.

N-gyszámú közönség sereglett egybe a közeli szomszéd falvakból, hogy az ünnepségen tanúja lehessen. Mindenki ünneplő ruhában jelent meg, mintha érezné, tudná, hogy a nagy magyar emléke iránt kegyelettel kell adóznia, pedig eg-lőbbje egyebet sem tud a hős nevével.

Ez alatt elhelyezkedtek hallgatag néma csendben a vendégek. Elsőül dr. gróf Jankovich László főispán lépett az emelvényre s az ünnepség célját fejtegette, fölkeri Barcza László megyei bizottsági tagot, hogy az ünnepi beszédet elmondani sziveskedjek.

Barcza László a pódiumra lép s nemes párbisszal érces, csengő hangon hosszú beszédet mondott, melynek befejezésén sokan törölgettek nedves szempilláikat.

A százados fák fonyadozó lombjai között sűrűn built le egy-egy száraz zörög levél, lassu zajt ver, a míg zörrenve a földig ér, a leveles sárgászöld sudarak halkau halngyora integettek a romok felé, mintha mondani akarnák: igazad van; a mi volt gazdánk nagy volt, mint ember, nagy mint hazafi. Lángoló hazaszeretete nem ismer határt, egyedüli élethivatása volt imadott hazájának szolgálhatni. Hej! sokát tudnánk mi beszélni, a honfi gondok első sohajai itt a mi árnyunkból szállottak tova, aztán maga is elment a soháj után, de arról már az ország is tud...

A szónok véglegzte, be jellemző szép gondolatokban gazdag beszédét, az emléktábláról lehullott a lepel.

Utánna gróf Baththyány József mondott köszönetet a megjelenteknek s távol levő fivére nevében azon ünnepélyes ígéretet tette, hogy az emléktáblát nemzeti talizmánként kegyelettel fogja minden időben megőrizni és gondozni. Az ünnepség után a gróf-házban villásreggeli volt, délben pedig különvonattal Zala-Szent-Grótra mentek bankettre.

Kardos Sámuel.

H I R E K.

— A királyi kénirát és az iskolák.

Wlaassics Gyula kultuszminiszter rendeletet bocsátott ki valamennyi tankertlet főigazgatójához, hogy minden középiskola — lehetőleg mielőbb, de mindenestre még e hó folyamán — külön ünneppel tegye emlékeztetést a történeti vonatkozásokban gazdag királyi kézirat. A ta-

nári kar valamelyik tagja olvassa a legelsőbb kéziratot s ünnepi beszédben méltassa a királyt és a nemzet együltérzésének, mint alkotmányunk legerősebb biztosítékának fontosságát. Az ifjúsági önképzőkörök is részt vesznek az ünnepen. A miniszter közölte a rendeletet az autonóm felekezetek egyházi hatóságával is.

— **Estékavok.** Steiner József takarékpénztári könyvelő a „Fonciera bizt. társaság” főügynöke e hó 10-én vezette előtárhoz Tapolcán Hoffmann Lenke kisasszonyt, Tapolca egyik legszebb, legkedvesebb leányát. — Hirschel Armin boifai birtokos, nagykanizsai lakosleányát, Hedvig kisasszonyt október hó 21-én délelőtt 10 órakor vezeti előtárhoz dr. Rosenberg Arnold szombathelyi ügyvéd.

— **Hazafis ünnepség.** Mint eddig minden esztendőben, úgy az idén is a helybeli főgymnasium gyakorló iskolája kegyeletes ünnepséget rendezett vasárnap délelőtt az aradi gyásznapi emlékére, az intézet rajztermében. A tágas helyiség nagyobb részt hölgyközönséggel telet meg. Az első sorban ott ültek: dr. Beniczki Ferencné, Blumenschin Vilmosné, Deák Péterné, dr. Neuman Edéné, dr. Rothschild Samuné. A városi hatóság részéről Lengyel Lajos városi főjegyző és Nagy Dezso v. tanácsos voltak jelen, kívülök ott álltak még dr. Orósy kir. ügyész, dr. Neuman Ede főrabbi, Stirling Sándor nyugalmazott őrnagyot, dr. Gerő Józsefet, dr. Rothschild Samut, dr. Olló Mór és Hoffmann Mór polgárhatalmi igazgatót. Az ünnepség a „Himnusz” szal vette kezdetét. Deutch Mór, Jancsó László „Aradi vértanúk” című költeményét szavalta el; „z „Unnpis beszédek” sok figyelemmel összeválogatva Altenthaler Ferenc írta és egyúttal sok érzéssel, lelkesen ő maga mondta el. Körmendy Izidor, Gabányi Árpád „Tizenhárom” című költeményét interpretálta. Molnár Ferenc sikerült „Emlékezés” olvasott fel, Sallósy Gyula tüzelt, minden pöz nélkül, erőteljes szép hangon adta elő Petőfi szép költeményét „A magyarok Istene” t. Ezután dr. Pachinger Alajos igazgató intézett remek beszédet a hallgatóságához és a „Szózat” befejezték az ünnepséget.

— **Halálhír.** Bogenrieder Frigyes vendéglős a kanizsai állomás éttermében, Bogenrieder József szállodás testvéröccsége, folyó hó 11-én reggel 41 éves korában elhunyt Nagy-Kanizsán. Az elhunyt rendkívül nyájas és előzékeny modora folytán általános rokonszenvnek örvendett, a mi a kedden délután végbement temetés alkalmával imponánsan nyilvánult. Koporsóját, mely telve volt szebbnél-szebb koszorúkkal, óriási közönség kísérte az örök nyugó helyre.

— **Szárdeti mulatság.** A nagykanizsai általános munkásképző egyesület sikerült szárdeti mulatságot rendezett vasárnap este a „Pogári Egyet” ugyteremben. Ha valami egész idegen „nemét sógor” véletlenül elvetődött volna a mulatság színhelyre, biz' Isten megremegett volna a szíve, legelőször is azoknak a lúsz szemű betyárszép pasztor leányoknak a nézésétől, hanem ezúttal az a sok hosszú csöví fegyver hűdegléssel keltett volna a bordáiban. Elmesélte volna otthon az ő Háni testvérjeinek, hogy biz Magyarországon még manapság is futóbetyárokon kívül alig van más alak és ezek még akkor is magukkal hordozták a fegyverüket, ha mulatni járnak. A kik ott mulattak, azok tudták, hogy azok a lúg-lobogós futó betyárok, máskor igen jámbor emberek és rabolni legfeljebb csak leányzsvet rabolnak, most pedig egyetlen foglalkozásuk, hogy ügyeljenek a szőlő tolvajokra. A modern toálettek közül valóban szépen váltak ki a hófehér patolyalt ingek, az árvaléányhajas pörge kalapok. A csüngő szőlőfűrtők, almák és körték tömegén alig hatott az a villamos körték ténye, hanem hamarosan lekerült onnan, mert a tolvajok legnagyobb gyönyörűsége volt, ha egy pasztorleány kicsi kezecskéje nyakon csiple és vitte őket a biróházba, hol Halvax Frigyes és neje osztották az igazságot. A ki a rearótt pénz-bírságot le nem fizette, az bekerült a dultyiba. Az első szünet kezdetén megkezdődött a konfetti csata és hullott a sok pici tarka papírszelet, mely beleperte a szőke barna fejeket. A negyest pedig nem táncolhatta az, aki párjával polgári házasságot nem kötött. A változatos program számos egész hajnalig tartottak közben persze vidáman a

legjobb kedvvel folyt a tánc. Utolsó volt a szépségverseny, de bajos volt a legszebbet kiválasztani, mert igen sok „legszebb” volt. Ezután szakadatlanul folyt a tánc és Zsolnai Vilmos hegedűburján végig repültek szízlaján a legszebb csárdások, míg csak a reggeli szürkület be nem kandikált az ablakokon.

— **Tanítók gyűlése.** A Zalamegyei Ált. Tanítótestület nkanizsai járáskörének választmánya f. hó 9-én Altmann Mór elnökölete alatt ülést tartott. Az elnök üdvözölte a megjelent tagokat, a részvét melghangján jelentette be ama veszteséget, mely Németh Ignác választmányi tag elhunytával a járáskört érte. A választmány mély megilletődéssel vette tudomásul a szomorú hírt s a boldogult érdemeinek jegyzőkönyvbe iktatását, a gyászoló családhoz pedig részvétirat küldését határozta. Ezen kegyeletes aktus után felolvasták Szalay Sándornak, a jkör elnökének, ki a legutóbb megtartott megyei közgyűlésen a megyei tanítótestület elnökévé választott meg, az alelnökhöz intézett lemondását. A választmány egy részéről örömmel tölti el ama kitüntető bizalom, a melyben elnöke részesült, másrészt sajnálattal vette tudomásul távozását. Az alelnököt megbizta a választmány Hoffmann Mór nkanizsai tagtársuknak üdvözlésével, kit a tanügy terén szerzett érdemeinek elismerésül ő Felsőeg. iskolai igazgatói címmel tüntetett ki. — Olvasták ezután a megyei központi választmány üléséről felvett jknyvet, mely különösen felhívja a jkört, hogy a „Magyarországi Tanítók Orsz. Bizottsága” eszméjét a legközelebbi őszi közgyűlésen tárgyalják meg és nyilatkozzanak vajjon a Zalamegyei Általános Tanítótestület a bizottságba belépjen-e. — A választmány a közgyűlésnek javasolja, hogy a Zalamegyei Ált. Tanítótestület mint rendes tag a Magyarországi Tanítók Országos Bizottságába lépjen be. Végül az elnök, miután a kandidáló és számvizsgáló bizottság tagjai megválasztottak — a tárgysorozatot is előterjesztette s a közgyűlés napjaul november hó 11-két jelölte ki, melyhez a választmány egyhangulag hozzájárult.

— **Névmagyarosítások:** Krausz Oszkár a keleti akadémia halgaója, Krausz Lipót nagykanizsai vendéglős fia Kálmán-ra, Fleischhaker Béla a nagykanizsai Segélyegylet szövetkezet pénztárnoka a saját, valamint kiskorú fia Béla és Pál Fodor-ra magyarosították vezetékneveiket.

— **A 10 forinton aluli számlák bélyegmentessége.** Kereskedőinknek és iparosainknak egy már évek hosszú sora óta nyilvánuló óhaja fog teljesedése menni. Ertesülésünk szerint keresk. miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a 10 frton aluli s úgy kereskedőinknek mint iparosainknak oly sok kellemétlenéget okozó számlák bélyegmentessége tárgyában még ez évben rendeletet adnak ki.

— **Sajtóhiba.** Az a kicsei kóbold, a sajtóhiba a mi örökös boszantásunkra elrejtőzik egy pillanatra szemünk elől, holban aztán annál feltűnőbbben ragyoghatson. Előzetes számunk „Jeggyürü” című tárcá írójának nevét tévesen Knut Hamsinnak szedtők, holott Knut Hamsinn az író neve.

— **Elárterezett színház.** Ritka dolog fog megeni nemsokára Székesfehérvárott, olyan, minő még aligha történt meg azéles ez országban. Dobra kerül a színház! Ahol eddig vig kacaj és nevetés hangzott, most szomorúság ütött tanyát, mert a tehérvári publikum úgy akarta. Elhagyottan, társulat nélkül állott a muszahajlék, a színészek fétek belé menni, meri irtóznak a konró őrességtől s az el nem hangzó tapsoktól. Azután a kassza is olyan vigasztalatlán

képet mutatott mindig, hogy megeneti rajt mindenki szíve, aki csak meglátta. Persze, rendszeren a direktorok látták — de csak egyszer. Mászor már nem voltak kíváncsiak se a tehérvári színházra, se a kasszára, de legkevésbé a publikumra, mely igazán megérdemelné, — hogy többé sohasse mutassanak nekik színházat. A „Budapesti Közlöny” ideig hirdetése közli most, hogy a székesfehérvári színház részvenytársulat a Nádor-utca 13. szám alatt, a felsővárosban fekvő színház épületet elárverezteteti. A ruhatart s könyvtárat most sándékoznak eladni, — valószínűleg emlékl akarják elenni. Lehet azonban, hogy kiállítják majd mutogatóba, mondván: imo a ruhák, melyekben a tehérvári éhezők hősök (érsád színészek) hajdanta játszottak. — Mig e sorokat olvasunk arra gondoltunk mi: tán jobb hogy nálunk még eddig nem építettek felt azt a reg vári színházat.

— **Himnusz és Gotterhalte.** Katonáknál még mindig nem multa divatját a csop s a magyarságot sertő utálatlan bőkekedés és nemely katonai körök egyáltalán nem törődnek a magyar nemzet érzelmeivel, sőt iparkodnak ellenszenvüket éreztetni, — ezt mutatja legálább az alábbi két eset. Győrött október 6-án ünnepi előadás volt, mely az aradi vértanúk ábrázoló előképpel kezdődött. Az előkép bemutatásánál a 19. gyalogezred zenekarnak kellett volna a Himnusz játszani, az ezred parancsnokának azonban megtiltotta a zenekarnak, hogy az előkép bemutatásánál részt vegyen és különösen azt, hogy a Himnuszot ejássa. A másik eset Vasprem város közönségének okozott bossúságot. It a napokban elismerték Sági Gyula honvédelőnagyi s a temetésen résztvevő székesfehérvári honvédszenekar. A közönség egyszerre azon vette magát észre, hogy a honvédszenekar az oszrák Gott erháltat kezdti tujni. Ez olyan meglepetést keltett, hogy semki sem tűnőhatta el a meglebotranykosságot s egyszerre hangos moraj támadt. A veszélyt őrnagy röviden észrevette az ingerült hangulatot s hallgatást parancsolt a zenekarnak. Így hagyták abba a Gott erháltat, mely éppen ekkor nem lehet ünnepi zenedarabja a magyar honvédségnek.

— **Hatvan éves Remeó.** Natura'ista regényírók kedves alkjai a hajlott gerincsoant, száraz, tüdőbeteg ósz urak a bírték senyvedt, pusztuló idegzetüket egy fiatal úde arc lázba hozza. Nagyon csunya az ily testalkúll áruyékok érzi szerelme, de hát a nagyurak között van ilyen alak sok, — szinte fölbe számmal. Most egy ily öreg szerelmes ember vakmerő tettéről értesít bennünket murakereszturi levelezőnk. — Kovács Mihály kollárt-zegi hatvan éves földművelő e hó nyocadikán éjjel behatolt Tuleri György kollártzégi fiatal földművelő házába és az alró gazdát egy nagy fejszével kétszer főbecsap a tártá megfutamodott. A szomszédok csak reggel vették észre, mikor figyelmeztettek lettek, hogy Tuleri házából nehéz, fájdalmas sóhajok és nyöszörgések hallatszottak ki egyre. Tulerit a gyors orvosi segély visszaadta az életnek, de sebei veszedelmesek. A ház asszonyát nem találták sehol, s így a gyanu egyenesen teleje fordult. A délelőtti órák alatt mekerült az asszony, de tudta, hogy az urát megakarta ölni a menyecske, hanem figyelmeztette, hogy keressék Kovácsot, ő majd elmond mindent. Az öreg Kovács Mihály elismerte, hogy ő megakarta ölni a menyecske urát, mert erre az asszony őt felbistatta, de tán anélkül is meglette volna, meri ő meg Tulerinét szeretik egymást. — Ugy terveztek az egészet, hogy ő megöli az embert, aztán kiviszi a vasuti töltésre és így a gyilkosság nem fog kiderülni soha. A legfurcsább az egészben az, hogy a fiatal menyecske ura erőteljes, szép nagy ember és ő mégis a göthős öreget szerette.

— **A boldogság.** Az angyalok közül azok, akiknek az ég politikájában veszázerp jutott, lejöttek a földre tanulmányra. Mikor visszatértek, némelyik meghízott, a másik megsoványkodott, egyik rózsás piros lett, a másik halovány amilyen dolguk volt a földön.

De különösen szomorú állapotban vol a Boldogság. Mintha megmegpergett volna a sárban, a gyűnyűrűl kőntőse csupa csatak volt s a karján meg a hátán néccosok foltott hagyott rajja

Könyvek, irodai felszerelések, diszes levélpapírok, nyomtatványok

FISCHEL FÜLÖP

könyvnyomdájában, könyv- és papírkereskedésében Nagy-Kanizsán

szereshetők be legjobban és legjutányosabban.

egy egy nagy durva kéz. A kedve is keserves szomorú volt, vigasztalanul hámult a sok mángyára és nem tudott még sírni se, pedig jól érezték a náki, ha egy kicsit hangosan kiszomorkodja magát.

— Hát veled mi történt? — kérdezte a többi a körülállottak valamenyen.

— Nem kellettem sehol. Minden bából kidobták. Néhol pedig nagyon szépen előkészíttem a dolomat. Egyiknek adtam vagyoni, a másiknak nagy eszet, a harmadiknak szép gyermeket, gondoltam, hogy valahová majd csak belőlük lesz. De sehogy se sikerült. Az emberek úgy állnak, mint buták szhöz, hogy boldogok legyenek. Kivertek, ha már nagyon letelepedtem s a legjobban helyen be se bocsátottak a házba hanem bezárták előttem az ajtókat. Ha jöttem.

A többiek sajna koztak :
— Szegény, szegény...
— A Boldogság pedig szomorúan nézett le a földre.

— **Hapták!** Színhely: a Mária Terézia-kaszárnya, idő: 1897. október 9. Szereplők: Kosuthányi Bela, mirizsteri tisztviselő, a kir. táblai bíró fia, tartalékos tiszthelyettes és Sonnenfeld 82. szolgazredbeli kapitány. Kosuthányi ellenőrző szeméire ment, de egy kisné elkeszté, mert azt hitte, másút kell jelenkeznie. A kapitány ur ezért szörnyen bosszus lett. A mikor a tiszt helyettes mentegette magát a késedelemért, hirtelen rákiált:

— Hogy hívják?
— Kosuthányi József.
A Kosuth szó hallatára vadul ugrándozni kezdett a kapitány szive, akár csak egy tüzes papíra melyen valami mord lépés tebler ül.
— Hogyar áll előttem? Hapták!
Kosuthányi szerényen csak ennyit felelt:
— Bocsánat, én most nem vagyok katonai szolgálatban.

Ezen elég volt arra, hogy a kapitány ördögöt hozzon s a elzárassa a fiatalembert.
— Majd holnap újra vezessék előm, mondta, a intésére elvitt az őrsze Kosuthányit.
Vajjon mi történnek akkor, ha Magyarország katonai állam lenne?

— **Köztudomású, hogy a kis lottó** már megszűnt és helyébe a sokkal előnyösebb és nagy nyereseményű osztályosor-játék lépett. Ezen sorsjátékban mindenki körülményeihez képest vehet részt mert ezaz, fél, negyed és nyolcad sorjegyek rendelhetők Bihar- és földrajzintónál Budapest, Kerepesi-ut 20 ki az osztályosorjegyek eladásával van megbizva a mely cégnek mai számunkban megjelent hirdetését olvasaink szives figyelmébe ajánljuk.

Közgazdaság.

Baleset biztosítás gyermekek részére.
A „Nemzetközi baleset elleni biztosító részvénytársaság”, (mely méltóságos báró Podmanický Frigyes intéző ur vezetése alatt áll) és az kir. szab. Adria biztosító társulat által van Magyarországon képviselve) október hó 1-től kezdve új balesetbiztosításra nyert engedély gyermekek részére. Ezen ágazat célja, hogy oly gyermekek, kik baleset által munkaképtelenné válnak, nagykorúságuk elérésére megfélelő től-kével rendelkezhessenek. A biztosított tőke a nagykorúság napján lesz kifizetve, melyen kívül a baleset napjától a lejáratig járó 5 százalékos kamat a biztosított felnek minden évben kifizetetik. Világos, hogy ezen biztosítási ágazatnál egyrészt a tőke van biztosítva a gyermekek részére, másrészt a szülők vannak megkímélve nagyobb költségektől melyek a gyermekek nevelésénél előfordulnak. A biztosítási feltételek rendkívül előnyösek, a fizetendő díj a legcsekélyebb (100 frt biztosította összeg után) 1 frt 50 kr. évenként az egyszerű biztosítással) ; azonfelül a biztosítás lebonyolítása is nagyon könnyű, mert orvosi vizsgálat nélkül minden gyermek, tekintet nélkül a nemre a születéstől kezdve 18 éves koráig felvehető. Különösen előnyös ezen biztosításnál a díjviszonyok módoszat, hol az összes befizetett díj a gyermek nagykorúságának elérése alkalmával a különös feltételek határozataiból mértén visszatértenek úgy, hogy a biztosítás csak a befizetett díjak kamatait nyújtatik. Ev-tizedek óta és az első eset, hogy egy társaság még fenn nem állt ily előnyös balesetbiztosítást hozott be. A gyermek-balesetbiztosítás 3 ágazata

van. 1. egyszerű biztosítás, 2 biztosítás feltételes díjfizetéssel, a biztosítás díjvisszatérítéssel. Bővebb felvilágosítást nyújt a mai hirdetésben megnevezett főigényőskög.

Az amerikai verseny ellen.

A tengerentúli mezőgazdasági versenynyel szemben Németországban is mind erősebben ébrednek a jogosult követelések s a gazdák az összes német mezőgazdaság nevében erőlyes óvást tesznek ellene. Mint e mind hangosabbá váló felszólalások visszhangja, érdekes az a cikkely, mely a Wirtschaftspolitische Blätter című folyóiratban szeptember elején „Gabonabehozatal az Egyesült-Államokból” cím alatt megjelent. A cikkely azt a kérdést, mely a magyar és az osztrák érdekeket hasonlóan mélyen sérti, behatóan tárgyalja s alkalmas az ez irányban folyó agitációnak új találatokat adni; egyszersmind annak bizonyítékául is szolgál, hogy a magyar és osztrák mezőgazdák, ha a yankeek tulkapásai ellen felveszik a harcot, biztosan számíthatnak a németek támogatására. A cikkely kivonatolatosan így hangzik:

Mintegy két hónapja lépett élebe a Dingley-bill. Egykedvűen néztük a történeteket anélkül, hogy összeszedtük volna magunkat, anélkül, hogy az amerikai háborús vármok ellen energikus retorziót gyakoroltunk volna. Nyugodtan és semlegesesen nézte a hivatalos Németország, mely tetszett önmagának a nembánomság szerepében, hogy a bel-és külföldön neveltség tárgyává legyen. Amerika pedig ujonnan teremtett gazdasági pozíciójában olyan biztosnak érzi magát, hogy azt hiszi, hogy e helyzetből ellentünk mindent megengedhet magának. Mert vajjon nem szemtelenség e az, mikor a New-Yorker Staatszeitung anyáskodó hangon így ír:

„A német agráriusok most természetesen sűrűgösen követelik a vámháborút Amerika ellen; de a német kormány éppen olyan természetesen éppen most nem felélt meg e követelésnek. Németország gabonáraitása igen csekély és ma az Egyesült-Államok területe a világ gabonaterülete.”

A Statszeitungnak nincs oka a német gazdákat féltetni az összes erejükből fel fognak lépni, nehogy az ipar és kereskedelemnek adott 20 százalékos kiváltságos várm adozata legyenek. A gazdák Amerika ellen késhégyig fogják vinni a harcot, s a rosszul értesült kormányt jobban értesült kormányra fogják informálni. A kormány végre is be kell látnia, hogy az amerikai verseny a német mezőgazdaságot az idők folyamán kárlehetetlentől tönkre teszi, hogy ez a verseny gazdaságilag leköti ütőerünket, s hogy Amerika mezőgazdasági termékeit tetemesen olcsóbban állíthatja elő, min mi a miénket. Be fogja látni, hogy nekünk csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerül a kihasználtnál annag gyümölcsöt kicsikarni, holott az Océanon túl ez nagyon könnyen megy. És már most nincs messze az az idő melyben d'Estournelles de Constant francia képviselőnek az a találó kijelentése, hogy a „verseny csak két olyan állam között lehet tartósan elviselhető, mely egyenlő fegyverekkel küzd”, védő és dac-szöveget fog követelni Amerika ellen az európai államok között s ez a természeti törvény szükségességével jelentkezően, tényleg életbe is fog lépni. A N. St. Z. valódi szándéka azonban az, hogy a német gazdák ellen uszítsa s az idej gazdag amerikai termésnek Németországban leg-több kedvezmény előnyeinek föltételezése mellett jó logyasztó piacot biztosítson.

Az amerikai kincstár statisztikai osztályának jelentése szerint júliusban a mezőgazdasági lötermények kivitele ez év július hónapjában 36.945.278 dollárra) rug a mult évi 35.645.849 dollárral szemben, s az 1895. évi júius 29.445.340 dollárjával szemben. A kenyérférmények kivitele e hónapban 13.914.487 dollár volt. Nevezetes kivitelit többletet konstátálnak a fengerinél. 12.405.466 bushel**) kivittel, vagyis csaknem 7 millió bushellel többet, mint 1896. júliusában, s az előző hét hónap alatt a mult évben 64 millió bushelt, ez évben ellenben 115.6 millió bushelt vittek ki. Nagyon nagy mértékű volt a rozskivitel, mely 1896. első hónapjában 1.521.158 bushelre, ez évben pedig 4.898.779 bushelre rugott, A buza-kivittel 1896. júliusban 6 millió bushel volt

3.824.031 dollár értékben, 1897. júliusában 3.98 millió bushel, 2.136.808 dollár értékben. Ebből látható, hogy ugyanannyi buza értéke 1897 ben csaknem 50 százalékkal nagyobb, mint 1896. júliusában volt. A szarvasmarha és sertés kivittel 15.459.460 dollárra rugott.

Az azonban, hogy az amerikai fokozott gabonakivittel mennyire kihasználja a spekuláció, s hogy az árképzésnél mennyi szédélges is játszik közbe, azt az a körümeny mutatja legjobban, hogy a fölöslegeket a tengeri kikötőkön szállított vasutak részvényeinek ára tetemesen emelkedett, a mi nagy készletekre enged követelést. A berlini spekulánsok, kik szintén értik az üzletet, maguk is óvást tettek az amerikaiak szédelőg hausseja ellen. A Berliner börsen Zeitung ugyanis ezt írja:

„A gabonárrak itt (Berlinben) ma már nem követik az amerikai mintát, New-York és Chicago vad hausseja bizalmatlanságot kelt nálunk s annál inkább tartanak a tulajdostól, mert legujabban arról terjesztettek híreket, hogy az am rikai aratás eredménye nem nagyobb, mint tavaly volt s a kivitelre szánt fölösleg talán még kisebb, mint tavaly volt. Ez a tényekkel olyan éles ellentétben áll, hogy nem hibettük, hogy egy ily eszközökkel támogatott mozgalomnak a tényleges állapot realis kitejézésére irányuló akarat legyen a rugója.”

Hogy ez a megjegyzés talál, hogy az amerikai termés tényleg sokkal fényesebb, mint a hogy jelentették — az amerikai exportörök letagadása természetesen az árak emelését célozza — azt nebraskai hírek kitéjegetlenül bizonyítják.

Ezek szerint „Nebraska egyes vidékein, melyekben a legutóbbi években boldog volt a farmer, ha buzáját bushelenként 10 centért és zabját 7 centért eladhatta, ez idén buzáért 50—60 centet, zabért 15—18 centet kapnak s a mellett megjegyzendő, hogy a termés legalább kétszerese a tavalyinak. Az állam keletén a viszonyok ugy az árak, mint a természetmennyiség tekintetében még jobbakk. Megkapó példa rá a következő: West-Point közelében, Cuming-Countyban Fred. Schmid farmer, a ki a mult évben 160 acres*) farmot vásárolt, melyre csak 500 dollár fizetett képes volt ez idei termésből az egész hátralékot kifizetni. Az összes vasutak legnagyobb szolgáltató képességeik erejéig meg vannak feszítve, hogy a gabona szállítását kelet felé követelések; a Fremont-és Elkhorn-vasút; mely az országon keresztülvezető vonalat tartja szemben, olyannyira igénybe van véve, hogy kénytelen volt az Union Pacific vasutatól 12 lokomotivot kölcsön venni a gabona-kampány idejére.”

Tehát Amerika felől gabonázón fenyeget bennünket s talán még más mezőgazdasági termékek beáramlása is. A kormányt nagyon komolyan figyelmeztetjük, hogy „caveant consules”; ha a kormány annyit arcatlanság után, meyet Amerika Németországgal szemben előkötött, még mindig nem mozdulna meg, hogy az amerikai termékek tömeges beáramlásának, mely a német gazdaságot most tönkre fogja tenni, útját szegje, akkor az országban minden bizalmat el fog vesztíteni.

Eddig a cikk.
Gabonáraink mi haussemozgalma akkor, amikor a ravasz amerikaiak silosaikban felhalmozott gabonájukat a mesterségesen előállított jó árakon eladták Európának, remítők baisse-spekulációba fog átsapni; és ez az ellátás, ez a spekuláció, ha az európai gazdák közö óhajtsát az illetékes kormányok meg nem hallgatják, addig fog tartani, amíg az egész európai mezőgazdaság megsemmítésének nagy műve teljesen be lesz tetőzve. S ezért fogják a felelősséget viselni, s kiknél a férés süket fülekre tááll, s kik a fenyegető veszedelem nagyságának mélté-lésére nem képesek.

Európa — az európai mezőgazdaság, ez legyen az európai mezőgazdák jelzava a yankeek ellen, a kik elvüknek, mely szerint Amerika — az amerikai iparé, megvalósításával erre a jel-szóra önkéntelenül ráutálnak bennünket. Vagy olyannyira előrehaladott volna már az Ó-vil-g végegyengülése, hogy végleg kiszolgáltatva volna magát a laissez faire elvének? Reméljük, hogy nincs ugy, hogy a legutolsó pillanatban elég erőt érzünk magunkban közös elleneségeink leküzdésére. De egyelőre azon legyünk magyar, osztrák és német gazdák, hogy a tengerentúli konkurencianak hatalmas, legyőzhetetlen akadály

*) 1 dollár = 2-10 frt aranyban.

**) 1 bushel = 35-36 l.

*) 1 acre = 40.5 a.

állítassék és ez által megelőztessék az európai mezőgazdaság biztos és rendszeres önkretelése, mely az amerikai verseny és az onnan eredő nagytömegű spekuláció következtében nem maradhat el. Az európai fogyasztást hiánytalanul kell biztosítani az európai termelésnek, ebben áll gyógyító eszünk és az biztosítja az európai mezőgazdaság jövőjét.

Hohenblumi Simitsch Alfred birodalmi lovag.

A bortörvény végrehajtása.

Az Agrár Értesítő jelenti, hogy jó forrásból veit értesülése szerint a bortörvény új végrehajtási rendelete már eddig is igen jó hatást gyakorolt a borkereskedelemre, amennyiben már rövid idejű élet-beleptetése óta több kereskedő 10-15 ezer forinttal is elmarasztalotta a törvénybe ütköző cselekmény miatt, igen üdvös volna, ha az új végrehajtási rendelet az érd-keletnek hehatán megismernék, mert annak intenzív hatása csak ez által lenne biztosítva.

Az új rendelet, mely e hónapban lépett életbe, tudvaleg az 1893. XXIII. tcik végrehajtási rendelete, mely az előző hasonló rendelet hatályaon kívül he yezi. Az új rendeletet a földművelésügyi miniszter egy nemrégiben tartott ankét kívánásaihoz képest készítette el. Lényegesebb intézkedései pedig ezek:

Megállapítja a megengedett és a tiltott szereket, melyekkel bort javítani, kezelni lehet, de bort csinálni nem lehet. A pont így hangzik:

„Minden más anyagnak, mint pl. a víznek, saccharinnak s — a caramel és a szaffirol kivételével — más növényi vagy ásványi festőanyagoknak, kártfalestékeknek, glicerinnek, salicylsavnak, tamarinda kivonatnak, zamak-kivonatoknak, bármilyen essenciáknak, szagosító olajoknak vagy egyéb folyadékoknak (borzamatoknak, extraktumoknak), továbbá a jelen szakaszban megengedettől eltérő minőségű szeszeknek (konyaknak), cukorneműeknek, kénnek, savpótló, savtalanító és derítő szerekeknek stb. a musthoz illetőleg a bor kezelésénél való használata feltétlenül tiltva van; következésképpen azok a borok, a melyeknek készítésénél vagy kezelésénél ilyen anyagok használtak, valamint az előző bekezdésben foglalt rendelkezésbe ütköző módon kezelt mustok és borok is mesterséges boroknak tekintendők.“

A következő pontok a küllődről behozott borok beszerzését a pezsgő, az ürmös, a törkölybor és a gyümölcsbor meghatározását tartalmazzák, míg az 5. §. a törkölybor és gyümölcsbor forgalomba hozásának módját írja elő, különösen kiemelve, hogy a borok csak megfelelő felirattal ellátva, hordókban és üvegekben és csak oly helyiségekben árusítható, melyek szintén ily feliratokkal jelezvők.

Hogy a törkölybor (csigér, löre) készítése és forgalomba hozatala a rendeletnek megfelelően történjen, a következő ellenőrzési mód állapították meg:

A községi eljárásságok (rendezett tanácsu, valamint törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács által e rézben megbízott tisztviselő, Budapesten az illetékes kerületi eljárási) minden községben, a melyben szőlőművelés van a szüret folyama alatt, de legkésőbb annak befejezésétől számított öt nap alatt, pontosan összeírják, hogy minden egyes szőlőbirtokosnak mennyi szőlőtörkölye van. Ezen összeírás alapján pontos kimutatás készítenő két példányban, a melynek egyikében a rendelet 11. §-ban megnevezett illetékes elsőfokú hatóságokhoz terjesztendő, a másik pedig az összeíró eljárásságban (illetőleg községnél megőrzendő. A községi eljárásság (közé) köteles a szőlőtörköly felhasználását, valamint azt is ellenőrizni, hogy a szőlőbirtokos a szőlőtörkölyt csak egyszer használhatta fel törkölybor készítéséhez. Kötelesek továbbá: az összes közlekedési intézetek, ha valamelyik állomásra törkölybort szállítottak, a jelen rendelet 11. §-ában megnevezett illetékes hatóságnak azonnal bejelenteni, hogy törkölybort szállítvány érkezett, s kötelesek egyszersint azt is kimutatni, hogy ki és hol adta föl a szállítványt, továbbá, hogy az hány hordóból áll, mennyi a tartalma s kinek a címére érkezett.

A 7. §. a borvidékeket állapítja meg s megtiltja a bornak oly származásu hely megnevezését, mely való forgalomba hozását, honnét a bor tényleg nem származott. Fontos e pont következő passzusa:

„Hazai borok és küllődről borok összeházasításából előállított keverék hazai termékű bor gyanánt, vagy hazai borvidéknek vagy termelési helynek a törvény szerinti megengedett neve és jezése alatt csak abban az esetben árusítható és hozható forgalomba, ha a keverékben a hazai termékű bor, vagy az illető borvidék vagy hegy bora jelleveinek teljesben megfelel és föltéve, hogy a hozzáadott küllődről bor az egész mennyiség 25 százalékát nem haladja túl.

A 8-ik és következő pontok a büntetéseket és a büntető eljárást szabályozzák s figyelembe ajánlják az eljáró hatóságoknak, hogy az enyhítő körülményeket csak föltéve figyelemre méltó esetekben és megfontolva vegyék figyelembe. Utasítanak továbbá az eljáró hatóságok, hogy a borkereskedelmet állandóan ellenőrizzék s kihágások esetén az eljárást hivatalból indítsák meg. A vonatkozó pont a következő:

Az előző §-ban megjelölt elsőfokú hatóságok kötelesek folytonos eber figyelemmel őrködni a felett, hogy a közgazgatásilag hatáskörükbe tartozó területen, az 1893. XXIII. t.-c., illetőleg a jelen rendelet rendelkezéseibe ütköző italok ne készítsenek, ne gyártassanak, se pedig forgalomba ne hozassanak, továbbá, hogy a törvény, illetőleg a jelen rendelet által tiltott egyéb cselekmények el ne kövessenek; másrészt kötelesek az elsőfokú hatóságok minden ügyeketükkel odahatni, hogy az elkövetett kihágások felfedezéseinek s elkövetőik megfelelő büntetésben részesüljenek.

E célból kötelesek az elsőfokú közgazgatási hatóságok a borszállítással vagy kimeréssel foglalkozó kereskedőket, illetőleg vendéglősöket és korcsmárosokat folytonosan, a borkereskedőket pedig különösen a szüret alkalmával s az ezt követő időszakban figyelemmel kísérni. Továbbá kötelesek az említett hatóságok a kereskedelmi pincékben, bormérésekben s más borszállítási helyiségekben és általában mindenütt, a hol eladásra szánt bor van raktározva, nappal, a rendes üzleti órákban, a mikor az illető helyiség nyitva van, a házi jog megsértése és föltűnés keltése nélkül váratlan ellenőrzési szemléket tartson.

Legfontosabb intézkedései azonban a végrehajtási rendeletnek azok, melyek az állandó borszállító bizottságok felállítását és hatáskörét írják körül. ily bizottságok minden főszozagbírói járásban, rendezett tanácsu városokban, Budapesten, minden kerületben felállítandók s feladatuk a borszállítóknak az 1893. XVIII. t.-c. szempontjából való megfigyelése, az elkövetett kihágások tekintetében az illetékes hatóságok, valamint az idézett törvénybe ütköző kihágások által jogaikban sértett érdekörök nyomravezetése, s a kihágások kiderítésére irányuló eljárásuk megkönnyítése.

IRODALOM.

„Költők világa“ címen bocsát ki Baboss László ügyvéd és író egy verses gyűjteményt, melyre a következő előfizetési felhívást küldte szét:

Minden nemzet igyekszik megismerkedni más nemzetek irodalmával, de leginkább remekíróival s minden művelt ember érdeke ismerni a világirodalom lángelméit és legnagyobb költőit. Addig, amíg fordított s nyelv ezt lehetővé nem teszik, elérhetlen feladat, de midőn Sophokles művei, Shakespeare, Kalidasa, Firdusi, Dante, Goethe és Schiller megvannak nyelvünkön, egy anthológiát szerkeszteni e lángelmék s classicus írók műveiből, nem túlságos nehéz feladat.

Tudva azt, hogy egy igen érezhető hiányon segíték, midőn a magyar könyvpiacra egy oly művet mutatok be, amelynek egy művelt ember asztaláról sem szabad hiányozni, tudva azt, hogy habár számos jeles műfordítást bírtunk is, egy oly munka, mely e classicusok világát mutatja be, egybefűzve a legelsőket, — ma sincs, elhatároztam, hogy bár gyarló tehetséggel, de nagy szorgalommal összeállítom ama lángelméket, kik saját nemzetük idejete szerint ezeknek, vagy az itészet areopágia előtt mint nagy költők, mint remekírók szerepelnek.

Homer, Sophokles, Kalidasa, Firdusi, Hafiz, Dante, Ariosto, Taseo, Shakespeare, Milton, Goethe, Schiller, Burns, Byron, Beranger, Tegnér, Puskin, Lermontoff, Leon. Camoens, Calderon, Molière, Arany, Petőfi, Heine, Longfellow, Tennyson, stb. — azt hiszem méltók e névre.

A mű 20-25 költő életrajzát, méltatását műveinek költői vázát hozza s hogy érthetőbb legyen, szemelvényeket is, összefüggő vagy önálló részt s hogy végül átértesse lehessen bárkinek is az irodalom egyik-másik koráról s életéről, egyes nemzetek irodalmi történeti vázát is jónak látam röviden előre bocsájtani. Homer előtt a görög, Beranger előtt a francia irodalom kis története is ott lesz.

A mű a szemelvények miatt, — melyek a legjelesebb fordítóktól származnak, — nagy terjedelmű lesz. Két kötet tán 8-900 lap, mi érthetővé teszi, hogy költsége vállalat, amit csak úgy vihetnek keresztül, ha az igen tisztelt közönség pártolása támogatja. Így lehetne, ha 5-600 előfizető akadna, a művet kiadni.

A két kötetem mű előfizetési ára kötetenként 1-1 frt 50 kr., összesen 3 frt, börti ára 5 forintban van tervbe véve, a mi tekintve, hogy Rudó: „Idegen költők albuma“—hoz tenné alakra hasonlóvá, nem nagy ár.

Kérem azért különösen a hölgyközönséget, hogy a „Költők világa“-ra — amely a szemelvények nére is mindenütt a nőkre van tekintettel, Homer-nél kiemeli Nausikaát, Sophoklesnél: Iphigeniát, Kalidásánál: Sakuntalát, Tassonál: Arvidiát stb. — minél tömegesebben méltóztassanak előfizetni s arra előfizetőket gyűjteni, hogy így a megjelenést lehetővé téve, azt a célt is keresztül vihessem, hogy a költők arcképeit is beszerezhessem.

Nem hiszem, hogy legyen szülő, anya, aki jobb könyvet, alkalmasabb lelkisöt eszközt adhat gyermekeinek; nem hiszem, hogy lehet tanár, ki jobb olvasmányt kereshet ki tanítványai számára, mint a „Költők világa“, melyben egy világ a költők világa, a legszebb tükörben, saját műveikben saját fényükben vannak megrajzolva, kidomborítva.

25-30 remekíró a legjobb társaság s műveik legszebb része, magyar nyelven a leglenségesebb élvezet s ami a fő: egymás mellett, egymás után sorban felütnetve, képessé tesz bennünket nemcsak más, de saját költőinket mélyen ismerni a nagyok között is, és belátni, hogy a nagyok között is számot tesznek.

Az előfizetési levelet kérem hűen kitölteni, 1897. évi október 25-ig legkésőbb nevemre küldeni, hogy a mű sajtó alá adása hátrányt ne szenvedjen.

Nagy-Kanizsa, 1897. évi szeptember havában.

BABOSS LÁSZLÓ.

* A Mátyas Diák legújabb száma is kötelezően tartozik, hogy az idősebbek az összes életpont között a Mátyas Diák a legújabb és legértelmesebb. Kétszer annyit nyújt egy számban és képeiben, mint bármely más vig újsg; azonkívül annyira változatos, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adomániai sokasága, aktuális közéleti tartalmak, talányosságok, gazdasági állapotok éppen olyan vonzó erőre képesek, mint az a husz-harmadik kiadás karikatúra- és adoma-illusztrációi, a melyek előrendű rajzoktól különböznek ki. Minden számban egy befejezett vig elbeszélést nyújt. A Mátyas Diák ily körülmények között valóban családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyas Diák egyáltalán a legelősebb életpont, mely előfizetési ára egy negyedévre csak 1 frt 50 kr. A kiadóhivatal (Budapest, Sarkany utca 3 szám) szívesen küld mutatványismét, ha csirák megkeresik.

— „Magyar Kritika“ E cím alatt havonta két-két szerkesztésben, azaz kétszer megjelenő kritikát folytatandó meg Benedek Elek szerkesztésében. Ő, és mellette egy szerkesztő bizottság adja ki a folyóiratot, mely a tudomány s irodalom minden ágát felőlé kritikái közlemények tartalmak. Manapság, midőn a könyvek ugrásszerűen minden kritikai előadásra nékél jelennek meg, nagy szükség van egy komoly kritikai újságra s a Magyar Kritika, első számából főlve, annak az újságnak látunk, melyre régóta vár iró és közönség. A szerkesztőbizottság tagjain kívül (Áldásy Antal, Balassa József, Halasi Ferenc, Nyári Sándor, Földes Géza, László Béla, Robos Andor, Juba Adolf) a legelősebb sajtó munkatársai a Magyar Kritika. Az első számban magvas kritikákat olvasunk történeti, jogi, orvostudományi, nyelvészeti, néprajzi stb. művekről s több sajtóirodalmi munkáról. Benedek Elek szép, komoly hangú bevezetője után nagy harmadik könyvről van nagyobb-kisebb bírálat a következők tollából: Balassa József, Márkus Dező, Hallár Ágost, László Béla, Áldásy Antal, Juba Adolf, Fodor Armin, Robos Andor, Zilinszky Aladár stb. A kritikai közleményeket nagy gondossággal szerkesztett bibliográfia zárja be, mely a lapnak állandó rovata. A Magyar Kritika előfizetési ára egész évre 5 frt, félévre 3 frt 50 kr. Kiadóhivatal: Budapest, Wessely utca 31. szám.

— Verne munkái. Jules Verne-nak illusztrált műveit kiadásból, melyet a Franklin-Társulat ad ki, megjelent a 71-75. füzet. Bevezetődik e sorozatban Karaban a vadonban és megkezdődik Az uszó sziget című regény. Verne ötvenesedik óta a legolvasottabb író minden irodalomban, melynek nyelvére lefordították. Merész fantáziájával kalandos utakat nyit, nemcsak gyönyörűvé s megrákosnak, hanem sokat tanultnak is. A természetrajzi közönség népszerűsítése Jules Verne-nak kötelezően tartozik. Az illusztrált magyar kiadás fordítás gondos, illusztrációi pedig az eredeti francia kiadás karakterisztikus rajzai. Az olaszországú fogva is ajánlato vállalat műveje 20 kr., mely akár egyenként

megszerezhető, akár előfizetés útján minden magyar könyvkereskedésben kapható.

— „Südvények” címmel új vegyes tartalmú képregény sorozat indult meg a hó elején Hornyánszky Viktor kiadásában. A lap főképp a protestáns közép osztályra van írva a feladata hogy a vallásferőkeni életet ápolja. — mindazonáltal kerülve a felsőkezleti villogásokat s a békét és egyetértést hirdetve — főfeladata a napi események tudatása, az ismeretek terjesztése, különös súlyt fektetvén a gondalkodásra s annak mellékáigra, valamint a helyes háztartásra. Szóval igényesül pedig az olvasni kedvet minél jobban felélesztési és ébren tartani. A lap előfizetési ára egész évre 2 frt. félre 1 frt. negyedévre 50 kr. Erdőkölődőknek a kiadó cég szivesen küld mutatványsszámokat csak forduljanak a végeit Hornyánszky Viktor hírlapkiadóhivatalához, Budapest, a M. T. akadémiái épületében.

— „Die Zeit” című bécsi hetilap a hó 187. számának tartalmából a következőket említi ki: K. Ministeranklagen. — Marx Karl: Oesterreichs Schwäche. — Tauszig: Der Dingley-Tarif. — Georg Simmel: Über Massenverbrechen. — Hugo v. Hofmannsthal: Die kede Gabriele d'Annunzio. — Natalie Bruck-Auffenberg: Die Mode. — Frits Stahl: Muster-Erde. — Hermann Bahr: Verismo. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revue. — v. Wolzogen: Tini. — Ezen hetilap előfizetési ára 3 frt negyedévre és megrendelhető lapnak kiadóhivatalában. — Egyes számok 30 kr-ért kaphatók.

As a rovatban megemlített művek megrendelhetőek és kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Szerkesztői üzenet.

H. J. Mariska „Országos színeszeti akadémia.”

NYILTTÉR.

As a rovatban közöltétekrt nem vállal felelősséget a szerk

536 sz. 1897.

297—1.

11788/1897.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbíróság 1896. évi 18592. számú végzése következtében dr. Dick József nagykanizsai ügyvéd által képviselt Keller Ignác nkanizsai lakos javára Ejuri Lajos nagykanizsai lakos ellen 700 frt s jár. erejeig 1897. évi január hó 14-én loganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 309 frt 20 kr-ra becsült szobabulorok, ágyneműek borok stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. jbiróság 14597 897. végzése folytán 700 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi szeptember hó 16. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 112 frt 25 krban bíróilag már megállapított költségek erejeig Nagy-Kanizsán, a helyszínen leendő eszközlésére

1897 évi október hó 19-ik napjának d. u. 2 órája

határidőül kitzetelik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 117. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fog adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1897. évi október hó 7-ik napján.

MAXIMOVI TS, kir. bir. végrehajtó

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbíróság 10911/97. számú végzése által a Nemes-vidi lakarekponstár végrehajtató javára dr. Fülöp Kázmér ügyvéd nagykanizsai lakos ellen 56 frt tőke, ennek 1897. év april hó 25. napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 19 frt 70 kr. perköltség követelés erejeig elrendelt kiállítás. végrehajtás alkalmával bíróilag feltárgyalt és 839 frtra becsült bútorok, ágyneműek 1 szongora, és egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 11788/1897. sz. kiküldetett rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Nagy-Kanizsán, alperes lakásán leendő eszközlésére

1897. évi október hó 16. napjának d. e. 9 órája

határidőül kitzetelik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

As elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §ban megállapított feltételek szeriint lesz kifizetendő.

Kelt N.-Kanizsán 1897. évi szeptember hó 24-ik napján.

BARTS GYÖRGY kir. bir. végrehajtó

Köszönet-nyilvánítás

Felcélhatatlan emlékü édes ócsém: Bogenrieder Frigyes elhunytá és temetése alkalmából a kegyelet és részvét oly megtisztelő módon nyilvánult, hogy kedves kötelességemnek tartom úgy a koszorúadományokért, a temetésen való részvételt, valamint a megemlékezés minden más jeléért, mélyen érzett halámat nyilvánítani.

Nagy-Kanizsa 1897. okt. 18-án.

Bogenrieder József.

Laptulajdonos és kiadó: **FISCHEL FÜLÖP.**

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KAVÉT

Mindenütt kapható - 1/2 kiló 25kr.

Mi a **Kathreiner-féle** Kneipp-maláta-kavé?

Valódi egészségi és családi kavé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kavé ízét nyeri. Elképzeltre egyéb előnyeitől, már az okból különbözik ezen maláta-kavé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kavé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkavé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miéрт is felette előnyösen használható, az őrlött s az okból a vevő közönség által nem

ellenőrizhető pótkavéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szeriint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészben, később felében adhatjuk a Kathreiner-kavét a valódi kavéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden hástártásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kavét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jönnek bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kavé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kavé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszerű mind a legizletesebb ital.

Leikiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kavévó, egészségre érdekében percig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kavét használni. As értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csálják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélteni! A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott árként eladni.

The Continental Bodega Company.

Valódi hamisítatlan külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.
- Tarragona s. a. l.

Legjobb bevásárlási forrás

Raktár:

Neu és Klein uraknál
N.-Kanizsán.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fiechel Fülöp
könyvtárában.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. a. 4—5 óra közt.

Idő intézkedő a lap szellemi részére
vesszőnk minden költséget.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fiechel Fülöp
könyvtárában.

KLÓPIKÉSI ÁRAK:

Égés évre 12 korona (6 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetők jutalmazzák emellett.

Ha-mennyire levelet csak ismeri azazból fogadtat el.
Kéirátot sem adnak vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Helyettesítő szerkesztő: 10 kr.

Kiadóhivatal, valamint a hirdetők: a városunk Fiechel Fülöp
könyvtárában.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

A kiskanizsai töltés.

Az a, szinte szeszélyes kanyarodásokkal
jékő utat, mely Nagy-Kanizsa VI. és
VII. kerületét (Kis-Kanizsát) a város többi
kerületével s egy központjával is egybe köti,
— régtől óta csak „kis-kanizsai töltés”
néven ismerjük mi nagykanizsaiak és így
ismerik a rajta átutazó vidékiek is.

Történelmi talajon húzódik keresztül; ut
faktát valamikor Nagy-Kanizsának — hol
törököt, hol magyart szolgált, viharo-
kat ládát vára. A mult, időket nem
kutató, modern ember csak annyit tud
erről az utról, hogy télszak idején ember-
fagyasztó szélviharok táncolnak át rajta, s
még nyárzakon is állandó ott a széláram-
lat; meg hogy bolondosan görbésre csúszdák.

A folytonos széláramlatát nagyon egész-
ségeket tartjuk. Azt hisszük, hogy ennek a
völgynek szelcsenditlen levegője a mi városunk
levegő-tisztító csatornája. Ebben a részben
mindig nagy meglepődéssel voltunk iránta.
Hanem az a görbe ut állandóan szálka volt
szemünkben. Ugy hittük, hogy ennek az
utastnek görbésége a legerősebb választófal
városunk központja és annak kissé félreeső
VI. és VII. kerülete között.

A „ZALA” tárcája.

A föntartott lővés.

Írta: **ARÁLLÁN S.**

I.

1817. július 19-én a 3-ik huszárezred egyik
szakaszának el kellett hagynia Toulouset, hogy
Bordeauxban képezzen helyőrséget. Az elutazás
ideje reggeli öt órára volt kiűzve, s a tisztet,
kik helyben maradtak, valamint azokat, akiknek
utazniuk kellett, vidám punch gyűjtötte egybe még
egyszer.

Az ébéd igen gazdag volt, mert a vendéglős
mindenik tisztben olyan jó emléket akart föl-
rezeníteni, aminőt csak lehetett. S a tiszték közül
mindenik, akinek csak valami megtakarított pénze
volt, egymásután hozta az üvegeket s a sok
ujratól meg újratól csakhamar löni kezdett a feje
mindeniknek.

A punch már fölízgatottak s csapongónak ta-
lálta valamennyinek a kedélyét.

Egy fiatal ember, fia egy emigránsnak, Bellemare
gróf, kinek hadnagyai válloltjai voltak, a királyi
egészségére ürité poharát. Az ifjú tisztak között
lelkes mozgás támadt köszöntőjére; ők legelőb-
nyire főrangúak voltak s rangjukat XVIII. Lajos-
tól nyerték.

De a régiek között volt egy korzikai szármá-
zású kapitány, bizonyos Vitalis, ki — miután

A város haladásán — és a két városrészt
mentül szorosabb kapcsolódásán aggodással
gondál csüngő lelkek anután megérlelték a
tervet, hogy azt a görbe utat egyenesre kell
húzni s ezzel városunk mindjárt hatalmas
lendületet nyer.

A város képviselőtestülete a pénzügyi bi-
zottság és a városi tanács javaslatára f. é.
szeptember 29-én tartott ülésében az erre
szükséges költséget meg is szavazta. A pénzü-
gyi bizottság és a városi tanács — nagyon
természetes — kimutatták a megokolásban
azt is, hogy az utat egyenesre húzására
fordítandó kiadások megtérülését honnan le-
het biztosan remélni.

Dr. Szekeres József városi képviselőt és
érdektársait azonban ez a részletes megokolás
nem győzte meg eléggé és a képviselőtestü-
let határozatát megjelölték.

Felebbesésük egész tárgyalásukban így hangzik:

Tekintetes városi Tanács!

Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete f.
é. szeptember 29-én tartott közgyűlésén a
tekintetes városi tanács előterjesztése foly-
tán elhatározta, hogy a Nagy- és Kis-
Kanizsa között létesítendő új ut építésénél
a földmunkálatokat és kisajátítások költségét

elfogadja, a hidak építésére nézve pedig új
tárgyalásokat kezd az államépítésügyi hiva-
tallal.

Mi tisztelettel alulírottak, az építési mó-
dozatokra és költségekre vonatkozó iratok
betekintése után arról győződünk meg,
hogy az új utnak építése, illetőleg a jelen-
legi utnak áthelyezése olyképp, hogy az
Nagy-Kanizsát u. n. VI. VII. kerületével
egyenes vonalban kösse össze: városunkra
nézve oly indokolatlan, célszerűtlen és
minden prakticus haszon nélküli és oly igen
nagy költségekkel járó beruházást, jobban
mondva terhet okozna, hogy azt városunk
lakossága, mely napról napra szegényedik, a
jelenlegi mostoha viszonyok mellett elvi-
selni képtelen. Az iratok tüzetes betekintése
után kitűnik, hogy a m. kir. államépíté-
szeti hivatal első tervezete szerint városunk
két része között egy hat méteres ut lett
volna készítenő, melyhez városunk 8006
forinttal járult volna, ehez járul még az
ut irányába a rétek értéke és a kisajátít-
tandó telkek és házak költsége, mely szintén
városunkat terhelné. Mínthogy ez előtt két
évvél a jelenlegi uttestet az árvíz egészen
elborította, sőt átszakította, a magas minis-
terium új vizsgálatot rendelt el, minek

végig küzdötte a császárság háboruit — úgy tu-
doit a kalmazkodni, hogy a restauráció alatti is
megtartta rangját. Vitalis lelkiismeretesen végző
kötelességeit, de egymagának élt, s csak nagyon
ritkán mosolygott. — Poharát a többiekkel kiűrité,
de homloka könnyed elborulása azt mutatta, hogy
joynele volt elfoglalva.

E magaviselete bármily jelentéktelen akart is
lenni, nem kerülte ki Bellemare figyelmét; a
gróftot rendkívül bosszantotta, hogy j-len van az
elmult kor e régi tisztje is, akinek jelleme ép oly
sötét, mint arca, s durva, mint szakállja. Belle-
mare újra megtölte poharát, s köszöntőjében
megemlékezett a bitorlóruja kevert verű száonye-
legről, aki meggyalázta Franciaországot, s akit az
isten büntetése igaz-ágosan ért el.

Minden tekintet egyesszere szegződött Vitalis
kapitányra. Az elhalványult, ajkai reszkettek;
pohara után nyúlt hirtelen, de ujjai megőrték a
poharát, mely végig sikkolva az asztalon, leesett s
csörömpölve törött össze a padmalyon.

Bellemare hirtelen föllobbanva a kapitányhoz
lépett s arcul ütötte.

Vitalis megragadta a fiatal ember karjait, s
olyan mozdulatot tőn mintha lábaival szét akarná
taposni, de a jelen voltak hirtelen közbeveték ma-
gukat s erővel kiharcolták a tereméből.

A párbaj föltételeit rögtön megállapították. Pisz-
tolytól öt lépésről. Löhet mindkét fél, amikor
tetszik. A párbaj idejéül a kora hajnalot tűzték ki,
egy órával a szakasz elvonulása előtt.

Bellemarenek, amidőn a találkozó helyre eljött,

az egyik keze tele volt cseresznyével, amiből
nyugodtan eddégelt s azzal mulatott, hogy a
magyarkat oly messzire röpíté, a mint csak lehet-
séges volt.

A tanuk megtöltötték a pisztolyokat a kimérték
a távolságot, Bellemare láthatólag csakis cseresz-
nyével volt elfoglalva.

Midőn segédei átnyújtották neki a piszto-
lyát, még akkor is azzal mulatott. Egy szemmel
követte, milyen magasra röpül a cseresznyemag
a levegőben.

A mint a jelt megadták, Bellemare lött. Golyója
keresztülürta Vitalis vállát, ki nevetett.

— Uram, — mondá a fiatal hadnagynak, —
ön úgy látzik, nem sokat törődik az élettel, én
nekem pedig nem áll érdekében önt olyanfél
fosztani meg, a mi önére nézve kősbőb.

— Lőjjön uram, — mond Bellemare büszkén,
én nem fogadok el kegyelmet.

— Legyen nyugodt fiatal ember, — felelt a
korzikai.

— Ki volt mondva, hogy mindenki akkor lö, amikor akar; én a lövést fentartom.

— Amint tetszik, — felelt Bellemare. — Önnek
van egy lövése és én bármikor rendelkezésére
állok.

— Így értettem magam is, mondá Vitalis.
— Öt lépésről, — teré hozzá Bellemare s ettől
tovább a cseresznyét.

Trombitaharsogás kötelességükre figyelmezteté
a tisztet. Valamennyien eltávoztak, s a szakasz-
buszár utnak indult.

Zsolnay-gyárak főraktára: ALT és BÖHM, N.-Kanizsa.

Majolika és disztárgyak. Rosalyt-edények. Fayence falburkolatok. Majolika-kályhákra, valamint épület díszítéséhez való terracotta-disztárgyakra megrendeléseket elfogad.

folytán az uttest kilenc méter szélesre tervezetett, ez által a földmunka 11,957 frtba kerülne; ha most ehhez az uttest két oldalán a pénzügyi bizottság által javasolt három-három méteres járda készíttetnék, a földmunka 6787 frttal szaporodnék vagyis 18741 frt költség állna elő; ha most ehhez még hozzá vesszük azon költségeket, miket a megszelésített utnak megfelelőleg megszelésített hidak készítése vonna maga után, úgy ismét kilenc ezer frt több kiadás állna elő, vagyis összesen 27741 frt teher esnék városunkra. nem számítva a rétek értékét és a kisajátítandó házak költségét.

Városi pénzügyi bizottságunk ugyan a kiadást abban látja pótolni, hogy az át-helyezés által a város javára eső uttest körületét földmunkálat által elkészítve, földtőlve, háztelkektől felosztja és értékesíti.

Tekintetes városi tanács! Eltekintve attól, hogy a földmunkálat az építést annyira drágítaná, hogy a kérdéses területnek házhelyekül való értékesítése nagyon problematikus, másrészt az a meggyőződésünk, hogy ha egyesek saját kezdeményezésükből a területen építkezni akarnának, a közegészségügyi törvények értelmében a hatóságunk azt engedélyezni sem vol-a szabad; mert ott az év legnagyobb részében orkányszerű szél fu, e mellett tavasszal és ősszel a terület legnagyobb részét nyirkos víz borítja, nem is számítva a két év előtti nagy esőzés által előidézett árvizet, mely a jelenlegi uttestet átszakította; továbbá itt folytonos bűzös berki kigőzölés van, nem is tekintve az ott nyerhető ivóvizet, mely ronda, barna, bűzös, posványizű, mit feltöltés által eltüntetni nem lehet. Ezeknek valóságáról bárki meggyőződhetik, ha a régi vágóhíd melletti vagy Kis-Kanizsának alacsonyabb részein levő kutakat megvizsgálja. A városi közegészségügyi bizottság a városi orvosi jelentésekből szomorúan tapasztalja,

hogy városunkban a görvély, tüdővész határozottan szaporodik, és hogy e sajnálatos betegségek Nagy-Kanizsának királyutcai és Kis-Kanizsának a III. csanálshoz közel eső részeiben valóságos grassálnak. Ha a városi pénzügyi bizottság által javasolt építkezések létre is jöhetnének, melyek a nagy töltés, be-onirozás által aránytalanul drágák volnának, ki menne oda más — az egy már aránytalanul magasabban és jobban fekvő múmalom és villanytelepnek tulajdonosain kívül — mint a lakosság szegényebb része, mely egyetlen kincsét, az ő egyedül érté-esíthető tőkéjét, t. i. az egészségét veszélyeztetné, mert családjával együtt folyton a váltóláz, typhus, görvély-kór, tüdővész, hurutos és rheumaticus bajok veszedelmének volna kitéve, és így eltekintve az emberbaráti kötelemektől, ha csupán a rideg számítás elvére helyezkedünk is, még akkor is káros volna városunkra, mert a sok beteg ember városunk terhére esnék és még a socialis elégtelenség növeléséhez járulna, mert csakis az egészséges, munkabíró ember lehet elégedett és csakis egészséges családjában.

Ha még ezekhez hozzá adjuk, hogy a város közönsége el nem odázható kulturális szükségletektől kényszerítve, ugyancsak az idén népiskola, új főgymnasium építésével mintegy százötven ezer forintnyi terhet vett magára; azonkívül a már husz év óta húzódó közbiztonsági ügyét is az év folyamán oldotta meg, a mi szintén mintegy 25 ezer forint terhet eredményezett és közbeesőleg kisebb építkezések, iskolák kiépítése, rendőrségi hivatalos helyiség, stb. építése, úgy hogy csupán 1897. évfolyam közel 200 ezer forint inproduktív beruházást határozottat el,

Ezek mint nélkülözhetetlen szükségletek már is rendkívül igénybe veszik a város közönségének teherviselő képességét, meny-

nyire indokolatlan tehát a mérvben szükségtelen és felesleges kiadással még a fentebbieket tetézni.

Mind ezen gazdasági, egészségügyi és socialis indokoknál fogva azon alázatos kére-sel járulunk a tekintetes városi Tanácshoz, hogy ezen felebbeszünk az előiratokkal felszerelve, Zalamegye tek. alispáni hivatalához felterjessze, holis az iránt esedezünk, hogy Nagy Kanizsa város képviselőtestületének 1897. évi szeptember hó 29 én a város két része között létesítendő új utra vonatkozólag hozott határozatát annál inkább hatályon kívül helyezni méltóztassék, mert a képviselőtestületnek csak egy nagyon kevés számu jelen volt tagja (legnagyobb része a késői idő miatt már eltávozott) és ez is a pénzügyi bizottság tervezetének és javaslatának, vagyis az egészségügy beható ismerete nélkül hozta meg városunkra nagy terhet képező határozatát, — egyuttal utasíttassék a városi tekintetes Tanácsa régi utnak jó karba való helyezésére szükséges intézkedések megtételére.

Nagy-Kanizsán, 1897. október 7-én.

A pénz drágasága.

(A. E.) Hetek óta folyik a pénz drágulása. Egyik jegybank a másik után emeli föl a kamat-lábját. A pénz iránt való igények egyre emelkednek s a német birodalmi bank igazgatója kijelentette, hogy az év végére még folyton fokozódó igényeket vár. A bankigazgatónak ez a közlése az összes európai borszerekre nagyon rossz hatást tett, s ha tekintetbe vesszük, hogy az angol bank is föl akarja emelni a pénz arát, akkor tényleg lehet okuk rá, hogy a féktelen spekulációkat, melyeknek a bankpénz az élet-ere, szűkebb mederbe szorítsák.

Igen, de mit tegyenek a gazdák! Hiszen a pénz drágulása első sorban őket érinti, akik nem is spekulálnak a pénzzel, hanem normális, tisztességes munkájuk igényel bizonyos forgató-két. De hát a gazdák pénzügyeivel nem igen szoktak törődni, a gazdáknak nincs borszerejük, mely a pénz drágulásán jólhaborodjék s ha valaki tesz valamit a gazdák érdekében, hogy a ter-melés első fontosságú ága olcsóbb pénzhez jusson,

Bellemare gróf Bordeauxba ment, Vitalis Toulouseban maradt.

II.

A lönt leirt jelenet után hat év mult el. Vitalis még mindig kapitány volt mert politikai véleménye útjában állt előhaladásának. Most a perignani helyőrséghez tartozott, s még mindig olyan komor és hallgatag.

Egy este, ebéd közben, levelet kap. Az öröm egy sóhaja szakadt föl kebléből, s vonásai kiderültek.

Mánap szabadságot kért s elutazott Bordeauxba. A Médocba vi-ó uton, valamivel Blanquefort előtt, le ült egy cainos új kastély, melynek falai alatt húzódott el a tisztavízű J.-lle egyik ága, hogy innen kevés távol-agra a Garonne-nál egyesüljön.

Harsinor vezetett a kastély kertjéig, s most éppen őde-s állatos a nyíló virágoktól. Esteli 8 óra volt: az ég tiszta s csillagai olyan élénk ragyogásnak, mintha egy hatalmas kéz szikrázó löpött hintett volna szét az égboltozaton. Az est olyan derűs volt, akár a hajnal; s a Delvidék e beköszönő éjjeléről előre lehetett tudni, hogy világos, őse maradt, melyben ép oltódes a virágillata, mint a hová még szirmainak szinompájában is gyönyörködhetni.

A földszintes szalonban több egyén volt együtt. Egy fiatal asszony ült az ablaknál, átengedve kezét egy katonatisztnek, aki majdnem terdedve, olyan szavakat suttog fülebe, melyek boldoggá látszanak tenni e nőt. A hölgy mintegy huszon-hat éves lehetett. Rendkívül tiszta vonásu arca szinte világítani látszott a féhomályban, míg

kivülről a hó d sugárzott be egy akác lombján át, homlokát beárnyalván hogya.

Két idős férfi a kereveten ült, míg egy lelkész egy ötvönesnek látszó hölgygel cavengett b-rát-ságosan, időről-időre megismogatta egy három éves gyermek szöke fürtét, amint hozzá ferhetett, midőn keresek lovakátjával körülfutkoava a term-mo, ep keze ügybe jutott.

A fiatal asszony Mory marquis volt, egy év óta özvegy. A gyermek az ő fia, a többiek szülei. Az özvegy legközelebb volt férjhez menendő másod-szor Bellemare grófhoz.

Egyszerre síeset csöndült a csengő. A kertész ajtó nyitott, s egy új ember, kit bizonynyal leg-kevesebbé vártak, ment a kastély felé.

A midőn az ablak elé ért, rop gátós kijelzéssel mondá:

— Itt van Bellemare gróf?
— Vitalis! — kiáltá vs.
— Ön tehát megiamert?
— Igeu, megiamertem önt, — mormogott Bellemare.
— Nekünk még egy régi számadásunk van rendezetlen, — szólt a kapitány.
— Rendelkezésre állok, uram. — S kiment.
— Hova megydök? — kérdé Vitalis.
— Le a völgybe az utra, ha önök is úgy tetszik.
— Amint akarja.
Szótlanul haladtak egymás mellett.
Néhány pillanati szünet u-án így szólt Bellemare:
— Ez jó hely.
Az ut éles világításban húzódott el előttök.

Bellemare kimerte az öt lépést. Egyszerre felva jött oda a marquis, földetlen nyakkal, zsilált hajfürtökkel.

— Öt lépésről — mond Vitalis.
— Uram, uram — kiáltá — én valami retten-tőt gyanitók... Kezelemből hallgasson meg. Ön nem tudja, hogy mit akar tenni.

— Könnyörgök; Jeanne távozzék — mond Bellemare. — Ez az ur tiszt, az én régi ezredemben; egy kis beszélni valók van.

— Nem Nem! — felelt Moryné, — Arnyakat látok magam előtt... sikoltásokat hallok a levegő-ben... megőrülök!... Uram, nem tudja ön? én megcsaltam férjem... szeretem Gasztont, Bellemare urat, akarom mondani... Férjem amikor haldozott megbocsátott, esküszöm önök! Eddig nem lehettem Gaszton neje... én szeretem őt uram!... Ha ő nem vesz nőül, akkor elvagyok veszte a gyermekem meg van gyáláva!...

A fiatal asszony hangja szakadozott volt, köz-be-közbe zo-ogott.

— Öt lépésről! — mond hidegen Vitalis a elő-vett zsebéből egy pisztolyt.

A marquis nő aultan esett össze Bellemare gróf öszefonit karokkal várt.

Vitalisnak a holdvilág halvány fényével úgy te sze t, mintha ellenfele arca ön egy köny gürdülne alá.

— Nos uram, — mond rikácsoló nevetéssel — most nem eszik cseresznyét?

Lőtt, — s Bellemare szétzúzott koponyával zuhani a földre.

akkor minden támogatás nélkül, minden jókarral nélkül, sőt a bankrendszer mai képviselőinek agitációja ellenére kell boldogulnia.

Es mikor a bányák és a bankrendszer oszloposai panaszkodnak és fölháborodnak a pénz drágasága miatt és belátják, sőt napról-napra konstatálják, hogy az aranynak nagyobb mértékben való elvonása okozza ezt a nehézséget, a mikor jól tudják, hogy az aranyvédelem drágítja a pénzt a bankokkal, melyek ma kötelesek az órási bankjegylforgalom arányában nagy aranytökeket tartani pénztárcaikban, akkor elkecseregetten agítálnak a bimetalizmus ellen, mely ezeken a bajokon alaposan segítene.

Pedig hát ez a szédítő ellentmondás tulajdonképpen nem is ellentmondás azoknak a szemében, a kik a dolgok mélyébe látnak. A bankrendszer oszloposai, a kik, mint az acél a mágnés, úgy vonzzák magukhoz a világ aranyát, természetesen idegenkednek a valutától, mely az ő aranybirtokaik értékét némileg csökkentené és inkább vonzódnak a mai állapotokhoz. Melyek mellett a pénz, az ő pénzük ára emelkedik s a világ erősebb mértékben válik adófizetőjükké.

Es mégis, ezzel az élénk agitációval és leközdhetetlennek látszó ellentétlással szemben éppen most hatalmasodik a bimetalista-agitáció és azok, a kik az aranypénz mellett az ezüstpénznek is helyet akarnak szorítani s az órási mennyiségű, áruvesztett ezüstanyagot is a pénz bőségének fokozására akarják használni és ezzel a pénz drágulásának akarják elejét venni, — éppen most érnek el olyan sikereket, melyek a valutapolitikai megváltás közel voltára engednek kövesszteni.

Angliában élénken folyik az agitáció a bimetalizmus érdekében s az irányadó körök egyre nagyobb koncessziókat tesznek a bimetalista agitációnak. Az angol bank kormányzója már határozott ígéretet tett az ezüstnek a bank alapítókéjébe való fölvételére nézve. A kormány bajlándónak mutatkozik az indiai pénzverők megnyitására s Amerika és Franciaország hírszerint megállapodott a bimetalizmusban.

A nemzetközi egység létrejötte már a legközelebbi konferenciától várható. Es ezzel csapás ér a mai aranybanköröket, melyek a pénz drágaságát jayveszékésközben fokozzák saját érdekükben; a pénz a bankok ellenére is olcsóbb lesz, az aranypolitika drágító hatása megszűnik s az ezüst ára s ezzel a termények ára is emelkedni fog.

A mai viszonyok, melyeknek abnormitását még tagadni sem merik, meg fognak változni; a pénz drágulásának egy időre vége szakad s a gazdaságok normalis mederbe jut.

Nekünk magyaroknak kevés szavunk van ugyan a nemzetközi megállapodások létrejötténél, de azért csak mi is szietetünk az európai közvélemény bimetalista fordulatlát, ha a magunk közvéleményét is latba vetnők. Magyarországon, a hány gazda van, annyi a bimetalista — csak hogy maga sem tudja. A magyar bimetalista-bizottságnak, mely két évvel ezelőtt alakult meg, lesz kötelessége, hogy az agitáció újra megkezdje s hogy e téren a gondolkodásra és akcióra érejt gazdák között saját érdekükben mozgalmat indítson, melynek tanújeit a nemzetközi akció közvetlenül bajnokainak rendelkezésére bocsássa. Az ezidei től az akciónak lesz az ideje. Hiszünk, hogy a gazdaságosság hozzá fog járulni.

Politikai szemle.

Belföld.

Országgyűlés.

Október 14.

A képviselőház október 13-iki ülésén indokolta Molnár János képviselő az inséges vidékek segélyezése tárgyában benyújtott indítványát, a ki segélyt óhajtott nemcsak azoknak a gazdáknak, kiket az árvíz sújtott, hanem azok részére is, kiket a vízszabályozás terhei nyomnak. A beszédre nyomban reflektált Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, ki nagyszabásu beszédben mondotta el, hogy már eddig is mit tett a kormány az inségesek felsegélyezése ügyében. A miniszter beszédéből kitűnik, hogy a pénzügyminiszter már eddig 418 ezer forint adóleírattal engedélyezett a fog még tovább is engedélyezni. — A belügyminiszter eddig 48 ezer forint segélyt

osztott ki. A vetőmagra nézve pedig az az uszus áll, hogy cserébe és pénzért vetőmagyat adnak a gazdáknak az állami birtokok, ily módon a mai napig közel 300 ezer métermázsát osztottak ki. De még így is úgy adják a vetőmagot, hogy a kormány valóban segélyt nyújt, mert a vetőmagot a lehető legnagyobb kedvezményre adják, t. i. a mai buzáraik szerint, nem pedig a vetőmag árában; s ezt önkézelemben szállítják is. De ingyen vetőmagról is gondoskodik a kormány, a mennyiben eddig olyanoknak, kik rászorultak, 5708 métermázsza ingyen vetőmagot kaptak. Hogy a munkás kéz se pihenjen, s a szajcított lakosság nyomorán enyhítve legyen, a földművelésügyi miniszter tetemes földmunkálatokkal, melyek miliókra rughak, gyamolítja a munkásokat: sok embert foglalkoztatnak a vízi munkálatok is. E munkák magá a miniszter közvetíti a munkások és munkaadók között, s a vállalkozókat e yaránt felelősségre kötelezte, nehogy a munkás kihasználhatassék. A kormány egyáltalán eddig is minden intézkedést megtett az inség enyhítésére, és megszüntetésére s tovább is megtesz mindent. Azt kéri tehát, hogy a Ház legyen bizalommal a kormány iránt, s a b-adott indítványt vegye le a napirendről. A ház osztatlan figyelemmel s élénk helyesléssel kísérte a miniszter felvilágosításait s az indítványt — hogy a kormány javaslatot tegyen az inségről — elvetette.

Október 15-én.

A képviselőház október 14-iki ülésének utolsó tárgya fölötté érdekes volt. Bánffy Dezso miniszterelnök felett Lukács Gyulának a fumei kormányzói állás betöltésére vonatkozó interpellációjára Bánffy Dezso válasza nem csupán Lukács interpellációjának szolt, hanem felölelte az egész fumei kérdést, minden oldalról megvilágítván azt. Első sorban ráutal a miniszterelnök az 1883-iki magyar és fumei regnikoláris bizottságok amaz óhajjára, mely szerint minden a kapcsolat meg erősítésére történjék. Az ilyen óhajások dacára mégis megtörténhetik, a mit sajnosnak tart, hogy a felmerülő bonyodalmakat lelkiismeretlenül felhasználják, s partaktikai szempontból az ellen tettek kiállításán fáradoznak. Lukács Gyula interpellációjára való választ ő halasztotta, mert ezt a dolog természete megkívánta s ma sem választ volna, hogyha ezt az interpelláció képviselő nem kívánta volna erőlyesen. Válasszolván tehát az interpellációra, felhasználja az alkalmat, hogy kimerítően megtegye. A kormányzó kinevezése meg fog történni, a kormány foglalkozott vele, s közel az idő, mikor ez meg fog történni. Szó sincs arról, hogy a magyar kormány Fiume autonómikus jogait megakarja támadni, erre senkisé meg gondol; de a midőn a magyar kormány ezt respektálja, a jogtalom és állami telügyeget mindenféleképpen érvényesülni fog Fiumében is. Az a törekvés, hogy Fiumét mint corpus szeparatumot elismerjék, helytelen s erre Fiumének joga nincs. A mi jog Fiumét az autonómia keretében megilleti, azt meg is kapja, de Fiumének a joggal járó kötelességeket is teljesítenie kell. Fiume hovatartozásáról is nyilatkozott a miniszterelnök, amely kérdés még függőben van, mert e fölött a regnikoláris bizottságok döntenek. A miniszterelnök fejtegetéseit a Ház nagy helyesléssel fogadta s a választ tudomásul vette.

Külföld.

Kréta állapotok.

A Balkán félszigeten meg van ugyan kötve a béke s Görögország is meg fogja kapni a szükséges pénzt; de a szerencsétlen Kréta szigetén már tarthatatlanokká váltak az állapotok. A szigeten éhínség pusztult, a látta keresztények és mohamedánok egyaránt szenvednek; betegség is emészti az amugy is nyomorgó népet. A hatalmak pedig még éppen nem tudják, hogy miképen fognak a sziget bajain segíteni. Hajóhadai és csapataik azonban az egész télen át ott fognak maradni.

A kiegyezési provizórium.

A parlamenti viszonyok Ausztriában úgy alakultak, hogy az 1897. XII. t. c. intézkedéseinek endes keresztülvitelére már gondolni sem igen lehet. A törvény azt követeli, hogy a gazdasági

kiegyezést 1897. december 31-ig meg kell közi, fölönben megszűnik a szerződés viszony érvénye, a monarchia két állama viszonyai önállóságát, a közös vámszerződést és a közös gazdasági ügyek közös kezelése megszűnik, mindegyik állam a maga jogaiba lép s egyköt sem köti szerződés eljárására a gazdasági ügyek körül. B következik az az állapot, hogy Magyarország önálló vámtörvélet képez, önálló bankot állít fel és a pragmatika szerinti alapján hozsajrul a hadsereg és a diplomáciai képviselő költségeihez.

Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állásának érdekében tehát kiegyező eszközökkel kell fogymodni a két kormányynak. E kiegyező eszközök a kiegyezési provizórium, mely a most érvényben levő állapotok és terhek minden változtatása nélkül egy évvel elhalasztja a meggyezés határidejét, az osztrák és a magyar parlamentnek meg egyeztetési időt enged, hogy a gazdasági szerződések feletti tanácskozásnak és meggyezésnek. Talán sikerül a két kormányynak a már fölönben is régóta kész javaslatok a két parlamentben ideje korán keresztülvinni és új szerződés viszonyt létesíteni további tíz esztendőre.

A kiegyezési provizórium tárgyában ép ma benyújtott törvényjavaslatot szintén le kell ugyan parlamentáris uton tárgyalni és f. évi december 31-ig szentesíteni és van ugyan kilitás, hogy az obstrukció az osztrák Reichsrathban észre tér és a javaslatot idejekorán átboasztja; de nincs kizárva annak lehetősége sem, hogy a provizórium vonatkozó javaslatot az osztrák parlamentben nem lehet keresztülvinni és bekövetkezik az az eset; melyről az 1867. törvényben gondoskodás történt, hogy Magyarország nem parlamentárisan kormányzott Ausztriával sem köne szerződést, az az eset, hogy Ausztriában a kiegyezési provizóriumot az osztrák kormány 14. §-a alapján kormányrendelettel dekreálának. E esetben a magyar ellenzék mervev ragaszkodnék ahhoz az állásponthoz, hogy csak parlamentárisan kormányzott Ausztriával lehet szerződni és egy a provizórium, mint a definitívum kérdésessé tétetnék.

Magyarország belátáos politikussaira nézve felmerül az a kérdés, vajlon a vad osztrák obstrukciónak meg szabad-e tenni az álláspontot, hogy a monarchia nagyhatalmi állását kockára tegyék, s zavarokba eszt vonzódalmakat idézzenek elő, melyeknek beláthatatlan és megmérhetetlen politikai és pénzügyi következményei lennének.

A város házából.

6409/1897. sz. Hirdetmény.

A helyben állomásozó m. kir. 90. honvédegyezlegered pórtartálokhoz legényrege folyó évi okt. hó 23-án reggeltől 7 óráig kezdve Kis Kanizsa, Bajoss, a aszpetinek major és a Principális kanális által határolt földterén baroszerű celloémelet tart.

Felhívom a közönséget, hogy a jelzett területet 6000 lépés körülmében ezen napon kikerülje, mert az ott tartózkodás életveszélyes.

Nagy Kanizsán, 1897. évi október hó 16-án.

Deák Péter a. k. rendfőkapitány.

H I R E K .

— **A Csányi emléktábla leplelésén Húncpölye** alkalmával Barcsa László megye bizottsági tag elhangzott szép szónoklatát, valamint **Rusicska Kálmán** dr. kir. tanácsos, tanfelügyelő gyönyörű toasztját jövő számunkban fogjuk hozni.

— **Eljegyzések.** Dr. Bród Tivadar ügyvéd, a helybeli ügyvédikar egyik szerény és igen rokonszenves tagja, e napokban jegyet váltott Lusztig Adél kisasszonnyal, Lusztig Ignác előkelő jászberényi gabonakereskedő kedves leányával.

Sherika Ignác pécsi posta és táviró hivatalnok, eljegyzte **Brückler** Vilma kisasszonyt, helyben.

— **Athelyenségek.** A pénzügyminiszter Németh Béla zálogbiztos pénzügyi titkár a szombathelyi pénzügyigazgatósághoz helyezte át. — **Pető Ferenc** letényei kir. adótitkár a perliki kir. adóhivatalhoz helyezte át. — **Vajdits Géza** m. kir. posta- és távirótitkár a kereskedelemi miniszter Paksa helyébe át.

— **Hungarizációs jubileum.** Lobogó-díszítéssel minden Keszthely, a város utcáit beleperte a hullámzó, szibongó, járőkélt ünnepek nagy serege. De volt ezen a napon egy másik ünnepség is Keszthelyen, mely külön formában teljesen elvezetett az országba szóló nagy esemény pompájában ezt csak olyan szépen, szelíden, a boldog családi tűzhely fényénél és mel-gével ünnepeltek. Ezt a szajtan jubileumot **Biró József** polg. leány iskolai igazgató ülte meg néjével együtt. Ő, valamint neje is egy negyedszázadot töltöttek el igazi lelkesedéssel. hű od-adással a rögsz tanító-pályán, de lelkük melege és vidámsága nem csökkent sohasem a nehéz munkában és áltaános ragaszkodását és szeretetét bírják a városnak, melyet az alkalommal bizonyítottak be legjobban, midőn vendégzerető házáat a másik ünnepség dacára igen sokan meglátogatták.

— **Mulatság a felső templom javára.** A nagy-kanizsai Déli-Vasúttársaság Fűtőházi iparos-íjűségéből alakult vizsgálóműködés bizottság folyó 1897. évi október hó 17-én a Polgári-Egylet dísztermében, Zsolnay Vilmos zenekara közreműködésével a felső templom újra-építése céljára jótékony célú szüreti mulatságot rendez. Belépőjegy 1 személyre 60 kr. Páholy 3 frt 50 kr. Család-jegy 3 személyre 1 forint 50 kr. Karzat 20 kr. Tekintettel a némes célra, felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Közevny pátó adományok.** Folyó hó 10-én elhunyt **Tauber** Elza iránti kegyelet jeléül koszorú pótló adományok fejében adakoztak: özvegy **Tauber** Alajosné 35 ft, Mayerhofer Sándor 20 ft, özvegy **Schwarz** Samuné 5 ft, dr. **Steiner** Józsefné 5 ft, **Tauber** Hugó 5 ft, **Broch** Berta 3 ft, **Schwarz** Gusztáv 5 ft összesen 78 ft. A nagykanizsai **Chera Kárisa**.

— **Határo-és Vizmathy** Ferenc 75 éves letényei nyg. kántortanító a napokban hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult 42 évig működött mint kántortanító Letényen. Temetése óriási részvét mellett ment végbe.

— **Hangverseny.** A m. kir. operaház előad. rangú gondnokán, **Bürzer** a hírneves gondnokművészt folyó 31-án ugyasban hangversenyt rendez a helybeli kaszinó nagytermében.

— **A néppárti atyák Letényén.** A híres **Molnár** páter szerdán kiűtötte az országba, hogy a Buda, Mohács, Nándorfehérvár mellett elhőmpölygő nagy folyó, mint hajdant, nem csak a szarvot, hanem a ranykúlásokkal sördör tova hullámain. Siralom az ország, amerre nézünk! Több a kavics, mint a gyémánt, több a víz mint a róza, több az üröm, mint az öröm, és hogy a dunai aradást a belehullott kő- és kőnyek okozták. Beszél a valóságáról, a szociális munkáról, a filokseréről, meg a sertéséről, a kőrüfájáról, meg a peronáporáról és mindezt a ért emittette fel mert szó volt az országban az inséről, melyre irt kért a derek páter. De az apát ur pótló illúziói, melyeket oly zord költői csobáha őtztetett, azonban szűfőzöttak, ahogy **Darányi** miniszter sörre kijelentette, hogy a pénzügyminiszter már eddig 413.000 frnyi adóelírást engedélyezett, a belügyminiszter pedig már eddig is 43.000 frt sörveletelt ki és minden lehető elkövetek és elfogtak ezentul is követni, hogy a népnek munká adhasanak. De **Molnár** apát ur fét valóján, beszélt egy órához az at népért, mert úgy gondolta, hogyha valaki a néppárti vezető, akkor ne csak a nép legyen a párti, hanem a párt is az népért. A páter ur leakarta közevny a népet, és az ily óráokra előzetesen mindig szükség

van, mielőtt a néppárti táborokara valahol megjelenjen. Ez egyszer egy kis hiba történt, elrontották a beszédet az országban ezt a keresztényi szópakör, tisztán a néppárti hozzászólására és így **Lepényi Miklós** ur, a néppárt másodiknöke előre megirt vasárnapi díkjóját tűzbe vetheti és nem mondhatja el Letényén. Nem szólhat most már ő sem a nép nyomoráról szokva, a szegény nép elhagyatásának nem markolhat az ő ázó lelkebe és nem lehet vonagó arcára kétségbeesett barázdákat, mert a földművelésügyi miniszter állásfoglalásának megnyitató. A vezérelmet eháritották, szembe néztek a veszélyt és minden leh-tét megmozdítottak az inség távolítására. — **Lepényi Miklós** szép eszében ekerült a csütörtökön városunkat és **Peller Pál** munkere-zur apát házában tartott állomást. Az apátási kastély nagy szobái láthaták az ő kinos nyrvódását, hogy egy órációt összeállítson, melylyel meg Letényén meg kell hódítani a népet, mert a nyomorról már nem beszélhet, csak valahogy ne mondja el megint, hogy a csizmadia csizmákban, a kovács patkókban, a szabó női divatrúháknban és a veszőkékirőve ércikkben finessze be ezentul az adóját. — Egyébként jó mulatságot kívánunk letényei polgártársainknak.

— **A kerületi betegsegélyző pénztár orvosi állása.** Mult számunk vezércikkében rámutattunk, hogy a helybeli orvosok e hó 11-én egy értekezletet tartottak, melyen kimondták, hogy orvosi méltósággal összefehertetnek, hogy a kerületi betegsegélyző pénztár orvosi állást 200 frtért bárki is elfogadhassa. A kerületi betegsegélyző pénztár a humanitás szolgálatában áll, ez sem egyes embernek, sem társaságnak a legkisebb anyagi érdekét sem képviseli, ez nem a betegségben szenvedő emberek filléreiből kíván tőkét kovácsolni egyesnek vagy egy szövetkezetnek, más célja nincs a pénztárnak, minthogy a a szegényeknél és a munkásoknál előforduló bajokban enyhülést, gyógyulást nyújtson. Orvosaink, kik mindenkor első a humanitás szolgálatában, — hiszünk — visszavonják kötelező ígérteket; mert bizonynyal csak az az **alaptalan információ** tévesztette meg őket, hogy **utáltalányt** nem fizetett eddig a pénztár, holott a **fuvarbert**, mindenkor pontosan kifizették.

— **Reformok a ferencendri szerzetekben.** A pápa legutóbb kibocsátott intézkedése értelmében a ferencendri szerzetet minden ágába újraszervezik. Iam-t teljesen érvényre emelik újból a szerzet szigorú alaptörvényeit s az idők folyamán részint a ruházatban, részint az életmódban kif-jelődött eltéréseket eltörlik, mert úgy találták, hogy a szerzetesek az utóbbi évtizedben nagyon elvilágiasodtak. Az idősebb szerzeteseknél persze bujósan menne minden újítás, a reformot tehát a szerzetes rend nevelőintézetibe léptették először életbe. Az idén az első éves szerzetes növendékek már szigorubb szabályok alatt állanak. A kik a fölzenelt rendtagok közül az előirt újításokat magukra nézve kötelezőnek veszik, azok a rend malackai kolostorába vonulnak, a hol már a pápai intézkedést megelőzőleg is többen megkezdték a szigorú önmegtartóztatással járó életmódot.

— **Hentzi-szobor Bécsben.** A Magyarországból kitiltott Deutsche Volkzeitung, amelyet általában **Lueger** újságának tartanak, a budapesti Hentzi-szoborról irt tegnapi cikkel, a többek közt a következőket mondva:

A hónapok Hentzit súlyosan megsebesítve elfogták és diadalmasan Pestre hurcolták, ahol egy zöldeség pincébe vetették; utközben gyalázatosan bántalmazták, lekötötték és puska-gyukkal ütötték, verték, sőt a pincében meg is botozták. A hős egy szót sem mondott,

egyetlen jajszó sem szállott el ajkáról, amikor őt, a védeten orszálat a gyalo-lobé verték; tizenöt hosszú óra után kilebelet nemis lelkét. Budapestben még ma is azt tartják, hogy hógot nem igazi magyar az, aki a **Hentzi-szobor** legyalább **egyszer le nem köpte** s a magyar főváros lakói még ma is tisztelik és becsülik azt az elzűlött újságíró, ki a szobrot két év előtt bombával föl akarta robbantani. A magyar ázó újságok azt írják, hogy nekik mindegy, akármit csinálnak a szoborral, de nekünk nem mindegy; **mi tudunk egy helyet**, ahol katonáink bátorságát megbecsülik s ahol a császárhűséget és az igazi hősiességet elismerik, ahol a budai hőnek, a halált megvető Hentzinek érdemeit nagyra tartják. Ez a hely a **császárudvarunk** és azt hisszük, hogy minden igazi bécsinek, minden valódi osztráknak sziveből beszéltünk, mikor azt az óhajátunkat fejezzük ki, hogy Bécs városa Hentzi emlékét és önmagát tisztelje meg azzal, hogy a budai szobornak itt méltó helyet jelöl ki s a szobrot itt földültsia.

Soha se hittek volna, hogy a Hentzi-szobor ügyében okos szót is hallunk osztrák sógoraink részéről. És ime mégis. Bizonynyal nem tudja a kitiltott lap, hogy a magyar szívnek kedvesebb tanácsosul nem állhatott volna elő. Csak egyet sajnálunk, de nagyon: hogy ezzel az okos gondolatnál nem tudott már vagy huszonnévvel ezelőtől előállni. Mennyi kelemetlenségnek, igazolnának s bajnak vette volna elejét. — Hanem azért csak intézkedjenek melegiben s vigyék azt a szobrot, vigyék. — A hős, bár ellünk omlott vére, mi is tisztelni fogjuk. Bécsben. Csak vigyék.

— **A polgári leányiskola megnyitása.** A közegészségügyi bizottság okt. 16-ikán délután 2 órakor megvizsgálta az ujonnan épült polgári leányiskola helyiségeit és kimondotta, hogy az előadásokat november 1-én meglehet kezdeni. Addig a termek úgy átszáradnak, hogy a növendékek egészségét ott a legkisebb veszedelem sem fenyegeti.

— **A segevári Petőfi szobor.** A segevári Petőfi-emlék végrehajtó bizottsága **Sándor** László főispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen több spróbb úgy elintézés után jelentést tettek arról, hogy a még szükséges 2000 frt összegyűjtése céljából a városokhoz s a nagy közönséghez le hívást intéztek még augusztus közepén. E felhívásra eddig 10 város kitűdött be kisebb-nagyobb adományt s így már összesen 517 frt 78 krajcárt kaptak. Minthogy még nagyon sok város nem válaszolt a felhívásokra, a bizottság reményli, hogy a szükséges összeg talán csak összegyűjt valahogyan. Szives adományok ezután is **Kedves** István, pénzügyi igazgató urhoz, a bizottság pénztárnakhoz küldendők **Segesvári**. Az adakozó városok névsorában **Nagy Kanizsa** sem találtuk meg, pedig azt hisztük: dacára a 73 9/10 pótlódnak, küldhetne a mi városunk is néhány forintot annak a **Petőfi** Sándor nevű urnak a szobrára.

— **Kerékpárlopás.** **Horváth** Barnabás sümeg-nihaljai lakos, mint a zugó szélvész úgy rohogott kerékpárján Zala-Egeresre, s ott betért a Molnár-féle korcsmába, biokiját az udvaron a laiboz támasztván. Némi üdös után **Horváth** folytatni szeretete volna a túrt, de azt a szomorú tapasztalatot szeresze, hogy a meddig a korcsmában ivott: addig valaki az ő masináján elkarikázott. A vasvári csendőröknek azonban sikerült a kitűnő sportmanit kézrekeríteni, éppen akkor, mikor a lopott biciklit Vasvárról áruha. A jelen irtu neve **Bárdi** István, polgári foglalkozására nézve csavargó pincér, a ki a lopást legott beismerie, s meztőségül a kerékpár-sport irtant tápiált ellenállhatatlan szenvedéjét hozta föl.

— **Sertésévés Zala-Egeresre.** Zala-vármegye alispáni hivatala átiratot intézett a

NORMAL-KAMNITZ

irod papír erőssége, tartóssága és szívóssága által kiváló Különösen alkalmas okiratokra és minden másnemű írományokra. — Hivatalok és irodáknak a legjobban ajánlható. — Kapható különböző súlyokban. — **Egyedüli raktár**

NAGY-KANIZSÁN;

FISCHEL FÜLÖP papír és írószer kereskedésében.

szomszédos megyékhez, hogy Zala-Egeresen kiűtött a sorlévél, s így a szokásosan tartott sertésvásárok egyelőre nem tartanak meg.

— **Egyesületi értesítés.** Folyó hó 11-én a város helyhatóságán egy arany lánc, melyen egy Szentgyörgy faliról volt — évszázadi. Felhívja a helyi önkormányzatot, hogy azt a rendőrkapitányságnál adja át, hol a tulajdonos illő jutalomban részesül.

— **Zselmay-majolika gyárának fűrak-tára.** A hírv. p. osi majolika gyára Nagy-Kanizsán áll és a fűrak-tára fűrak-tárát állított fel, hol a legújabb kivitelű edények, virág- és díszlámpák, konyha berendezések kaphatók. Elfogad mindennemű megrendeléseket a legkülönbözőbb fűrak-tárak szerint berendezett rakott kályhákra, épületekre, kerítések, szék-kukákra és bármely szobornál alakokra, melyek természetesen majolika- vagy porcelánból készülnek; fűrak-tárak falburkolatokra, konyhák, fürdő szobák és iszálló részére, padlómezők és kuc-kákra korridorok, gyűjtőterek iszálló stb. részére, szonkivűl természetesen csamotte téglákra, gőzvezetők befűtéséhez, porcellán izolatorokra társad. telefon és villamos vezeték részére. **Alf. és Böhm** cég már e héten nagy szállítmányt kapott Pécstől; a Füzetai kirakaton a legújabb és legújabb majolika, virág- és díszlámpák és művészi kivitelű szobadíszek és csempe-becsek láthatók.

Törvénysek.

Végvártárgyalások és ítélethirdetések:

1897. október 19.

Lopás és orgazdaság büntette s tulajdon elleni kihágással vádolt Horváth János s társai elleni büntetőben végvártárgyalás.

1897. október 22.

Lopás büntetével vádolt Zoltán Antal s társai elleni büntetőben végvártárgyalás.

Tűzvész okozás vétsége miatt vádolt Gerencsér József s társai elleni büntetőben végvártárgyalás.

A távirat tartozásoknak szándékos megvonása által elkövetett vétség miatt vádolt Kotonák István s társai büntetőben végvártárgyalás.

Lopás büntetével vádolt Pozzavac Dódi s társai büntetőben III. bír. ítélethirdetés.

KERESKEDELEM.

Az új kereskedelmi politika.

(s. é.) Most, mikor a magyar gazdaságvétség jóvoltából nálunk is megindultak az előkészületek az 1908-ban lejárt s akkor megújítandó európai kereskedelmi szerződés előkészítésére, a németeknek hasonló irányú akcióját megismerünk.

A németek az 1892-ben éltbe lépett kereskedelmi szerződés lejártakor egészen új közgazdasági politikát akarnak megvalósítani. Ez az illetékes tényezők már most kezdik gyűjteni az adatokat, a melyek, az új politikát meg fogják alaptani. Konstatáltak, hogy az Oroszországgal folytatott legutóbbi tárgyalások során nagy eredményt értek el, melyekből kiderült, hogy az oroszok jobban voltak tájékozódva az orosz termelési viszonyokról, mint a német ipar helyzetéről. Ez eszt Posadovky gróf a pénzügyminiszterium budapesti tárgyalásokon kijelentette, hogy ezenül Németország is, sokkal több cikket felelő autonóm vámtarifával fog belemenni a szerződés tárgyalásokba, sokkal alaposabban fogja fontolóra venni az egyes termelési ágak igényeit, melyek iránt sorban meg fogja hallgatni az illető érdekeltket.

Ez ebben az irányban az érdekeltk muzak regadták meg a kormányvezető. Az utóbbi napon a külügyminiszter szabad közgazdasági egyesületek mintegy negyven képviselője értekezett a felől, hogy a kereskedelmi szerződés előkészítése céljából német központi intézetet alakítsanak „Deutscher Centralstelle für die Vorbereitung Handelsverträgen“ elnevezés alatt.

Az eszmét a vegyipari ipar érdekeit megóvó egyesület pendítette meg; előadta Böttlicher,

Posadovky és Brefeld illetékes minisztereknek, a kik az eszmét a szövetségi kormányok nevében helyesléssel fogadták. Március kezdetén az egyesület felhívta a közgazdasági egyesületeket, hogy adnak közre valamilyen kereskedelmi szerződés-cikket tárgyalásokhoz szükséges adatok gyűjtésére. A felhívásra 46 egyesület felelt, kijelentve, hogy elvben hozzájárul a tervhez.

Az első értekezleten képviselve voltak a gazdák, a nagykereskedők részéről: a termény-, petroleum-, gyarmatár-, bór és borkereskedelem; a nagyipar részéről: a bányai- és kohóipar a vegyipari ipar több szakja, a német serfőzők egyesülete, a textilipar, a csomófeldolgozó iparok egyesülete, a sejtanyagipar, a papíripar, a gépipar, a ruházati ipar, a szőzár-, a műkereskedés, a művirág, margarin-konzerv, agyag- és üvegiparok, a berlini kereskedő- és iparos egyesület stb. Az alakítandó központi intézet programjának főbb pontjait akövetkezőkben közöljük:

1. az orosz tárgyalások, kerülése minden egy oldalú politikai, szociális vagy kereskedelmi politikai irányzatnak; az egyoldalú törekvések elszűrésére;

2. a közvélemény tájékoztatása a pillanatnyi kereskedelmi politikai helyzetéről, népszerűen írva, de hiteles adatokkal felszerelt riportokban, cikkekben stb;

3. a termelési statisztika felállítását, a mely egyes államok törvény által létesítettek olyformán, hogy ez az ipari kataszter nem nevezze meg az egyes iparokat, de feltüntesse, hogy minden egyes iparban mennyi a munka, a tőke, az importált nyersanyag és félkésztermék, a belső forgalom, a kivitel és az összes termelés;

4. a bel- és külföldi statisztikai anyag, az összes országok vám- és adótörvényeinek, a német kereskedelmi érdeklő külföldi konzuli jelentéseknek a gyűjtése.

Az értekezlet határozatilag kimondta, hogy nem követi bizonyos meghatározott elveket, hanem csak az adatokat gyűjt, egyebekben arra szorítkozik, hogy oly esetekben, midőn egyes iparok érdekeit ellentétbe juttatja az általános érdekekkel vagy más iparok érdekeivel, akkor az egyes csoportok közti egyezséget iparkodik létesíteni.

Legutóbb, hogy ennek az intézetnek nagy munkájára fog akadni, a fentebb felsorolt teendőkön kívül sok más is vár még rá. A legutóbbi szerződés megkötése óta egyrészt sok új áru keletkezett, másrészt pedig a régebben ismert áruk jelentős növekedést vagy csökkentést, a szerinti, a mint a technika nagyobb vagy kisebb mértékben használja a gyártásnál, mint azelőtt. Változnak a nyersanyagok és segédanyagok árai és ezzel módosulnak az iparcikkek előállításának költségei. Természetesen, hogy ehhez képest változnia kell a vámilletékeknek is, melyekkel az illető iparcikkek megvédhetők. Ezeknek az adatoknak ismerete azért is szükséges, mert csak ezeknek az alapján lehet megítélni, hogy a másik szerződés felállított védművele az illető cikk. Végül fontos a termelési statisztika ismerete, mert a szerződés tárgyalásoknál megismerés közegét csak ennek az alapján állhat meg, hogy milyen jelentőséggel bírnak az ország általános külforgalmára nézve a nagyobb vámszóval által fenyegetett gyártmányok és milyen cikkekkel, milyen mértékben mutatkozik megokoltnak, szükségesnek a kompenzációk kikötése.

Ezer és ezer árucikkről van itt szó, melyek kereskedelmi politikai jelentőségét a tárgyaló községek nem ismerhetik tisztán, a melyekre nézve meg kell hallgatniok az illető érdekeltet gyakorlati tapasztalatait.

Természetesen, hogy a német kormány beható figyelemre fogja méltatni egy az ipari érdekeket, mint a mezőgazdasági termelés képviselőit és nem fogja mellőzni a közvetlen kereskedelem szakszólóit sem. A „Centralstelle“ keretén belül az iparosok a mezőgazdasági és kereskedelmi képviselőivel egyetemben dolgoznak. A „Deutscher Landwirtschaftsverband“ egyébiránt már korábban szólt a fel az iparosok szövetségét, hogy vele karöltve kezdjen közös tanulmányokat a jövőben kövendő német kereskedelmi politika felől. A közveit kereskedelem képviselőit a Deutscher Handelstag alkotja, melyet a kereskedelmi kamarák létesítettek, úgy hogy az érintkezési pont az ipari körökkel itt meg van adva.

Külföldi ezéből, hogy a német birodalom gazdasági életének összes érdekcsoportjai célul adatok akcióit indították meg, nagy arányokban

működnek és a német kormányok rengeteg anyagot fognak rendelkezésére bocsátani.

Mi egyelőre beérnek azzal, ha a közvélemény legalább némi érdeket tanúsítana a szóban forgó vitális érdekek iránt, melyek az európai kormányok gondjai közt ma jóformán az első helyre foglalják el s ha a gazdaságvétség vezetői alant meginduló mozgalom iránt a nagy közönség érdeklődése is fölébredne s ha az akció visszahangra lenne az összes többi termelési ágak körében is.

Közgazdaság.

Néhány szó a gyümölcsfa építéséről.

Az állami faiskolák kivételével alig találunk gyümölcskerteket hazánkban olyanokat, melyeket igazi szakértelemmel vezetnének; pedig gyümölcsészetünk emelése nemcsak magán, de közgazdasági szempontból is letele fontos. Sok oly területtel rendelkezünk, mely egészen parlagon hever fölött pld gyümölcsfatermelésre az teljesen alkalmas lenne. Nincs meg nálunk a vállalkozást hajlam, s ennek következményeként tekinthetjük azt, hogy ezeket doának ki oly gazdasági terményekért, melyek előállítását hazánkban is könnyen keresztül vihető. Franciaországgal vagy Németországgal hasonlítva össze gyümölcsészetünket óriási különbségeket fogunk találni ennek kultiválásában. A francia például felhasznál minden talpaltatnyi földet gyümölcsfatermelésre, mert azt tartja, hogy gyümölcsöt minden teljelen lehet termelni; fódolog az, hogy a megfelelő gyümölcsnemek és fajtát helyesen válasszák meg, ellenben Magyarország még ott sem méltatja a gyümölcsészetet kellő figyelemre, hol az illető hely másra mint gyümölcsfatermelésre nem is volna alkalmasabb; s ha van is egy két magán gazdaságban gyümölcsös, annak ápolásával alig törődnek. Talajmunkálásról, trágyázásról szó sincs; pedig a gyümölcsfaának ép úgy szükséges van erre, mint bármily kultur növénynek. Ha a gyümölcsfát nem trágyázzuk, jó, szép és egészséges fejlődést s elegendő gyümölcsre nem számíthatunk; míg ellenben a trágyázás helyes keresztültelével gyümölcsfaának termőképességét folyton fokozhatjuk s így gyümölcsfaaink jövődelmezőségét biztosíthatjuk.

A gyümölcsök trágyázása nem könnyű feladat. Egy helytelend véghezvit trágyázás többet érthat mint használhat, így például a ki augusztusban, vagy szeptemberben trágyáz, az őszön maga idezi elő gyümölcsfaainak romlását mert az ezen időben adott trágyázás után a fa, a tápanyagok bősége következtében késő őszel bocsájt fiatal hajtásokat melyek azután télen elfagynak. A gyümölcsfaaink trágyázását két időszakban lehet eszközölni és pedig vagy októbertől—novemberig, vagy márciustól—júliusig.

A trágyázásra legalkalmasabb az egyoldalú trágya és pedig chisli, salétrom, széperfoszfát káli és mesz alakjában. Ezeket használhatjuk a legsikeresebben a következő szabályok szem előtt tartásával:

1. a trágya anyagokat higitani kell. A higitás viz illetve trágyalé segélyével történik. A chilisalétromot vízben, a többi pedig trágyalében oldjuk fel;

2. egy felnőt fára számíthatunk: 50 gramm chilisalétromot, 80 gramm széperfoszfátot, ugyanannyi kaimtot és körülbelül 1 fél—3 negyed kilogramm meszet.

3. a trágyanyagokat a fa korona karimájának megfelelőleg elkészített lyukakba öntjük egy öntöző kanna segélyével;

4. a lyukakat, melynek száma egy fa körül 5—14 lehet, egy földtúró segé yével készítjük el, ügyelve arra, hogy a fa gyökerei sértetlenül maradjanak, — s hogy a lyukak oda kerüljenek, a hol a fa hajtásgyökerei a legszámosabbak (a korona területének megfelelő körben van.);

5. évente csak kétszer használjuk a trágyát, mert az esős trágyázás a fát tönkre teheti. Ha tavasszal a trágyázás erős volt, úgy őszel el is maradhat.

A trágyázás illetén keresztültelével igen jó befolyást gyakorol a gyümölcsfákra, s annál is inkább ajánlható, mert aránylag csekély költséggel jár.

IRODALOM.

A Bécében megjelenő Die Welt c. hetilap legutóbbi 188. száma következő tartalommal jelent meg: K. Frechtlose Arbeit. — Geschichte einer Confection. — Jentack: Eine Socialphilosophie. — Federa: Zur oesterreichischen Emancipationspraxis. — Asenijoff: Nochmals die Frauenfrage. — Leischnig: William Unger. — Holtzner: Thierrevellen. — Wallachek: Op-rra. — Bahr: Josef Kainz. — Die Woche. — Blicher. — Ravus der Revue. — v. Wolzogen: Tini. — Előzetesek és megrendelések elfogadhatnak Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán. Előzetes ára negyedévre 3 frt., egyes szám 30 kr. Mutatványszám ingyen.

— Olcsó könyvtár, szerkeszti Gyula Pál, kiadja a Franklin-Társulat. A népszerű vállalatnak ismét hat kötete (376-381) hagyta el a sajtót, a következők eredeti és fordított művek. Fry Pál megkötéséről. A nagy köztársaság bőséges történelmi bizonyára sokan megismerik már. Egy-egy mondané szinte szülő igévé is lett Most Mathews egy pompás bolonban megírta Fry Pál megkötését. Furcsa hogy ez is t-ve van becsapott helyekkel, sőtelen vidám-ágokkal. A darabot annak idején a Vignasziás is előadta és nagy sikert ért. Olvasva, vagy nézővelök színpadán előadva nem téveszt el hatást. Mihályi János fordította magyarra. Ára 30 kr. — A magyarság az Arpádok korában. Ily címen Lászy Gyula egyetemi tanár egy tartalmas és felelős értékes tanulmányt írt Arpádok műveltségéről. Az egykor és a történelmi kritika mai szemével adta-ival állítja össze képet, mely élénk változatos színképek gazdag. Egyike a könyvcsokor ama ritkán termé eseményeinek, melyek Kemény Zsigmond és Csengery Antal tartalmaságra emlékeztetnek és amelyekben ma is az oly ritkán van részünk Lászy tanulmánya, minden miszt magyar embernek kedvelt olvasmánya lesz. 30 kr-ért kapható. — Thakery magyarul. Az angol regényírók egyik legkiválóbbjának, Thakery hírneves regényét Emmond Henriket költi az Olcsó könyvtár legújabb két kötete. Anna királynő szereléseinek önéletrajza ez, amit az író sikerrel, hogy könyvének kedvelőitől elvonja. Hatalmas erővel szerkesztett humorral megrajzolt körkép, egyike az angol regényirodalom legértékesebb alkotásainak. Thakerynek a világirodalom Dickens mellett jelölt ki helyét. Akinek valamely nyelven való megismerése igazi irodalmi eseménynek számít. A magyar fordítást hozta értes Szász Károly és Szász Béla együttesen végezték. A terjedelmes két kötet ára 1 frt 30 kr. — Johnson Sámuel. A legnagyobb esszéistának, Mucsalay-nak, a tanulmányai közül való az Olcsó könyvtár ez az új kötet. E népszerű vállalat előszeretettel kultúrája a külföldi irodalmak jelentősebb alkotásait magyarra való áttüzetését. Macsalay azok közül való, akiknek lefordítása mindenkor nyeresége az irodalomnak. A gyönyörű tanulmányt Assalay Gyula jól fordította le. Ára 10 kr. — Madár tárlatból. Szász Károlynak irodalmi és régi jeles munkáinak kisebb irodalmi tanulmányait a ki-ly címen az Olcsó könyvtár. Pillanatnyilag odavetett képek, melyekben egy-egy helység eszme tükröződik. Előzetesében a magyar költészet: ha számadatok át varukodó irás- k motívumait mutatja, a madártárlat magas szempontjából ama kiváló alkotásokat, melyekben a nemzeti eszlem legértékesebb nyilatkozik. A levábbikban Dante nagy alkotásáról, a Divina Comedii diódiról szól, melynek klasszikus fordítását tudvalevőleg nekünk is irodalmunk. Kijelöli Dante helyét a világirodalomban, méltatja nagy művészi jelenségeit és a költemény megértéséhez egyenként jelentős magyar szöveggel szolgál. A tartalmas és olvasmányos kiadástól az Olcsó könyvcsokor ára 20 kr.

— A Mátyás Diák legújabb száma is kétszázötvenedik, hogy az idősebbek az összes életpályát követték a Mátyás Diák a legújabb és legértékesebb. Két ezer anyit nyújt egy műveben és képekben, mint bármely más új utazó; azonosíthatóan változatossá, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adománinak sokasága, aktuális költészetének tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőket képes, mint az a husz-harmadik kiadás karrikatúra és adoma-illusztráció, a melyek előzetes rajzoktól különböznek ki. Minden számban egy befejezett vagy elbeszélés nyújt a Mátyás Diák ily körülmények között valószínű családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyáltalán a legértékesebb életpályák is, mert előzetes ára egy negyedévre csak 1 frt 30 kr. A kiadóhivatalt (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szívesen küld mutatványszámot, ha esztránt megkeresik.

— A Mátyás Diák legújabb száma is kétszázötvenedik, hogy az idősebbek az összes életpályát követték a Mátyás Diák a legújabb és legértékesebb. Két ezer anyit nyújt egy műveben és képekben, mint bármely más új utazó; azonosíthatóan változatossá, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adománinak sokasága, aktuális költészetének tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőket képes, mint az a husz-harmadik kiadás karrikatúra és adoma-illusztráció, a melyek előzetes rajzoktól különböznek ki. Minden számban egy befejezett vagy elbeszélés nyújt a Mátyás Diák ily körülmények között valószínű családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyáltalán a legértékesebb életpályák is, mert előzetes ára egy negyedévre csak 1 frt 30 kr. A kiadóhivatalt (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szívesen küld mutatványszámot, ha esztránt megkeresik.

— A Mátyás Diák legújabb száma is kétszázötvenedik, hogy az idősebbek az összes életpályát követték a Mátyás Diák a legújabb és legértékesebb. Két ezer anyit nyújt egy műveben és képekben, mint bármely más új utazó; azonosíthatóan változatossá, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adománinak sokasága, aktuális költészetének tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőket képes, mint az a husz-harmadik kiadás karrikatúra és adoma-illusztráció, a melyek előzetes rajzoktól különböznek ki. Minden számban egy befejezett vagy elbeszélés nyújt a Mátyás Diák ily körülmények között valószínű családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyáltalán a legértékesebb életpályák is, mert előzetes ára egy negyedévre csak 1 frt 30 kr. A kiadóhivatalt (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szívesen küld mutatványszámot, ha esztránt megkeresik.

— A Mátyás Diák legújabb száma is kétszázötvenedik, hogy az idősebbek az összes életpályát követték a Mátyás Diák a legújabb és legértékesebb. Két ezer anyit nyújt egy műveben és képekben, mint bármely más új utazó; azonosíthatóan változatossá, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adománinak sokasága, aktuális költészetének tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőket képes, mint az a husz-harmadik kiadás karrikatúra és adoma-illusztráció, a melyek előzetes rajzoktól különböznek ki. Minden számban egy befejezett vagy elbeszélés nyújt a Mátyás Diák ily körülmények között valószínű családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyáltalán a legértékesebb életpályák is, mert előzetes ára egy negyedévre csak 1 frt 30 kr. A kiadóhivatalt (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szívesen küld mutatványszámot, ha esztránt megkeresik.

— A Mátyás Diák legújabb száma is kétszázötvenedik, hogy az idősebbek az összes életpályát követték a Mátyás Diák a legújabb és legértékesebb. Két ezer anyit nyújt egy műveben és képekben, mint bármely más új utazó; azonosíthatóan változatossá, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adománinak sokasága, aktuális költészetének tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőket képes, mint az a husz-harmadik kiadás karrikatúra és adoma-illusztráció, a melyek előzetes rajzoktól különböznek ki. Minden számban egy befejezett vagy elbeszélés nyújt a Mátyás Diák ily körülmények között valószínű családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyáltalán a legértékesebb életpályák is, mert előzetes ára egy negyedévre csak 1 frt 30 kr. A kiadóhivatalt (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szívesen küld mutatványszámot, ha esztránt megkeresik.

— A Mátyás Diák legújabb száma is kétszázötvenedik, hogy az idősebbek az összes életpályát követték a Mátyás Diák a legújabb és legértékesebb. Két ezer anyit nyújt egy műveben és képekben, mint bármely más új utazó; azonosíthatóan változatossá, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adománinak sokasága, aktuális költészetének tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőket képes, mint az a husz-harmadik kiadás karrikatúra és adoma-illusztráció, a melyek előzetes rajzoktól különböznek ki. Minden számban egy befejezett vagy elbeszélés nyújt a Mátyás Diák ily körülmények között valószínű családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyáltalán a legértékesebb életpályák is, mert előzetes ára egy negyedévre csak 1 frt 30 kr. A kiadóhivatalt (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szívesen küld mutatványszámot, ha esztránt megkeresik.

— A Mátyás Diák legújabb száma is kétszázötvenedik, hogy az idősebbek az összes életpályát követték a Mátyás Diák a legújabb és legértékesebb. Két ezer anyit nyújt egy műveben és képekben, mint bármely más új utazó; azonosíthatóan változatossá, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adománinak sokasága, aktuális költészetének tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőket képes, mint az a husz-harmadik kiadás karrikatúra és adoma-illusztráció, a melyek előzetes rajzoktól különböznek ki. Minden számban egy befejezett vagy elbeszélés nyújt a Mátyás Diák ily körülmények között valószínű családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyáltalán a legértékesebb életpályák is, mert előzetes ára egy negyedévre csak 1 frt 30 kr. A kiadóhivatalt (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szívesen küld mutatványszámot, ha esztránt megkeresik.

— A Mátyás Diák legújabb száma is kétszázötvenedik, hogy az idősebbek az összes életpályát követték a Mátyás Diák a legújabb és legértékesebb. Két ezer anyit nyújt egy műveben és képekben, mint bármely más új utazó; azonosíthatóan változatossá, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adománinak sokasága, aktuális költészetének tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőket képes, mint az a husz-harmadik kiadás karrikatúra és adoma-illusztráció, a melyek előzetes rajzoktól különböznek ki. Minden számban egy befejezett vagy elbeszélés nyújt a Mátyás Diák ily körülmények között valószínű családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyáltalán a legértékesebb életpályák is, mert előzetes ára egy negyedévre csak 1 frt 30 kr. A kiadóhivatalt (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szívesen küld mutatványszámot, ha esztránt megkeresik.

„Nagyváros ur, Kecskeméten
Az ő a sryja elomadia:
Jobb lett volna ének is e
Mesterfogást folytatnia!”
Mekemass. Erdős. Fordaljon Bartos Géza urhoz.
Nagy-Kanizsa ő a „Művészetek kö” alóka. Micsi legnagyobb sajnálkozásunkra nem tudjuk, hol i kik az illető.

Vasuti menetrend

Érvényes 1897. október 1-től.
Kanizsa állomás.

Table with columns: Irány, Indulás Kanizsáról, Erkezés Kanizsára. Rows include: Páregőtel, Szombh. Beca, Z. Eg., Budapest, B. Sz. G., Barcs, Gaékény.

NYILTTÉR.

As e rovatban kösülttekört nem vállal felelősséget a szerk

A selyem el van érve i est szokták a hógylek mondani, ha sz illető raba darabok igen sokszor már a 3-ik 3-ik Viselet után a hajtsókban elhasználnak, vagy minél a "valóan esztálmának; ezen jelenség nem a "véletlen" által okozott elégés hanem a selyem, hogy az vastagabbak s még is elcsúsznak tényleg fel, tudatosan lennek elme- és phosphor-savval pácolva, melyek a selyemnyom érnélalint mintegy szétrájkák; az ilyenek fésűvel eljárnak "megterhelésnek" se-ekik mentől jobban óhajtsák a selymet megvesztetni, annál több ólmofordón megvan sz keresztül hogy az esze mérges tökéletesen magába szirja. Az így festett selyem — a legemesebb szövet! — a halálcsírját tehát még mielőtt az a szőrözökre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szálakból készült egy szövetes selyem szöveteknek, rövid használat után természet-szerűen "szakadoznak" kell, mint a gyufát kancók az aszert, amint azok 1500 vagy kevésbé terheltek meg. A drága öltözék (késztül díjjal együtt) tökéletesen értéktelen. Az én valódi selyemolmból szivessé küldök postafordítással portó és vámszentesem mintákat. Honneberg G. cs. és kir. udvari szállító selyemgyáráról Kérlekben. (6)

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

11620/1897. 300-1

Árverési hirdetés.

Atulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósg 5287/96. számú végzése által Bakonak közbirtokosság nevében Sziárdó János végrehajtó javára Farkas János és neje Kocza Juli bakonaki lakosok ellen 365 frt 87 kr. tőke, ennek 1893. év január hó 1. napjától számítandó 7 1/2% kamatai és eddig összesen 37 frt 85 kr. perköltés követeles erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 341 frtra becsült 2 jármos ökör, 2 ökög tinó, 1 vastengelyes szekér, 2 szekér széna, butorok és egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak. Mely árverésnek a 11620/1897. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Bakonakon, alperes lakásán leendő eszköz-lesére

1897. évi október hó 26. napjának d. e. 10 órája

határidővel kitűzve és ahhoz a veoni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is eladtnak fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tc. 108. §-ban megállapított feltételek szerinti lesz kifizetendő. Kelt N.-Kanizsán 1897. évi október hó 10 ik napján.

BARTS GYÖRGY
kir. bír. végrehajtó.

4 arany, 18 ezüst-érem, 30 diáz és olomérő ekmény
I Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID
es. és k. kir. szab. mezdív lovaknak. 1 palack ára 1 frt 40 kr.
30 év óta név. letállókba valamint katonai és polgári nagyobb letállókban is használatban nagyobb erőfejlesztések előtt és után erősebb; továbbá szeszmezesek, rándulások, az innk merevsége a más ily alkalmazni; kép azit a lovat kiváló teljesít mőnyekre komitassa
Tessék a főnöbbit védjegyre figyelni a valódi határosonnan kitojani: Kwizda-féle Restitutionsfluid
Fő letét:
Kerül. gyógyszer-tár Korneuburgban. esztrák-magyar cs. és k. udvari szállító.

13,160.000 koronát

fognak nyerni a magyar kir. szabadel. osztályosorjáték 6 osztályában. Ezen sorjegyek 100.000 sorjegyből áll melyek közül 50,000 drb. nyereménynyel kusztik ki, tehát a sorjegyek fels része nyer.

A nyeremények a következők:
Legnagyobb nyeremény szárcsda eszben

egy millió koronaa.

Table with columns: díj, nyer, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

13,160.000 koronát kitesznek.

A magy. kir. szab. osztályosorjáték főiskolától

Fejérvári és Társa

BUDAPEST, V., Márcskői-utca 2. sz.
B kívánatára készek vagyunk a sorjegyeket utánvétellel is elkülden.

Weiser J.C.

gazdasági

gépgyára és vasöntője NAGY-KANIZSÁN,

a m. kir. államv. gépgyára vezérigynökségének dunántúli képviselője.

Asz eredves kiállításon az arany érdemkeresztel és a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Asz eredves kiállításon az arany érdemkeresztel és a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Magyarország legjobb sorvetőgépei:

az összes vetőgépek közt a legkitűnőbbnek bizonyult

Zala-Drill (szab. Simplex)
 alk és hogyan talajhoz egyaránt alkalmas sorvetőgép,
 és a merítőkörögre rendszertek közt legkedveltebb, szabad

„Perfekta”
 sorvetőgép.

Mindegyik a gyakorlatban felette célszerűnek bizonyult szab. kiváltható kapacitásokkal van ellátva.

Felülmúlhatatlanok az egytemes és kétvasú acélek, az egytemes cékekhez alkalmazható összes felszerelvények, összes talajmivelő eszközök, szénagyűjtők, daralók és egyéb gazdasági gépek.

Felhívom a n. é. gazdáközönység figyelmét

a legújabb amerikai

„Planet jr” rendszer.

egykerékű kézi répakapáló és töltőgató eszköze, melylyel a répakapálással és töltéssel óriási megtakarítás érhető el

Végül figyelmeztetem a n. é. gazdáközöniséget

hogy

a m. kir. államvasutak világhírű gőzgepeit és esőplőt

ne tévesse össze

az ezen címhez hasonló körülírású vállalatok fércgyártmányaival!

Óriási nyeresémesélylyel bir

az I. magyar kir. szabadalmazott

OSZTÁLY SORSJÁTÉK

A magy. kir. osztályosorjatték 50.000 nyereseménynek jutalmaz.

A legnagyobb nyeresemény a játkérv 2. § szerint

1.000.000 korona

Egy millió

A nyeresemények különleg. bocsátás a következő:

Nyeresemények	Korona
1 A	500.000
1 B	400.000
1 C	200.000
2	100.000
1	90.000
1	80.000
1	70.000
2	60.000
1	40.000
5	30.000
1	25.000
7	20.000
3	15.000
31	10.000
67	5.000
3	3.000
432	2.000
763	1.000
1238	500
90	3000
31700	200
3900	170
4900	130
50	100
3900	80
2900	40

50000 az osztályosorjatték 10.100.000 kor. összegben, mely 6 osztályba soroltatik ki.

Asz 1897. év február hó 17-iki törvény értelmében a kis lotto f. hó 1-ével a magyar korona országában megmutat, és helyébe a külföldön különben pedig Németországban már régen fennálló és sokszorosan kipróbált osztályosorjatték lép. A budvai nyeresémesélylyek közté, az érdeklődés azon új intézmény iránt, hogy a sorjatték legnagyobb része már el is adott. A korosztály iránt, valószínű, hogy a sorjatték közté, az érdeklődés mellett lesznek kaphatók, azért ajánlatos, hogy a vétellel máli is kész, mert az előt. kezdés már f. év november hó 15-én tartatik meg.

Csak 100000 sorjatték

letti kibocsátás, melyből

50000 nyeresémeseményel lesz kibocsátva.

A hat osztályban kiosztandó 80000 nyeresemény az itt összekillott jágrókkal letitit.

A sorjatték ára az előt. kúntában:

6.- frt egy egészorosodati sorjatték
 3.- frt egy fél „ „
 1.50 frt egy negyed „ „
 0.75 frt egy nyolcad „ „

A kúnták a Hírvártól vigadó épületében nyilvánosan tartának a magy. kir. kormány felügyelte által és egy kir. könyvgyártó ott.

A sorjattékot utánvétellel, vagy az összeg postánálvadászadás ellenében ajánlott levélben küldjék.

Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyzetik és veriték minden egyes kúnta után megkapják a kúntái sorjatték jágrát.

Pethes R. és Tsa

BUDAPEST, V. Náder-utca 9.

Vizont elárultak megfelelő jutalékban részesülnek.

Elvünk: pontos, lelkiismeretes kiszolgálás és szigorú titoktartás.

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

HIRDET M É N Y.

A „Mézgazdasági Takaréks- és Hitelbank Részvénytársaság” azon I. részvényesei, kik az általuk jegyzett részvények teljes értékét folyó évi szeptember hó végéig be nem fizették, a kereskedelmi törvény 169. és 170. §§-ai és a társasági alapszabályok 12. §-a értelmében ezennel felhivatnak, miszerint a hátralékos összeget és az, az után alapszabály szerint járó 5% késedelmi kamatozat, jelen hirdetés harmadixbeni közzétételétől vagyis folyó évi október hó 24-étől számítandó harminc napon belül, vagyis folyó 1897-dik évi november hó 23-ig befizetni sziveskedjenek, minthogy ellenkező esetben a fentidézett határozmányok értelmében a késedelmes részvényesek társasági jogait és a teljesített befizetéseket elvesztik, és azon részvények, melyekre a befizetések elmulasztattak, érvénytelenekké válnak.

A teljesen befizetett részvények az egyes részletfizetésekről kiállított ideiglenes elismervények ellenében, és az alapszabályok 11. §-a szerint részvényenkint szervezési és bélyegköltség címén járó két örfé. befizetése mellett intézetünk-nél átvehetők.

Szombathely, 1897. október 7-én.

Az igazgatóság.

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischei Pál
könyvtársaságban.A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint á. u. 4-5 óra közt.Ide intézendő a lap szemléli részére
vonatközlés minden külsőben.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischei Pál
könyvtársaságban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetéseket jutányosán számíttatnak.

Bérmunkások levált csak ismert kassából fogadnak el.
Ésírátot nem adnak vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitólter petisera 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischei Pál
könyvtársaságban is társadók.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Iskolaügyi reform-terv.

Nem fõn, a magasban, az általános oktatásügyet intéző körökben érlelõdõ, hanem bennünket legközvetlenebbül érdeklõ, nagykanizsai iskolaügyi reformtervrõl akarunk szólni.

A községi iskolaszéknek legutóbb tartott ülésén *Fais* Lajos, iskolaszéki gondnok, kiváló figyelemre méltó felszólalásban fejtette, hogy egy oly tekintélyes számú tanítótestülettel szemben, minõ a nagykanizsai, az iskolaszéknek módot kell keresni és találni arra nézve, hogy részint a tanítótestület tagjaiban az ambíció fölkeltsék, részint az iskolai ügyek jó vezetése, s a mentül magasabb színvonalon tartott tanítás egyöntetûsége biztosítsák. Felszólalásában különösen hangsúlyozta azt, hogy a népiskola igazgatásának jelenlegi centralisztikus formájában lehetetlennek tartja, hogy a kiskanizsai iskolák igazgatása a követelményeknek megfelelõ módon történhessen; mert el sem képzelhetõ, hogy a népisk. igazgató a szakfelügyelet szempontjából a város központjától oly távolos iskoláknál is megtehesse kötelességét abban a mértékben, amint azt az ügy fontossága szükségessé

teszi. Véleménye szerint a kiskanizsai iskolákat külön igazgatóság alá kellene helyezni.

Fais Lajos felszólalására dr. *Bartha* Gyula polg. iskolai igazgató nyomban reflektált és kifejtette, hogy ilyen számos és más-más városrészen elhelyezett osztálylával szemben az igazgatást az õ nézete szerint is decentralizálni kell olyképpen, hogy a különbözõ pontokon fekvõ iskolák mindegyikénél szervezni kell egy-egy vezértanítói állást. Ezek a vezértanítók után az irányítást a központi felügyelõ igazgatótól nyernék.

Az iskolaszék tagjai ezeket a felszólalásokat nagyfigyelemmel hallgatták s az általános hangulatból ítélve, azokat nagyon is megszívlelésre méltóknak tájták. Az iskolaszék elnöke: *Eperjessy* Sándor, föl is kérte *Fais* Lajos iskolaszéki gondnokot, hogy — miután ennek a kérdésnek tárgyalásába az iskolaszék most nem bocsátkozhatik — egy más alkalommal konkrét indítványt terjesszen be.

Az iskolai tanítás vezetésének és a szakfelügyeletnek ez a decentralizációja abban a szellemben és formában, aminõben azt dr. *Bartha* Gyula és *Fais* Lajos intenciói szerint kontemplálta, mindenesetre erõs len-

dõleletet biztosítana Nagy-Kanizsán az iskolai ügyeknek.

Kétségtelenül erõsen ambicionáló hatással lenne tanítótestületünk minden egyes tagjára az a tudat, hogy istenadta tehetségének, szerzett szakismeretének buzgó érvényesítésével, kötelességérzetével, egyénisége erkölcsi színvonalának emelésével emelkedést, méltánylást biztosíthat magának.

És ez a városra nézve oly csekély anyagi áldozattal járna, hogy ez az elmaradhatatlanul és csakhamar mutakozó szellemi és erkölcsi eredménnyel szemben számba sem igen vehetõ. Mindössze négy-öt vezértanítói állás szervezésérõl volna szó, ami legfõbb pár száz forintba kerülne. De ez az intézmény biztosra vehetõ nagy lendületet adna a tanítói haladásnak, a tanítói öntudat és jellem kialakulásának. Hogy úgy mondjuk: bizonyos kamarai közszellem fejlődnek ki és izmosodnak meg a tanítótestületben, ami minden irányban biztosítaná az erkölcsi fegyelmelzetséget és így a tanítótestület tekintélyét is. A tanítótestületnek ilyenként emelkedõ erkölcsi színvonala azután okvetlenül lesugárzanék az egész iskolai élet szellemérõl is.

Meggyõzõdésünk az, hogy az iskolaszék,

A „ZALA” tárcája.

Az angyal.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

A cseléd-k sutogva, zajtalanul lábujjhegyen jártak a kastély bolhíves folyosóján. Mintha csak valaki haldoklott volna ott.

Az urnõ séta-kocsizásból érkezett meg. Angyala lényes batár megállott az erkély alatti bejárónál, a kocsi, az inas szinte megdõbbsenve néztek körül. Mindenütt csend, emberhangtalan, halotti némaság.

Az inas gyorsan felnyitotta a batár ajtaját és kisegítette urnõjét.

Ez is megdõbbsen atól a nagy némaságtól.

A szobaleány akkor lépett ki a nagy-ajtón. Valami különös, ijesztõ sápadtság volt az arcán.

— Mi történt? kérdezte az urnõ.

— A nagyságos ur... hebegte a szobaleány, aztán ajkán akadt a szó.

— Talán csak rosszul van?

— Bocsánat, nagyságos asszonyom, de én nem tudom. Valami rettenetes dolog történt vele. Iszonyu haragra lobbant.

— Mitõl?

— Valami levelet kapott. Mikor elolvasta, az asztalt verte. Ne tessék nehezíteni, nagyságos asszonyom, megrémültünk mindnyájan. Szólni sem igen merünk.

— Hol van a nagyságos ur?

— Berohant a dolgozó szobájába. Nem merünk hozzá még közelíteni sem.

Az urnõ sápadtan, izgatottan siesett be a kastélyba és szinte futva ment férje dolgozó-szobájának ajtajához.

Az ajtó zárva volt.

Még jobban megrémült.

Dõgögni kezdte.

Tompa, rekedtes hang hallatszott belülrõl:

— Ki az?

— Én vagyok, édesem, ereszd be, kérlek!

Haragos léptek hallatszottak. Az ajtókulcs kétszer fordult és a kinyílt ajtószárny mellett dult arccal állott az õsz férfi, villoszó szemekkel.

— Valami fontos és sürgõs mondanivalód van? — kérdezte reszketõ, rideg hangon.

A nõ megrémülten nézett rá.

— Az istenért, mi történt veled, Aladár?

— Semmi, csak egy kis sürgõs dolgom van. Igen lekötelenél Adél, ha néhány pillanatra szives volna türellemmel lenni.

— De hát mi az a rettenetes munka, ami téged annyira feligazgatót?

— Végredeletet írok.
Most már a nõ megragadta férje karját és belépett a szobába, az ajtót gyorsan betéve maga után.

— Mit beszélsz? Végredeletet?

— Igen, végredeletet.

— Ilyen izgatottan? És ilyen sürgõsen? Kérlek, ne légy gyerekek! Öregségünkre csak nem akarsz valami komédiát csinálni?

— Komédiát? Majd meglátod, hogy milyen komédia lesz ez!

— Hogyan, kérlek, ez érthetetlen valami. Legáltalabb magyarázd meg elõttem ezt a borzasztó felkiállapotot.

— Borzasztó? Elhiszem. Hátha még tudnád, hogy kinek köszönhetem.

— Kinek?

— A drága, az egyetlen fiadnak. A te drágalátos, fölment feji mûvészednek.

— Béliának?

— Igen, igen. Akit te mindenáron festészeti tanulmányra küldtél. Aki három esztendő óta hazug hírekkel traktált bennünket; bolondabbnál bolondabb dolgokat írt mûvészeti tanulmányairól. Most már értem, hogy mért nem jött eddig haza.

— Mert tanulmányai leköltöttek.

Az õsz férfi ke-erüen kacagni kezdett.

— Mondhatom: gyönyörû tanulmányok lehetnek. Ugy látszik az urfiának kitünõ hajlamai voltak a modellek iránt.

A nõ tétovázó tekintettel nézett férjére.

— Béliának? A modellek iránt? Ismerheted fiunkat, hogy mindig mintaképe volt a szõlidságnak.

— Pompás mintakép! Szedd össze, kérlek, minden anyai erõdet, hogy meg ne õljön a hír, amit most neked mondok.

— Kérlek, az istenre, he rémít meg így! Mi történt vele?

— Olyan dolog történt, hogy most végrede-

Valódi Linoleum!

Az első trieszti linoleum gyár főraktára:

ALT és BÖHM N.-Kanizsa.

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

ha maiban ez a reform terv konkrét indítványalakjában kerül eléje, megértve a felszólalóknak igazi intencióját, egyhangulag hozzájárul az indítványhoz, mert fel fogja abban ismerni a tanítói közszellem és az iskolai ügy föllandulásának biztosítékát. A tanítótestület pedig meg fogja majd érteni belőle, hogy minő erkölcsi tényezők szükségese a testület reputációjának emeléséhez és megőrzéséhez.

Mi, a közvélemény nevében csak őszinte örömmel és elismeréssel üdvözölhetjük az iskolaszékben érlelődő reformtervet s annak idején részletesebben fogunk vele foglalkozni.

Politikai szemle.

Belföld.

Országgyűlés.

Okt. 19-én.

Az október 18-iki ülés csak nagyon rövid volt. Szilágyi Dezsd elnök új képviselőt jelentett be. Dr. Vas B. Át, kit a székelyi kerületben Péchy Tamás helyett választottak meg Azután Ugocsa-megye feliratát mutatják be a közelező állami tisztségviselői tárgyában. Pulszky Ágoston pedig három bizottsági jelentést terjesztett elő és pedig az osztrák és a horvát provizorium-javaslatot és az indemnityt. A kiegyezési provizorium törvényjavaslatára vonatkozó jelentés így szól:

„A pénzügyi bizottság a törvényjavaslatot tárgyalás alá vette és mind általánosságban, mind részleteiben válogatottan elfogadta, mintham meggyőződött arról, hogy teljesen ideiglenes természetű mindazon alkotmányos biztosítékról gondoskodik, a melyek a részben törvénynek követelményeinek megfelelően: A törvényjavaslat utolsó sorában előforduló, végleges törvényes szabályozás kifejezésére nézve fölmerült aggályokkal szemben a bizottság a kifejezést amaz értelmezéssel fogadta el, hogy ez a törvényeinkben előírt és gyakorlatban tartott időszakos törvényes szabályozást jelenti.

„Ezt a javaslatot mindjárt ki is tűzték a csüörtői ülésen való tárgyalásra. A Horvátországgal való pénzügyi egyezség meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslatot a pénzügyi bizottság a következőket jelentést terjesztette a képviselőház elé:

„Mint hogy az 1889. évi XL. törvényeink ez évi december 31-én hatályát veszti és Horvát-Szlávon Dalmáciai tartományokkal való pénzügyi egyezségünk lejár; minthogy az ő feltelege többi királyi- és országai és a magyar kir. országai közötti közpénzügyi egyezményt is most csak ideiglenesen lehet meghosszabbítani, és Horvát-Szlávon Dalmáciai tartományokkal való pénzügyi egyezségünk ugyancsak aznapokra fektetendő, melyekben megállapították a monarchia másik államával való pénzügyi egyezségünk: az 1889. XL. törvényeink hatályának meghosszabbításáról is gondoskodni kell. E törvényjavaslat ezt egy evre kívánja kiterjeszteni. Minthogy hasonló időre van tervezve a monarchia másik államával való kiegyezés meghosszabbítása is és a törvényes föltelegnek a törvényjavaslat meglelei; tisztelettel ajánljuk azt általánosságban és részleteiben elfogadásra.”

„Az indemnity javaslatról szóló jelentés pedig, melyet Pulszky Ágoston a tavollevő Hűgedűs Sándor helyett terjesztett be, a következő: „Mint hogy az 1898. évi alicsi költségvetés még sem a tisztelet képviselőháznak előterjesztve, sem — annál kevésbé — megállapítva nincs, az év hátralévő részében — tekintettel egyéb eseményekre is — pedig alig lehetséges annak törvényes, végleges megállapítása: az államháztartásnak a jövő év elején való alkotmányos és zavartalan vitelére szükségesek az eme törvényjavaslatban foglalt intézkedések. És minthogy ezek lenyegekben és természetben az alkotmányos követelményeknek és az eddigi törvényes formáknak megfelelőek: tisztelettel ajánljuk a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadásra.”

Néhány bizottsági pótlag valasztásával az ülés véget ért.

Külföld.

Kréta helyzete.

Okt. 16-án

Az európai hatalmak most a fölött tanácskoznak, hogy mivel és miképen töltsék be a kréti kormányzó állást. A kormányzó személyére nézve az ön-an még sem állapodtak meg. Ahhoz a megállapodáshoz a hatalmak felélenből ragaszkodnak, hogy török astitvalót nem neveznek ki kormányzóul. A török csapatok elvonását csak akkor fogják követelni, mikor Kréta szigetén politikai és agrárius tekintetben a nyugalom teljesen állott. — Az egyik becsi lapnak azt ürgönylik Kaneától, hogy a sziget belsejében a helyzet néhány nap óta aggasztóra fordult. Az egyes keresztényi törzsek közt vizsalykodás támadt, amely az utóbbi napokban több ö-szeütközést idézett elő. Tökvettel arra a tamaradára, melyet október elején egy osztrák-magyar őrszárat ellen elkövettek, a közömbös nemzetközi zóna kiterjesztését tervezik avégből, hogy a fel-

kelőket minél távolabb tartják a várostól. Egy felkelőt letartóztattak. Társai segítségére mentek és övölőzni kezdtek, azonban az osztrák-magyar katonákban nem tet hárt, a görögök igen rossz lövők. A minap nemzetközi bizottság áll össze, amely a felkelők által májusban elpusztított Melakka erősség dolgában tanácskozik. Retimóában, Kandiában és Saitiában még válságosabb a helyzet. Csak egy eshetőség forog fenn. Vagy ki kell telepíteni a mohamedanokat, vagy le kell fogyezni a felkelőket, emhez azonban igen sok katonaság kellene. A dolgon talán egy olyan energikus kormányzó lendíthető, amilyen sokak vélekedése szerint Witte belga őrnagy volna. A jóvő tavasz előtt gondolni sem lehet az okkupáció megszüntetésére.

Barcza László beszéde.

Csányi László szülőházának emléktáblával való megjelölése alkalmával Barcza László, m. bizottsági tag nagyszabású beszéde ez volt:

Méltóságos főispán ur!
Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Ma Csányi László vértanu halálának évfordulóján a főispán ur ő méltóságának elnöksége alatt kiküldött megyei bizottság és a tisztelt ünneplő közönség azért jelent meg, hogy a vármegye határozatának hálás kegyelettel eleget tegyen. S miután a megtartott isteni tisztelet buzgó imát rebegtünk a hazáért kiszenvetett nagy hazafi lelki üdvéért, az emléktáblát ünneplően átadjuk rendelkezésének.

Ezennel teljesítjük tehát megbízatásunkat, s átadjuk az itt elhelyezett emléktáblát rendelkezésének, hogy hirdesse mindenkor Zalavármegye azon hálás hálás kegyeletét, amelylyel a hazaszereget vértanuja iránt viseltetik, s hogy legyen dísz e háznak!

És amidőn e ház tulajdonos urának, gróf Baththyány Pál öméltóságának köszönetet mondunk azért, hogy ezen emléktábla felállítását szivesen fogadta, azzal a hazafias kéréssel adjuk át neki, hogy ő is ostoztván a mi kegyeletűben hazafiai tisztelettel őrizze, gondozza s tartsa azt meg épségben.

Méltóságos Főispán ur!
Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Ezen házban, melyet most emléktáblával jelölünk meg született 1790-ben Csányi László, Születésének hónapját és napját — a csányi anyakönyvek tüvézésben elpusztulván, — a legszorgosabb kutatás mellett sem sikerült kipuhatolni.

letet írok és kitagadom a köteles részen kívül mindenből. Nem tudom! Talán meg egyebet is leszek. Eladom mindemet; elpazarlom, szélesítom még életemben összes pénzemet; de az a vértandott nem vonul be soha az én ősi kastélyomba.

— Miért? Mit tett? Talán adósságokat csinált?

— Adósságokat? Csinált volna tizezer, husz ezer, száz ezer forint adósságot, talán egy rossz szó nélkül kifiztettem volna. De ezt a szegényt nem bírom el. Ez eltem engem.

Az utolsó szavaknál ajkába harapott és szemei megteltek könnyekkel.

A nő reszkette közeledett férjéhez.

— Valami rettenetesen sejtik. Mond, kérlek, mit tett az a szerencsétlen Béla?

— Mit? Megházasodott.

— A mi tudunk nekül?

— Igen, a mi tudunk és beleegyezésünk nélkül; mert bizonyosan tudta, hogy olyan házasságra mi nem adunk áldást.

— Kit vett el? Valami szegény, polgári származású nőt?

— Talán még annál is rosszabbat. Valamelyik modelljét.

— Az lehetetlen. Ez csak ügyetlen tréfa lehet az ő részéről.

— Sőt többet mondok. Egy zsidóleányt. És hogy teljes legyen a mi örömmünk, azt írja, hogy október 20-án, tehát éppen ma, hazaérkezik. Gyönyörű viszontlátás lesz. Azzal vigasztal, hogy egy angyalt is hoz kösénk. Mondhatom: pompás

menyországot csinál nekünk öregségünkre az ilyen angyalaim.

A nő szemei könnyekkel teltek meg, aztán megadással mondta:

— De istenen, azért csak nem taszithatjuk el magunktól?

A férfi arca a keserű, gunyos mosolytól szinte eltorzult.

— Ah nem! Mire megerkezik, éppen készen leszek végrendelettemmel. Ez lesz a fogadj isten: az ő ajoin isteneré. Kérlek, hagyj magamra, hogy elkészülhessek.

Az anya szomorú, fájdalmas arccal, roskadozva távozott ferje mellől.

Az ő szive tiltakozott az ellen, amit ferje tenni akart; de nem merde kérlelni sem, mert látta, hogy most minden kérélet ő szó, minden közbenjárás csak olajat öntene a tűzre.

Visszavonult lakosztályába.

Fiára gondolt, akit már három éve nem látott s a kit most hosszú távollét után ismét szívére szoríthat. Ezért az anyai boldogságot ő mindent, de mindent meg tudott bocsajtaui.

Hatha csakugyan angyal lesz az a nő, akit közzük hoz. Hiszen ha zsidó nő is, tele lehet a szive jóssággal és szerelmevel boldogíthatja az ő egyetlen fiát. A szerető szív mindenüvé levarázsolja a jószágos istent; menyországot terem, áldások forrását lakasztja a sivatag közepén is. A szerető szelleme az Ur lelkeivel járó angyal.

Letérdelt imásmólyára és buzgón imádkozott Istenhez, hogy küldje el hát valóban az ő egyetlen fiával a menyországot teremtő sze-

retet békítő angyalát, aki csodás módon engesztelje meg a bűszke apa haragos lelkét.

Alig végezte be hosszú, buzgó imádságát, lassan csendben lönyilt az ajtó, belepelt egy gyönyörűséges kis szőke angyal, aranyos hajfürtökkel, hófehér ruhában, az ártatlanság mennyei mosolyával arcán.

Megállt. Kedves, csókolni való bizalmassággal nézett körül ragyogó, azurkék szemével és icipici, aranyos ajkán megcsendült a pötyögő szó:

— Medjöttem tedvesz nagy mama!

Az urnó rátekinetett a kis csöppögre. Ott állott előtte az ő Belác-kája, a ki életének legszébb korát ártatlan pötyögésével annyiszor meg-megaranyozta.

Efelétele, hogy már ősz fürtök borítják fejét. Mintha csak az egykori fiatalság aranykorára ébredett volna től hosszú, hosszú álom után. Mintha az ő kicsi Belác-kája most jött volna be a pillangó kergetésből megcsókolni macmácskáját.

Lázás örömmel rohant a kis csöpp jószág-hoz, ölebe kapta, majd agyonölelte csókolta.

— Megjöttél te drága, aranyos jószág, te, megjöttél? Te leszel a mi kis angyalunk?

A másik pillanatban már a kis csöppös apja, a nagy téla, meg az a felénk tekintető szépséges modell asszony is belépett a menyországra varázsoló körbe.

— Hat nagypapa hol van? — tsgolta a kis teremtes.

— Mindjárt bemutatlak annak is; gyere csak! Magához ölelte Belác-kát, hogy fusson vele nagypapához.

Itt állt bölcsője, melynél a szabadság nemője őt „a szabadság, egyenlőség és testvériség” bajnokává, majd a hazaszeretet hősiévé és vértanújává avatta.

Élete, mely hazánk legkülömböesebb korszakába esett, valódi mintaképe az igaz hazafi életének. Ha valakiről, — úgy róla elmondhatjuk, hogy nem magának, hanem hazájának élt és ezért halt meg.

Tanulmányainak befejeztével, úgy mint azon időben az előkelő nemesség szokása volt, katonára lett. A badügyi levéltár adatai szerint 1813 augusztus hó 16-án lépett be az 5 számú Radetzky huszár ezredbe mint hadnagy. 1814–1815-ben résztvett a nápolyi hadjáratban. 1818 júliusban löhdadnyi ranggal quietált, de katonai magatartását és szellemét egész életén át megtartotta.

28 éves korában megváltva a katonaságtól, Csáhyon telepedett meg, itt guzdálkodott és Zalamegye tablabirájává lett. Ezen időtől a megyei közéletben előkelő szerepet vitt, az akkori megyei gyűléseken egész 1845-ig, majdnem mindig jelen volt. A megyei közéletben vele egy időben szerepeltek: Deák Antal, Hertelendy György, Botka József, Kerkápolj István, Csillag Lajos, kik a megyének nagyremélő alispánjai is voltak; Deák Ferenc, zalabéri Horváth János, Kisaludy Sándor kosorusi költőnk és még sok jeles tehetségű fia vármegyénknek.

Azon időben a vármegyék voltak a politikai élet központjai és az ország folytonosan védelmére szoruló jogainak és alkotmányának legérősebb oszlopai, ezek választották és utasítással ellátva küldték a követeket az ország-hazba.

A francia forradalom és a napoleoni nagy háborúk lezajlása után a bécsi kormánynak törekvése talán erősebb volt, mint valaha, hogy Magyarországot osztrák tartományra tegye és ősi szabadságaitól megfosztja. E törekvés legfőképpen a megyék ellenállásán tört meg. Zalavármegyében Csányi László mindig a haladási- és reform-párt első vezérének közte tartotta. Az alkotmány, függetlenség, szólásszabadság minden kérdésénél — őt jellemzően kardjára támaszkodva — szenvedélyes és lelkes szónoklalt tartott. Zalamegyének 1837. szeptember 25-én tartott közgyűlésén mondott hazafias beszéde majdnem „nota per” hozott a fejére. Ugyanis Zalamegye már előző közgyűlésén elhatározta, hogy a többi vármegyével egyezően küldöttséget küld Pozsonyba, mely a megyei küldöttségek közös megállapodása után egyenesen Bécs-be menjen a királyhoz panaszai és kérésük előadására véget.

Rohantában éppen az ajtónál találkoztak. Nagypapa morc képpel hozta a végrendeletet, hogy olvassa nagymamának. Kizárta a vértagadott fiút mindenből. Most már csak az volt hátra, hogy a szívétől is teljesen kizárja.

Amint a mosolygós kis teremést megpillantotta, gyökeret vert mindkét lába. Tágra nyílt szemekkel bámult rá.

Ez Bélácska. Szakasztott az a csöppség aki valamikor úgy meg megtéptáza az ő szakálát a gömbölyű, kövér kis kacsoival. Ez az, ez az! Hiszen mintha csak tegnap lett volna.

A kis jószág ramuta ott a kis molyhos ujjával az őz emberre, aztán ránézett nagymamára okos szemével.

— Ez a nagypapa?

Nagypapa mindent elfeledett; kikapta neje kezéből a kis ártatlan angyalt, aztán könyekbe fúló, szaggatott szavakkal mondta:

— Ez, ez, édes csöppségem te. Mintha csak apadt látnám.

Csakolta, becőzte, mint huszonöt évvel azelőtt az ő kis Bélácskáját.

Oda rohaata e közben hozzá a kitagadottak is.

A kis vidám, ártatlan teremés úgy ölelte hol egyiket, hol másikat, mintha csakugyan a mennyország áldását akarta volna hinteni fejükre.

Mikor azután vége volt az édes ölekezésnek, nagypapa fogta a kezébe tartott végrendeletet és úgy tépte darabokra, mintha csak az emberi szívetek elválászió, apró és nagy ördögöket akarta volna mind izekre szaggatni szeretének szent hevében.

Panaszuk és sérelmök sok volt, mert az 1832–36-iki országgyűlés berekesztése után, megújult erővel következtek a kísérletek a szabadelvű nemzeti irányú elfojtására.

A menet nagytehetségű vezéreit politikai perreikkel igyekeztek elnémítani.

Wesselényi ellen nota-pert indítottak, a mellette faklyás zenével tündető újusz szónokát, Lovassy Lászlót, majd 1847. május 4-én Kossuth Lajost elfojták, mely kényuraimi eljárás ellen megyénk közgyűlésein heves szónoklatok mondatlak.

Zalamegye 1847. szeptember 25-én tartott közgyűlésén a megyei küldöttségek összejövetelét elilltó kir. intéző levél felolvastatván, eltele a szónokok egész sora szólalt fel: Deák Ferenc, zalabéri Horváth János, Hertelendy Karoly, Jnkey Imre, Dóry Imre és Csányi László. Csányi László különösen szenvedélyes beszédben vitatta a rendelet törvénytelenségét és indítványozta, hogy a küldöttségek e rendelet dacára is összejöjjenek.

Titkos feljelentésekre, mely szerint Csányi beszédben az uralkodó személyét és a kormányt sértette vo na,*) a Nádor és Babos József za amegyei tablabiró, kir. ügyész rendeletére Csányi László ellen vallató parancsra vizsgálót és uyonozást indítottak. Az erről 1838. január 31-én felvett s megyei levéltárunkban őrzött kihallgatási jegyzőkönyv szerint tanuként kihallgatták: zalabéri Horváth Jánost, cs. és kir. kamarást. Bogay Lajost, Farkas Károlyt, Bezeredy Miklós apát, keszthelyi plébánost, Fliszar György kollászezi apátot, Hertelendy Károlyt, báró Puthéany Józsefet és Forintos Györgyöt. Ezen tanuk tagadták, hogy Csányi László a terhére rótt kifejezéseket használta volna, sőt Horváth János azt bizonyította, „hogy Csányi László ur, nemcsak ezen alkalommal, hanem számtalan máskor is, valahányszor, akár nyilvánosan beszédet tartott, akár pedig tanuval négysemzőköt barátságosan beszélt s felséges fejedelmünkre, királyunkra jött, ő felséget nem csak a legkisebb szóval, vagy mozdulattal nem bántotta soha is meg, hanem sőt inkább iránta a legelőnyebb hódolást s legalázatosabb engedelmességet nyilvánította”. — Fliszar György vallomása szerint azt mondta, „hogy ő maga kész magá a közjóért felelőző”. — Hertelendy Károly pedig bizonyította, hogy „beszédének soha olyan értelme nem volt, mely felséges urunk szent személyét sértette vagy hűséglet-négsi érzést tüntetett volna ki. Sőt tiszta lélekkel vallja, hogy Csányi László ő felségre legkegyelmesebb urunk, királyunk szentséges személyé iránt minden alkalommal hódolól mély tisztelettel fejezte ki magát”. De egyutal időzte Csányi László „szon nyilatkozatát is, „hogy előtte fenáll ugyan azon általános elv, mely egyes hazafitól is megkívánja a hazáért önfeláldozásával is a szükség esetében kiállni, de ő senki sorsa kérékébe vágni nem akar, és a többségnek enged.”

Erdekesek és fontosak ezen vallomások azért is, mert előkelő és hitel-s tanuk bizonyításával ismertetik meg velünk Csányi László soha nem változó elveit: hódolatlant királyra iránt, tántorítatlan ragaszkodását hazája jogaihoz, és készségét hazájáért szükség esetén életét feláldozni.

Zalavármegye sietett ezen vizsgálódás ellen 1838. január 15-iki közgyűlésebol a felséghez, a többi törvényhatósághoz is pártoláért megküldött — feliratolt intézmi, melyben az eljárás megszűntetését kérve kitéjti: „hogy a szólás törvényes szabadsága minden alkotmányos nemzetnek szent és elidegeníthetetlen tulajdona” és „a megye közgyűlésén elmondottakért csakis tisztán a gyűlésen vonattassék folytatás alá a „szónok”. Csányi ellen semmi terhölő bizonyíték nem lévén, az eljárás megszűnt.

A nálánál tizenhárom évvel fiatalabb Deák Ferencnek mindig hiva, hű barátja és követője volt. E viszonyt csak az adós-elve miatt lezajlott 1843. évi események zavarták meg. Midőn Deák az adózás elvének nagy küzdelem és Horváth János és Csányi László nagy erőfeszítése és áldozatai után történt elfogadása

dacára is vonakodott az országgyűlésre Zalamegye követek-nt elmenni, a közgyűlésen erre minden arólétetni akartak, ekkor Csányi hevesen kitakadt.

Ezt így panasolja Deák Ferenc, Kehidáról 1843. szeptember 3-án Klauzalhoz írt levelében: „mindenek-ly oly indulatok kifakadásokkal terék személyem ellen, hogy szívem vérzett, látam mikeppen bannak velem azok, kik magukat legjobb barátimnak nevezék”. „Csányi nyilván és szemembe kinyitkoz-tatta, hogy tisztelete irántam megcsökent.”

Az indulatok ember tulmen hevében, indultá éppen Deák Ferenc iránt való nagy tiszteletének kifolyása volt. Minden áron az országgyűlés tájra őst akarta látni Deák Ferencet és szégyennek tartotta, hogy Zalavármegye legyen okozója annak, hogy a haza bölcsé az országgyűlésről elmaradt. De még neheztelése közben is ugyanazon leveleiben írja Deák Ferenc: „Csányi mindenét Elek uoaka öcsésnek átadva, Bacsba vagy más városba készült lakni menni, a javak átadása már meg is történt s ő elutazást csak ezen igazságoknak befejezéséig s a többségben lévő tisztaválasztások idejeig halasztotta; Horváth pedig már minden jószágát arulja, s így senki sem marad Zalában, kinek ke-ive és ereje legyen az ellent ellen küzdeni.”

Tehát Deák még akkor is erős támaszát látta Csányi Lászlóban, a kivel való barátságát és hazafias együttműködését ezen kis vihar csak mulóan zavarta meg. Zalavármegye történetének bizonyára magasztos emlékk korszaka az, melyben a megye gyűlésén a haza szabadságának és jogainak védelmezői és a közszellem vezetői Deák Ferenc és Csányi László valának.

Azonban Csányi életének nagy korszaka még csak ezután következett.

Az 1848–49. évi eseményekben és szabadságharcban kifejtett tevékenységét és közreműködését nem lehet az emlékbeszéd keretében részletesen elsorolni. Szabadságharcunk történetének minden eseményével szorosan egybe van forrva az ő neve.

Az 1848-iki válságos márciusi mozgalmak Csányi Lászlót a fővárosban találják. Összekötöttesben áll a nemzeti mozgalom minden vezetőjével. Részt vesz a rend megóvásában és a tulcsapongások megállításában.

Midőn a márciusi vívmányok kir. szentesítése veszedelemben forgott, március 28-án Csányi László lakásán nagy értekezlet volt, melyen mintegy 30–40-en jelentek, köztük a két miniszter jelölt: Szemere és Klauzal, továbbá Percel Mór, Nyári, Pelófi, Vasváry stb. kik az ő társaságát képezték.

Később Csányi teljhatalmú fő kormánybiztos lett s mint ilyen őrizte a horvátok és vezérük Jellachich horvát bán veszélyes mozgalmait ellen az ország határát és Nagy-Kanizsán szervezte a nemzetőrséget. Sas szemé és nagy tapintata azonnal felismerte a magyarelles érzelmek titkos törekvéseit. Ő eszközölte a nem magyar érzésű tiszteknek kiküszöbölését a Dráva melletti hadserögből, melyet végig kísért a pákozdi sukorói ötközeti, onnan Pozsonyig s azután fő kormánybiztosa maradt a Görgey vezérsege alatt állott felső hadserögek. Windschgrätz herceg elől a taborral ő is Budapesre vonult, s midőn a kormány és az országgyűlés Debrecenbe menekült, ő rendezte a visszavonulás útját, lelkesítette, bátorította a főváros lakosságát, s maga utolsóának hagyta el Pestet, hol előbb a vasut vonalat az ellenség előtt elromboltatta.

Midőn Windschgrätz a magyar sereg tisztjeit igyekezett ijeszteni és magához csábitani, 1848. november hó 26-án Csányi Görgeyvel hatalmas nyilatkozatot bccsájított ki „a felundni magyar hadseröge nevében”. Fontos és szép bizonyítéka e proklamáció annak, hogy Csányi László a magyar szabadságharcot Magyarország királyi esküvel szentesített alkotmány védelmének nevezi, hivatkozik arra, hogy az egész magyar nemzeti királyt folytatás oly lojalitással tiszteli, minek szinte a régi és új históriában párja nincs; és jelszavunk: „alkotmányos jog és szabadság.”

Utóbb a kormány Erdélybe küldte az oláh lázadás megfékezésére és úgy itt, valamint mindeuütt, hol alkalom nyílik fő kormánybiztosi súlyos kötelességét teljesíteni, fáradhatlan szor-

*) A leírásról rendelésben foglalt kérdések szerint Csányi László becsüdben azt mondotta volna: Legérősebb Tyrannus alatt sem törtétek olyanok, mint a melyek ezen assidnek és felvilágosodottak kigyanolt 19-ik században történek és a kormány tetteit novata cégesen cinkoságnak.

galmat, vasszigort, emberfeletti tevékenységet fejt ki.

Hol a polgári hatóság erélyes intézkedéseire, a hadsereg támogatására és ellenőrzésére volt szükség, oda a kormány mindig Csányi országos biztost küldte és az ő érdemeit és fáradozásait maga Kossuth Lajos is megbecsülhetetleneknek és minden fogalmát túlhaladóknak nyilvánította.

A függetlenség végzetes kimondása után Kossuth Lajos kormányzó a nemzetgyűlés által ráruházott hatalmával fogva a Ssemere miniszeriumba Csányi Lászlót közlekedési miniszterre nevezte ki. Csányi László sem a függetlenség kimondása idején, sem miniszteri kinevezetésekor nem volt Debreczenben. Az 1848. országgyűlésen Zalamegye országgyűlési képviselői: Boja Gergely, Deák Ferenc, Tolnay Károly, Glavinia Lajos, Horváth Péter, Ghika Jenő, báró Puthéay József, Simon Pál és Csertán Sándor voltak.

Csak 1849. június 15-én váltotta fel Tolnay Károlyt Csányi László, akkor már közlekedési miniszter.

Mint miniszter is nagy szorgalommal teljesítette kötelességeit. Epítetteti kezdte a Szolnok-debreceni vasutat s midőn a kormány 1849. júniusban Pestre visszatérhetett, a középponti vasutat vette kezébe alá.

Sajnos: júliusban Pest ismét az ellenség kezébe került. Csányi megint mint legutolsó hagyta el a fővárost és pihenést nem ismerő fáradtsággal szállítottott el a menekülő kormány után mindent, a mit lehetett. Csányi, aki etyai barátságával viseltetett Görgey iránt, erősen pártfogolta ennek fővezéréget, mert mint régi és szigorú katoná, legjobban tudta méltányolni Görgey katonai erényeit és jól tudta, hogy a szabadságharc sorsa csak a hadsereg kellő vezetésével és sikeres működésével függ. Ama sok vizsaly között, mely a hadsereg s főleg Görgey és Kossuth s a kormány között lefolylt, mindig Csányi volt a közbenjáró és békítő, mert ő benne egyesült a katoná és polgár erény melylyel higgadtan tudott itélni a viszonyok fölött. Így érhető, hogy midőn már minden veszve volt, ő sürgette leginkább a kormány lemondása után a főhatalomnak Görgey fővezérre való átruházását.

Ennek megtörténte után — bár ő mindenkit — különösen, az ifjabbakat, kik életökkel a hazának még szolgálhatnak, — biztatót a menekülésre, maga nem menekült. Horváth Mihály jeles történetírónk így írja ezt le: „..... maradt a sergnél a szent emlékü Csányi László! — Ő nem álltá magát a jövődö iránt. Ő Aradon egy nehéz könyvel szemében és szavakkal bucsuzott el Vukovics és Horváth ifjabb miniszterársaitól, miután ezek nála a főhatalomnak Görgeyre ruházó okmányát aláírták: „Barátaim, most már siesettek menekülni, talán már egy óra múlva nem fogjátok azt tehetni.“ „Hát te merre fordulsz?“ kérdezzék emezek „En — mondá — már öreg s beteges vagyok, pár hónappal előbb vagy utóbb mindegy, de hazám földén akarok meghalni. Ti fiatalok vagytok, még szolgálhattok hazátoknak és ezért kötelességeitek is menekülni.“

Azután csatlakozott Görgey táborához, végig szenvedé a világiosi fegyverietéssel keserveit és Sarkodna táborban levő többi polgári egyénnel együtt az oroszok fogták el. Innen Nagy-Várada vitték s átadták az osztrákoknak, kiknél a császári főbizos vette át, elvett tőle minden nála talált értéket s Pestre, a nekünk magyaroknak oly gyászos emlékü „Neugebäude“ be (Újépületbe) szállítottta.

Itt volt fogásában haláláig. Az ítélő bíróság 1849. október 9-én hirdette ki ítéletét, mely szerint kötéltálla halálra ítéltetett. A hadbíróság előtt semmit sem tagadott, sőt arra hivatkozott, hogy ő hazája iránt való kötelességet teljesítette.

Törhetetlenül következetes és hű maradt elveiben mindvégig.

Október 10-én tehát, ma 48 éve — báró Jeszenák Jánossal együtt a Neugebäude melletti pusztatérre szenvedte a — vértanu halált.

Ama szép levelében, melyet Pesten 1849. október hó 9-én, tehát halálos ítéletének kihirdetése és életének utolsó napján Schmidegg Kálmán gróhoz írt, legteljesebb bizonyítéka Csányi László nagy, tisztá és igaz jellemének. A heves indulatu ember nyugodt megadással

fogadja a halálos ítéletet, kegyesebbnek mondja mint a hosszú börtöni szenvedést. Erőt ad neki ehhez nemcsak a jól teljesített és elvégzett kötelesség betöltésének érzése, hanem főleg istenéhez való rendíthetlen hite, mit így fejez ki: „En nyugodt lélekkel lépek mindnyájunk bírója az örök Isten eléjé, mert érzem és tudom, hogy orsom ott a siron túl csak jobb lehet, hol hitem szerint kedveseimmel találkozandók.“

S midőn e levelben elszámolt barátjának az ő kezén volt értékeiről, így bizonyítja igaz voltát: „Soha hazudni nem szoktam, a halállal szemközt, hol még az igazságnak ellensége is reszkette a hazugságtól, hazudni nem fogok, e részről reményem ismernek mindenek, még ellenségeim is.“

O ki nőten maradt és egész életén át csak a hazáért fáradozt és küzdött, tanácsolja barátjának, hogy „a politikába ne avatkozzek soha, mert az elrabolja“ az élet nyugalmát“ és hogy nősüljön meg, mert — ugymond — „ha van földi boldog lét, egy azt csak a házi nyugalmas családi élet nyújthatja.“

Levelének befejező része így szól: „Ítéletben a dinasztia lerombolásának igyekezetéről vádoltatok, Isten tudja, hogy a 15-iki apríli határozatban részt nem vettem. En republikánus soha sem voltam, bizonyítja a sereghöz adott proklamációm. De ha arról vádoltattam, mit tehettem ellene. Az bolond, ki Magyarországon republikáról álmodik.

Légy nyugodt, szeretet barátom. Utolsó kéresem is az, hogy élj nyugalmas családi életet, prozul negotiis, szerezd a hazát és királyt. Udvözlöd rokonaimat s mindazokat kik felőlem kedvesen emlékeznek.“

Hitvallása ez a nagy férfunak aki egész életén át, az átszenvedett nagy zivatark után is hű maradt ősi bármás jelszavához: „Isten, hazá, király!“

Mikor a haza szabadsága ismét volt veszedelemben, akkor minden habozás nélkül állott a küzdők sorába, meghajto a nemzetet képviselő országgyűlés határozatai előtt s minden ellentmondás és vizsalykodás kerülésével felelt meg ama kötelességeknak, melyeket ráruháztak. Neki osztályrésztől kevés öröm, de annál több bánat, szenvedés és harc jutott; a dicsőségből pedig soha sem kért magának részt.

A közéletben népszerű volt, mindenkinek birta rokonszenvét, szeretét, a politikai közéletben még ellenfelei is nagyrabecsülték, akik pedig szorosabb összeköttetésben álltak vele, szinte rajongó tisztelettel emlékeznek meg róla.

Kenessey Kálmán nyugd. min. tanácsos, ismert közgazdasági írónk, aki félételt töltött mellette, mint kormánybiztosi irodájánál titkár, így nyilatkozik: „Csányit a szabadságharc legnagyobb emberének tartom, atkalmam lévén, bámulatosan nemes jellemét, páratlan önzés nélküli hazafiusávat, a hiszagtól is teljes mentességét, vasszorgalmát, takarékoságát az ország pénzével s. a. t. közelebről kiismerni; hirtelen haragu fellobbanó természeté volt, de néhány perc után már a páratlanul szívélyes, udvarias ember lett. Senki nálánál jobban nem szerette hazáját, senki nálánál később nem is volt érette meg is halni. Aldott legyen emlékezete.“

Legyen áldott a kegyelet is, mely Zalamegye törvényhatósági bizottságát és az itt megjelent mélyen tisztelt közönséget vezérelte, akkor, mikor Csányi László emlékének e szép ünnepet szentelte.

A szerény emléktábla, melynek márvány kövébe aranybetűkkel bevésztük Csányi László nevéit, emléke az ő hazaszeretetének, s legyen utmutatója a jövődöben a mi hazaszeretetünknek! Következetessége oly szilárd volt, minő e kö és rajta ragyogó neve a hazafi ideált jelent. Vessük be lelkünkbe is mélyen az ő nevét és példáját, melyet fölvetve, a második évezredben az Eg áldásával nagygyá és erőssé lesz nemzetünk és örökké fog élni szeretett hazánk!

Dr. Russicska Kálmán társzja.

A Csányi ünnepély alkalmával rendezett banketten dr. Russicska Kálmán, kir tanácsos, megyénk nagytehetségű tanfelügyelője a következő, igazán gyönyörű teiköszöntőt mondta.

Méltóságos Főispán Ur!

Mélyen tisztelt Uraim!

Engedjek meg, hogy Zalavármegye kegyeletének harmadik ünnepén, egy mint a két előbbin, beleolvasszam szivem megindultságát a nemes érzések közös hevületébe.

Nem ok nélkül nevezem megindultságnak, a mit e percben érzek.

Oly korban, mint az enyém, melyben az álmokat nem szabad már a valóval összetéveszteni, kétazeresen becses minden emlék, mely a való képére ráárasztja a költészet ragyogását is.

Ily drága emléket kelt szivemben e három ünnep trilogijának utolsó fejezete.

Elvonulnak előttem szülőföldem nagyjai: Andrassy, Kossuth, Sennyey.....

Elvonulnak nagy politikai viadalk izgalma és zaja nélkül. Mint dicsőültjei a haza boldogságára törv, nem egyképen felfogott, de egyképen érzett idealizmusnak.

Ma, férfikorom delén, valósulva látom az ifjú álmaid.

Látom, hogy Zalavármegye a kultúra apostolának, a haza bölcsének s a szabadság vértanújának elvek és pártok disharmonijája nélkül, mint ugyancsak eszmében győztes halhatatlannaknak, áldozik kegyeletével.

Látom és érzem mindnyájukkal, mélyen tisztelt Ursim, hogy a honalkotás évezredes küzdelmeire az eszmények századai következnek.

Ezek az eszmények lesznek őrei a mi ifjúságunknak, bályányai férfikorunknak s utolsó csillogásai, az ő és a mi életünk alkonyának.

Meg fognak ők jelenni akkor, amikor szükségös, hogy mint az Ur angyala Betzaba pusztán Agárnak, erőt, bátorságot, lelkesedést öntsenek agyunkba, szivünkbe és karjainkba....

S valamit a legnemesebb ércek vegyülekéből kioldavott a világhírű körinthusi ércek fénye, melege és ereje: a szerint fog a mi sok jún érzésünköl egyetértésünk böl s törhetlen munkánköl felragyogni a boldog Magyarország dicsősége!

Mélyen tisztelt Uraim!

Legyen áldott Csányi László emlékezete! Ő egy eszmében hitt; törhetetlen hite elkísérte a halálig, halhatatlanná tette honszerelmé.

Emléke helyet követel magának Zalavármegye történetében. Zalavármegye minden fiának és minden magyarnak szivében!

Most pedig a három szép ünnep alkonyán forduljunk a Mindenhatóhoz, hogy árasztza a szeretet, béke s boldogság áldását Zalavármegyére!.....

Lepsényi páter predikál.

— Saját tudósítáunktól. —

Letenye, okt. 18.

Hirlapi előfizetésekre felhívásokat eddig minden lap s saját hasábjain hirdett, vagy legfeljebb ügynököt tartanak az egyes kiadók; hogy országgyűlési képviselők is előfizetők gyűjtésében utaznak, azt csak most vasárnap óta tudjuk. Mert a néppárt letenyei megyelének kimagasló pontja: Rakovszky István megleg ajánlása körül forgott, ki hangzatos szavakban hívta fel a lödörgő két háromszáz hallgató figyelmét Lepsényi páter „Néplap“ névre halgató piesskos és ocsmány lörmédvényekkel teit zugszágjára. E lap olvasása után feloldódik mindenki büdétöl, azért ennek nem szabad hiányozni egy katolikus házban sem. Ezzel kell lefeküdni, ezzel kell felkelni minden hívő léleknek, mert csak így üdvözöl. — Rakovszky előtt szép jóvő áll, ezek után a fővárosi lapok kiadói ezeket fognak neki ajánlani, hogy a „Néplap“ névre halgató boszorkányfözet helyett ajánlja inkább az ő lapjukat.

Volt végre Letenyének is egy mulatságos farasangi napja, minek mennénk mi itt a színházba, mikor a néppárt vezető férfai rendeznek a mi rászóunkre kellemes órákat. Szeretett (?) képviselőnk eljött közünk, voltak itt urak, akik nagyon örültek ennek már előre, mert Lepsényi páter „kötöny kaladerista“ hírében áll, de ugy látszik, nem kártyázni jött, mert a fekete táborak fodesta. A nagy nap hőst.

Lepsényi Miklós vasárnap tartotta beszámolóját nálunk, a hova Marovszky Endre és Rakovszky István orsz. képviselők szívesen elkísérték. A szomszéd plébániákról a plébános és káplán urak közül sokan eljöttek.

Néhány felpattintott lovas ember kiért három falusi briksát, ebből állt a díszes bevonulás.

Valóban magunk sem hittük volna, hogy a néppárt harcosait ily hideg, közönség fogadtatásában része-itik nálunk. A választások előtt lázas lelkesedéssel sorakozott a félrevezetett polgárság a néppárt sorompói közé és most bármennyire tüzeltek a népet a szomszédos plébániák sz. atyai, a gazdaságonyon kívül nem igen tudtak más személyiséget Letenyére csodítani. Ugyilászik kijózanodtak vidékünkön már a néppárti mámorból és megelégteltek a sok hazug ámitást.

A Kossuth-terem állították fel a tribün, mely körül két háromszáz lélek lézengett, többnyire öreg mamák. A helybeli dekan az esperes mise ruhájával és a báronyos püspölyvel jelent meg a hallgatóság között, de egyik sógora figyelmeztette, hogy vigye el azt a ruhát, mert a püspölyt, mert itt nem miséznek, meg hogy itt nem fog ő most pénzt köledalni, hisz itt 6k inni akarunk és 6k várnak pénzre.

Az első szónok Rakovszky István volt; utána Lepsényi pater lépett az emelvényre.

Pogányaság, saktierkés. Venus, Merkur, revizió, leigázott jog, erőszakos liberalizmus, zsidó, szabadkőművség, moslek, Zichy Nándor, lopás, Eszterházy Miklós, husos faszék, tömött zseb, teli gyomor, pofon, pénz, Bánffy-igéret, vicinális vasut, becselenség. — Ez Lepsényi pater beszámolójának rövid kivonata. Azonkívül anekdotázott Steinfenstein Salomon módjára és végül a liberalizmusnak nevezett madártólalt tépdeste ki egyenkint. És mindegyik tollhoz egy mosát flúzt. Szeretjük az istent és a hazát! (Egy hang a hallgatóságból: *Mag a szép menyecskéket!*) Ennek kellett volna a befejezésnek lenni és ezzel a váratlan közbeszólással elmaradt az a „*jelkes díjenzés*“.

Szegény Lepsényi pater ösztönt bevallotta, hogy a néppárt nem mehet semmire az országban, mindenütt ellenséggel állanak szemben, de dacára ennek, megmarad a remény, hogy a néppárt meg fog megújí.

Rakovszky István zárta be a gyűlést, de előbb hosszan ajánlta minden becsületet kereszénynek Lepsényi kitűnő (111?) lapját.

Ezután a szent atyák bankettre jöttek össze a nagyvendégébe, és az elkeseredett hónapok cigányzene mellett busultak a haza sorsa felett.

H I R E K.

— **Athelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Medgyesi Lajos kapovári gymnasium tanárt a zala-egerszegi gymnasiumhoz helyezte át, a egyuttal e tanintézet igazgatói teendőinek ellátásával megbízta.

— **Eljegyzés.** Erdélyi Mihály a győr-szentmártoni takarékpénztár részvényársaság titkára jegyet váltott Kaufmann Regina (Rebeka) kinaszsonyynal, Kaufman Samu helybeli borkereskedő kedves leányával.

— **Iskola-néki ülés.** A nagykanizsai közs. iskolaszék október 18-án délután tartott *esperjesy* Sándor, iskolaszéki elnök, vezetése mellett. A délután 4 órától 7 óra utánig tartott ülésen több fontos tárgyat intéztek el. Az elnök a napirend előtt jelentette, hogy Németh Ignác népiszkolai igazgató elhunyt a inditványozta, hogy halála fölött érzi sajnálatát az iskolaszék jegyzőkönyvébe iglassa s erről az elhunyt özvegyét is értesitse. Inditványát egyhangulag elfogadták. — Felolvasták a népiszkola tanítótestület bebeszertett jegyzőkönyvi kivonatát, melyben értesíti az iskolaszéket, hogy Németh Ignác helyett a tanítótestület képviselőjeül Szalay Sándor választották meg egyhangulag. — Iskolaszéki jegyzővé szótöbbséggel Hoffmann Mór tanárt választották meg. — A megbeszédett népiszkolai igazgatói állás betöltését illetőleg két módokat állított az iskolaszék előtt. Ha csak megbízás útján töltik be az igazgatói állást, akkor 3 jelöltet kell felterjeszteni a kir. tanfelügyelőhöz, kik közül a tanfelügyelő egyet kinevez, illetőleg megbíz az igazgatói teendőkkel. Ha azonban szervezett igazgatói állásról van szó, akkor rendez pályázat útján lehet csak betölteni azt. A pályázók közül az iskolaszék a törvényszabta formák

betartásával választhat igazgatót, de a tanfelügyelővel egyetértőleg. Az iskolaszék az igazgatói állást külön szervezett állásnak tekintvén, elhatározta, hogy arra a Néptanító Lapiában és a Zala megyében pályázatot hirdet. — Az elnök jelentette, hogy a közoktatásügyi miniszteriumhoz az eddignél nagyobb állásmegyér iránt benyújtott kérvény visszaérkezett azzal a válasszal, hogy fedezet hiányában a kérelem nem teljesíthető. Az iskolaszék elhatározta, hogy a kérvényt meg fogja újítani. — Felolvasták a közegészségügyi bizottságnak a központi leányiskolák új épülete ha-zánlatba vehetőségének idejére vonatkozó szakvéleményét. A legutóbb kiadott szakértői vélemény szerint az új épületben az előadások november 1-en minden veszőly nélkül megkezdhetők. Ennek alapján az iskolaszék kimondotta, hogy az előadásokat november 3-án az új épületben is meg kell kezdeni. Kis-Kanizsán a csoportosított 3. és 4. fuosztályban a tanulók létszáma oly nagy, hogy azt el kell különíteni. Az elkülönített osztályok egyikének vezetésével Bsnekovics Jánost bízták meg, a ki eddig leányosztályban tanított; az ő helyét pedig nő-tanítóval öltik be pályázat útján. — Németh Ignác volt igazgató özvegyének negyedévre eső igazgatói tiszteletdíját is kiutalt az iskolaszék. — Még a gazdasági ismétlőiskolákra, a kiskanizsai iskolákra és a népiszkolai igazgató-helyettes által benyújtott tanrendek felülvizsgálataira vonatkozólag hoztak határozatokat s végül Szalay Sándor új iskolaszéki tag az esküt tette le.

— **Néptanítók a földmívelésügyi miniszter közlötében.** A földmívelésügyi miniszter a szőlőujtás előmozdítása érdekében a néptanítók közreműködését is igénybe óhajtja venni s ezért az állami szakközégek vezetésé alatt a néptanítók részére a folyó évben tizenegy helyen négy hétre terjedő szőlő és borkészítési tanfolyamokat rendez. Ilyenek lesznek: Pozsony, Balassa-Gyarmat, Vác, Eger, Tarczal, Berezsgász, Bihar-Diószeg, Ménés, Nagy-Ényed, Sopron, Tapoleca, Pécs, Szegszárd és Veszprém városokban. Az idei tanfolyam első részét május hónapban jó sikerrel tartották, második része pedig most van folyamatban. A tanfolyamokon az idén résztvevő néptanítók száma 173. Ezek közül 161 tanító a földmivei elnökségtől, egyenkint 60 frt általányt kap az utazás és ellátás költségeinek fedezésére. A tanfolyam befejezése után a néptanítók vizsgát fognak tenni, amely Pécsen október 26-án délelőtt lesz. Ezeknek a tanfolyamoknak a hazai szőlőfelujtás előmozdítása és helyes irányba terelése körül nagy fontossága van.

— **Halálozás.** Zala vármegye földbirto-
kos ösztályának egyik kiváló és köztiszteletben állott tagja: vésői *Vesey* László vár-földi nagybirtokos, a Nagy-Kanizsán székelő »Zajamegyei Gazdasági Takarékpénztár« választmányának tagja, folyó hó 16-án éjjel 47 éves korában elhunyt. Folyó hó 18-án délután a megyei birtokosság nagy részvéte mellett a felső-rajki sarkertben helyezték nyugalomra. A gazdasági Takarékpénztár küldöttségileg képviseltette magát első halottja temetésén.

— **Felolvasások.** A Nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör a felső-templom újjépítési költségeire és saját alapja javára felolvasásokat rendez. A felolvasások folyó évi október 24-én november 7-én és 21-én, december 5-én és 19-én d. u. fel 4 órakor tartatnak a város háza nagyteremben. A felolvasásokat ének- és zenészműk előadása előzi meg és kíséri. A belépő-jegy ára egy-egy felo vasára személyenként 30 kr., mind az öt felolvasásra egyszerre váltva 1 frt 20 kr. Jegyek válthatók Belus Lajos ur gyógyszeráránba és a pénztárnál. Az Irodalom és Művészeti Kör tagjai jegyeik előmutatása mellett mind az öt felolvasásra 60 kr.-ért válthatnak jegyeiket a Kör pénztárosánál, Magics Ferenc urnál, az „Első Magyar“ hivatalos helyiségében. A felolvasások sorozata: 1. Október 24. Amerikai élet. Irtá: Kalcso Leo, k. r. főgymnasiumi tanár. Felolvasza Boross Antal, k. r. főgymnasiumi tanár. 2. November 7. Diszkreáció a művészetben. Irtá és felolvasza Uerbach Jenő, főgymnasiumi tanár. 3. November 21. A huszadik század küszöbén. Irtá és felolvasza dr. Neumann Éde, íróbbi. 4. December 5. A halhatatlanság. Irtá és felolvasza Sáfány Károly, k. r. főgymnasiumi tanár. 5. December 19-én. Régi magyar nóták. Irtá és fel-

olvasza dr. Perényi József, k. r. főgymnasiumi tanár. Részletes programok a felolvasások alkalmával osztatnak szét.

— **Szüreti mulatság.** A nagykanizsai Déli-Vasutársaság (többszáz ipáros ifjai rendkívül szépen sikerült szüreti mulatságot rendeztek vasárnap este a Polgári Egyet nagyteremben a felső-templom javára. A lelkes ifjuság minden lehető elkövetett, hogy a mulatság minél zebb és minél kedélyesebb legyen és az sikerült is nekik. Az első nyest 48 pár táncolta. Zsolnay kitűnő zenekara pedig fáradhatatlanul húzta egész reggelig. A mulatságon felüljötték: Wittenberg Ignác 10 frt, Berger János (fűtőházi) 3 frt, Lichtfus Gyula 2-40 frt Schuller N. 40 kr., Juck Pal 60 kr., Szilvai Pal 60 kr., Kutich Alajos 1 frt., Kohn Lipót 2-40 frt. Akos 40 kr., Báron Desző, N. N., Tanszberger József, Selta Antal, Pusobolszky Kálmán, Fodor Bend, Szabó Ferenc 40—40 kr., Havas Imre (fűtőházi) mérnök 2 frt. Sommer Ferenc 1 frt., Piriti Sándor 50 kr., Noll János 50 kr., Antal János 40 kr., Princ József 40 kr., Eperjesy Gábor 1 frt. Gölöcsöser János 70 kr., Mikos Géza 1-40 frt, Wikolinszky J. J., Willingdorfer W., Talafsz János 1—1 frt, Holzheim Károly 50 kr., Winkler József 2 frt, Gulás Károly 2 frt, Pasquetti Gyula 1 frt, Nöthig László 60 kr., Kristofletti József, Roth Ferenc, Misony János 50—50 kr. Összesen 42 frt 60 kr.

— **Hangverseny.** Bürger Zsigmond a m. kir. opera szolista, a m. kir. zenekadéma rendez tanára és Szilágyiné Bardsosy Ilona a m. kir. opera első rangú énekesnője által október 30-án nagykanizsai Casinó dísztermében rendezendő hangverseny műsora: 1. Chopin Introduction és Poloman. 2. Dvorak Adagio Allegro op 104 előadja Bürger tanár. 3. Verdi: Nagy Ária Traviata című operából előadja Szilágyiné Bardsosy Ilona. 4. Bach—Aria Corelli—Allgemeine Moszkawsky Präs du bereaun Popper spanyol tánc előadja Bürger tanár. 5. Riedl—dal a Sökingeni trombitás című operából, Grieg Salveig dala. Kády Váradióci egy magyar népdal felett előadja Sz. Bardsosy Ilona. 6. Bruch, Kol—Nidré Daridoff O m Springbrunnen előadja Bürger tanár.

— **Orvosok kartellje.** A nagykanizsai orvosoknak lapunkban is tárgyalt kartelljére vonatkozólag felelős szerkesztőnk közlés végett a következő levelet kapta: Kedves barátom! Az utóbbi időben lapod sokat foglalkozott a nagykanizsai orvosokkal s úgy tűnteti föl őket, mintha csupa humanizmus hiányból mindentéle kartelll kötöttek volna. Amit a nagykanizsai orvosok határoztak, az ugyan tisztán privát ügy, és amint mástestületeknek van joga magánjellegű, sőt titkos határozatokat hozni, úgy nekünk is van. De miután úgy látszik hogy a nagyközönség nagyon kíváncsi, hát fel lettem hatalmazva a határozat közzétételére: Határozottatott, hogy tekintettel arra, miszerint 200 frtos díjazás mellett egy orvos sem teljesítheti a ker. betegsegélyző pénztárnál az egyleti tagok iránti köteleességét; tekintettel arra, miszerint az egyletnek is jól felfogott érdekében áll, hogy az illető egyleti orvos *tényleg részesítse* is azon néhány ezer egyleti tagot családjával együtt orvosi segélyben — inhumanus volna ezen állást az orvosok részéről 600 forinton tani — illetőleg 400 forint és utiátalány — betölteni, mert csak a tagok volnának hiányosan rosszul és felületesen orvosi segélyvel ellátva. A ker. betegsegélyző pénztár igazgatóságának erkölcsi köteleessége olyan egyleti orvosokat és olyan díjazással alkalmazni, akik az egyleti tagok iránti köteleességüknek megfelelően és meg is felelnek.

Nagy-Kanizsán, 1897. október hó 18-án.

Hived:

Dr. RAUCH ZSIGMOND
A „Kartall“ jegyzője.

— **Diszbandérium.** Az erdővédés ünnepségek fénypontját tudvalevőleg a június 8-iki hódoló diszfelvonulás képezte. Zala vármegye

diszbandériuma a következőkből állott: *prof Bathány József, prof Bathány Ernő, Hertelendy Ferenc, Ottay Gaud, Földiánás Károly, Szent Mihályi Dez-ó, Bazerdy Lajos, Somogyi Gyula, Tardany Ferenc, Baranyas Odón, Derovics Áron, dr. Hajós Kálmán, Malatinszky Ferenc és Bazerdy László.* Ezen illusztris társaság ugyanazon fényes díszben, melyet a hódoló levonulás alkalmával viselt, meglepet a hó 18-án Somogyi Gyula palloni birtokán, hol a gazdaság nyerkelt paripákra kapva, lefegyvereztettek magukat, a diszbandonulást megőrkizendő emlékmű előjaira A felvételek, melyeket *Mathea Károly* nagykanizsai fényképezészek által, kitűnően sikerültek.

— **Családi gyűlölet.** Weintraub Lajos vespéremi kereskedő a múlt éjszaka — mint tudósítók jelentik — véres drámát rögzített melatán és lékt-len haragjában. Weintraub néhány év előtt mint jómódú kereskedő és bérli telepedett le nejével és leányával Veszprémben. Eleinte boldogan éltek, később azonban a férj kártyáznai, éjszakai kezdett s ezzel mindennaposá tette a perpatvart házában s vagyona nagyobb részét elpórdálta. Mikor felesége egy alkalommal energikusan kikelt ellene, akkor elkergette, pár hónap múlva azonban újra visszavet, szentül megfogadta, hogy ezután családapához méltóbb életmódot fog folytatni. A kártyaszennyvedély ismét a régi lett. Tegnap éjjel két óraker tért haza, mámorosan s nejt felkölölte, hogy csomagoljon, mert ő reggel utazik Budapestre. Az asszony kemény szóval támadt rá, mi Wientraubot annyira dühbe hozta, hogy revolverével rálőtt feleségére. A szegény asszony — kit habba talált férje golyója — vértől boritva rogyott össze. A könnyelmű ember ekkor már megbánta tettét s orvosot futott, ki azonban kijelentette, hogy a seb halálos. Weintraub ekkor maga ellen fordította fegyverét és torkába lőtt. Su yos sebet ejtett magán, de azt hiszik, hogy felgyógyul.

— **Közismerés.** Sokan panaszkodnak, hogy egyes mérészerekben a húst nagyon hiányosan mérék ki, és a vásárló közönségnek nincs módjában a rosszul mért húst hiteles mérleglen megmérteni. Talán jó volna, ha az ügyvezető mérlegház vezetője a városi tanács utasítására, hogy többet tartózkodjék a mérlegházban. O t a hiányosan mért arúdket mindenkor meg lehet mérteni hiteles közmérleglen.

— **Katonák szórakozása.** Székesfehérvár város közbiztonságát nem a legszébb színben tünteti fel az az eset, mi a napokban a könyök-utcában folyt le. Az est beálltával 6-7 dzsidás ezredbeli katoná ment az utcában levő kávéház elé kivont karddal s menet közben a kit csak értek, megkardolt postak. Duhaj fiktelenesűk valóságos csatározásá fajult, midőn 15 közönséges ezredbeli katonával találkoztak. Kardjaikat s bajonettjeiket rantották elő s avval támadtak egymásra. A vereséget nagy rémület és megborzongást keltett az arra járt polgároknak közt. Végre a viaskodó felek azzal váltak el, hogy vasárnap este egy nagyobb szabású csatában foyják befejezni a félben maradt viadalt. A rendőrség feljelentés után értesült az incidensről s nyomban írt a katonai hatóságokhoz a tettenek kipuholtatása vegett.

— **Megszökött rablógyilkos.** Kaposvárról írják lapunknak: — A várostól alig három rra járányira levő Gödre községben a minap meglátott országos vá-árt követő napon egy holt ember hulláját találtak meg az országúton. A kaposvári e-ondőség hosszú kutatás után ellogta a rablógyilkost, aki a kaposvári Ferenc József-szálló háziorgájja. Ott tartóztatták le őt a szállóban és onnét kísérték a megyeházára. A szolva azonban az uton kisiklott a csendőrök kezétől és megszökött. A gútai mezők felé szaradt és ott el is lűnt. Kezkerítésére az önzés csendőrséget mozgósították, mert erős a gyanu, hogy a szökevénynek a tavalyi somogyiszlili rémes mérszárlásban is volt része.

— **Állami munkaközevetítés.** A földmívelésügyi miniszterium évenként összeíratta az egész ország munkakereső munkásait és munkást kereső munkaadóit, hogy így két tényezőt egymáshoz közelebb hozza. E cél köve-

telésében most a miniszterium egy lépéssel tovább ment, a mennyiben — mint értesülünk — a miniszterium ezental a közigazgatási hatóságoktól beérkező jelentések alapján állandóan nyilván tarja a munkaalkalmat kereső gazdasági, erdei és földmunkáit A birtokokok erdőművelés, építőkalkozók pedig levélileg nagy számban kérés a földmívelésügyi miniszteriumtól azonnali felvilágosítást kapnak a szerződhetők munkásokra néze.

— **Talált pénz.** Folyó hó 11-én a helybeli piacon 4 forint 14 kr. készpénzt találtak. A tulajdonos jogainak kellő igazolása mellett azt a rendőrkapitányi hivatalnál átveheti.

— **A jutalomjáték.** A színházi irodák és a reklámválalatok már nem tudják, hogy mit igerjenek a publikumnak, a mivel a színházba lehessen csöditeni. A „szerző jelen” és a „miniter a páholyban” már igen gyöngye csalétek, valamint azzal is igen bajos a darabnak és előadásnak reklámot csinálni, hogy a trivoltászon megbort ránkönzök. Ujat . ujat... szinte azt hinnie az ember, hogy ezen a téren nincs is már új. De új csupán rabi A kibanok nincs; — a nálánál vállalkozóbb szellemű és ötletesebb embereknek van. Ilyen ötletes ur Borbély Andor, Kiss Pál Békésben működött társulatának baritonistája, drámai apja, titkára, ügyelője és vigjátékrendezője, Borbély Andor az epébb kritikusok állítása szerint gyöngye színész, de az elváltázhatatlan, hogy ötletei jók, frappansak. Egy ilyen ötlete Bévesen megcsinálta a jutalomjátékát. Az ötlet pedig — a mely Borbély kilenc álmatlan éjszakáján át született meg — ezen a klasszikus, ordító színlapon nyilvánkozott meg:

!!! Óriási botrány !!!

No de ilyet !

Tiszt urak a zárdában.

Borbély Andor jutalomjátéka.

Az ilyesmi nekelt volna izgatottságot Békésben, a hol Irányi Daniélnak haláláig mandátumot adtak legfőképp azért, mert Békésben elsőül alakította meg az erkölcsnemesítő egyület?... Lázban vártak az óriási skandalumot, a melyen mindenki sietett megbortránkoni és undorral elfordulni — és a melynek látására mindenki elment a jutalomjátékra. Így csinált szuolt házat Borbély Andor ötlete.

— **Az új postai értékpapjok.** A mint illetékes forrásokból értesülünk, koronáértke átszámított új postai értékpapjokhoz a kereskedelmi miniszterium forgalomba a jövő év kezdetén. Ezzel kapcsolatban több rendbeli más fontos reform is ételbelép a postai szállítási térében. A közönséges levelezőlapok postadíja újvől kezdve az eddigi két krajcár helyett 64 fillér lesz s a postai szállítmányok egyéb cemeinél, hir szerint az ajánlott levelek portójánál is áremelésék lesznek, a melyek összeségétől a kereskedelmi kormány a postai bevételék jelentékeny. 4-500.000 forintnyi emelkedést várja. A jövő évi állami költségvetésnek előirányzásánál már számítáiba is veték a postai portodijak emeléséből remélt eme bevételi többletet. — Az osztály kormány koronáértékben való számításával megelőzte kormányunkat. A bécsi hivatalos újság ugyanis tegnap tette közzé az új okiratbélyegekre vonatkozó miniszteri rendeletét. E szerint 1898. január 1-jén új koronáértékű bélyegeket hoznak forgalomba. Ezek a bélyegek 35-félék és pedig 26 filléres jegyű, 15 pedig koronás. A vékony, állatászó papírra nyomtatott bélyegek körül a koronások 41 milliméter magasak és 31 mi liméter szélesek, míg a filléresék 36 milliméter magasak és 27 milliméter szélesek. A jelenleg forgalomban levő bélyegjegyek 1898. február 28 átol kezdve végleg forgalomban kívül helyeztetnek.

— **Új vasúti megállóhely.** A déli vasutársaság — mint értesülünk — B.-Kereszturon új megállóhelyet létesít. A vasut igazgatósága a megállóhely létesítését kérelmező községektől az építendő váróterem költségeihez 800 forint kívánt, melyet azok és pedig: Marcali 400 frt, Kéthely

300 frt., Balaton-Ujlak és B.-Keszator 50-50 frtot készséggel meg is ajánlották.

— **Az építő iparosok téli tanfolyama** a bud-pesti m. kir. állami ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház utca 8. szám.) es érvben is november ha 3-ikán nyílik meg. A beiratások már megkezdődtek s október 30. napjáig tartanak. A tanfolyam évenként november 3-tól március végéig tart s négy léleltre terjed. A tanfolyam végzett tanulói mesterségük szerint kőműves, kőfaragó vagy ács mesterek.

— **Bélyegmentes vásári kérvények.** A kereskedelemügyi miniszter folyó évi 52.208 számú rendelete szerint a vásárok áthelyezése és pótvásárok engedélyezése tárgyában a községek részéről benyújtandó kérvények és ezek mellékletei is bélyegmentesek.

— **Kellemetlen éji látogatás** Faisz Ferenc fiatal is, kőműves is és még szerelmes is. Fiatalság és mesterség nem éppen valami rossz dolog, hanem annál több bajt szerzett neki a szerelem, mert Juliáját, a ki szobaleány, erős zár alatt tartották, és így el vala tiltva a házhoz járni, mert azt az ur nem szerette. Faisz vérvében azonban erősen keringett a szerelem láza és szombaton éjjel merészet gondolt. Elment a Juliája lakása elé, sokáig sóvárogva szemléte az első emeleti ablakokat. A lépcsőház udvarra nyíló ajtaja zárva volt, hanem a tetőről aláereszkedő csatornán felkuszott az első emeletig, a folyosó egyik ablakán hirtelen beugrott, hanem szerencsétlenségére eltévedett az ajtóknál és a a házi gazda isj. Fischer Ferenc szobáján kezdett dörmömbölni. A békésen alvók ijedten ábredtek felálmukból s megkérdezték: ki van ott künn. A szerelmes kőműves legény kezelebb került; meneküléséről szó sem lehetett, de az előhírtot rendőrök hamarosan gondjaikba vették a szobalátlan szerelmezt.

— **Állategészségügyi kimutatás.** A ragadó állapotú állatok állása Zala vármegyében októ. 20-án. Léptens: Balyk 2 u., Kápislantava 1 u., Ukk 1, összesen 3 község 5 udvar. Takonykór és bőrlégek: Bánok Szt-György 1 udv. Böhökör: Andráshegy 3 u., Botfa 3 u., összesen 2 község 6 udvar. Sertésvész: Alsó-Hasó, Bak-Bessenyő, Botfa, Csabrendek, Csömödér, Deklezsin, Dióskál, Egyeduta, Eszteregnye, Felső-Mánd, Gyenes-Diák, Kehida, Kerka-Szent-Király, Keszthely-Polgárváros, Köveskálta, Lendva-Ujtai, N.-Rada, Nagy-Kanizsa, Nagy-Récsa, Nemes-Bük, Palin, Petrivent, Rajk, Rádica, Rigyác, Sárdha, Söjtör, Sömeg, Szent-András, Tot-Sal, Marion, Ujduvár, Zala-Egerszeg, Zala-Erdőd, Zala-Szt Grót, összesen 35 község.

— **Megtévesztés.** A spanyol és portugál borok vásárlói ezen uton figyelmeztetnek, hogy gyakran kínálnak Budega borokat, melyek nem a Budapestben, Bécsben és Prágában szálló és az egész continensen elterjedt „The Continental Bodega Company”-tol érnek. Ezek az ületek szintén Bodegáknak nevezik magukat, hogy a hasonló névvel megtévesztésük a közönséget s úgy lássák mintha ők a Continental Bodega keprisedő lennének; borait azonban csak oly valódiak mint a bitorolt név, mert csak és kizarólag a Continental Bodega Company borai érnek tényleg Spanyolországból és Portugálból, a minthogy *ostatlan dísmérében* részesül a *Continental Bodega* borainak jószágáért. Dr. Hirt egyetemi tanár Horozsloban már rég használtaja üdülő beteggeivel; dr. *Pfistermeister* müncheni udvari orvos azt írja, hogy a Continental Bodega 33. sz. Tarragona borait öreg emberek és üdülők számára már évek óta rendel. dr. *Russosovm* lemergi dandárorvos rendkívül erősítő szer gyanant ajánlja és rendel. e borokat, dr. *Müller* hannoveri titt. egészségügyi tanácsos azt írja, hogy kipróbálta a neki beküldött borokat, tisztán jóízűnek találta. A próbából fenmaradt bort szegény beteggeinek juttatta, a vagyonszoknak pedig feltétlenül ajánlja használatra; dr. *Rak* frankfurti egészségügyi tanácsos azt írja, hogy főleg a Poribor az, melyet nagyon gyakran szokott rendelni erősítőnek. dr. *Buttersack* heil-

Diszvelőpapírok, íróasztalgarnitúrák, Gyűjtő-Albumok képes postakártyákhoz, Emlékkönyvek, Virágpapírok nagy választékban kaphatók:

Fischer Fülöp könyv és papirkereskedésben Nagy-Kanizsán.

boml udvari tanácsos pedig azt mondja, hogy ajánlja e borokat minden or von figyelmébe. A Continental Budega borai nálunk kaphatók; New és Klein utakon Nagy-Kanizsán.

A közönség köréből.

Már évek óta küzdök a „Rossolica“ litkos gyógyszer árusítása ellen, melyivel az egész környéket elárasztják, mert az ma már nem megvetendő fűszerkereskedői árucikkét képez; de hasztalan, bár van egy miniszteri rendelet, mely büntetés terhe mellett tiltja ezt. Több ízben jelentem már megbetegedési, sőt haláleset is, melyet e szer idézett elő, de a megejtett vizsgálataim, hol nem a használt szert vizsgáltam meg, hanem mindig valami más mutatnak elő a hozzátartozók: azt ártalmatlan n-m ta áltak.

A gyógyszerészeti követelem, hogy ily mérgees nagyobb mennyiség Croton-olaj tartalmu szert, csak orvosi vényre, mely felkiáltó jellel van ellátva, adja ki — a laikus kereskedőtől, ki se felelősséggel, se kellő szakértelemmel nem bír, azt nem követelhetem.

Pedig vannak más efféle gyógyszerek forgalomban, mint Pagliano Syrup a. t., melyet az orvos nem szereszele rendelni, míg a fűszeres habóritatlanul kiadja és míg a gyógyszerész mindig féltáblal a börtön előtt áll, ha e téren lekisebb mulasztást követ el, a fűszerkereskedő nyugodtan alszik, ha valamely szegény ember mérgees szereinek áldozatul esik. Hogy miért hunyja be szemét a hatóság e tények előtt, többszöri figyelmeztetésem dacára — nem tudom, még kevésbé azt, hogy miért áll a gyógyszerész a kereskedőkkel szemben, oly szigorú felügyelet alatt, mikor az utóbbiak kényük kedvük szerint mindennemű gyógyszert háborítlanul árulhatnak.

AUGENFELD FŐLÖP, körorvos.

Közgazdaság.

Trágya konzerváló szerek alkalmazása.

A jövedelmező gazdálkodásnak első és legfontosabb feltétele a talajnak jó trágya erőben való tartása, csak az a talaj adhat kielégítő és jó termést, a mely a növények által szükséges tápláló anyagokat elegendő mennyiségben tartalmazza. Sajnos, hogy hazánkban e tekintetben a gazdák többség legnagyobb része igen sok mulasztás követ még el az időszert, s azért nem fölösleges ha a helyes trágya kezelésről egyelőre csak a legfontosabbakat említenek, azon reményben, hogy megismerik azt azok a kik átvásasak.

Sokszor hangsúlyozzuk az újabb időkben, hogy az istálló trágyát vesztesékekkel megóvándó, különböző anyagokkal kell konzerválni. Ilyen konzerváló anyagként a gipszet, a földet, a szuperfoszfátgipszt. E közül mindeneknek megvan a maga előnye, alkalmazásuknál azonban figyelemmel kell lenni a megtrágyázandó talaj minőségére is.

Ha az istállótrágyát könnyű homoktalajra akarjuk kibordani, melyen a trágya gyorsan bomlik, s célunk a humusz mennyiségét lehetőség fokozni a káinát alkalmazása legmegelőbb a trágya konzerválására annál is inkább, mert az ilyen talajok kálumban rendszerint igen szegények s így a konzerváló szer a hiányzó tápanyag pótlására is szolgál.

Nehéz kötött humuszszegény talajokon gyorsan ható trágyára van szükség, de egyáltalán a trágyában sok humuszkepző anyagot is kell a talaj kötöttség és hidegségének ellensúlyozására nyújtani. Ez esetben a trágya konzerválására legelőbb szuperfoszfátgipszet használni, mert ezáltal az ily talajokon rendszerint előforduló foszfor és magnéziumszegénység is segíthető.

Az ily istállótrágyát, melyet kötött, de humuszban, levevény talaj trágyálására akarunk felhasználni, földet volna célszerű konzerváló anyagnak felhasználni, mivel azonban a trágyának földdel való rétegzésére és a trágyahalomnak legalább 25 cm. magas földréteggel való befödésére nagy mennyiségű földre van szükség s az eljárás sok

költséggel is jár, mely a trágyahordását is nagyon megnehezíti igen sok esetben nem lesz tanácsos a trágyának földdel való konzerválása, hanem ilyen esetekben is előszerűbb lesz a szuperfoszfát — gipsz használata.

A szuperfoszfát gipszet akár naponként hordjuk ki a trágyát az istállóból a trágyatelepre, akár pedig csak bizonyos időközön, a legelőszűbb az istállóból az a'omra hintani.

A mennyiség illetőleg

616-ny	
1 drb, 500 kg. szárva-marhára	1 kg-ot
1 " 500 " lóra	750 gr-ot
1 " 100 " sertő-re	200 gr-ot
10 " 50 " juhra	1 kg-ot

számíthatunk naponta. A káliföldön a napviszükséglet ugyanez, mint a szuperfoszfátból, ezt azonban nem tanácsos az istállóból elhinteni, mert az állatok páráit megpuhítja, de ha különböző okokból mégis az istállóból hintjük el, mindég az állomás előtt kell azt elszóratni, hogy az állatok páráival érintkezésbe ne jöhesse.

A szuperfoszfát — gipsznek káinittal való együttes használata trágyakonzerválásra szintén igen jól bevált, s az így kezelt trágya különösen szelíd vályogmunkákra igen jó hatású van.

Kisérlet meg ilyen módon konzerválni a trágyatelepet s a termés eredmények már egy két év múltával megmutatják az eljárás helyességét.

A leszűretelt termék szállítvááról

Miután a leszűretelt termést nem minden termelő dolgozza fel, mindjárt ott a helyszínen, hanem gyakran tovább szállítják, egyrészt a szőlő, másrészt pedig a mustot, hogy azt aztán más helyen vesse alá az erjedés felvásának; szükségos, hogy ezek szállításánál bizonyos óvrendszabályokat szemmel tartunk, ha csak nem akarjuk fáradsalmas munkát gyümölcsöt kockáztatni.

E kérdés tehát két szempontból kell figyelemmel kísérni: 1-ször, ha a tulajdonképeni termést, azaz a szőlőt fűrtökben szállítjuk; 2-szor, ha a már nyert mustot továbbítjuk oly célből, hogy azt valamely más helyen helyezzük el erjedés céljából.

Az első esetben a szállítás némi nehézségekkel jár, amennyiben nem szabad már nagyon megérett szőlőt szállítani, mert ez az utazás és az ebből kifolyó rezkedések folytán könnyen megromlik. S ez különösen áll a vékony hegy szőlőnél, mert ha már nagyon megérték a szemek, ezeknek a bőre kireped, a must szétfolyik s csakhamar erjedésnek indul. Már pedig éppen ez az a mit minden áron el kell kerülni, mert az erjedés átmege az egész tömegre, akkor a kifejlődött szeszev nyomása folytán a hordó szétpattan.

Miután tehát a kevésbé érett szőlő nehezebben reped ki, tanácsos csak olyant szállítani hordókban s azt is úgy, hogy a fűrtök sem homokosak, sem pedig penészesek ne legyenek, mert különösen ezen utóbbi körülmény folytán könnyen megsebesítik, az, hogy az egész szállítási infúcia va érkezik rendeltetési helyére. A szállításhoz pedig csakis kifosztatlanul tisztas és kénesezt kordókat használjunk; a kifejlődött szén-gáz elejét vessz minden erjedésnek.

A mi a már kipréselt must szállítását illeti, ez ugyan már jóval könnyebb, mindazonáltal szükséges bizonyos szabályok betartása ennél is, hogy a must még mint ilyen érkezzen meg rendeltetési helyére. Köztudomású dolog az, hogy midőn elválasztjuk a szőlő levét annak a húsától, az e'bből magával ragad bizonyos erjesztő sejteket. Ezek aztán a folyadék cukortartalmával szemben s a kedvező hőmérséklet következtében mindobban kifejlődnek s megkezdik a cukornak szeszesé való átalakítását. Egy szóval az erjedés csakhamar megindul s ezt a nagy mennyiségben fejlődő habon lehet észrevenni.

Már pedig ha valaki szőlőmustot vesz és szállít el, az rendszeren azt is akarja, hogy ez ebben az alakjában érkezzék hozzáfja, hogy ő azt aztán a saját belátása szerint indítsa erjedésnek. Fontos tehát, hogy meggátoljuk a mustnak uközben való erjedését, nemcsak a már említett oknál fogva, hanem még azért is, mert az erjedés közben beálló bugyogás hatása alatt a folyadék kifolyik az edényből.

Márórázt beállhat azon már gyakori eset is,

hogy a hordó a kifejlődött gázok hatása következtében szétreped.

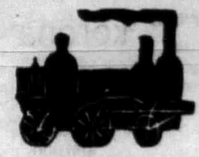
Ha tehát elejét akarjuk venni mindennek, szükséges, hogy az erjesztő sejtek működését vagy erősen, vagy ideiglenesen lefűggesztjük, aszerint, hogy liqueur vagy rendes bort akarunk e nyerni. Ha mustot liqueur borok gyártására akarunk felhasználni, az erjedést véglegesen se lehet fűggeszteti, ha bors-est őntünk bele. Ha ezt körülbelül 12-13 százalékos arányban öntjük a mustba, úgy ideiglenesen elvesszük a benne rejlő erjesztő utólagos hatását. De csakis úgy, ha a must még nem mustot semminemű erjedési tünetment. E célra legjobb a jól rektifikált borszesz, a melynek kellemes is az íze. Ugyazesen ezt lehet elvinni, azaz a teljes sterilizációt, ha a hőseget nemcentráljuk.

Miután azonban a legtöbb esetben a mustot csak azért szá litják, hogy tisztá bort nyerjenek belőle, az erjesztők hatását csak ideiglenesen kell lefűggesztetni. Ebben az esetben tehát pontosan a kezhez folyamodnak, miután ennek csak elvitató hatása van az erjesztőre.

Ezen kenezési eljárás többféle rendszer alapján történik. A legegyszerűbb abból áll, hogy a hordót kenezett kancsóval jól kidegtjük, aztán kevés mustot beleöritve, azt bedugva, alaposan meghengergetjük. Ez által a must magába fogadja a kifejlődött gázokat. Az azt megint több mustot feölve, azt újra megforgatjuk s ezen eljárást mindaddig ismételjük, míg a hordó ideiglenesen meg nem tel. Az egész eljárás alatt azonban figyelni kell arra, hogy a hordó nyílását szorogva, onnan mindig erős érde kenezésgot érezünk.

Egy másik eljárás abban áll, hogy egy apró lyukakkal ellátott fenékű hordót felállítva, az apró lyukakon bocostjuk át a mustot, miáltal egy ként égő kályha révén a csaplyukon át bevezeti a gázt, úgy hogy az csakénál aláhulló must egyszerűen abszorbeálja a csöbői kiömlő kenezést s így sterilizálódik.

A gyakorlat kimutatta, hogy az ideiglenes sterilizációra használt 1 liter masnak megfelelő kénmennyiség 3 grammot tesz s miután egy 3 grammos kénkancsó 6 gramm kénsvat ad, könnyű annak kiszámítása, hogy mennyi kénre van szükség. Ha a szállítás sok időn át tart, ajánlatos, ha a seprűt előbb kissé meggyérítjük, ez aztán sok erjesztőt távozt el.

VASUTI MENETREND.

Kérvény 1897. október 1-től.

KANIZSA állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról			Erkezés Kanizsára		
	vonat	óra	perc	vonat	óra	perc
Párizs	sz. v.	4 42	regg.	gy. v.	5 33	regg.
	sz. v.	9 35	é. u.	sz. v.	12 10	d. u.
	sz. v.	12 20	este	sz. v.	11 22	éjjel
	gy. v.	7 33	este	gy. v.	7 9	regg.
Szomb. Hécs Zala-Eg.	sz. v.	6 06	regg.	sz. v.	11 01	este
	gy. v.	12 30	d. u.	sz. v.	3 42	regg.
	v. v.	5 15	d. u.	v. v.	8 04	regg.
	sz. v.	2 06	d. u.	sz. v.	1 35	d. u.
Budapest	sz. v.	12 45	éjjel	gy. v.	7 06	este
	gy. v.	5 48	regg.	sz. v.	8 52	regg.
	v. v.	9 15	regg.	sz. v.	1 24	d. u.
	sz. v.	2 —	d. u.	v. v.	8 55	este
B.-Szt.-Gy.	sz. v.	12 15	éjjel	gy. v.	12 10	éjjel
	gy. v.	5 06	d. u.	gy. v.	11 45	d. e.
Barcs Gyékény	sz. v.	8 —	d. u.	sz. v.	8 9	regg.
	sz. v.	4 57	regg.	sz. v.	1 29	d. u.
	sz. v.	2 25	d. u.	sz. v.	11 41	éjjel
gy. v.	7 25	este	sz. v.	11 14	regg.	

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

Fák

gyümölcs-, uti-
fasor és díszfák,
legjobb fajok, szép
erős törzsek. Készlet
sok ezer példányban.
Diszbokrok. Olcsó
árak Arjegyék bér-
mentve.

Meyne János,
292-6 Sopron.

The Continental
Bodega Company
Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor.
• Sherry.
• Madeira.
• Marsala.
• Malaga.
• Tarragona sá.
Legjobb
bevasárlási forrása

Raktár:
Neu és Klein
uraknál
N.-Kanizsán.

A
„Nemzetközi Baleset Elleni Biztosító
Részvénytársaság”
elfogad ezental baleset elleni biztosításokat
gyermekekre is
a következő módzatok szerint:
1. mint egyszerű biztosítás;
2. mint feltételes díjfizetésű biztosítás;
3. mint díjvisszatérítés mellett való biz-
tosítás.
Felvilágosításokkal készséggel szolgál a
főgynökség: 289-3
Löwy Adolf ur Nagy-Kanizsán.

Hirdetések
felvételnek
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

Óriási nyereményesélylyel bir
az I. magyar kir. szabadalmazott
OSZTÁLY SORSJÁTÉK

A magy. kir. osztálysorsjáték
50.000 nyereményének
jegyzéke.
A legnagyobb nyeremény a játéktörv
9. § szerint
1.000.000 korona
Egy millió

A nyeremények különleges beosztása a
következők:

Nyeremények	Korona
1 á	600,000
1 "	400,000
1 "	200,000
2 "	100,000
1 "	90,000
1 "	80,000
1 "	70,000
2 "	60,000
1 "	40,000
5 "	30,000
1 "	25,000
7 "	20,000
3 "	15,000
31 "	10,000
67 "	5,000
3 "	3,000
432 "	2,000
768 "	1,000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
2900 "	40

50000 nyeremény és jutalom 13.160,000 kor.
összegeben, mely 6 osztályban sorsolattik ki.

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték felárulástól:
BUDAPEST, V. Nádor-utca 6.
Viszont előárulást megfelelő jutalékban részesülnek.
Elvünk: pontos, lelkiismeretes kiszolgálás és szigorú titoktartás.

I. magy. kir. szabadalmazott
OSZTÁLY SORSJÁTÉK

A magy. kir. osztálysorsjáték
50.000 nyereményének
jegyzéke.
A legnagyobb nyeremény a játéktörv
9. § szerint
1.000.000 korona.
Egy millió

A nyeremények különös beosztása a
következők:

Nyeremények	Korona
1 á	600,000
1 "	400,000
1 "	200,000
2 "	100,000
1 "	90,000
1 "	80,000
1 "	70,000
2 "	60,000
1 "	40,000
5 "	30,000
1 "	25,000
7 "	20,000
3 "	15,000
3 "	10,000
7 "	5,000
8 "	3,000
432 "	2,000
768 "	1,000
1238 "	500
90 "	310
31700 "	210
3900 "	700
4900 "	310
50 "	100
3900 "	80
2900 "	40

50000 nyeremény és jutalom 13.160,000 kor.
összegeben, mely 6 osztályban sorsolattik ki.

a magy. kir. szabad osztálysorsjáték felárulástól:
BUDAPEST, Váci körút 4.P. szám.

Török A. és Srsa

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárhelyiségében.A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint a. n. 4-5 óra közt.Írói intézkedés a lap szellemi részére
vonzatként minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvtárhelyiségében.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyszerre 12 korona (6 forint — kr)
Félévre 6 korona (3 forint — kr)
Negyedévre 3 korona (1 forint 80 kr)

Hirdetéseket jutányosan befogadjuk

Bérmunkások levélét csak ismeretből fogadjuk el.
Készletet nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitótér postiszára 10 kr.

Hirdetéseket, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvtárhelyiségében.

Segítség az inségben.

(A. É.) A legutolsó évek sajnosan meg-
szegényítették a magyar Kánaánt. Azt
lehet hinni s bizó meggyőződéssel hittük
mi is, hogy ez a termékeny fekete föld
mást, mint jó hazafiakat szülni és fölnevelni
nem is tud. A fejlemények sötétén, söt
véresen cáfolták meg ezt a sokáig táplált
nézetet.

Magában éppen az Alföldnek szívében
gyult ki az elkeseredés lángja — joggal
vagy jogtalanul, azt itt nem kutatjuk — a
fönnálló jogi és társadalmi rend ellen.

A mult nyár csekély termése új anyagot
nyújtott az elégtelenségeknek és az elégtel-
lenségnek nem lohaszta az, hogy a gazdát
nem kevésbé sújtja a sors csapása, mint
azokat, a kiknek megélése két kezök mun-
kájától függ.

Előre lehet látni, hogy az elkeseredést a
nélkülözések, az élelmi cikkek árának emel-
kedése csak fokozni fogják és ily módon
tárgalni fog az a hasadék, mely a gazdát
és a munkát egymástól már is elválasztja.
Holott az ellenkező volna kívánatos, nem
csupán az egyiknek, hanem a másiknak
érdekében is.

Arad-vármegye gazdasági egyesülete
gondolkozott azon módokról, a melyekkel
ezt az előrelátható, de sajnos eredményt
megelőzni lehetne.

A nép élelmezésének ügyét akarja föl-
karolni és kiküszöbölni a gabona-uzsorát,
mely az Alföldnek éppen ezen részében
szertelenül dul. Községi magtárak fölláttá-
sáról van szó és arról, hogy a közvetítők
hasznát, mely inséges években még na-
gyobb mint egyébkor, a lehetőségig redu-
kálják.

Mennyiben fog ez sikerülni az aradvár-
megyei gazdasági egyesületnek, azt valójá-
ban nem tudjuk. Annnyit azonban látunk,
hogy a gazdasági helyzet ezekben a gazda-
goknak hirdett alföldi vármegyékben is
átkozottul gyöngé.

Ha volna féltetett tőkéje, melyet a jór-
mű évek fölöslegéből takarított meg, nem
kellene a parasztnak az uzorás karjaiba
vetni magát; nem kellene exorbitáns kama-
tokat fizetnie azért, hogy a jövő termésig
ugy a hogy tengesse életét.

Ila a bőség éveiben gondoltunk volna a
sovány esztendőkre, könnyen kibírhatnók
ezek nyomását. Ha szövetkezetünk volna
akkor, és összevetett vállal állanánk szembe

a csapásokkal: azok nehezebben vagy ép-
pen nem vennének erőt rajtunk. Nem
peregne oly sűrűn a dob nem találna
annyi munkát a végrehajtó: kevesebb ember
tagadná mindazt, miért az elődök hajlan-
dók lettek volna fölláldozni mindent.

Ma ott állana a faluban a hitelszövetke-
zet, készen támogatni mindenkit, a ki reá
szorul; a fogyasztási szövetkezet most is
olcsón és a régi jó minőségben szállítaná
az árut, mintha a mező kálissai zásu ered-
ménynyel jutalmazták volna a gazda fár-
dozását.

Az eladásra szövetkezettek élelmes ügy-
vezetője nagyban, tehát drágábban tudná
értékesíteni a mi a sovány termés fölösle-
gétől megmaradt. Így legalább részben ki
lennének köszönrülve azok a csorbák, be-
hegesztve azok a sebek, melyeket a rosar
esztendő csapásai ütöttek. És a mi mind-
ezeknél talán még fontosabb a rombolásra
irányuló szociálizmussal szemben: gyakor-
lati eredmények által bizonyítva, ott állna
mindenki szeme előtt e régi axioma: »Segíts
magadon és Isten is megsegít.«

Be lenne bizonyítva, hogy állapotunk csak
akkor válik kétségbejótóvé, ha megszüntünk

A „ZALA“ tárcája.

„Rejtelmes világ.“

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Ezen a címen indult meg Mikos János
báró szerkesztésében egy spiritiszta-újság.
Már három szám jelent meg belőle. Egyes
közleményeiből kitűnik, hogy a spirítizmus
már nagy mértékben hódított Magyarorszá-
gban is.

Az érdekes újság harmadik számából az
alábbi két érdekes közleményt vettük át.
Olvasóink bizonyára érdeklődéssel fognak
kissé bepillantani a rejtelmes világba, aminek
spirítizmus a neve.

Seanceok és mediumok kiképzéséről.

Sokszor halljuk kérdezni: hogyan lehet meg-
tudni van-e valakiben mediumisztikus lehetőség?
Mediumisztikus képesség vagy tehetség egyáltalán
sokkal több emberben lakozik, mintsem hinni
akarnók. Hogy e felől tisztában legyünk, hogy
például egy adott társaságban van-e egyik vagy
másik, a ki e tehetséggel bír, legelőször is egy
4-6, vagy legfeljebb 8 tagú kört alakítani, csá-
ládiagok vagy jóbarátokból; ezek egy megfelelő
nagyaságú közönséges asztal körül helyet foglalnak
és kezüket gyöngéden az asztal szélére helyezik

ugy, hogy mindenkinek a kis ujja a szomszédok
kis ujját érintse. Nyomatást gyakorolni vagy az
asztal taszítani nem szabad; ennek különben
nem is volna értelme, mert hisz a társaság nem
azért ült össze, hogy egymást rászédje, hanem
hogy lássa: van-e köztük medium; egyáltalán
komolyság és a legnagyobb becsületesség feltétel,
a mi nélkül jobb bele sem kezdeni. Jó ha mindig
egy ur mellett egy nő foglal helyet. De ha egyik
nemből több van mint a másikkól, lényeges kü-
lönbséget nem tesz. Ha a társaság ily formán 1/2,
vagy 3/4 óráig csendesen beszélgetve vagy
énekelve ül, amár ez nem éppen szükséges
de mellőzendő mindenestre a zajos mulatás,
civódás vagy hangos nevetés, (mert ez hátrá-
nyos volna) és ezen idő leforgása alatt sem
kopogás nem hallatszik, sem pedig az asztal
meg nem mozdul, legjobb a kísérlettel az nap
felhagyni, és más vagy harmadnap pontosan
ugyanazon órában és ugyanazon személyekkel
újra összejönni. Sokan előbb imádkozni szoktak,
és azonban egészen felesleges, mert a szellemek
szívesen eljönnek, éppen úgy mint mi szívesen
meglátjuk azokat, a kiket szeretünk; olyan szel-
lem pedig, a ki a vonalmat hozzánk nem érez,
amugy sem jön el, akár imádkozunk, akár meg-
kérjük. Ha 8 vagy 10-szeri kísérlet után még
semmiféle eredmény nem mutatkozik, az rende-
sen annak a jele szokott lenni, hogy ama társas-
körben nincs ez is, akiben mediumisztikus te-
hetség volna; és így legjobb akkor más szemé-
lyekből álló társaságot összeállítani.

Ha azonban eredmény mutatkozik, t. i. ha ko-
pogás hallatszik az asztalban, vagy pedig ha az
asztal megmozdul vagy emelkedik, akkor biztosan
lehetünk benne, hogy legalább is egy medium van
a társaságban.

Hogy megtudjuk, ki a medium? kérdést kell
intéznünk a szellemekhez és kérni őket: »Jelöljék
meg az illetőt; erre az asztal magától, minden-
kor bizonyos erélylyel a megjelölendő személy
felé mozdul, úgy mintha erősen taszitanák, és
oly bizottsággal mutat rá a mediumra, hogy le-
hetetlen felőle kétségben maradni, hogy kit akar
kijelölni. Egyáltalán az asztal ily nemű demon-
strációi gyakran oly értelmesek, h-gy felérnek
a beszéddel; ha két vagy több medium van a
társaságban, sorra járja őket, mindegyiket meg-
jelölve. — Nagy figyelmet kell rá fordítani, hogy
a spiritisztikus kör tagjai mindig jó egyetértésben
harmonióban legyenek és egymás iránt baráti
vonzalommal viseltesenek. Disharmonia, egymás
iránti ellenszenv vagy gyűlölködés egy seance jó
sikerét, még ha igen erőteljes jó medium volna
is köztük, lehetetlené teszi; ugy szintén civako-
dás, lármás mulatásos vagy a spirítizmus és a
szellemek neveltségessége tétele. Es ez igen termé-
szetes is; mert a szellemek nem kényezkedésből
jönnek, hanem jószántukból, hogy barátainak,
vagy rokonainak szívességet vagy szolgálatot
tegyenek, hogy meggyőzzék őket létezésükről,
hogy hirt hozzanak a másvilágról és jó tanácsot
adjanak; igen világos tehát, hogy elmeünk
kedvük töle, ha nyers hangon beszélünk hozzá-

Zsolnay-gyárak főraktára: **ALT és BÖHM, N.-Kanizsa.**Majolika és disztárgyak. Rosalyt-edények. Fayence falburkolatok. Majolika-kályhákra,
valamint épület díszítéséhez való terracotta-disztárgyakra megrendeléseket elfogad.

térniak lenni magunk; ha elvesztettük bizalmunkat saját erőnkbe.

Ne feledjük, hogy a szükség sok bűnök anyja, de egyszersmind rendszerint sok erénynek szülője is. A legszebb erőfeszítések, a legnemesebb jellemek nem a bőség, nem a gazdagság emlőin táplálkoztak. A lefolyó év tanulságai új kort nyithatnak nemzetünk erkölcsi és anyagi fejlődésében, ha a társadalom felsőbb osztályában lesz elég erő megérteni a kötelesség szavát és ahhoz képest nem lankadó buzgalommal munkál.

Ellenkező esetben a már most sem derült kép kétségkívül még inkább elborul.

Politikai szemle.

Belföld.

A főrendiház ülése.

A főrendiház e hó 29-án tartott ülést, melyben elhatározta, hogy királyhoz hódoló feliratot intézzen. A főrendek a szokottnál nagyobb számban jelentek meg, sokan feketé díszmagyarban. Röviddel 11 óra után Tóth Vilmos főrendiházi elnök megnyitotta az ülést, s gyönyörű beszédben — melyet a főrendek állva hallgattak végig, gyakran felbeszakítva eljenzésekkel — aposztrofálta a királyt. A szép beszédnek a legutóbbi királyi kéziratra vonatkozó része így hangzik:

„Legragyogóbb volt azonban azon nap, melyen felséges urunk kegyelmes kéziratban tudatta a magyar miniszterelnök és általa az egész nemzet, hogy történelmi nagyságainak szobrokat emeltet Magyarországon és székvárosában. Ezen magaslatos elhatározás, mely fényesen bizonyítja azt, hogy felséges urunk uralkodói ténnyel párosult atyai érzelmekkel viszonyozza a nemzet büségét a trónhoz, ragaszkodását a törvényekhez, varázshatást gyakorolt. A legizgalmasabb lelkesedés csodaszzerű összhangja rezgett a Magyarországi bérceit és rónait és milliói háláteli kebleből szült a Mindenható Urhoz imaszerű fohász: hogy adják meg a dicső, bölcs és igazságos királyt. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Ime, Méltóságos Főrendek, ez a közelmult nagy napok rövid története. Rövid ez a történet, de tanulságos. Fennne hirdeti ő cs. és kir. ap. felségének a béke fenntartására irányított sikeres törekvéseit, politikájának bölcseségét; fennne hirdeti, hogy a magyar király szereti nem-

zetét, a nemzet pedig imádjia királyát. (Élénk letzés.) és feljogosítja a nemzetet a történet arra, hogy nem elbizakodással — ettől mentse Isten a magyart — de az emelkedő önértet nyugodtsággal nézzen a jövő elé, mert ott, a hol az uralkodó és népei között ily kölcsönös az őszinte szeretet, oly király és nemzet nyugodtak lehetnek, ott erős az állam!

Hogy ez így van, azért adjunk hálát a Gondviselésnek, — hogy ez így maradjon, kérjük az Istent, hogy népeinek dicsőségére, és boldogítására soká éljen a király! (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Felkéri azután a főrendeket, hogy a főrendiház egy hódoló feliratban fejezze ki melyen érzett háláját és legalázatosabb köszönetét felséges urunknak fejedelmi ajándékáért. S miután megvált győződve arról, hogy indítványát egyhangúlag lelkesedéssel fogják elfogadni, felkérte Gyulai Pált, hogy egy felirati tervet készítsen. A felirat szövege előtte leközli, s kéri a főrendeket, hogy annak felolvasását határozzák el.

Ciráky gróf a következő feliratot olvasta:

Felséges császári és apostoli király!

Hódoló tisztelettel és lelkesült örömmel járulunk Felséged trónjához, hogy kifejezzük hálánkat a folyó év szeptember 25-én kelt nagylelkű elhatározásáért, amely szerint a magyar történelem tíz kiváló alakjának szoborban megörökítését és a székesfőváros terein felállítását saját udvartartásának költségére legkegyesebben elrendelni méltóztatott.

Felséged a múlt évben ünnepte velünk hazánk fennállásának ezredik évfordulóját és ime most az új ezredév kezdetén megégyeszer visszatekintve a múlt, emlékezve nemzeti fejlődésünk hőseire, kegyeletünkbe saját kegyetét olvasztja. Király és nemzet ez összeforrt érzelmé a történelmi emlékek hatása alatt nemcsak a jelen termékenyíti meg, hanem bizalommal a jövő reményeinek is. Semmi sem fejezi ki hűvebben egy nemzet jellemét, ugyszólván hivatását, mint történelme, semmi sem nyújt több tanúságot, mint a dicsőség és gyász, az emelkedés és hanyatlás napjainak élénk emlékezete. Nemzetünk, mely századokon át véde a kereszténység és polgárosodás érdekeit, majd saját léteért küzdve, anyai viszonytárgyón ment át, teljesen éri mind azt, a mit történelme elébe tár, s a dicső példaközt lelkesülve, a nagy tanulságoktól áthatva igyekszik megkezdeni Felséged bölcs vezérlete alatt, pályája második évezredét.

De multunk kiválóbb alakjainak szobrait, melyeket Felséged annyiszor tanusított bőkezűségével emelget, nemcsak a mult fogják emlékeztetni nemzetünket, hanem a jelenre is. Felséged dicső uralkodására. Mily sok megvalósult abból, a miért őseink küzdöttek, kinek a szob-

rokban megörökítendő férfiak mintegy vezérakjai. Hazánk szent földje, melyért ők annyiszor öntötték a vérüket, meg nem csontkivá, áll és véde van a külfelenség ellen; melyet ők annyi aggodalommal és önfeláldozással oltalmaztak; s értétebbek, mint valaha; az uralkodóház és a nemzet sorsa, mely olykor ellenétebbnek látszott, inkább összeforrt, mint bármikor. A tudomány, irodalom és művészet a királyi pártfogás alatt gyorsabb fejlődésnek indulva mind szélesebb körökben terjedeznek.

Mind ez Felséged műve és midőn hódolattal és hálánkkal kifejezésnek kegyes elfogadására kérjük felségedet, egyszersmind buzgó fohászunk a Mindenhatóhoz, hogy adják és tartsa meg Felségedet és a királyi családát szent oltalmában hazánk javára és dicsőségére!

Egyébként császári és apostoli királyi felségednek kegyelmébe ajánlottan maradunk császári és királyi apostoli felségednek 1897-ik évi október hó 20-án

legalázatosabb, örök hűségű szolgálói

Magyarország és társországainak országosan egybegyűlt főrendei.

A főrendiház a feliratot egyhangúlag elfogadta. Ezt az elnök enuncióván, az ülést a felirat aláírása végett egy negyed órára felfüggeszté, egyszersmind kijelenté, hogy fel fogja kérni a miniszterelnököt a feliratnak a trón zsámolyához való juttatására. Még néhány elnöki előterjesztést hallgatott meg a főrendiház s néhány mentelmi ügyet tárgyal, azután a képviselőházi elküldött javaslatokat vita nélkül megszavast. — A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülést végt ért.

Október 22.

A képviselőház ülése.

A magyar parlament e hó 21-én tartott ülésében, melyen a provizoriumról szóló javaslatot tárgyalta, okosságának, higgadtságának és érett gondolkodásának oly jelet adta, melyre büszke lehet az egész nemzet, s melyről példát vehetnének az osztrák pártok, s e pártok kebleben okvetetlenkedő szájhősök, kik korcsmává alakítják az ausztriai parlamentet s világ csufjává teszik azt. A magyar képviselőház méltóságos magatartása va óban dicséretet érdemel, ugy annak ellenzéke, mely újra dokumentálta azt a politikai érettséget, melyre a nemzet mindig számíthat.

A Ház meghallgatta előbb a jegyzői kar jelentését a mult ülésben történi bizottsági választásokról. Azután Benke Gyula előadó a zárszámadási bizottság jelentését, melyeknek kinyomtatását és szétosztását a Ház elrendeli.

Következett azután az 1878. XII. t. c. meghosszabbításáról szóló javaslat tárgyalása. Pálffy Agost előadó rövid, de magvas beszédben

juk, vagy ha neveltség tárgyává tennők, avagy az egész dolgot csak tréfnának akarnók venni. Ha ilyen esetben mégis mutatkoznának holmi spirítusiztikus tünényemek, azok mindan bizonynyal csak nagyon alant álló rossz szellemek közreműködése által történhetének; ilyenekkel pedig közlekedésbe lépni nem csak, hogy nem jár semmi haszonra! — mert ezek mindig csak hazudnak és az embereket bolonddá teszik, sőt gyakran kárt is szoktak okozni, — ha-em a szó szoros értelmében veszélyes is, a mennyiben könnyen betolyásuk alá helyezik a mediumot, a mely alul aztan olykor igen nehéz kiszabadulni. Innen származik az obszesszió is, az ugy nevezett ördögösség.

A jó szellemek rendkívüli szolgálatot tesznek az embereknek az által, hogy közlekedésbe lépnek velük; ezt szem előtt kell tartani, és azért mindig nyájasan és udvariasan kell hozzájuk szólni, soha valami parancsoló vagy durva hangon; mert a szellemek épen úgy érzik magukat megbántva valami udvariatlanság vagy durva bánásmód által, mint mi. Még egy dologra nagy figyelmet kell fordítani, különösen kezdő mediumnak, és ez abban áll, hogy meg kell tartani a lehető lefontosabban a seane-ok napját vagy napjait és az óráját (legjobb 2, 3-szor hetenkint, és a delután, különösen estei órák legalkalmasabbak), ugyszinté ügyelni kell rá, hogy mindég ugyanazon személyek jöjjenek össze; és mindaddig, míg a medium nagyon erőteljes nem válik, a mi a legtöbb esetben egy két év mulva érhető

el, idegent, legalább az első 6—8 hónapon át semmi szín aatt sem szabad a körbe, illetőleg a szobába bocsátani, ahol az ülések tartatnak. Ennek megvannak a fontos okai, melyekre azonnal rá fogunk jönni. Minaluk Európában emez ilyen fontos szabályok! egészen figyelmen nélkül szokták hagyni, és ez az oka, hogy oly nehéz nálunk jó mediumot találni. Minalunk alig hogy valakinek a keze aatt megmozdul az asztal, vagy pláne ha kopogás által valami értelmes felelet adatik, azonnal meghívják a szomszédokat, jóbarátokat, hogy lássák és bámúják a csodát; ezáltal idegen elemek jönnek a medium aurájával érintkezésbe, a mi a fejlődést nagyban hátráltatja és így tehetsége nem gyarapodik, nem erősül, hanem megmarad kezdetleges lejtetlen állapotban és sohasem válik belőle jó megbízható medium; a siker gyakran elmarad és olyankor könnyen szelhámosághoz folyamodik.

A Fox nővérek a kik a modern spirítusizmus első mediumai valának, az őket betolyásoló szellemek kívánságára két évig nem adták nyilvános előadást, mely időt a szellemek arra használták fel, hogy mediumisztikus tehetségeket fejlesszék és gyarapítsák. Két évig csupán szűk baráti körben tartották üléseiket, és csak lassankint becsatolták egy-két új ismerőst a megszokott társas-körbe. E példán okulva, sok amerikai medium, ha nagyobb tökéletességre akar szert tenni, pár évig csak szűk magánkörben gyakorolja magát. Azért van is ott sok jó és kitűnő medium, ha kibíken teljesen meg lehet bízni. Ez természetesen nem zárja ki, hogy tömérdek szelhámos is ne legyen.

Egy mediumisztikus tehetséggel felruhált egyénél ugyanis a szellemek legelőször is azon vannak, hogy az illetőnek idegrendszere ugyszólván előkészítsék és kiképezék olyformán, hogy képes legyen idegfolyadékának egy részét szabadon bocsátani, illetőleg lehető nagy passzivitás által nagyobb mennyiségben való kiözönlését elősegíteni, hogy azt aztán manifestációkra felhasználhassák; (minél bőségesebb az aurának kiözönlése, annyal nagyobb természetek létrehozására képesítve a szellemek) — minden emberből önzönik ki ilyen aura vagy idegfolyadék, kisebb vagy nagyobb mennyiségben és az aurának tulajdonságai különböző embereknek különféle, és sok függ az egyén jellemétől, hogy milyé az aurája; ha nem rokonszenvezik pl. az illető szellemmel, akkor ez mit sem képes vele vagy általa előidézni. Azért van, hogy ha ilyen idegen elemek jönnek az ülésterembe vagy szobába, melyek szoktalanok, sőt gyakran a medium aurájával ellenszenveznek is, a szellemek kénytelenek a medium idegfolyadékát arra felhasználni, hogy az ellenszenves idegen elemek befolyását leküzdjék, és így a medium erejének legnagyobb része haszontalanul elvesz, és azonfelül, az erőlködés folytán, ámbár az erőlködés öntudatlan, nagyon el is bágad. Ha ellenben már összeszokott sympatikus elemek működnek közre, azok csak jötekonyan hatnak a mediumra, és idegrendszerét nagyon erősítik, úgy, hogy mindig több és több idegfolyadékot képes a szellemek rendelkezésére bocsátani, a nélkül, hogy szervezetére káros hatásal volna, ha t. i. nem

ajánlja a javaslatot elfogadásra. Kossuth Ferenc bívi álláspontjánál fogva sem a maga, sem pártja nevében a javaslatot el nem fogadja, habár az csak egy évre szól is. Apponyi Albert gróf hangsúlyozta, hogy a javaslatot az ellenzéknek a bizalom szempontjából mérlegelni nem szabad. Azt a maga érdeke szerint, s azon fontos érdekek szerint, melyek hozzá fűződnek, kell mérlegelni. A nemzeti párt a 67-es plapon áll, s azt neki meg kell védelmeznie. Bármit alakulnak Ausztriában a viszonyok, nekünk a másik állammal szemben elvállalt kötelezettségeket teljesíteni kell. A javaslathoz hozzájárul, ha utolsó bekezdése iránt, mely kissé homályos, kielégítő nyilatkozatot kap. Bánffy miniszterelnök kijelenti, hogy a megegyezés az 1878. XII. t. c. értelmében másfépen, mint a parlamentek közti, 1867. XII. t. c. ben lefektetett módoszatok melletti kiegyezés útján nem jöhet létre. Még Sima Ferenc szól a törvényjavaslat ellen, Buzárh Ferenc mellette. A törvényjavaslatot azután általánosságban és részleteiben is elfogadják.

Külföld.

Október 21.

A szerb miniszterválság.

A szerb miniszterválság még nem ért véget. Ugy hiszik, hogy a Simics-kabinet azért kőszönt le, mert Milán exkirály visszajött Belgrádba, s a fiatal király egészen apja befolyása alatt áll. A P. C. értesülése szerint valószínűnek tartják, hogy a Simics kormány helyét egy semleges kormány foglalja el. Ebben a miniszterelnöki székbe legfőbb kilitása van Mixatovics londoni és Gergovics W. dr. konstantinápolyi követnek. Ha a választás az utóbbira esnék, akkor a kormány tisztán semleges lesz és csupa szakemberek lesznek tagjai. E kettő mellett még Nikolajevits Svetomirról beszélnek, mint komoly jelöltől, a kiről tudják, hogy határozott ellenesége a radikális pártnak. Egy negyedik államférfiről is van szó, s ez Ribarics Stojan volt belügyminiszter az Axakumovic kormányban.

Török-bulgár szövetség.

Konstantinápolyból távirják október 20-iki kelettel, hogy illetékes körökben a Törökország és Bulgária között állítólag kötött véd- és dacszövetségéről szóló híreket teljesen koholtnak mondják. Az „Ikdan“ nevű török lap, mely ezt a híresztelést szintén megcáfolta, kiemeli, hogy miután Bulgária Törökország fenhatósága alá esik, magától értődik, hogy Bulgária és a császári kormány között az egyetértés és szövetséges viszony amugy is fennáll.

tulozza a dolgot, azaz a seanceok tartásában mérsékletes marad.

Nemkülönbön médiumnak születni kell, az kétségtelen, éppen úgy, mint poetának; de úgy mint egy költői tehetséggel megáldott egyén is csak bizonyos képzettség mellett fog jó költeményeket teremthetni, és csak gyakorlat és sok tanulmányozás után fog nagy költő valni belőle, éppen úgy a médiumnak is, ha némi tökéletes-ségre akarja vinni, egy bizonyos időt rá kell szentelni, hogy tehetségét fejlessze és kiképezze; és ezt csak úgy érheti el, ha az üléseket huzamosabb ideig mindig ugyanazon személyeket tartja meg, még pedig bizonyos meghatározott napokon és órában.

Ez utóbbi főképen azért szükséges, mert akkor a szellemek már előre tudják, hogy mikor jönnek, és úgy intézik dolgaikat (mert hisz azoknak is megvan a rendes foglalkozásuk, úgy mint nekünk) Hogy a médium tehetségének fejlesztése és kiképzése miként történik, azt mi nem tudjuk, az a szellemek teljesítik, valószínűleg valami delejességi törvények szerint. Mi csak tapasztalásból és a szellemek közleménye folytán tudjuk, hogy ez a tehetség fejlesztésre képes, és hogy az említett feltevések vagy szabályok követése és megtartása nagyon elősegíti és megkönnyíti a médium előmenetelét és kiképzését, a mit különben legjobb és legcélravezetőbb a szellemekre bízni.

WLASSICS.

Wlassics Gyula, a fiatal jogtanár, egyszerre csak belenőtt a báró Eötvös József székébe. Aki ezelőtt pár esztendővel a közvádó tisztében aratott fényes diadalokat s a jogtudomány irodalmi művelői közt küzdött a babéért, azután mint a büntető jog tanára, majd mint képviselő a jövő igazságügyminiszterei közt jelöltetett első helyre: egyszerre csak kezébe kapta a magyar közművelődés marsalbotját és oly bizottsággal kezdte torgatni, mintha egész addigi pályafutása csak ennek az állásnak lett volna az előkészülete. Pedig hogy nem úgy volt, jól tudjuk Wlassics Gyula nagy tehetségei addig a közéletnek más irányában érvényesültek és igétek még teljesebb érvényesülést. És egyszerre, férfikora teljében új pálya nyílik meg előtte s ez új pályát felelősséggel terhes, vezető állásban kell megkezdenie, és ezzel a kezdettel egyszerre, ott terem nemzeti kulturánk legnagyobb hadvezérei közt.

Nem szolgálai hízélgés, az egyszerű tények feljegyzése az csupán, hogy báró Eötvös József óta a magyar nemzeti kultúra szolgálatáért lángoló buzgóság, tetterő, igazi hazafiu becsvágy, bátor kezdeményezés s ezekkel együtt szerencsés államférfiu tapintat oly mértékben nem honolt a kultuszminiszteri székben, mint most, mióta Wlassics Gyula tölti be azt a nagydísz helyet. Pauler, a kiváló doktrinér, hajlamainál fogva az igazságügy felé vonzódtott s nemsokára oda is került. Trefort, a szellemes tudós, szintén az elmélet embere volt inkább. Gróf Csáky Albin, a nagy államférfi, politikai életünknek ez az igazi ékes-sége, minden alkotó erejét az egyházpolitika terén volt kénytelen kimeríteni. Báró Eötvös Loránd jóformán csak napokig ült atyja örökében és még arra sem volt ideje, hogy elkészítse politikai végrendeletét Wlassics lett az utóda és átvette az örökséget, a leltár kedvezménye nélkül, súlyos és kellemtelen tartozásokkal terhelve. És mégis, ki tagadhatná, hogy az a vagyon azóta szinte hihetetlen méretekben gyarapodott. Hogy a nemzeti gazdálkodásnak, a nemzeti erő-

gyűjtésnek eladdig más terén táradozott új gazda egy soha el nem idegeníthető kincs-garmadát halmozott össze rövid harminzévi év alatt.

Igazi nagy alkotómunka volt az, amelynek érdemét hatványozza, hogy olyan időben kezdődött, amely nem kedvezett az alkotásnak; első csákányütéseit még tularsogta a fegyverek csörömpölése; szinte azt mondhatnók, hogy a harci küzdelem páncélingéből készült Wlassics első munkazubbonya. Szóval, hogy befejezzük végre a képes beszédet, Wlassics Gyula oly időben kezdte meg a maga nagystílu kulturpolitikáját, a midőn még a kultuszpolitika foglalta el javában az elméket és kedélyeket. Hogy akkor tudott kezdeni és azóta birt sikereket elérni az nagyra termettségének legfényesebb bizonyítéka.

Mindezeket pedig abból az alkalomból mondjuk el, hogy a kultuszminiszter egy újabb nagyszabásu tervét valósítja meg, a magyar nyelv tisztító munkáját reabizván az Akadémiára. Hogy ez a terv is sikerülni fog, arról Wlassics eddigi szerencséje kezkesdik; és ha sikerül, ezzel ismét magasabbra emelte azt a piederstált, amelyen a nemzet vezérei közt állani fog az idők végezetéig.

„Minden ország akadémiaja kiváló gondfor-dit, szótári munkássága által is, a nemzet nyelvének művelésére és fejlesztésére. Az Academie Francaise egyedüli feladata a francia nyelv szótárának folytonos tökéletesítése.“ E szavakkal vezeti be Wlassics a magyar akadémiához intézett leiratát, melylyel nemzeti nyelvünk folytonos ápolását annak elsőrendű feladatai közé sorozván, közelismerésre szerzett újabb jogcimet.

Fővárosi színházak.

Budapest színházi életében nevezetes változásokat jelez ez a hét. A népszínház igazgatót cserélt, s a régi regime új színház élére állott. A Népszínház új erájé elé, minden eddigi jelből itelve, teljes bizalommal és nagy várakozásokkal nézhetünk. Porzsoló Kálmán, az új igazgató az ő programbeszédében olyan elveket hangoztatott, a melyek a tizenhatévi slendrián gazdálkodás alatt hihetetlenül alacsony színvonalra

Első Napoleon szelleme Budapesten.

Spiritizmussal Budapesten Gabányi Árpádon kívül Hock János országos képviselő foglalkozik hosszabb idő óta és nagy sikerrel; az ő lakásán történt seanceok eredményéről a fővárosban és az egész országban a legérdekesszítőbb hírek vannak elterjedve.

A legmeggyőzőbb erejű spiritisztikai tények közé tartozik például a következő.

Mintegy három hónap előtt Hock János alámában egy hangot hallott, mely így szólt hozzá:

— A legközelebbi seanceon egy rendeletet fog ön hallani, kövesse azt!

Hock János erre még aznap este seanceot tartott és ott többek jelenlétében a következő rendeletet kapta:

— Utazzék ön azonnal Párisba, és tartson szónoklatokat a spiritizmus mellett.

— Szívesen engedelmekedném — válaszolt Hock János — de ez pénzbe kerül, és én nem vagyok hajlandó költségeket fedezni.

— Szóval önnek nincs erre való pénze — válaszolt a szellem — ez azonban ne aggaszsa önt, mi majd gondoskodik: fogunk, hogy a terv akadályait elhárítsuk.

Mindazok, kik jelen voltak a seanceon, még a hívők is mosolyogtak a szellem válaszára; volt olyan is, ki azt mondta, hogy valamely pajkos szellem tréfát akart űzni Hock Jánossal.

Ki írhatná le azonban azt a meglepetését, midőn egy hét múlva Hock János Párisból egy

levelet kapott, melyet Turenne gróf intézett hozzá; e levél körülbelül a következőleg szólt:

„Főtisztelendő ur!

Bocsásson meg, hogy ösmeretlen létemre önt mint a spiritizmus tudományának bátor előharcosát, e levelemmel fölkeresem.

Szellemi barátaim felkérésére írom e sorokat, ök meglepetlen nekem tegnap és meghagytak, hogy önt felkerjem, jöjjön Párisba és tartson nekünk a spiritizmusról szónoklatokat.

Ezen időre meghívom önt vendégemre; palotám és pénztáram rendelkezésére áll.

E levél Hock Jánosnak mai napig is birtokában van, valamint a jegyzőkönyv is, melyben több tanu igazolja, hogy Hock János e levél érkezése előtt egy héttel már ériszive volt a fent leirt módon az ő párisi utjáról.

Első Napoleon császár szelleme is a Hock János lakásán jelent meg Budapesten először. És pedig nem csak nyilvánulás útján jelentkezett, hanem aztrál testben, azaz materializálva, úgy tehát, hogy emberi szemnek láthatóvá lett.

E dolgot úgy történt, hogy Hock lakásán egy alkalommal többed magával ott volt Raoul Chelard francia író is, és közömbös dolgokról beszélgettek. Eközben egyszerre olyan nagy zaj hallatszott, mintha fahasábbal dörömböltek volna az ajtón. Rögtön megérisztették, hogy szellem jelentkezik és azonnal láncot alakítottak és megkezdték a seanceot.

elnyert színháznak igazi renaissanceát hirdetik. Ez az első előadás, a melylyel az új vezetés be-köszöntött, ezeknek az elveknek megvalósítására irányuló komoly elkötelezettségnek máris észrevehető nyomait mutatta. A magyar népszínmű kultu-lására hivatott asinpadról igazi magyar népelet szele csapott a nézőtérre. Az a levegő, a mely tizenhat éven át valóságos megpohosdát a kánkán és egyéb idegen ledérség uralma alatti, mintha új Armenyiséget kapott volna az új, ambiciózus igazgató hazafiás lelkesedésében, tudásában, izlé-sében és energiájában. A kaszán kívül minden egyéb érdekről megfeledkezvő rideg üzleti szel-lelem, ugy látszik, végtelen kikötődött a kerepest-uli muzsahajlék-ből és helyet adott az igaz művé-szel, a magyar művészet kultuszának. A közön-ség lelkesedéssel méltányolta ezt az örvendés faktumot és meleg öltányokkal valóságos ünneppé tette a szombati előadást.

Ugyanezeker egy új csarnokot avatott fel ugyan az a cég, a melynek tulajdonos uralma a Népszínházban lejárt. A cég megváltoztatta a nevét, de azért a régi maradt. Es úgy látszik, kalmár-szellemle is megmaradt a réginek. Magyar színháznak nevezte el az új vállalatot és felszentelte egy idegen, sikamlós operettel, a melynek obsz-cén volta felülmult mindent, a mit eddig ebben a nemből budapesti színház, vagy orléum produkált. A megnyitó előadás publikuma megdöb-benve kérdezte: Magyar színházban vagyok? Ha igazán magyar, akkor mi a magyar benne? Ta-lán a silány előadás? Hiszen ennél magasabb színvonalat képvisel a vidéken akárhány magyar színházat. Ez nem magyar és nem színház, hanem hamis cég alatt dolgozó üzleti vállalat, a mely megtévesztéssel kompromittálja a magyar színészetet.

Hát hiszen örvendés dolog volna egy ötödik fővárosi színház, a mely tisztán a magánvállalatnak köszöni a létét, ug' a mint ezt az alapítók és családi lapjaik hangostatni szeretik. Csakhogy ne legyen a színház csak magánvállalat, hanem álljon a magyar művészet, a magyar kultúra szolgálatába; legyen igazán magyar színház és akkor, de csak akkor örvendni fog velünk együtt mindenki, ha mint vállalat is virágozni fog.

H I R E K.

— **Esküvő.** Dr. Rosenberg Arnold szombathelyi ügyvéd, csülörtökön délelőtt vezette oltárhoz Hirschl Hedvig kisasz-

Pár pillanat múlva a szoba egyik szögletében megjelent első Napoleon azzrál teste. Chelard és kivüle még három jelenvált egész világosan láták a szellemet és egyformán írják is le. Napo-leon ugy állt ott, a mint az ütközetekben állani szokott volt. Fehér köpenyegben, háromszögletes kalapban, mellén össetont karral... A megdöb-benéstől szótlanul néztek reá.

Erre a mereven maga elé néző szellem lassan megindult az íróasztalhoz a tollat felvette, s a nélkül, hogy bemártotta volna, írni kezdett.

— Látja ön? — kérde suttogva Raoul Chelard Hock Jánosól.

— Én az azzrál testet hem látom — sugta vissza Hock János, az én teszi szememnek ma még nincs meg ez a tökéletessége.

Első Napoleon erre a suttogók felé egy kemény tekintetet vetett, és szonnan eltűnt.

A kezeirása azonban ott maradt Hock Jánosnak a birtokában s tartalma magyarrá fordítva a következők:

„Raoul Chelard! ön az én korábbi megha-gyásom szerint most az én életrajzomon dolgozik. Utazzék azonnal Pozsonyba Ö. bíróhoz, kérje el tőle a bíró ur atyjának iratait, azok között elrejtve és ellefedve számos okiratot fog találni, melyek az én pozsonyi bevonulásom és tartózkodásom idejéből igen fontos adatokat tartalmaznak, különösen arra az ügyre vonat-kozólag, hogy én Esterházy herceget akartam Magyarország királyává megválasztatni.“

Chelard erre elutasított és az okiratokat Ö. bi-rónál múlt hó végén tényleg meg is találta.

szonyt, Hirschl Ármin botfai földbirtokos, v. képviselő kedves leányát. A polgári há-zasságkötést szerdán délután Lengyel Lajos v. főjegyző, anyakönyvvezető helyettes vé-gezte. Mint tanuk: botfai Hűvös József kir. tanácsos, a bpesti közuti vasut rész-venytársaság elnökiigazgatója és Hirschl Ede keresk. tanácsos, a menyasszony rokonai szerepeltek. Az egyházi esketés alkalmával dr. Neumann Ede főrabbi szép beszédet intézett az új párhoz. A templom padsorai zsufoltság megtelek előkelő közönséggel. Koszorus leányok voltak: Hirschl Sarolta és Jolán kisasszonyok, a menyasszony nővérei. Vőfélyek voltak: botfai Hűvös Iván (Budapest) és Hűvös Rezső. A fiatal házások a déli gyorsvonattal Olaszországba utaztak.

— **Kitüntetett régész.** A hivata-los lap mai száma Darnay Kálmán sümegi régésznek a koronás arany érdemkereszttel történt kitüntetését közli. A kitűnő tudós a dunántúli őskultúra emlékeinek földerité-sével szerzett magának gyorsan európai hírnevet. Gyűjteményét különösen kelta és bronzkori tárgyainak gazdagsága teszi ma már a hazai és külföldi tudományra nézve nélkülözhetlenné. A jelen kitüntetést hihe-tőleg azt ette aktuálissá, hogy közelebb Kiszfaludi Sándor könyvtárát és kéziratárát, mely kötettségainál fogva is vagyont képvisei, a Nemzeti muzeumnak adományozta.

— **Eltűzések.** Schlesinger Isidor keszthelyi kereskedő eljegyezte Blau Regina kisasszonyt, Blau Lajos helybeli szabómester leányát.

— **Házasság.** Neumann Lajos pécsi kereskedő ma vezeti oltárhoz Práger Jella kisasszonyt, Adler Mór leányát.

— **Kanizsai ifjú Amerikában.** Tegnap-előtt délután érdekes vendége volt szerkesztés-günknek; Mattos Ernő, az *Amerika Herald* dol-gozótársas, jött el hozzánk látogatába. Mattos Ernő kanizsai születésű, itt végezte a polgári-iskolát, aztán a kereskedői pályára lépett, de fiatal korában átvitorlázott az új-világba. Első ízben sokat küzdött, végre egy előkelő new-yorki kávé- és teakereskedőnél kapott alkalmazást. Gyermekek éveiben nagy ellensége volt a nyomtatott betűnek és az új-világban megérezte ennek hatását és hogy az elmulasztotakat helyre pótolja, beirat-kozott egy magánintézetbe, hol rövid idő alatt per-fekt elsajátította az angol nyelvet. Huszonkét éves korában egyik tanára beprotesztálta az „*Amerika Herald*“ szerkesztőségébe, melynek négy év óta belső dolgozótársas. Mint újságíró, beutazta egész Amerikát és érdekes epizódokat mesélt el uta-zásából Magyarokkal csak nagy ritkán találko-zott, dacára ennek, nem felejtette el a magyar nyelvet, bár kijelentésben egészen angolos, sőt beszédközben, ha nem találja el gyorsan a kellő magyar kifejezést, habozás nélkül hol angol hol francia szót használ. Ilyenkor mindig zavartan mosolyog, mintha csak bocsánatot kérne, hogy ellefedte a magyar szavakat. Mattos Ernő nyolc évi távollét után most jött először haza, minden előzetes értesítést mellőzve, lepte meg édes-anyját és a tavaszig itthon marad.

— **Az eszéki magyar népiszkola.** Kü-lönös hírt vettünk Eszékről. A m. kir. állmva-sutak, mint azt már ismételtén közöltük, ott magyar népiszkolát létesítettek, melynek belső ügyeibe nem épen úgy jöttek. tial beavatkozott a djakovári püspök is, azt akarva, hogy a hittant a magyar tannyelvű iskolában borvatal adják elő, amiből természetesen semmi sem let. De most nem erről van szó. Több Eszékre ki-vándorolt magyar család, különösen Baranya vármegyéből, azon kérelemmel fordult a népis-kola igazgatójához, hogy gyermekeiket, akiket magyarul és magyarolnának akarnak neveltetni, ezen iskolába beirathassák. A kérelmeseket eluta-sította az igazgató azon kijelentéssel, hogy az eszéki magyar népiszkola kizárólag a m. kir.

államomazati tisztviselőik gyermekei részére nyílt meg és abba más szülő gyermekei föl nem vehet. A m. kir. államvasutak igazgatóóságának. mint magánvallalkozónak a maga szempontjából igazs van, de ninosen igazs a magyar államiság szem-pontjából, mert aki a gyermekét magyarak akarja neveltetni, és erre a lehetőség egy meg-felelő iskola főlállítása által megható lenne, azt ott a lehetőségétől megfosztani m. kir. czimmel fölrüházati, a magyar nemzet, és annak adóll-éréisből föntartott vállalatnak még sem vo na szabad. Politikai szempontok itt nem jöhetnek ekjutetben. Eszék Magyarországnban van, ha mindjárt külön polilici jogokkal bír is, és egy ott föllállított magyar iskolában magyar vagy szlajvon, vagy szlu kaffer nemzetiségű fiuknak a fölvételt megtagadni, mert édes apja nem áll-mavasuti tisztviselő, ez nem opportunus dolog, ez határozatlan hiba, mérvadó helyen, a parla-mentben kellene szóvó tenni, ha ugyan ott olya kisönységgel, hogy elszávosodik e évről né-hány magyar fia, aki könnyű szerrel meg volna menthető a magyar hazának, törődésnek va-lamint! Anyai azonban bizonyos, ha magánvállalat állít föl saját alkalmazottjai részére iko-lát, és abban még hely van, nem fog visszautá-sítani senkit, aki belépésért esd a tudás oszartába.

— **Pontos címzés.** A tegnapi postával Sommer Nathan posta- és távirda-felügyelőtől a következő levelet vettük:

A «ZALA» tekintetes szerkesztőségének Helyben.

Tisztelettel megkeresem, hogy becses lapjáb-an a következő közérdeklő felhívást közölni sziveskedjek:

„A Budapestre címzett postaküldemények gyorsabb és biztosabb kézhezjutására érdekelni felkérlem a t. c. közönséget, hogy az utca elé a kerület számát római számjeggyel min-denkor kitenni sziveskedjek.“

Nagy-Kanizsán, 1897. októb. 21-én.

Teljes tisztelettel: SZOMYÉR, s. k. m. kir. posta és távirda-felügyelő

— **Begrúfák.** A legsiralmasabb hónap a katonáéknál az október hava. Azokban a váro-sokban hol nagy kaszárnyák emelkednek, október-eiső napjaiban felpantlikázott legények kétségbe-eseten éneklik végig az utcákat. Nem a jökevő az, a mi ilyenkor vad erővel fölfőr lelkükből, inkább az ébredő félelmet akarják elaltatni, mert hiába, nincs olyan ember, ki egy heti regrutá-kodás után még azt mondaná, hogy: szép élet a katoná élet. A mi unjocaink is nap nap után kora reggeltől estig hosszú vonalban vagy ki-sebb szakaszokba osztva koppanó léptekkel ott remegnek a közorház háta mögött. Sok cibil ember eljárt most arra, mert hát az azzráltság, nem a legutolsó látvány. A kíváncsiak közül sohsem hiányzik egy elegáns, nem egészen fia-tal, de még nagyon szép asszony. Ott látni őt gyakran reggel is, de délután sohsem marad el, akkor biztosan megjelen. Keztyűs kezében tartja fekete szegélyű szemekendőjét, melyet gyakran oda szorít fátyolos szeméihez és ha egy azzrálter az ő katonás módján megsimogatja a tudatlan regrutát, annak az asszonynak megrendül bele az egész teste, mintha őt érte volna az ütés. — A minap megszólította őt valaki és megkérdezte hogy miért nézi mindig a katonákat. Lassan elfutó hangon válaszolt: „Nézem, hogy bannak a fiammal Pozsonyban!“ Ez a mondás eléggé jellemző. Naunk a 48 as bakák-kal meglehetősen szepten bannak el, a sarzi in-kább káromkodk egy hatalmasat, de nem igen üti meg a tudatlan regrutát, hanem annál inkább több kijár a honvédekéül; náluk a tizedes, a szakaszvezető ur, azavainak mindig egy-egy ké-sz vagy lábmosdulattal ad nagyobb nyomatokat, hogy szinte nyekken bele az unjoc fejé, de azért ő mereven csak az ég felé bamul. Láttuk már, azt is a honvédekéül, hogy egy kápiár menet közben ug' vagyott gerincosontan egy közlegényt, hogy belesápadt, kékült szegénynek az arca és fuldo koiva elállt a lélekete. Jól tudjuk, hogy tisztikar

Naptárak 1898. évre, — magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — Pajor, Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — Kodolányi gaz-dassági zsebnaptár, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárcza-naptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak. Kaphatók FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésben Nagy-Kanizsán.

koránsem ad arra utasításokat, hogy altisztek ily módon hájanak el a legénységgel. De az ország más kaszárnyáiból ebben a hónapban rendszerint megjönnek az ügylősségi és szökési hírek. A *dobroceni* honvédszázár-csredhez csak kétlőn reggel vonult be egy *Szildgyi* Bálint nevű közszázár és este már felakasztotta magát, meghalt. Az *aradi* cs. és kir. 3. számú huszárezrednek egyszerre három újonca keresett szabadulást a katonaságtól. *Hercegh* Lajos felakasztotta magát. Kettő megszökött: az egyiket *Babuszka* Gyulát már elfogták, a másikat nyomozzák. Így megy ez nálunk évről évre októberban; pedig nem ártana néha azután nyomozni, vajjon hogy bánk el a regrutáltak.

— **Bárker Zeigmond** október hó 30-iki hangversenye a jegyek *Fischel* Fülöp könyvkereskedésében *Alt* és *Böhm* cégnél kaphatók. Helyi ár: Első és második sor 1 frt 50 kr., a többi sorok 1 frt. Karzati ülőhely 1 frt. Allohely 60 kr.

— **Honvéd kúrtósok lóháton.** A honvédelmi miniszter a m. kir. honvéd gyalogvezetőkészi az ezredkúrtósokat a szolgálat érdekében lovasitai fogja és eképen az ezredék létszáma egy örmesterrel és egy tizedessel emelkedni fog. Az ezredkúrtósokul kijelölt embereket a hó 15-ével a honvédszázárcsredrekesz vezényelték, három hónapi időtartamra, hogy a lovaglásban és a lóháton való kúrtósásban kiképezésük öket.

— **Közmerleg.** Ezen a címen megjelent hírközleményünkre, — melyben azt írjuk, hogy a mérlegház vezetőjét utasítaná a városi tanács hogy lóbbet tartózkodjék a mérlegházban — most a mérlegház vezetőjétől azt az értesítést kaptuk, hogy délelőtt 8—12 óra között és délután 2—5 óra között 5 mindenkinek rendelkezésre áll, aki terményt vagy állatot akar mérteni. Mi azzal a közleménnyel nem ez akarunk elérni, hanem azt, hogy helyezzenek el a mérlegházban kisebb mérleget is, melyen a bolti árucikkeket is meg lehessen mérni egész pontosan. A mérlegház vezetője azután — esetleg külön díjazás mellett — utasítatnék, hogy hivatalos órák megtöltésével több időt töltjön a mérlegházban. A kisebb árucikkek megmérésére a reggeli 7 és 8 s a délutáni 6 és 7 óra közötti idő volna szükséges a hivatalos órákon kívül.

— **Orvos és ellenőrválasztás.** A nagykanizsai ker. betegsegélyző pénztár másodorvosi állásról dr. *Pollák* Ernő lemondott, amennyiben ő is csatlakozott az orvosi kartellhez, mely kimondta, hogy az orvosi méltósággal összeférhetlen az évi 300 frt fizetés. A betegsegélyző pénztár igazgatósága csütörtöki ülésén rendezte az orvosi ügyet és pedig úgy, hogy dr. *Mayer* Ferenc orvos fizetését négyszázról nyolcszáz forintra emelte, kinek azonban, ha esetről esetre szükséges volna, magának kell helyetteséről gondoskodni. — Ez alkalommal a megüresedett ellenőri állást is betöltötte az igazgatóság; három pályázó közül *Varga* Gyulát választották meg ellenőrnek.

— **Kézi-munka kiállítás.** A m. kir. Alami nőipariakolában Budapest, (VIII., Szei- királyi-utca 7. szám és II., Főherceg-Albrecht út 3—5 szám alatti) a tanulók mult és jelen tanévi kézimunkáiból és rajzaiból rendeznek szép kiállítás, melyet folyó hó 24-én, vasárnap, reggel 9^{1/2} órakor nyitának meg; megzemlélihe 6 naponkint délelőtt 8 órától délután 4 óráig az intézet udvari épületének földszini, első és másodemeleti termeiben.

— **A nagykanizsai Alf. munkásképző-egyesület** vigalomrendező bizottsága által 1897. okt. 10 én tartott szűreti mulatságán, melynek tiszta jövedelme az egyesületi dísz zászló beszerzésére lesz fordítva, a következők voltak szivesek felülfizetni: *Dobrovics* Milán (elnök) 5 frt, *Tivolt* János, *Halász* Elekné, 2—2 frt, dr. *Godmann*, *Fischel* Lajos, *Mathea* K., *Kasztl* testvérek, *Kovács* Mihály 1—1 frt, *Büiler* Albert 60 kr., *Sonnenchein* Móric 60 kr., *Sattler* Antalné, *Borsický* Nandorné, *Mór* Ferenc, *N. N.*, dr. *Pollák*, *N. N.*, *Carlo* Steinier (Ujvidék), *Rosenfeld* Adolf, *Ebenspanger* N. *Ebenspanger* F., *N. N.* 40—40 kr., *Lumpacher* N., *Eisinger* N. 30—30 kr., *N. N.* 20 kr., összesen 14 frt 70 kr., mely szives felülfizetésükért fogadják ezután a rendezőség köszönetét.

— **Megszűnt a sertésvész.** Nagykanizsán megszűnt a sertésvész, a várost zár

alól feloldották és így a szerdai hetivásárra már szabad sertéseket felhajtani.

— **Keszény majolika gyárának tórák- tára.** A híres pécsi majolika gyáros *Nagy-Kanizsán Alt* és *Böhm* cégnél fórátkarat állított fel, hol a legzesebb kivitelei edények, virág- és diszvázak, konyha-berendezések kaphatók. Elfogad mindennemű megrendeléseket a legkülönbözőbb ítéti szisztemák szerint berendezett rakott kályhákra, élelédizsere, kerri vázákra, szökőkutakra és bármiféle szoború alakokra, melyek terrakotta-majolika vagy pirogranitból készűnek; fájaszta burkolatokra, konyhák, fürdőszobák és istállók részére, padlóemkek és kockakra, korridorok, gyalogjárók istállók stb. részére, azonkívül tisztesen csamotte tégelakra, gókszának bealazásához, porcellán izolatorokra (avirda teleleg és villamos vezeték részére).

— **Megvételre esetleg bérletre kerestetik néhány szép hoidas birtok, aszép (legalább 15 szobás) úrtárház és árnyékos parkkal, csakis közvetlen közelében vanuti állomásmak és nagyobb helységnek. Készvittetés díjazatik. Ajánlatok P. Gy. 73. alatt Budapest, postrestante.**

Szerkesztői üzenetek.

W. S. Ismeretlen társalatról, ismeretlen kiásból nem fogadunk el kritikát.
K. B. Sejtjük, hogy még nem járt abban az osztályban, melyikben a versant tanítják. Talán jobb volna inkább a latinnyakorlatokkal foglalkozni. Már csak azért is idekeltatjuk versét, hogy mások is meggyőződjenek arról, hogy ön a versíráshez — nem ért semmit.

Ne kérdétek hogy szeretlek-e?
Tudod te azt zsemelen én?
Ha már itt volna a tél
Eljősz hozzám tudom, ugy-e?

Szeretlek én őh be régen!
Mondtat te már azt a télen.
Nem hittem én, őh te ós!
A szavad is olyan mézes.

Verebe szedem szerelmemet,
Legyem az egy helyen zsemel
Bocsás meg ha szavartalak,
Ha eljősz, majd megcsoholalak.

NYILTÉR.

As e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Báli selyemszöveteket 25 krtól 14 frt 65 krig méterenként, valamint fekete, fehér és színes Honneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kokcsakott mintásait, damaszt stb. (mindegy 240 kllőbűsű minőség 3000 szin- és mintaszabzon stb. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen a házhoz szállítva miniképt postafordultával küldik Honneberg G. (cs. kir. udv. szállító) selyemgyárai Fährichben. — Szájcsba csimsett levelekre 10 kros, leveles lapokra 6 kros bilyeg ragasztandó. — Magyar nyelven 1 frt megrendelések pontosan elintéztetnek. 4.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

4867. sz. tk. 897. 803—1
Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. járásbírószag mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a letenyei takarekpenztár részvénytársaságnak Tiszai György muracsányi lakos ellen 150 frt tőke, ennek 1896 évi márc hó 18-tól járó 8% kamatai, 8% késedelmi kamatai, 20 frt 10 kr. per 10 frt 75 kr. végrehajtási és 9 frt 45 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. tsvszék (a letenyei kir. jbrórság) területén fekvő letenyei 378. sz. tkjvben A + 873. hrsz. alatt Tiszai György tulajdonául bejegyzett s

280 frtra becsült váltáság kötelez ingatlan, a letenyei 383. sz. tkjvben A + 874. hrsz. alatt 1/2 részben Tiszai Györgyöt illető váltáságmentes ingatlan, melynek becsértéke a 378. sz. tkjvben 678. hrsz. ingatlannal ugyenevgy, végül a letenyei 581. sz. tkjben A + 866. hrsz. Tiszai Györgyöt felelő részben illető és 26 frtra becsült váltáság kötelez ingatlan a letenyei kir. járásbírószag tkkönyvtárában

1897. évi november hó 15 napján d. e. 10 órákor

dr. Csomposz Kálmán felperési ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fognak.

Ezen árverésen ha az ingatlanok az előleges követelésekre szolgáló 2000 frtert el nem adtának, az árveres hatálytalanná nyilvánították a C. 896/ik. 92. sz. alatt üzv. Tiszai Lórárdné javára bekebelezett holtiglani hasznélvezesre való tekintet nélkül ugyanazon árverési napon eladtni fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% készpénzben vagy övadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Letenyén, a kir. járásbírószag mint telek-könyvi hatóságánál 1897. évi szep. hó 8. napján.

FILIPICH kir. jbró.

4arany, 18 ezüstm, 30 tisztelet és ösim. okirat

Kwizda
Kornenburghi állat-táppora
Állatgyógyászati-disztillátum javak, szarvasmarhák juhok számára.
43 év óta van használatban a legújabb állatállókban étvégynélenség, rossz emésztés, gyógyításokra a tej felvételekára és a tobanok bővebb tejelőkés postidőre.
1 skatulya ára 70 kr.
60 " " 55
Csak a fenti védjegyes a valódi, kapható minden gyógy-szerárban és gyógytáserke-kedőben.

Főraktár:
Kwizda Ferencz János
cs. és kir. onstrák magy. és román kir. udvari szállító,
Ker. gyógyoszerész Kornenburghban Bécs mellett.

Fák
gyümölcs-, utifasor és díszfák, legjobb fajok, szép erős törzsek. Készlet sok ezer példányban. Diszbrokrok. Olcsó árak. Arjegyzék bérmentve.
Meyne János,
202—6 Sopron.

Csodálatos eredmény.
szepió, tisztátlan aróbor, sárga folatok stb. feltétlenül eltűnnek
Bergmann liliumtej-zsappan
(Bergmann és társától Dresdenában)
naponkénti használatánál.
Kapható darabonként 40 krajczáért
Kreiner Gyula üzletlőn
Nagy-Kanizsán. 196

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárskezelésben.

A szerkesztővel ártakani lehet naponta
kint d. u. 4—5 óra közt.

Idő intézkendő a lap szellemi részére
vonatközd minden külsőre.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: **Fischel Fülöp**,
könyvtárskezelésben.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — 1 r)
Félévre 6 korona (3 frt — 1 r)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetések jótányosnak számítanak.

Bérmenetlen levelet csak temert kevesből fogadunk el.
Kéiratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitlitor petítzera 10 kr.

Hirdetések, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvtárskezelésbe intézkendő.

„Bog i hrvati.“

„Horvát újság Muraközben. Mint egy ellen-
zéki horvát újság közli, Muraköz horvátjai szá-
mára legközelebb „Bog i hrvati.“ (Isten és a
horvátok) címmel újság indul meg. A Starce-
vics-párt elveit valló újság megindításának elha-
tározása arra az időre esik, amikor *Posavica*
éresk legutóbbi szemleüjén volt Muraközben.“

Ezt a rövid hirt találtuk a *„Pesti Napló“*
október 25-iki számában, mely fölött azon-
ban mi itt, a határszélien nem térhetünk
egyszerűen napirendre. A zalamegyei saj-
tónak, különösen pedig nekünk; itt Mura-
köz térszomszédságában hazafias kötele-
ségül jutott minden irányban védeni és
hacsak lehet meg is védeni a magyar nem-
zeti érdekeket. Éppen azért nem hagyhat-
juk megjegyzés nélkül a horvát hódítóknak
azt a tervét, hogy most Muraköznek hoz-
zánk szító népét a sajtó útján ellentünk
akarják izgatni.

Már ismételt megemlékeztünk a hor-
vát fanatikuskoknak arról a törekvéséről,
hogy Muraközt minden áron el akarnák
szakítani az anyaországtól. Elmondtuk azt
is, hogy ebben a sötét akna-munkában
igen nagy és nevezetes szerepet játszanak
azok a muraközi papok, akikben a zágrábi

szellem sugalmainak befogadására igen
erős az inklináció. Hogy a horvát hódításra
szánt sajtó-termék is ezeknek támogatására
akarja alapítani működését, már címéből is
kittünik.

Bog i hrvati!

Isten és a horvátok!

Isten szent nevével akarnak a muraközi
horvát ajku magyarok szívéhez férközni.
Isten szent nevét rántják leismét a politikai
fonderlataik fertőjébe. Eszközül vetik oda
a legfőnségesebbet a leghitványabb törek-
vések megvalósításának. Milyen iszonyatos,
megundorító stüljedése ez az intelligensebb
horvát-körök erkölcsi színvonalának is!

Tudják, hogy a muraközi horvát-ajkumagya-
rok istenfélők, vallásosak. Tudják, hogy Isten
névével és a vallás nevében tűzbe, vízbe
lehet vinni ezt a népet és ezzel a tudattal
nem riadnak vissza attól sem, hogy Isten
nevét közönséges sajtó-cégérré aljasi-
sák le.

Hogy férfiak össze Isten nevével majd
azok a kvalifikálhatatlan pizkolódások,
azok a rettenetes mixtum compositumok,
amiknek az a horvát-ultrák által szerkesz-
tett és irt újság lerakódó helye lesz?

Ezzel azonban ők — úgy látszik — nem

sokat törődnek, csak az lebeg előttük, hogy
oda férközzenek a muraközi nép szívéhez.
Erre pedig kitűnő eszköz lesz a jó Isten,
aki még sohasem tiltakozott azok ellen a
nyomorultak ellen, akik az ő legszentebb
nevét hiába vették.

Hogy nemes, igazán istenes célok nem
lehet ezzel a tervezett újsággal, az bizo-
nyos. Hisz tudunkkal a muraközi horvát-
ajku magyaroknak e részben való szellemi
igényeik kielégítésére ott van a *„Muraköz“*
[*Medjimurje*] című igen jól, nagyon tapin-
tatosan szerkesztett újság, mely mindig
figyelemmel van a muraközi nép vallás-
erkölcsi érzelmeire is. Magyar és horvát
nyelven jelenik meg, tehát szép missiót
teljesít a magyarosodás, a magyar nemzet-
hez való ragaszkodás élesztése és fentar-
tása szempontjából is.

Igen, de azoknak a horvát tulzóknak
valószínűleg éppen az az eredmény nem
tetszik, amit Muraközben a hazafias sajtó
kitartó, következetes működése eddig is
elért. Azért akarják most megtámadni,
lerombolni egy tulzó-horvát lap munkájá-
val mindazt, amit az a hazafias újság
épített. Azért tették oda, azért tűzték oda
cégérré a legszentebbet: Isten nevét.

A „ZALA“ tárcája.

Fátyol-felhők.

— A „ZALA“ eredeti tárcája, —

írta: **Közsze.**

Tegnap Tónika, még kis leány volt, senkire
sem haragudott, senkitől sem vette zokon, ha
„Tónika“-nak neveztek.

Csak huszonnégy óra mulott el tegnap óta, és
Tónika már nem „Tónika“, hanem igeus kérem
„Antónia kisasasszony“, de még inkább „Antónia
nagysád.“

És mi ennek az oka?

A Casinó fényesen kivilágított terme, a rózsá-
szín ruha, egy pár lakcipő és az a szép virág-
csokor pici kezeiben.

Tánciskolába járt, és a tánc-mester ur ki-
jelentette, hogy a leányok „hölgyek“, a fiuk pedig
„urak“

Hogy feldobogott az az a pici tizenkétéves
valami, amit szívnek neveznek, az ujdonsült
hölgy keblében! Az öröm rózsapírja öntötte el
szép barna arcocskáját és kábultan tekintgetett
azt a terebben, vajjon nem é álmodik? nem-e
az álom ulti szemképráztató játékát vele?

Táncosa ott áll mellette, szintén oly izgatottan,
várva, hogy a hölgyek közül mielőbb szólítsa
valaki urnak.

Kívánsága teljesül, mert Tónika is meg akar

győződni arról, hogy ébren van-e, halkán meg-
szólítja:

— H jnal ur kérem?!

— Parancsol Nagysád?

— Kérem uraim és hölgyeim, tessék ide vi-
gyázni, mert nem fognak megtanulni!

Uh! hogy lehet valaki ily kíméletlen.

De nem baj, hisz már tudják, hogy ez nem
álom, ez való! még pedig édes, igaz való, mely
hat egész hétig fog tartani.

— Óh anyácska, milyen okos ember volt az,
ki először divatba hozta a tánciskolát. Ugy-e
anyácska, itt avatják fel a kicsikéket nagy le-
ányokká? Milyen édesen cseng a fölnek, hogy:
„Nagysád, szabad kérem“, „Nagysád jól mulat?“
És milyen figyelmesek az urak! Beh pompás
minden.

— És a kis csacska vigan fecsegett. Elbeszél
anyjának mindent, csevegett csacsogott olyan
édesen, olyan boldogan, mint egy kaitkából ki-
menekült madárka. Fűnek fának elmesélte, mi-
lyen pompásan mulat, az urak, ugy a civilek,
mint azok a szép egyenruhás gymnazisták, milyen
figyelmesek, milyen előzékenyek iránta.

— És ez tartott két hétig. A harmadik héten már
nem beszélt el anyuskának, hogy hajnal ur
mit mondott, mire kérte, mit regélt, hanem hall-
gatott és azon tőprekedett a kis leány, ki két
három hét előtt még a Vica és Böske bábuknak
vszrt patyolat-inget és ruhát, hogy hogyan telje-
sithetné Hajnal ur kívánságát ugy, hogy az édes-
mama azt ne vehesse észre.

Egyszerű kívánság volt az. Az emlékkönyvbe
őhajtott hősünk belépni. Meg akarta nevet öröki-
teni abban a könyvben, mely mostani nézetük
szerint örökké tart. Titokban meg is mutatta
Tónikának a verecskét, melyet holdvilágos este
ábrándozva, hozzá irt.

— Ezt a kívánságát teljesítenem kell okvetlen
— gondolta Tónika. — Szegény, oly gyakran
gondol réám. Folyton velem foglalkozik. De meg-
engedi-e anyuska?

A kis hamis cselhez folyamodott.

— Anyuska! mond kérlek, helyesled te azt
Elzától, hogy emlékkönyvét odaadta Hugó
urnak?

— Miért ne, kedvesem? Legalább ha évek
mulva előveszi az albumot, minden név olvasásá-
nál élekenbeben fog eme boldog korszakra vissza-
emlékezni.

— Ha helyesled, ugy én is odaadom Vilmos
urnak; kérte.

— Nem Hajnal urnak adod előbb? — kérde
mosolyogva az anyja.

— Majd azután.

Nem merete elárulni, hogy hisz Hajnal Zsiga
kérte először. Kertülő uton akarta ezt anyjával
tudatni, de midőn az anyja nyílt kérdéset hallá,
elpirult és tagadni próbált. Ezért meglakolt.

Midőn este a táncterembe léptek, Hajnal még
nem volt ott és Tónika a veie hozott kis albu-
mot az eleje siető Vilmosnak nyújtotta, kinek első
dolga az volt, hogy a belépő Hajnalnak azt nagy
dicsékedve elmondta.

Gummi különlegességek

chirurgiai cikkek nagy raktára.

Alt és Böhm

NAGY-KANIZSA.

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek!!

Pedig választhatnak volna sokkal oda ilőbb, sokkal méltóbb címet lapjuknak.

„*Poszilovics és a horvátok.*”

Ez a cím való az afféle újságnak. A zágrábi érsek ur neve alatt azután piszkolódhatnak, tombolhatnak, toporzékolhatnak kedvök szerint Legalább így, ha másutt nem, az újság címében megkímélik a jó Isten nevét.

Kíváncsian várjuk, hogy a muraközi papságnak az a kis része, melynek magyar hazafisága még szeplőtelen a zágrábi szellem miazmáitól, és a nagy nemzeti missiora hivatott muraközi tanítói kar a hazaszeretethez milyen erejével fog fegyverkezni a horvát-ultráknak ez újabb hódítási terve ellen. Mi bizunk bennük és sokszor megostromolt, de még soha le nem győzött hazafiságukban. Hisszük, hogy az Isten nevével fegyverkező újsággal szemben megőrzik a népet, a nép eddigi ragaszkodását a magyar nemzet számára az Isten nevében.

Mindamellett hazaszerető aggodalmunk egész erejével kérjük a magas kormányt is, hogy ebben az új fegyverrel induló küzdelemben a magyarság hivatott őreit, a magyar nemzetnek ez új határhoz, a vesztély nagyságához mérten támogassa és a támogatásról őket már jó eleve, haladéktalanul biztosítsa.

Miniszterek kitüntetése. A f. é. október 21-én kelt királyi kézirat, melylyel Ő felsége a Bánffy-kabinet három tagjának és pedig a horvát, az igazságügy és a pénzügyi minisztereknek a vaskoronarendet adományozta, élénk örömet fog kelteni politika körökben.

Joszipovics Imre, aki hosszú évek óta vezeli a különös tapintatot és rendkívül diplomáciai jártasságot követelő horvát miniszteriumo, konciliáns és hazofias maga-

Hőstünk szívében, avagy hiúságán nagy csorbát ütött ez a nyilatkozat. Gondolkodóvá tette.

— Engem mellőz? Engem, aki oly figyelmes vagyok iránta, minden kívánságát teljesítem s én háttérbe leszek szorítva? Hja, persze az egyszerű, az a csillogó aranyzinór nyerte meg tetszését. No jól van.

Egész este mellőzte Tónikát, egyszer sem táncolt vele, sétára sem kérte Jót a nővázat.

Tónika dacára, hogy ideálja ma közel sem ment hozzá, kec esen meghajtja magát előtte és elsőnek kérte fel.

Ennyi szeretetreméltóságnak ki tudna ellentálni?

— Miért haragszik? Azaz miért is kérdelem, inkább kérem, hogy ne haragudjék, higgye el, nem tehetek róla, annak így kellett lenni.

— Belenyugodtam és most már közönyesen érint a dolog. Naics miért bocsánatot kérnie.

Három este alig táncolt vele. A kézhöz kapott emlékkönyvbe címikus megjegyzést írt, megemléks tette a forró szerelmi költeményt.

A legszebb csokrokat küdte fel a tánciskolába és egyet sem juttatott Tónikán.

Ez pedig fajt rettenetesen. Ehez járult még a leányok gunyosolása, a vé etlenül e jettl megjegyzések a jobaránlók részéről.

Több volt a soknál Természetes tehát, hogy Tónika mindent elkövetett, hogy vérig értett lovagját v. szeszahóítsa.

Levéiben önté ki keserveit, könyeivel áztatta az ártatlan papirt.

Hogy a boszu teljes legyen Hajnal ur megmutatta a levelet Tónika anyjának.

És Tónika diadalmainak lényes napjai lettek, mert az édes-anya a levél olvasása után kézen fogta a szerelmes kis bohót és kivette a teremből, egyenesen hazra; levette, vele a rózsá-

tartása által már rég kivívta magának az összes parlamenti pártok osztatlan rokonszenvét. Közéletünk legkedveltebb személyeinek egyike ő, akik a legnehezebb viszonyok közt is parlamentünk igazi támaszainak bizonyultak.

Erdély Sándor igazságügyminiszter érdemeit, akire az a súlyos kötelesség hárult, hogy a lángelméjű és kitünő jogtudós Szilágyi örökét átvegye, ma már egyetlen oldalról sem lehet tagadni. Erdély sikerrel folytatja és kiegészíti előde reformatori tevékenységét és igazságszolgáltatásának fejlesztése körül már eddig is tartós sikereket ért el, úgy, hogy kitüntetése csak a jól megérdemelt elismerés kifejezése és éppen nem meglepetés.

A köztisztviseltek örvendő Lukács László pénzügyminiszter kitüntetése bizonynyal nemcsak a szabadelvű párt kebelében, melyhez évek hosszú sora óta tartozik és melynek mérvadó személyei közt az első sorban foglal helyet, fog megelégedést kelteni, hanem az ellenzék soraiban is, mely mindig teljes elismeréssel volt a pénzügyi miniszter államférfiai és különösen pénzügytudományi képességei iránt.

A királyi kézirat pedig a maga egészében annak a szilárd és tántorithatatlan bizalomnak bizonyítéka, melynek a Bánffy-kabinettagjai legmagasabb helyen örvendenek és csattanós cáfolata annak az itt ott félmerülő tulzólenszenci menle-mondának, amely azt akarná elhíttetni, mintha a kormány nem lenne ura a helyzetnek.

Politikai szemle.

Belföld.

Október 25-én.

Országgyűlés.

E hó 23 án kezdte tárgyalni a képviselőház az imdenmitást. Hégedűs Sándor előadó rövid tárgyalás beszédében ajánlotta a négy hónapos indenmitás-javaslatot elfogadásra. Ugy hiszi, hogy miután az 1878-iki állami költségvetés még előterjesztve nincsen s a Ház sines abban a helyzetben, hogy azt a rendes időben elvégezhesse s az idejekorán törvényerőre emelhedhessék, s miután

szin battiszt ruhácskát, a lak cipőt, bármint sirt könyörgött is a baba.

— Ugy, edes kis leányom! Maradj te csak még egy két évig „Tónikának,” ráersz te még „Antónia nagysád” lenni.

Ezt a kim-netelt Hajnal ur nem óhajtotta. Egy kis dorgálást kívánt csak a kicsikének, megakarta leckéztetni, de hogy Tónika kimaradjon a tánciskolából, azt nem akarta. Nem tudott megvigasztalódni, és azzal büntette önmagát, hogy ő sem ment mulatni, hanem azt az időt inkább tanulással töltötte, mert mit tagadás: nagyon bátra maradt az iskolában. Nem is csoda, sokkal könynyebb volt Tónika gyönyörű szeméit tanulmányozni, mint azokat az unalmas könyveket.

Tónikának legnagyobb ellensége az óra. Ha a mutató hat felé közeleg, olyan méregbe jön, hogy a heten is a kezében levő vajus kenyeret csapta ahhoz a kiállhatatlan pontos gépezethez; sirva bujt el a szoba legsötétebb sarkába és ke-ergelt boldogulatlanságán.

Egy kis leher papir repült le a nyitott ablakon melyet Tónika mohón kapott fel és széjjelsimítva, az összegyűrt lapot, könyeinek keresztül boldogan nosolygott. A papiron pedig ez volt:

„Ne busuljon drága Tónika, én sem mulatok amióta magácska kimaradt. A kereszola-téren majd találkoznak és pótolunk mindent.”

Aláírás nem volt, de azért a kicsike tudta már honnan fu a szél. És most csak azon imádkozik, hogy Télapó minél előbb látogasson el hozzánk. Az óra sem haragszik, és a vajus kenyeret edes nyugalommal megessi. Azzal sem törődik, ha Elza, Zsófi, Olga és mind mind gunyolják.....

Majd a télén.....

a háztartás zavaritlan és alkotmányos vezetéséről gondoskodni kell s a törvényjavaslat időtartama elegendő arra, hogy azalatt az 1898-ki költségvetés is végleg megállapíttassék — azt hiszi, hogy a törvényjavaslatot megokolni nem szükséges. Kiemeli azonban azt a pontot, mely a közügy kiadásokra vonatkozik, s mely az 1897. költségvetés alapján felhatalmazza a kormányt a közügyi kiadások azon részének levezetésére is, mely erre az időszakra esik. A költségvetést a részletes tárgyalás alapjául elfogadásra ajánlja.

Kossuth Ferenc a bizalom szempontjából mérlegeli e javaslatot, s eivi okokon kívül még speciális okok is vannak, melyekkel bizalmatlanságát in okolja. Olyannak tarja az osztrák helyzetet, hogy abból Ausztria bomlását véli következtetni s most nagyobb a remény, mint valaha, hogy hazánkra szebb jövő hajnala pirkadjon. Azert bizalmatlan leginkább a kormány ellen, mert a jelenlegi helyzet kiaknázására mitsem tesz. Ő alkotmányértésnek nevezi azt, ha egy kormány, egy idegen ország elhatározásától függő kormányt alkot. A provizorium törvényét emelkedése nincs biztosítva. Deák Ferenc szelleme e Házban nincs jelen, a többség dahagyta Deák Ferenc elveit. Szól a sérelmekről Horvátországban s a Vasváppunál. Ő és barátai az indenmitást nem szavazzák meg. Tomcsányi László a nemzetipárt nevében jelenti ki, hogy hogy a javaslathoz nem járul hozzá. Sima Ferenc sem szavaz a meg a javaslatot. — A vita folytatását másnapra halasztják.

Október 26-án.

A képviselőház október 25 iki ülésén folytatta az indenmitás-javaslat tárgyalását. Elsőnek Mocsy An'ál szóllalt fel, a ki az előadóval vitatja, hogy igenis van az indenmitás-javaslatban politikai momentum. Ő elhiszi, hogy a kormány pártja teljes bizalommal van a kormány iránt, ő és pártja azonban bizalmatlansággal viseltetnek a kormány iránt s nem szavazzák meg a javaslatot. A kormány a vallástalanságot növeli s ezzel vonja magára az ő és pártjának bizalmatlanságát. Városey Gyula sem tagadja el a javaslatot Támadja a kormányt; a kultuszminiszter az ő nézete szerint nem viseli szíven a közoktatás ügyét. — Azután Bánffy Dező báró miniszterelnök szóllalt fel, aki úgyesen polemál az ellenzék szónokaival. Kossuth besselével foglalkozva, kijelentette, hogy a kormány nem akarja felhasználni az osztrák zavaros viszonyokat arra, hogy Magyarországnak jogtalan előnyöket szerezzen. Kizártnak tekinti azonban azt, hogy mással mint az alkotmányos Ausztriával legyen megköthető a kiegyezés. Ha mégis előállna azon eset, hogy az osztrák parlamentárizmus megakadna, a kormány a szükséges előkészületeket megtéve, annak idején gondoskodni fog arról, hogy azon a törvényes alapon, a melyet a 67. XII. t. c. 58. § a váms és kereskedelmi szövetség tekintetében előír, önállóan intéz edjék, s úgy erre nézve, mint abban az irányban is, megtegyje a törvényhozásnak előterjesztését, amelyet az 1867. évi XII. t. c. 68. § a előír, megadván Magyarországnak az önálló rendelkezés jogát. Még csak annyit jegyez meg, hogy a kormány bátran kérheti a kormányzati ténykedésekre való hivatkozással a bizalmat mert rámutathat arra, hogy politikája által a nemzeti eszmék kidomborodtak. Az ország közvéleménye a kormányynyal van s lelkesülten helyesli a kormány politikáját és működését.

A Ház azután a javaslatot egy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Külföld.

A krétai kérdés.

Október 27-én.

Konstantinápolyból sürgönyzik az E. U.-nak. A portának a krétai kérdés megoldására vonatkozó javaslata a következőkben foglalható össze: A sziget teljes autonómiaja a szultán szuverenitásával, ölkormányzó kinevezése, a ki keresztény is lehet, de föltétlenül török alatiával legyen, a m hamedán lakosság életének és vagyonának biztosítása, török helyőrség és török hadihajók a sziget több pontján, közigazgatás és igazságszolgáltatás a szultán nevében, évi hűbér fizetése és a török lobogó kitűzése a krétai kereskedelmi hajókra.

A spanyolok Kubában.

Madridból táviraj az október 24-éről: Blanco tábornoknak, az új kubai főkörmányzóknak megérkezése előtt adott utasításai két részre oszlanak. A gyarmati miniszter elismeri, hogy a katonai műveletek ott kizárólag a tábornoktól függenek, de figyelmébe ajánlja a katonák és az őket támogató gyarmatosok sorsának javítását, hogy a magántulajdon jobban megvédhető legyen. A második politikai vonatkozású rész a jelenlegi kormányzati rendszernek autonómikussá való átváltoztatásáról szól.

E célból felhívást kell intézni az összes pártokhoz, a melyek az anyaország előtt mindannyian egyformán becsesek. Azonban nem szabad az átalakítás munkáját azokra bízni, a kik ellenzik, mert ez azt jelent né, hogy keresztülvitele ellen vétkek követnek el. A kubai hivatalnokok kinevezése ne Madridból történjen ezentul, a sajtóval szemben tanúsítandó magatartás ellenben ezután erélyes, de ne önkényes legyen.

Görög-török béke.

Konstantinápolyból írják okt. 25-éről, hogy a végleges békeszerződésre vonatkozólag eddig minden pontra nézve egyhangu megegyezés uralkodik. Kivéve azt a pontot, amely a consularis egyezményre és a görög és török altivaltók közti in personam eljárásra vonatkozik, a mennyiben azokat a hadüzenetek után indították meg. E két pontnál véleménykülönbségek merültek fel. A görög meghatalmazottak látogatásokat tesznek a nagy követeknél, hogy megbeszéljék velük a kérdést.

Magyar hazaszeretet.

Ugyanakkor, a midőn Türk sziléziai képviselő az osztrák reichsrathban vádat emelt az osztrák kormány ellen s az ausztriai és németországi németek összetartozását proklamálta, ugyanakkor a magyar képviselőház vita nélkül elfogadta a kiegyezési provizóriumról szóló javaslatot és proklamálta Magyarország és az uralkodóház összetartozását.

Türk hazaáruló beszédét a magyar képviselőház politikusi és kiválóan hazafiás cselekedete minden irányban paralizálta és II. Vilmos német császár nemesszívű szava, melyet Budapesten létekor mondott, nagyon hamar megdönthetetlen igazsággá lett: nagy politikai momentumokban Magyarországon elhallgat minden pártviszályt és egész Magyarország erősen és egyetértve összetart királyával.

Elismeréssel és hazafiúi nagy megelégedéssel kell itt megjegyeznünk, hogy a magyar országgyűlés összes ellenzéki pártjai is tudatában voltak a nagy momentumnak és hogy eljárásukkal csak erősíteni akarták azt a végtelen bizalmat, melylyel Magyarország királya a magyar népképviselőhöz fordult.

Az egész képviselőház érezte a pillanat döntő és kritikus voltát, amelyben a monarchia nagyhatalmi állását és Magyarország presztizsét ez a képviselőház tántoríthatatlanul megerősítette és megszilárdította.

Ilyen pillanatokban Magyarországon kevés szóval, de hatásteljes cselekedetekkel szemnek eleget a hazafiasságnak és kell, hogy e hazafiás cselekedetet messze a haza határain túl is megnyugvással vették legyen tudomásul. Mi azonban ezt a tettet csak a tett kedvéért határoztuk el és nem lessük az elismerés szavait, bárhonnan jönnének is azok.

Biztosak vagyunk abban, hogy a magyar képviselőházat két helyen nem ismerik félre és nem becslük értékén alul.

A király nem becsüli értékén alul a tényit,

mert az Ausztriában uralkodó zilált politikai állapotok mellett magától is összehasonlításokra jut és mert a még rövid idővel ezelőtt egy belpolitikai ügy alkalmával obstruáló ellenzék a veszély pillanatában vállalt vállalhoz vetve, a képviselőház többségéhez állt, hogy egyesült erővel magára vegye a monarchia sulypontjával járó terheket és köteleességeket és az uralkodóház iránt való odaadásának legpróbaállóbb biztosságát szolgáltassa.

A másik hely, hol a magyar képviselőház magatartását, habár csekélyebb megelégedéssel is észrevették, az osztrák reichsrath, melynek tudatával kell bírnia ama veszedelmeknek, melyekbe a monarchia nagyhatalmi állását dönteni készül.

Az uraknak odafenn Bécsben magukba kell szállniok és be kell látniok, hogy vonalzókkal és fadarabokkal nem lehet hazafiasságot produkálni, hanem az ilyen eszközökkel az ember a saját hazójának veszedelmebe döntésén dolgozik.

Különböben a magyar képviselőház határozata az országának dicsőségére, magának a képviselőháznak pedig legnagyobb becsületére válik.

Bánffy miniszterelnök leplezetlen, férfias nyíltsággal és őszinteséggel tett nyilatkozatával leszerelte az ellenzék ütegeit. Az ellenzék közjogi aggodalmait eloszlatta egy kijelentéssel, amely a javaslat alkotmányos oldalát olyan világításban állította oda, a mely a legmegrögzöttöbbségekben sem enged kételyt támadni.

Március idusa.

Szabadságküzdelmünk vértelen diadal napjának ötvenedik évfordulója megünneplését illetőleg Feszty Árpád művésznünk a következő sorokat küldte hozzánk:

Felhívás író- és művésztársaimhoz!

Szabadságharcunk 50-éves fordulóját készül megünnepleni a nemzet. Bizonyára fog rá találni módot, a melylyel kegyeletét kifejezze. 50 esztendő óta mindig megemlékeztünk március 15-éről, a mely napon egy lelkes csoport, élén Petőfi Sándorral, kinyomatta a 12 pesti pontot: Mit kíván a magyar nemzet?

Ez a nép a gondolatszabadság, a népszabadság és a földszabadság napja.

E napnak fénykörén Petőfi Sándor alakja sugárzik felénk.

Az általa szerkesztett 12 pont kiválóan ma már a korona által szentesített törvény, a melynek legelső öre maga a király.

Petőfi Sándor, az írók, művészek fejedelme.

A mi fejedelmünk.

Tegyük mi írók, művészek magunkévá e napot s ünnepeljük meg 50-éves fordulóját alkalmából azt a szokotnál lényesebben.

Petőfi szemlélje legyen ez ünnep vezércsillaga. Petőfi napját, a népszabadság napját nem ünnepelhetjük másként, mint magával a néppel. Itt részt vesz bánatunkban, részesítünk ünnepünkben is. Ünnepeljen már a nép is, ne csak mindég az ur.

Rendezzünk egy óriási ünnepélyt a Rákoson, vagy Kelenföldön, hívjuk meg reá vendégül a magyar népet. Gyűljön össze hazánk minden részéből egy-egy csoport, a mely vidékét képviselje az ő színes, változatos, festői viseletében, gyalog szekéren, loháton minden vidék az ő szokása szerint. Képzethetni-e ennél szebbet, festőiebbet, mint Magyarország különböző típusait, népviseletét egybegyűlése látni?

Hívjuk meg nemzetiség- és valláskülönbség nélkül hazánk minden vidékét, gyűjtse őket egy táborba. S vezessük végig a fővároson. Vezesse őket Petőfi alakja, a ki a szabadság zászlaját lobogtatja kezében. Kövesse ezt a nép, a magyar nemzet, a melyért ő dalolt, s a melyért a szabadságharc vívatott.

Vonuljanak fel az ezüstgombos, sástollas komáromi szekeresgazdák, a majdnem zordanon festői barna kunok rókatorkos menteikben, a hortobágyi gulyások, deli csikósok ficzkendőző lovaikkal. Lássuk hazánk sok (arka népet!) Lásuk a szép sugar hajadon leányokat, gömbölyű magvak menyecskéket tarka viganókban, csipés ingvállakkal, jöjjenek aranypénzes nyakkal a szép oláh láták ringó terméttel, ökrök, bivalyos szekéren, vagy ferfímódon loháton tölve, kísérve a havasi mócok szálas alakjai által, a székelyek az ő mokány hegyi lovaikkal, Baranya Círa népe, a selyemviganós Dárda és Siklós, az Ormányság hófehér patyolatban, a kibímzett dolmányu, hasított pendeű sokacok, a szironyinyai, kivarróit ködmönű, himzett ingváltu felvidék stb., a különböző vidékek érdekes járművei, paraszt fogatok, bivalyos szekerek stb. Kísérje minden csoportot az ő zenéje, az oláh pásztor fúja az ő bánatos havasi kúrját, zengjen a svabok rézmuzsikája, keseregjen a tót dudu és a magyarok huzza a kesergőt a cigány.

S vonuljon végig fővárosunkon az egész tábor. Ebben öröme telnek résztvevőnek, nézőnek egyaránt, s örök szép emléke maradna mindenkinek a királytól kezdve az utolsó emberig.

Lássuk már egyszer országunk népeit egybegyűlvé, ássuk viseletét, iparát s ne csak a kiállítás hideg szekrényeinek fogasain, hanem deli termelésekre akasztva. Hadd lássa az ország, lássa a király, milyen szép népe van, lássuk meg őket egyszer ünnepelőruhában, akkor jobban megbecsüljük, jobban meg is szeressük őket.

Kövesse őket, mint a népszabadság legelső harcosa, a sajtószabadság szekere — utánuk jöjjen a 48-as honvéd k csoportja, mint kik vértüket ontottak érte, — azután a művészetek, ipar, kereskedelem stb. díszszekerei. emblémekkel fejezve ki a szabadság nyomában felvirult művelődést.

Vonuljon végig együtt az egész ömszegyűlt tábor a fővároson, vonuljon el a királyi vár előtt, hogy lássa népet a király, s hogy lássa a nép a magyar királyt. Azután a vérmzőn megálva, tartsunk ott állomást, ott fogjon kezét egymással ur és a nép, minden nemzetiségű néppel együtt adjunk hálát az Istennek, hogy:

Annyi balsors oly sok vizsály után,
Megfogya bár, de törve nem, el nemzet e hazán.

Szolgyáljon ott áldozatot az Urnak minden valás felkent papja, adjon hálát Istennek mindenki a maga vallása szerint, minden vallás papja áldja meg az egybegyűlt népet, mely ott igazán az egész magyar nemzet-! fogja képviselni és az országos „Te Deum” után zendüljön meg Isten szabad ege alatt és a tömjénfüsttel együtt szálljon fel égig ezerek és ezerek ajkáról: Kőlcsey örök szép Hymnusa.

Fordítsuk le e dalt németre, oláhra, tótra, rára, hadd énekelhesse azt minden ajku nép együtt velünk, az Isten minden nyelven megérti, s bizonyára lesz itt e földön fogantatja, ha kezét fog velünk a rác, oláh, német, a tót és a magyarral együtt dalolja:

Isten áldd meg a magyart!

Aztán vonuljunk el a városhaza előtt, a hol 50 év előtt Rottenbiller polgármester kijelentette az erkélyről, hogy a főváros magává teszi a 12 pontban foglalt kivánságokat.

Végezzük ott, a hol a nemzet ujja ebrédése kezdetét vette — vonuljunk a nemzeti muzeum elé.

A muzeum falai verték vissza 50 év előtt a lelkes hangok hullámain — visszahangozzák most 50 év múlva ugyanazon falak a nemzet örömrivalgását.

Kérjük fel azokat, a kik még élnek a nagy napok szónokai közül — s ugyanott, a hol akkor lelkesítették a nemzetet — beszéljenek 50 esztendő múlva a nemzethez újra.

Azután táborba szállva, örüljön egymásnak az ur és a nép — végződjék az egész egy hatalmas népmulatsággal.

Létrehozni ezt nem lenne nehéz. Ha a vidék ő tervét magává teszi, alakítsunk akkor minden megye egy bizottságot, szedje össze a legcsinosabb menyecskéket, leányokat, a legdelibb férfiakat — meggyűjtsünk divó érdekesebb parasztlagokat, — szervezzé a népcsoportot, s érintkezésbe lépve az e célra alakulóban központi bizottsággal, gondoskodjék felszállításokról. S hogy ez se esék a megyék terhére, megkönnyíthető

Két igen szép dalt énekeltek; mindegyikkel elragadták a közönséget.

Nem sok a tag, de hatalmas erővel rendelkeznek.

Nem csoda. Egy nagykereshető cégnek a fele is közéjük állt: Böhm Emil személyében, aki a nagyhirű pécsi dalárdából szakadt ide, Csolosz Jenő nagy gyönyörűségére....

Mikor a daloskór végül rendezített a „Lágyan cseng az estharangzó, mélyen szunyad a vidék“ kezdetű szép, imaszerű dalra: dr. Kiss Ernő áhítatos arccal, megelégedést sugárzó szemekkel nézett végig a közönségen és halkán szoltgotta:

— Bámom is én, ha az érzés vidék szunyad is; csakhogy mi megint fölébredtünk! Fiaim csak énekeljétek!

A város házából.

1843/7.97.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatásnak folyó évi október hó 6-án 46330/III. 897. sz. a. kelt rendelete folytán és az 1883. évi 44. t. c. 36. §-ának d) pontjában foglalt rendelkezése alapján felhívjuk N.-Kanizsa város adózó közönsége, hogy adókönyvecskéiket a folyó évi adóemneknek előírása végett a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt folyó évi november hó 15-ig okvetlenül mutassák be.

Nagy Kanizsán, 1897. év október 20-án.

LENGYEL LAJOS NEU ALBERT
h. polgármester.

H I R E K.

— **Király-ünnep.** Ő felsége, a király, ismert kézirata alkalmából a helybeli izr. hitközség által tartott elemi és polgári, valamint a felső kereskedelmi iskola hazafias ünnepélyt rendeznek, még pedig, a felső kereskedelmi iskola f. hó 28-án, az elemi és polgári iskola 31-én d. e. 10 órakor.

— **Házasság.** Neumann Lajos pécsi kereskedő vasárnap délután vezette oltárhoz a nagykanizsai izr. templomban Adler Mór leányát Prager Jetta kislánnyal. A templom ez alkalomból zsuto-ig megtelt a kiterjedt rokonság és az ismerősök sokaságával. A lakodalmi vacsora a Kereskedő ifjak egylete helyiségében tartott és ezen mintegy 120-án vettek részt. Adomást mondtak: dr. Neumann Ede Horváth Honor, Weiss Lipót és Rosenfeld Lajos. A szép felköszöntők, valamint Zsolnay bandája nagyban hozzájárultak azon kitűnő hangulathoz, mely a vidám társaságot késő éjjeli órákig együtt tartotta.

— **Esküvés.** Kollár Lajos f. hó 23-án szombaton d. a. 3 órakor vezette oltárhoz Nitsch Leonin kislánnyal.

— **Athelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Németh Béla zalaegerszegi pénzügyi titkár a szombathelyi pénzügy-igazgatásához, Pető Ferenccé letényei kir. adótitkár a perlaki kir. adóhivatalhoz helyezte át.

— **Az Izr. Jót. Nőegylet köréből.** Az Izr. jótékony Nőegylet folyó hó 24-én választmányi ülést tartott és az alkalommal azon elismerést érdemlő határozatot hozta, hogy „árva alapot“ létesít és ennek növelésére a jövőben kiváló gondot fog fordítani. Ismerve az Izr. jótékony Nőegylet szellemét és az ennek élén álló elnök, Vidor Samuné urnó, kiváló tevékenységét és lelkesedését minden humanus ügy iránt,

meg vagyunk győződve, hogy az „árva-alap“ rohamosan gazdagodni és már a közeljövőben néhány és fokozatosan több és több árvának biztos menedéket fog nyújtani. A választmány egyttal elhatározta, hogy egy a múlt évi vasárnapi oszonák 200 frt 50 kr. jövődelmét, valamint az ezentüli oszonák is az „árva alapra“ fordítja. Ezek a társas életünkre is oly jótékonyan ható oszonák november hó 7-én ismét kezdetüket veszik, mit a közönség bizonyára szíves örömmel vesz tudomásul.— Ugyancsak a vasárnap tartott választmányi ülésben jelentetett, hogy Blau Lajosné és Fischl Pálné urnók 50—50 frt tagsági díj lefizetésével az egylet alapító tagjai sorába léptek, mi örvendetes tudomásul vétetett.

— **Halálozás.** Agh János, komáromi kántortanító megh. lt. Temetése október 25-ikén volt, melyen kártársai közül nyolcan, a kertleti papságból hárman voltak jelen. Koporsóját tűzoltók vitték, mert az elhunyt a komáromi tűzoltóknak főparancsnok volt. Miután 22 évig működött Komáromon.

— **Őszi közgyűlés.** A Zalamegyei Ált. Tanítótestület nagykanizsai járási köre tartja ez évi őszi közgyűlést f. é. november hó 11-én csütörtökön d. e. 9 órakor Nagykanizsán a közönségi polgári iskola rajztermében a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Folyó ügyek. 3. Banekovich János tagtárs felolvasása: „Néhány szó a jelenkori nevelésről.“ 4. Neubrunn T. tagtárs gyakorlati tanítása a mértan köréből a polgári iskola 4. osztályában. 5. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése. 6. Farkas Vilma tagtárs felolvasása: „A női tornászatról.“ 7. A központi tisztikarba beválasztott elnök, főjegyző és 6 választmányi tag lemondása folytán megüresedett tisztségek választás utján 1 évre való betöltése. E közgyűlésre a járási körök is rendes, és a népnevelésügy iránt érdeklődőket mely tisztelettel meghívja Altmann Mór, ü. v. elnök.

— **Halálos elgázolás.** Közél az ország határához, a déli vasút pályatestén szerencsétlenség történt hétfőn, mely egy 78 éves embernek oltotta ki életét. Meszarics Jakab a neve az áldozatnak. Emellett napon reggel 8 óra 18 perckor keresztül akart menni az 57.5 km. jelző mellett Dráva-Vásárhely és Duahegy között a táltésen, a mikor az arra robogó tehervonat alá került, mely fejét szétzúzta. A sérülés föltétlenül halálos volt. A közizg. részéről Wolf Belá dr. vasuti orvos honcolása alapján konstataltot, hogy felelősség a szerencsétlenség megtörtéteért senkit se terhel, s hogy szigorúlag az áldozat vigyázatlanságából ered.

— **Boldog Adam.** A bohém ember azt tartja, hogy Adamnál boldogabb ember nem volt a világon, egy szép leány harmincezer lrt hozománnyal, anyós nélkül ma is többet ér a világ minden kincsénél. Az anyósokról szállingozó éleok divatjukat muták már, és legfeljebb akkor kasznájuk ezeket, ha valakit bosszantani akarunk. Szó sincs róla, ezzel meg nem szűnt a örökké perpatvarkodó anyósok jól ismert alakja. A legrosszabb anyós, aki a nászura a fiatalokk szeretne menni. Ez meglehetősen kellemele lehet, előtünk áll az öregség elő szobra. Vanak anyósok, akik megverik néha napján a vejüket, de ritka az olyanok száma akik meglopják vejüket. Stimec Antal felső-szemenei kereskedőt is egy ivételre anyóssal hozta össze a rossz szór, még pedig szokatlan alakban. Stimec már régen észrevelte hogy bolygában feltűnő módon fog a porriika anélkül, hogy ezzel arányban szaporodnak a kaszsjája. E káros körülmények okozóját az ő kedves anyósát, Horváth

Istvánnét gyanúsította. És a gyanu sem volt alaptalan. Feljelentése folytán meindított vizsgálat kiderítette, hogy az anyós egy alkalus segélyével bejárta a boliba, s az így magához veti árucikkkel títos módon főkkereskedést nyitott, de a bevételről természetesen nem számolt be vóm uramnak. A vizsgálat folyamán Horváth István csornyeföldi lakos házána egy 20 filléres gyártásához való lenyomatot is találtak, melyről kijelölt, hogy azt Horváth Istvánnak 16 éves fia készítette, kísérletet is tett vele, de jó szándéka nem sikerült. Nehogy a nagyratórekvő fia tőkeletesse találmányát, azt a kir. járásbírósnak átadták. Ime egy rossz anyós mennyi emberre hozhat veszedelmet. Boldog Adam, kinek sosem volt anyósa!

— **A Búrger főle hangversenye** már előre is nagy érdeklődés mutatkozott, mert általában közönségünk élénk emlékezetében él Búrger legutóbbi sikere Nagy-Kanizsán. A hangverseny programja több úlet kirakataban látható, de amennyiben egyesek konkurenciától vezérelve, a műsorról feltűnően kitűröltek, hogy jegyek Alt és Böhm cégnél kaphatók, ki kell jelezniük, hogy a nevezett üzletben jegyeket elárulástanak, azokivül még Fischl Fülöp könyvkereskedésében.

— **Szerencsés kutyamosó.** A kutyamosó minden inkább csak nem katoná és ezért a legutóbb infanterista búzské megvetéssel néz végig a kutyamosón, ha mindjárt láthatónál is néha. A kutyamosó elhozta a menaszóba az ebédet, szobát seper, szerelmes levelet vizs, vagy ha a tiszt ép házas ember, a kis kincstári leánykát elkíséri az iskolába, megvárja, ha onnan hazajő, a szakácsnének vizet hord a konyhára, szőnyegeket porol és a Manlichert csak úgy kezeli, mint a zupás manipuláns. De ha szabadságot, akkor ő is bokrátát tűz a sapkaja mellé és otthon a falujában csodás dolgokat beszél, minő viszonyban állt ő a tisztikkal. Kis György, a legbizalmasabb kutyamosók egyike lehetett, a kit kapitánya szabadságolása alkalmával egy osztrák államsorsjeggyel ajándékozott meg. Kis György a napokban kíváncsi volt a cseregye húzására, beállított Keszthely egyik kereskedésébe s nagyot úrgromtében, midőn meghallotta, hogy sorsjegye 2000 forintot nyert az október 1-én tartott húzáson. Az üzletlajdonosnak éppen látogatóban ott levő bankárokon, a nyereményt a szokásos levadások után azonnal kifizette s Kis György dalolva ment haza, talán azokra az arany szegélyű kis levelekre gondolt, melyeket ő oly nagyzerű pontossággal tudott mindenkor kézbesíteni.

— **Öngyilkos és szökött katonák.** A 20-ik honvéd zászlónál körmenői századának egyik közkatona, Kosalik József mult kezden ismeretlen okból a kaszárnya padlásán felakasztotta magát. A halálközdelemből eredett neszre több társra figyelmes lett, de mire a helyszínre értek már meghalt. M. szerdan délután 4 órakor temették el a szerencsétlen honvédet. — A Kőszegen állomaszó 19. gyalogezred 4. századától hétfőn este szökött meg Kovács György közlegény, kit azóta sem sikerült kézre keríteni.

— **Tűzek.** Sümeg és Zala-Mihályfa közelében fekvő Kir-Vásárhely községben a mult napokban ismeretlen okból tűz ütött ki, mely 7 lakóházat s több gazdasági épületet elhamvasztott.

— **Folyó hó 22-ére virradóra** Pácán, a község egyik legmódosabb gazdamberenél Komáromi Jánosnál támadt a tűz. Az udvar birtok részében levő hatalmas szalmakazal gyuladt ki, s csakhamar lángba borult vele együtt egy kisebb kazal és egy takarmánnyal telt púta, s a szomszédház udvarán egy félszer.

— **Halálos esés.** Szemlek Iván szelincsi lakos hétfőn reggel pajta-építés közben a már felállított tetőfalról 4 öl magasból a földre zuhant s talpra esett ugyan, de agyrázkódást szenvedett, melynek következtében két óra lefolyása alatt meghalt.

— **Tizenhárom évig sötétben.** Egy pólai ariafé állított be a napokban a rendőrséghez. Neki eszerekedett sziros kalapját ősi szokás szerinti forgatta kicserepedett tenyerében és aláztatoss

Monochrome arczképek passeportuval gyönyörű kivitelben, fényképek után nagyitva 43—36 ctm. nagyságban 6.50 kr., 63—48 ctm. nagyságban 12 forint.

Mintaképek megtekinthetők Fischel Fülöp könyvkereskedésében N.-Kanizsán, hol megrendelések elfogadtnak.

hajlongva „mint közönségesen“ kedves egészségére kívánja a rendőrségnek az északi nyugodalmat — ha ugyan a rendőrségnek nyugodalma egyáltalán lehet. Aztán hajlott dereka kiegyenesedett egészen és nagy hangon ennyit mondott:

— Baj van kérem atyassággal!
— ?
— Mert hogy elment az asszony.
— Majd visszajön — véte a rendőrség.
— Nem tudom his' én — szól az atyafi és kételkedve rázta deresedő fejét — mért már tizenhárom esztendeje meg valahány hóapja, hogy elment.
— Az ördögöt?
— Dehogyan az ördögök ment.
— Hát hova ment az asszony?
— Gyertyáért meg masináért a parki szidóhoz, azóta nem jött vissza és én azóta sötétben vagyok.
— Hát miért nem gyújtotta meg kend a lámpát?
— Ej — kedvelkedett a polgár, — hisz nem úgy értem. Hanem asziránt vagyok sötétbe, hogy él-e hal-e az asszony, mert hogy szeretnék megházasodni.

A rendőrség arca derűs mosolyra rándult, mire az atyafi méltatlankodva fordult kifelé, de az ajtóból még egyszer megszólalt a nevelésre. Hiszen könnyű maguknak nevelni, mert maguknak vagy van felelőjük vagy nincs; de én az se tudom, van-e, nincs é.

— Rendőreink új egyenruhája

A legutóbbi vasárnapon, október 24-ikén a reggeli órákban sok kíváncsi embert lehetett látni a városház udvarán, kiket új egyenruhás rendőreink katonás sora vonzott oda. Akkor öltötték magukra először az új szabású egyenruhát, mely egészen fővárosi minta után készült. Mindegyiknek mellén csinos réztáblácskán szám is van. A jól festő rendőrszakasz katonái sorban váta *Deák Péter* főkapitányt, ki szemlét tartott fölöttük. Most rendőreink valóságos fővárosi öntudatossággal lépnek az új egyenruhában.

— **Igazi olesóság.** Péttau város tanácsa értesítette lapunkat, hogy ott a legutóbbi hevi vásár alkalmával több száz kocsis káposzta került eladásra. Minőség szerint 40–80 krajcárig fizettek százot, amely ár a mi piacunk árával még az eszthen is vetekedhetik, ha vonaton hozzák Péttauból a káposztást. Legközelebbi vásár holnap 29-én lesz.

— **Az új lázitalnak,** mely dr. Prager eberfeldi orvos szerint láz ellen kitűnő hatása, Kathreiner-féle maláta kávé, a nép között egyszerűen Kneip-kávé a neve. Lázás betegeknek, és pedig úgy gyermekeknek mint felnőtteknek gyakran tapasztalhatták, hogy tartósabb láz esetében a víz nem tesz jó szolgálatot, akár tisztán, akár málna- vagy citromszóróval vegyítve veszi a beteg magához. Sok beteg vágyakozik egy korty-kávé után, melynek a forró vérmérsékletnél szintén csak káros hatása van, miután a bakkávé tudvalegőleg izgató ital és élvezeti cikk, dr. Prager ez okból egy a bakkávéhoz hasonló ízű, ártalmatlan ita hoz, a Kathreiner-kávéhoz fordult, s most ezt rendeli betegeknek, még pedig hideg állapotban. Ennek élvezete által a betegnek nemcsak szomjúsága csillapodik, de egyébként is jó hatással van rá, mert nem kell az annyira kívánt kávé nélkülöznie. És az által, hogy vágya kielégítést nyert, kedélyhangulata is felvidul s így a maláta-kávé fontos tényező a betegségben, amit gyors felgyógyulás szempontjából figyelmen kívül hagyni nem szabad. Oly betegnek, a ki nek nagyobb a láza, a hideg, illetőleg langyos maláta-kávé egy vagy több theaszkánlyi citromszóróval kell vegyíteni. De ezen itálnak belyguladással, influenza, dyphteria, mandulagyulladás, 1-és izomrheuma, sebláz és gyomorfekélynél is kitűnő hatása van. A Kathreiner-kávé olesóságánál fogva a legszegényebbek is alkalom kínálkozik ezen lázait elkészítésére, a jobb módúaknak pedig meg van adva a lehetőség, hogy az egészségre ártalmatlan bakkávé mellőzzék s helyt adjanak a Kathreiner-féle maláta-kávénak, mely akár tisztán, akár bakkávéval keverve, az egészséges embernek is jó szolgálatot tesz.

Törvényszéki csarnok.

Politika a templomban.

A néppárt nem elégszik meg a korcsmák borbélyos levegőjével, sőt politikájának durva szálai elkísérik lelkes vezéréit a templom hajóján túl, egészen az oltárig. Ők kik a liberalismusra readdörög, hogy istentagadók, Ők kik az isten, a szent szűz nevében küzdi meg, szennyes politikai harcukat nem riadnak vissza semmitől, kulárkodnak az isten nevével, a templomi zászlót, melyen glória között ragyog a szűz anyja képe, beleviszik a fertőbe. Zalavármegye papsága megtalálta az utat ahhoz, hogy kell győzedelmelkedni; nem a szavazó polgárok jóakarát, de az asszonyok kedvét ügykeztek megnyerni és szuggerralak olyan dolgokat, melyektől megborzas az ember háta.

Mult év október 25-én *Jurák Zvoimir* vizeszt-györgyi plébános a mise alatt evangélium olvasás közben következő szavakat intézte hívőihöz:

„En a szent evangélium, szent. Iván, szent. Tamás, szent. Lukács és szent. Pál nevében elátkozom mindazokat, a kik *Wlassics* pártához mennek. Csak menjetek! De én esküszöm, hogy hozzátok a szent szakramentumot oha el nem viszem! Az a pénz, melyet kapok még a halatokat órájában is... (A mi ezután következik lehetetlen reprodukálni). Ők vallásukat akarják elvinni s én ha pártjukra állanak 5000 forint is kaphatnék, de én a fél országot sem megyek hozzájuk. Ők az istent nem hiszik! Pogányok! Hozzátok fordulok asszonyok leányok bennetek van legtöbb bizalmunk (Ezt elhiszszük! Szerk) és ti hozzátok fiuk, bennetek kérek az egy isten nevében ne engedjétek el atyátokat, ha az isten tagadók hozzátok jönnek, verjétek el házatoktól, és zárjátok az ólba.“

Kijövet a templomból, még néhány jó tanácsot intézett *Jurák* a felizgatott néphez.

A nagykanizsai kir. törvényszék ezen beszédeért *Jurák Zvoimir* plébánost vallás és annak szabad gyakorlata, valamint politikai izgatás vétsége miatt vád alá helyezte, mely ügyben kedden tartották meg a vőgtárgyalást.

A bíróság *Tóth László* elnökelete alatt alakult egm. szavazó bírók *dr. Kis István* és *Csesznák Miklós*, jegyző *Rénes Elek*. A védhatógot *dr. Orosdy Lajos* kir. ügyész képviselte. A vádlottnak *Oroszvály Gyula* volt a védője. A beidézett tanuk nagyrészt csak horvátul beszéltek és tolmács tisztét *Vadlya István* töltötte be.

A vádlottat először is az általános kérdésekre hallgatják ki. Tudja hogy mivel vádolják, de nagy részben tagadja; hogy az inkriminált kifejezéseket akkor használta volna, mert a szentek nevében nem lehet senkit kiátkozni, csak az ördöggel.

Elnök. Osszegeyehetőnek tartja a papi méltósággal, hogy ily beszédet intézett a néphez és ép az oltár előtt belekeveri a politikai harcokba?

Vádlott. Helyesnek tartom.

Az első tanu *Plihta Béla* körjegyző szóról-szóra ismétli a vádban felhozott szavakat, melyeket a plébános használt.

Elnök. Megbotránkozott ezeken?

Plihta tanu: Én egyébként is megbotránkoztam, mert a plébános még ezeket is mondta: „Jól tudom, hogy itt vigyáznak reám a farkasok, itt vannak az üldözők.“ E célzás reám és a *Fliszar* tanúitóra vonatkozott.

— Minő viszonyban áll a vádlottal?

— Jó viszonyban.

Oroszvály ügyvéd: A plébános ur hány ízben tett teljeltentést ön ellen?

Plihta: Két ízben.

Elnök: És megbüntették ezért?

Plihta: Amennyiben alaptalan volt a vádja nem büntettek meg egyszer sem.

Horvát János tanu szintén terhelően vallott és mikor szembesítettek a vádlottal *Jurák* izgatottan oda mutatott a föld asztalon álló feszületre e szavakkal: Nem látja Krisztus keresztre feszített testét?

Horvát János tanu: De igenis látom, és igaz a mit mondtam.

Gyurán tanu azt vallja, hogy *Jurák* izgatott *Festetic Jenő* gróf ellen is, mert a nép jóvődelmének nagy részét a grófnál szerzi meg nem akart ellene lenni, de a plébános azt mondta, hogy

a gróf nem élhet meg nélkülük, ő maga egy sem dolgozik, csak jöjjetek bátran oda, ahova én.

Fliszar Miklós tanu szintén jelen volt akkor a misén, sőt egy alkalommal *Poprovics Mihály* azt mondta neki, hogy *Jurák* plébános arra kérte őt — már mint *Poprovics Mihály Horvát János* jelenlétében, hogy tagadjon el mindent a vizsgálóbíró előtt. — *Horvát* ezt szemébe is mondja a vádlottnak.

Borkovics József tanu a kérdéses napon a mise után a templom előtt elverték. Ő a mise végén figyelmeztette ugyanis a plébánost, hogy miért izgatja annyira a népet, hadd szavazzon neki a maga meggyőződése szerint arra párt, amelyikre akar.

Elnök: Mondta a főtisztelendő, hogy a *Wlassics* korteseiket zárják az ólba.

Borkovics tanu: Igen is kérem mondta, sőt erre én meg azt feleltem, hisz akkor a plébános urat is be kellene az ólba zárni, hisz házról házra jár kortekedni az asszonyokhoz.

A plébános ur figyelmeztetett engem, hogy most már menjek, mert különben baj lesz, de lett is azonnal, mert egyszerre többen megragadtak és úgy vonszoltak a földő, míg csak *Fliszar* tanító ur ki nem szabadított.

Beck Jakab uradalmi erdőész szintén terhelően volt. Összesen 16 tanut hallgattak ki, kik eskü alatt vallottak. Ezzel a bizonyítást véget ért.

A tárgyalást egyórákor felüggesztették. Délután 3 órakor ült újból egybe a kir. törvényszék. A tárgyalási terem padsorai megteltek hallgatósággal, és ólénk figyelemmel kísérték a tárgyalás menetét.

Oroszvály ügyvéd kéri a vizsgálat folyamán kihallgatott, de a vőgtárgyalásra meg nem idézett tanuk vallomásának felolvasását; kérelmének a kir. törvényszék helyet adott; de ezek a vallomások a bizonyításhoz semminemű pozitív adatot nem szolgáltatottak.

Négy órakor kertült a sor a vád és védbeszédekre.

Dr. Orosdy Lajos királyi ügyész hosszú nyomos érvekben bővelkedő szép vádbeszédet mondott, melyet nagy figyelemmel hallgatott régig a közönség. A vádlott megbüntetését kéri.

Utána *Oroszvály* ügyvéd tartotta meg a védbeszédet.

A törvényszék ezután visszavonult tanácskozásra. Hat óra volt már, mikor az ítéletet kihirdették és a kir. törvényszék bár helyteleníti *Jurák Zvoimir* eljárását, de az ellene emelt vádak alól felmenti, mert sem vallási sem politikai izgatás vétségét nem látja fenforogni.

A kir. ügyész felebbeszét jelentett be.

PÉNZÜGY.

Az ezüst-kérdés.

Az egész világot ismét hetek óta foglalkoztatja az ezüst-kérdés, vagyis az, hogy az aranyvalutas országok nemzetközi megegyezés útján újra érvényes pénzzé tegyék az ezüstöt is. Hogy erre szükség volna, azt mindnyájan tudjuk, mert az arany nem elég az óriási kereskedelmi forgalom közvetítésére, a mit legjobban a pénz drágasága, a kamtláb folytonos emelkedése mutat. Az így kiszorított ezüst árverésével normalis időben lépést tart a nyeresztermények ára is, a minek nem mond ellent az sem, hogy a pánikszerű kereslet a csekély mennyiségű termést árat önkéntelenül felveri, magasabb árakat jegyeznek.

A legtöbb országban belátták már, hogy az ezüst kiszorítása a forgalomból, nagy gazdasági károkat okoz, s csak az arany tulajdonosainak, a bankoknak és a modern kapitaizmus szülőltéinek és fentartóinak valik hasznára. — Németországban óriási a bimetaliszt párt hatalma. Begium és Franciaország nemcsak hagyományainál fogva bimetalista, hanem a mai kormányok határozottan óhajják az ezüst rehabilitációt. Meline francia miniszterelnök többször adott kifejezést annak, hogy az arany-érték sokat értett az országnak s a bimetalista reform nagyon kívánatos volna. Amerikában jól tudjuk mi történt a tavaszi elnökválasztásnál. Az ezüstpárt ütközött meg az „egészséges valuta“ pártjával, mely maga is bimetalista és azóta kormányra jutva folyton dolgozik a nemzetközi megállapo-

dás létrehozásán. Mac Kinleynnek sikerült a kormányok nagy részét egy érmeértekezlethez való hozzá járulásra bírni, s ma már csak Anglián mulik a bimetalizmus diadala. Anglia pedig a legutóbbi hetekben sokban közeledett a két fém uralma felé.

Az angol bank késznek nyilatkozott ércérték-készletének öldrésztét ezútszbe fektetni s a minapában tartott minisztertanács úgy határozott, hogy Anglia belemegy a bimetalista kérdés tárgyalásába.

Hogy már most mi fog lejődni a kérdésből, az egyelőre bizonytalan. Az ezüst ára megérezte a történeteket a és mult hónapi legalacsonyabb árfolyamából szakadatlanul emelkedett. Valószínű, hogy az érmeértekezlet, melyet a jövő tavasszal akarnak megtartani, a nemzetek teljes egyetértése alapján fog létrejönni, s abban az esetben nem kell a konferencia meddségétől tartanunk. Az angolok, kiknek kormányában a bimetalizmus három előkelő bajnokával van képviselve, nem igen fognak utjában állani a nemzetek egyetértésének, noha az angol segítségére a bimetalizmus nem igen számíthat.

KERESKEDELEM.

A legtöbb kedvezmény.

(a. é.) Ez egy olyan kifejezés, a melynek csak az ismeri az értelmét, a ki kereskedelmi politikával foglalkozik. Lexikonban, szakmunkákban nem áll benne, s mégis közkeletű. Azt jelenti, hogy az államok egymással olyan szerződést kötnek, hogy egymás kivételének biztosítják mindazt a kedvezményt, a melyet egy harmadik államnak biztosítanak. Vagyis ha például Bolgárországgal ma szerződünk legtöbb kedvezményes alapon, s Bolgárország holnap Angliával szerződik, s valamelyik árura nézve Angliának alacsonyabb vámot engedélyez, mint nekünk, akkor ez az alacsonyabb vám a legtöbb kedvezményes klauzulából kifolyólag mireánk eo ipso érvényes lesz.

Ez a legtöbb kedvezményt biztosító záradék. 1860 óta a Napoleon-Cobden-féle angol francia vámszerződés példájára nem maradt ki a nemzetközi szerződésből. Ennek a záradéknak köszönhető, hogy a közlelebbi évtizedek kereskedelmi szerződésai nemcsak a szerződő feleket illeték, de érdekelték, még pedig közelről, mindazokat az államokat is, melyekkel a szerződő felek már szerződéses viszonyban állottak, mert e záradék biztosította az utóbbiak javára is mindazokat a vámkedvezményeket, melyekre a szerződés a felek között létrejött. A záradékos szerződések eként a vámkedvezményeket folytonosan kiszélesítették, vagyis a szabadkereskedelmi irányzat határozott eszközei voltak. Egy állam sem tudja és tudja, hogy mily mérvű kedvezményeket biztosít a vele szerződőnek és magának is, mert e kedvezmények a záradék alapján folyton szaporodtak azokkal az engedményekkel, melyeket aztán később más államokkal szemben persze azért, hogy a maga részére is kedvezményeket eszközöljön ki, tett, illetve tenni kényszerítve volt.

Ezt a legtöbb kedvezményes klauzulát kezdi kiszorítani az új vámpolitikai irány, mely most kezd lábra kapni. Az új irányra a jelt Anglia adta meg, melynek kormánya nyáron felmondta Németországnak legtöbb kedvezményes szerződését, hogy gyarmataival egyesülve, védővám proteglája saját természetét a német és más külföldi termelés ellen.

És Anglia e lépésének nagy a jelentősége, mert ezzel lett a szabadkereskedelem hazája üldözőjévé a szabadkereskedelem legbátrabb eszközeinek, a legtöbb kedvezményt biztosító záradéknak. Ha Anglia csak szigorú kölcsönöség alapján álló szerződéses viszonyban állott volna Németországgal, nincsen oka felmondani a szerződést, mert ez nincs utjában annak, hogy Canadával vagy egy más gyarmattal egy még a meglevő szerződéseknel is több kedvezményt biztosító vámtörvényi megállapodásra jusszon. Amde a legtöbb kedvezményt biztosító záradék megkötötte Angliát, s ha szabad kezet akar, szabadulnia kell ettől a záradéktól, illetve közelvenni a szerződésektől, a melyekben ez foglaltatik.

A vámtörvényben, mint háttérben és okban, nemkülönben a legtöbb kedvezményt biztosító záradék kiküszöbölésére irányított eme

szándékban van a felmondásnak az a jelentősége, mely bennünket is érdekél.

Mert ezzel a precedenssel valószínűleg alaposan meg fog szűnni a legtöbb kedvezményes klauzula uralma a többi államokkal is, és a szerződések most követhető megújításánál az államok a szigorú kölcsönöség alapján csak egymással fognak szemben állani, és egymással szemben fognak védővámokat emelni, illetve engedményeket adni.

Angliának a szabadkereskedelemmel és a legtöbb kedvezmény elvével való szakítása a mi legközelebbi szerződésünkre már nagy hatással lesz, s meg fogja adni nekünk is a módot, hogy gazdasági érdekeink jón felbecsülésével az eddigi hagyományok mellözésével saját izlésünk szerint kössük meg szerződéseinket és a szigorú kölcsönöség alapján szerezzünk érvényt érdekeinknek és adjunk engedményeket más nemzetek gazdasági tendenciáinak.

IRODALOM.

Kinccses Kalendárium. Megjelent az 1896-ik évre a Kinccses Kalendárium, mit a kiadó vállalat a gyakorlati élet általános útmutatójának nevezi, mi pedig sinevezhetők a leghasznosabb kézi lexikonnak. Hogy mi az a Kinccses Kalendárium, azt tulajdonképpen nem is kellene magyarázni a tavalyi évfolyam bannulatos sikere után. A most uuejelent, s jövőre szóló kötetnek az alapösszeje s a rendezése ugyanaz, a mi a tavalyinak, de a tartalma egészen más új, s nem kevésbé hasznos, szükséges: sőt nélkülözhetetlen mint a tavalyi volt. Az előttnak levő kötet kezdődik teljes naptári részszel, háztartási, belső gazdasági utbaigazításokkal cillagászati feljegyzésekkel. Aztán jön az osztrák-magyar monarchiában a csapatok elhelyezése a legújabb intézkedések szerint, könnyen áttekinthető táblázatokkal. A kimutatásban a boszniai csapatok, a honvédség, sőt az osztrák landwehr is megvan. A Hógyan... hasasodjunk rovat a hársághatár megoldás lépésekre oktat. Majd a jó feleleg megtalálásában szolgál utbaigazításokkal egy arcképpel ellátott cikk. Anyáknak szól a Gyermekepolás című cikk. Következik a bőr ápolás, szakértő orvos tanításai. Egy másik szakember a szemünkkel és tulajdonságaival ismert meg. Erre következik egy gondosan, a legmegbízhatóbb adatokkal összeállított cikk, a pályaválasztásról. Bármily elképzelhető pályára akar valaki lépni, itt megtalálja a neki szükséges utbaigazítást. Csak a katonai pálya van külön, hosszabb cikkben tárgyalva. A mult és jövő év divatja képekben van tárgyalva. Kaután következik a Háni Bál cím alatt hat új zenemű lektórája, még pedig egy Csárdás Kün Lánzlótól, Kerings Mádár Rusztól, Tipkó Kern Auréltól, Franciaország Szabados Báljától, Lengyel Csabór Karótytól s egy Pas de quatre Tarnay Alajostól. E csinos táncdarabokat a télen bizonyára sok mulatósra fogják játszani. Utána az adóterhek titkaiába avát be a Kinccses Kalendárium, majd a váltó tulajdonosáról világosít fel. Következik tanítás az éltbirtoklásról cikk az agrármongalomról s aután nagy-érdeklő, a gazdasáknak fontos táblázatok arról, hogyan fesszák munkasáinkat. E táblázatok jó szolgálattal tessnek a kis birtokosnak, iparosoknak s mindazon munkásoknak, a kik a munkát napemlére vagy óraszára fizetik. E számlítás felhasználásával megtakarítható a vendégséges kiszállítás, mely a tévedés lehetőségét csak fokozza. Van még cikk az egyszemélyes forgalomban levő pénzemlekről (átzámlítás) aután tanácsok, hogyan építünk lakóházat, iszállót, aklot, kocsiszint, stb. rajzokkal). Következik: a t rök, football (labdarúgás), vadászati tilalomdó, lövésreny, a könyvnyomtatás története, postai és távirati tudnivalók, postatakarékpénztár, tarifák, találmányok, stb. sok mindenféle apró-cseprő dolog. S ez nem olyan kalendárium, mely, ha évs lejár, eldobjuk. Ennek az évfolyamait gondosan egy más mellő rakjuk s pár év alatt a legbecesebb, legnépszerűbb, legújabbakkal kényvtárral rendelkeztük. A Kinccses Kalendárium ára: Saines borítékba kötve 1 frt, angol vámonköteben 1 frt 50 kr., francia szattyánbőrötésben 2 frt 20 kr. A Kinccses Kalendárium megrendelhető a kiadóvállalatnál, Budapest, VIII., Rókk Sallárd-ut. a. 4. sz., továbbá kapható az összes könyvkereskedésben.

Vettük a Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) budapesti kiadóeg kiadásában megjelent Szalay-Boróti-féle „Magyar Nemzet történelmének” a hetvennegyedik füzetét. Ebben a hétéves háború beárata után a Maria Terésia uralkodása alatti belviszonyoknak fölötté érdekes s nagyrészt új világításban feltüntetett leírását olvassuk és pedig már József főherceg társ-uralkodónak Magyarországra oly oly háros germanizáló s alkotmánytörő törekvésének a hatása alatt. E korunk valóban egyik legnevezetesebb Magyarországi történetében, az szerzők tüzetes és beható előadásában kétszeresen válik érdekessé az olvasó előtt. E fűzet illusztrációt egy minőség, mint meunyhégo tekintetében semmiel sem állnak hátrább a megelőző füzeteknél, külön emlékeztető kaptak I. Ferenc Császárt és kénylányt igen szép arcképet, a szövegben pedig követhető képekkel találkoztunk: London Ernő Gedoes báró tábornok, Esterházy Ant l gróf, Szent István rend kis és nagy keresztje, A Szent István rend nagykeresztjének cilligája, A Szent István rend alapításának emléktábla vert érem, József és Lipót főhercegek. II. József Albert, szász-tescheni herceg, Magyarország kormányzója, Maria Kristina főhercegné, Magyar nemzet testőr díszruhában, Maria Terésia övegy korában.

A Mátyás Diák legújabb száma is kétszázötvenediké, hogy az idősebbet az összes élelapok között a Mátyás Diák a legvirágabb és legértelmesebb. Készen anyis nyújt egy szövegben és képekben, mint bármely más vig újág; azokiválással a változatos, hogy szinte csodálatos. Alakjának eredetisége, adomáinak sokasága, aktuális közleményeinek tartalma, talárvoratainak gazdagsága éppen

olyan vonzó erőt képes, mint az a husz-harmasé kitűző karrikatura- és adoma-illusztráció, a melyek elővándt rajzolóktól kőrtnek ki. Minden számban egy befejezett vig előszót nyújt. A Mátyás Diák ily körtmunkák között valódeges családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyáltal a legelőbb élelap is, mert előfűzetési ára egy negyedrre csak 1 frt 50 kr. A kiadóhivatal (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szivesen küld mutatványzámot, ha szíránt megkeresik.

Az e rovatban megemlített művek megrendelhetőek és kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésben Nagy-Kanizsán.

K ö z g a z d a s á g.

A gyümölcs leszedése.

A gyümölcs jóságára és eltarthatóságára kiváló befolyással van a leszedési idő kelte megválasztása s az okból a következő tapasztalati adatokat közöljük.

A körtét különösen abban az, esetben ha az körtetfára van nemesítve, nem szabad addig a fán hagyni, míg megérik; egy héttel az érés előtt kell leszedni, hogy a teljes érést a pinczében vagy kamarában fejessze be. A szeptember októberben érő körtéket nem egyszerre kell leszedni, a minthogy nem is egyszerre érnek, de 8-8 napi időközökben pl. háromszorra felosztva, mert ezáltal eltarthatóságuk jelenkényen emelkedik. A későn érő fajtaikat le kell szedni, mielőtt leveleik az őszi színváltozást mutatják. Ha a körte tulsokáig marad a fán, akkor gyakran az utánérés nem következik be, kemény marad, míg csak rothadni nem kezd. A téli körtét október második felében okvetlenül le kell szedni.

A legtöbb körtefa sokkalta finomabb ízű, ha érés előtt szedetett le a fárl s a kamarában érik be. A szedés idejét megösmérjük 1/a lehulló ferges körték érési fokáról; 2/a szineződésről s arról, hogy az ágról könnyen leválaszthatók; ez eszeiben a körte leszedendő és vékony rétegben kiterítve, fagymentes helyre rakandó.

A szedést általában száraz időben kell eszközölni: minden egyes körtét selyem papírba kell burkolni s úgy eltenni, de sőt finomabb körték alá a polczra vatta is rakandó, különben a nyomástól foltot kap. A hideg szobában elrakott soha sem lesz olyan olvadó huzu és leveles, mint a melegebb szobában elraktott. Igaz, hogy a 15-18 C hőmérsékletű szobába elrakott körte kissé ráncos lesz, de annál izletesebb. Egészen így kell eljárni az almával is, ez azonban koránt sem olyan kényes mint a körte.

Kajsziabarczokot, cseresznyét, epret, málnát és közmémet csak teljesen érett állapotban szabad szedni.

Az őszi baraczokot 3-4 nappal az érés előtt kell szedni, különben lisztes, kásás lesz s így kevesebbet ér. Az érés bekövetkeztét a gyümölcs illatáról, színének sárgulásáról, bőrének átázóságáról és arról lehet megösmerni, hogy könnyen elválk száráról.

A szilvát kevesével a teljes érés előtt kell szedni. Ha korábban szedjük, a szár körül megváncosodik, de ilyen állapotban jóval tartósabb. Némely szilva kitűnően eltartható, ha ágastul szedjük le s így állítjuk a gyümölcskamrába.

Hordóknak előkészítése a szüretre.

Tudvalevő dolog, hogy a hordó igen nagy befolyással van a bor minőségére s ha nem készíttik kellőleg elő, a legjobb minőségű bort is élvezhetetlenné teszi. Nem lesz tehát felesleges, ha egyet mást elmondunk a hordóknak mikénti előkészítéséről.

Az új hordót használat előtt borképesé kell tenni; ebből a célból forró vízzel többször ki kell öblíteni, vagy pedig kigőzölni. A forró víz ugyanis behatol a hordó lyukacsiba, s a dongák-ból az idegen anyagokat elávolítja, feketebarna színt adván a víznek. Addig kell folytatni a kiforrást, míg a kiömlő víz ismét tisztaságúvá nem válik. Ennek bekövetkeztével a hordót egészen megtöltjük vízzel, s így hagyjuk állani 6-8 napig, mikor is a víz lebecsátása után egynehány liter forró borral öblögtetjük ki, s most már nyugodtan önthetjük bele mustot. Ezen

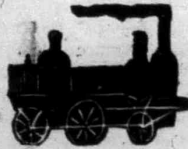
eljárásnál még jobb az új hordónak ismételt erős higözölése. Bármiként készíjük is elő azonban az új hordót, abba csak mustot célszerű önteni; az idősebb fehér bor sajátoságos mellék is kap benne, a vörös bor pedig meghalványodik.

Idősebb vagy használt hordók kezelésére vonatkozólag mindenképp az jegyzendő meg, hogy mielőtt valamely hordó kiürül, az azonnal alapos tisztogatás alá vonandó; vízzel kiöblítendő, hordó kefével kisurolandó, hogy a seprő részének nyoma is eltávolíttassék; az ilyen hordó vízzel ismételtén is kimosatván, szájára fektetendő, hogy az utolsó csep viz is lefolyjon belőle. Ezután kikénezendő és beaknázandó. Ha a hordó sokáig áll üresen, használat előtt minden este forró vízzel kimosandó.

Vörös borus hordókat fehérbor eltartására csak az esetben lehet használni, ha kellőleg előkészítettek. Ebből a célból 20 gramm chlorment testünk a hordóba, mire 10 gramm tömény kénsav 50 gramm vízzel keverve az akonán at a hordóba öntetjük, az akona pedig jól lezáratik. Az ennek folytán kifejlődő chlorgáz 12 óra alatt tökéletesen megsemmisíti a vörös leső anyagot, mire a hordót ismételtén kiforrázza, fehér borok eltartására is használhatjuk.

Ha a hordó penészes, úgy először is penész kaparandó le róla, ha a penész alatt a fa feketé, addig folytatandó az eljárás, míg a fának színe egészen tisztá nem lesz. Persze, ha belül fogta meg a hordót a penész, akkor az egészen széjjel szedendő. Ha azonban a fa még nincsen megtámadva, akkor a legkésőbb 10 liter forró vízben feloldandó s a hordó ezzel forrázandó ki, mire forró és hidegvízzel ismételtén kiöblítendő.

Eztes, megsemmisített hordóba annyi kéknt égetünk el, a mennyi abban elégni képes. Ezt a kénezést két hetenkint 3-4 szer ismételjük s ha a kén nem akar jól égni, a hordónak nyílását felnyitjuk, hogy a levegő at meg at járja. Használat előtt az ilyen erősen kénezett hordók ismételtén jól kiforrázandók.

VASUTI MENETREND.

Kérvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás Kanizsáról				Érkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Págerhof	sz. v.	4 42	regg.		gy. v.	5 33	regg.	
	sz. v.	2 35	d. u.		sz. v.	12 10	d. u.	
	gy. v.	12 20	este		sz. v.	11 22	éjjel	
	v. v.	7 33	este		v. v.	7 59	regg.	
Szombh. Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6 05	regg.		sz. v.	11 01	este	
	gy. v.	12 20	d. u.		sz. v.	3 42	regg.	
	v. v.	5 15	d. u.		v. v.	8 04	regg.	
	sz. v.	2 05	d. u.		sz. v.	1 35	d. u.	
Budapest	gy. v.	5 48	regg.		sz. v.	3 52	regg.	
	v. v.	9 15	regg.		sz. v.	1 24	d. u.	
	sz. v.	2 -	d. u.		v. v.	8 55	este	
	sz. v.	12 15	éjjel		gy. v.	12 10	éjjel	
B.-Szt.-Gy.	gy. v.	5 06	d. u.		sz. v.	11 45	e.	
	sz. v.	8 -	regg.		sz. v.	8 -	regg.	
Barcs Gyékény	sz. v.	4 57	regg.		sz. v.	1 29	d. u.	
	sz. v.	2 25	d. u.		sz. v.	11 41	éjjel	
	sz. v.	7 25	este		sz. v.	11 14	regg.	

Hirdetések:

3034 tk. 1897. 808-1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Baló József zalavári lakos végrehajlatónak Szóbo Bogár György és neje Hári Katalin szabari lakos végrehajlatást szenvedők elleni 100 frt tőke, ennek 1896-dik évi június hó 29-ik napjától járó 8% kamatai 16 frt per, 9 frt 10 kr. végrehajlatás kérelmi, 8 frt 95 kr. jelenlegi s a még felmerülő költségek iránti végrehajlati ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó szabari 114 sz. tjkvben + 124 hrsz. alatt felvett 446 frtra becsült ingatlan

1897. évi november hó II. napján d. e. 10 órakor

Szabar községében Varga Lajos felperesi ügyvéd vagy helyette se közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog, még pedig tekintve, hogy a lenti ingatlanra 70. sorsz. alatt Kámondi Anna javára holtigtartó lakási szolgálmi jog, ezt megelőzőleg pedig jelzálogos követelések vannak bekebelezve, az ingatlan a szolgálmi joggal együtt csak azon esetben adatik el, ha az előző követelések kielégítésére szükségesnek mutatkozó 300 frt vételár beigertetik, ellenkező esetben az árverés hatálytalanul válik s az ingatlan ugyanazon határnapon a szolgálmi jog nélkül is eladatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%,-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tszék mint telek-könyvi hatóságnál 1897. évi július hó 2. napján.

Dr. NEUSZIEDLER kir. tszéki bíró.

4 arany, 8 ezüst és 3g díaz- és elismerő okmány.

Régi hírhedt diatetikus-cosmetika szer (örözlésre) az ember test idegének és izmainak erősödés és rugékonnyá tételére.

Ára: 1 palack 1 frt.

Kwizda-féle Fluid

51

A kigyó díj egyjel

Turista-fluid

Turisták, járműveken utazók és lovaglóknak kitűnő sikerrel használják testük erősítésére és annak nagyobb utazások után való felírásitására.

Ára: 16 palack 60 kr.

Valódi csepán a fenti védjegyvel ellátott palackban és kapható minden gyógyszerárban. — Főraktár: Kőrületi gyógyszerár. Kornsburg, Bécs mellett.

The Continental Bodega Company. Valódi hamisítatlan külföldi borok. Pórtbor, Sherry, Madeira, Marsala, Malaga, Tarragona sál. Legjobb bevásárlási forrás. Raktár: Neu és Klein uraknál. N.-Kanizsán.

NYILTTÉR.

Az e rovatban közöltékkért nem vállal felelősséget a szerk.

Krondorfi Savanyuviz

KELLEMES IZE MIATT

UGY MINT ÁSZTALI VÍZ

DE LEGINKÁBB MINT

gyógyviz

tüdő, gyomor és vizekőlyag bántalmaknál sikerrel használják.

Nagy-Kanizsán kapható:

Pauk Jakab, Neu és Klein és

Fesselhofer J. uraknál.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

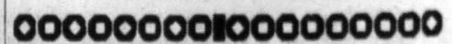
Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Fák

gyümölcs-, utifasor és díszfák, legjobb fajok, szép erős törzsek. Készlet sok ezer példányban. Diszbokrok. Olcsó árak. Árjegyzék bérmentve.

Meyne János, 202-6 Sopron.

13,160.000 koronát

fognak nyerni a magyar kir. szabads. osztályosrajtók 6 osztályában. Ezen sorsjegyek 100.000 sorsjegyből állnak, melyek közül 80.000 db. nyereménnyel husztik ki, tehát a sorsjegyek fele része nyer.

A nyeremények a követ. kesők:

Legnagyobb nyeremény szerzésés esetben

egy millió

korona.
kor: 1,000,000)

1 díj	600.000
1 nyer	400.000
1 "	200.000
2 "	100.000
1 "	90.000
1 "	80.000
1 "	70.000
2 "	60.000
1 "	40.000
5 "	30.000
1 "	25.000
7 "	20.000
8 "	15.000
31 "	10.000
67 "	5.000
8 "	3.000
438 "	2.000
788 "	1.000
1288 "	500
90 "	300
81700 "	200
15630 "	170
180, 100, 50 és 40	

50.000 nyeremény és díj melyek összesen

13,160.000 koronát

kitesszenek.

A magy. kir. szab. osztályosrajtók főelárusító

Fejérvári és Társa

BUDAPEST, V., Marokkó-utca 2. sz.

B kívánatára késznek vagyunk a sorsjegyeket utánvétellel is elküldeni.

Ezen sorsjáték huzásai nyilvánosan a magyar kormány elnöksége és egy ált. ad. i. yó felügyelete alatt történnek. A sorsjegyek árai, melyek hivatalból vannak megállapítva, az első osztályra a következők:

Egész sors. 12 kor. o. 6. frt 6.—
Fél " 6 " " " " 3.—
Negyed " 3 " " " " 1.50

Mindjárt a huzás után beküldjük t. ügyfeleinknek a hivatalos huzási lajstromot, melyből részeseink eredményét megtudhatják.

Mindazok, kik ezen örökös nagy nyereséi erőket nyújtó sorsjátékokból sorsjegyeket óhajtanak beszerzeni, azoknak meg kell adni a megrendeléseiket minél előbb, de minden este legkésőbb a huzás napjáig, **felvő évi november 11-ig** hozniuk eljuttatni, a megfelelő összeg papírban vagy bályegben a megrendeléshez csatolandó vagy postautalvánnyal beküldhető. Kérjük b. címét pontosan és világosan feladni. A megrendelések mindjárt beérkeztek után, a megdél készletünk tart. eszközölknek. A sorsjegyekkel együtt beküldjük minden megrendelőnek a kimerítő hivatalos sorsolási tervezetet.

1,000.000 koronát. [Egy millió.]

tesz ki a legnagyobb nyeremény szerzésés esetben.

Külföldi nyeremények koronákban:

800.000, 400.000, 200.000,

2 nyeremény a **100.000,**

Nyeremények a **90.000, 80.000, 70.000**

2 nyeremény a **60.000 és 40.000,**

5 nyeremény a **30.000, 25.000, 7 nyeremény a 20.000,**

3 nyeremény a **15.000, 31 nyeremény a 10.000 stb., stb.,**

melyet az

első magyar kir. szab.

OSZTÁLY-SORSJÁTÉKNÁL

a résztvevők okvetlenül megnyernek.

Az alulírott főelárusító cég meg van bízva az ezen Magyar Kir. Osztály-Sorsjátékokhoz szóló eredeti sorsjegyek elárusításával és ezeket a bel és külföld minden irányában a hivatalosan megállapított árak mellett küldi szét.

Egész eredeti sorsjegy frt 6.—

Fél " " " 3.—

Negyed " " " 1.50

Az összeg előlege beküldése (legjobban postautalvánnyal) vagy utánvét mellett. Mindjárt a huzás után beküldjük t. ügyfeleinknek a hivatalos huzási lajstromot. A nyeremények állami ellenőrzés mellett pontosan kifizetnek. Miután a huzás már **felvő évi november hó 11-én és 12-én** tartatik meg, kérjük rendeléseiket mielőbb eszközölni a

hiteles főelárusítóknál 306—2

SZÁNTÓ ÉS TÁRSA Bpest, Deák Ferencz-u. 19

Első m. kir. szab. osztályosrajtók.

Legnagyobb nyeremény

szerzésés esetben

Egy millió korona.

Huzás: 1897. évi november hó 11-én

100.000 koronájegy, 50.000 nyeremény.

1/4 sorsjegy — 1.50 frt

1/2 sorsjegy — 3.—

3/4 sorsjegy — 4.50 frt

BIHARI EDE

a m. kir. szab. osztályosrajtók főelárusítója

BUDAPEST

Kerepesi-ut 20. sz.

50.000 kor.

100.000 kor.

200.000 kor.

400.000 kor.

600.000 kor.

A megrendeléseket **postai utánvétellel** eszközölöm, de az összeg **postautalvánnyal** vagy **ajánlott levélben** is beküldhető.

A hivatalos tervet minden megrendeléshez **ingyen** csatolom és a sorsolási jegyzéket a **huzás után rögtön** minden felszólítás nélkül b. címére küldöm.

Saiveskedjék megrendeléseit mielőbb **hozzám**, mint a sorsjegyek eladásával megbízott főelárusítóhoz küldeni.

Bihari Ede, Bpest, Kerepesi-ut 20.

Első m. kir. szab. osztályosrajtók

Első bécsujhelyi kalbász-csarnok.

T. Cz.

Becses tudomására hozom, hogy helyben a kereskedelmi és iparbank épületében (Takarékpénztár-utca)

kalbász és hentesáru-csarnokot

nyitottam.

Áruim **naponta készler** érkesnek a jóhírnevű **bécsujhelyi Zimmermann János hentes cégtől**, amiért is azon helyzetben vagyok, hogy tisztelt vevőimnek csakis legfrissebb árut szolgáltatok ki.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem

teljes tisztelettel

Rozsken Jánosné

Gyümölcsfák, diszfák és csérjék,
csokrok, koszoruk

JANDA KÁROLY
mákerítésznél
N.-KANIZSÁN.

Arjegyzék és költségvetések bórmentve meg-
küldetnek

1-5 802 Távirat-cím: Janda Nagy-Kanizsa.

A
„Nemzetközi Baleset Elleni Biztosító
Részvénytársaság”
elfogad ezenül baleset elleni biztosításokat
gyermekekre is
a következő módozatok szerint:
1. mint egyszerű biztosítás;
2. mint feltételes díjfizetésű biztosítás;
3. mint díjvisszatérítés mellett való biztosítás.
Felvilágosításokkal készséggel szolgál a
Iőgynökség: 289-3
Lőwy Adolf ur Nagy-Kanizsán.

MEGHÍVÓ.

A LETENYEI ÖNSEGÉLYZŐ-EGYLET SZÖVETKEZET

1897. évi november hó 14-én délután 2 órákor

rendes közgyűlést tart,

melyre a t. tagok meghívotnak, azon megjegyzéssel, hogy a felszámolás alatt álló első cyclus tagjai az első-cyclus ügyeiben (Tárgysor. 1-3. pont) az új cyclus tagjai pedig, az utjonnan nyitott második cyclus ügyeiben (Tárgysor. 4-7. pont) birnak tanácskozási joggal.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az első cyclus mérlegének és a nyereség- veszteségszámlájának bemutatása, jóváhagyása, a törzsbetétként mutatózó nyereség megállapítása s határozat hozatal a cyclus vagyonának felosztása iránt.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása s a lejárt megbízatásukból kifolyólag lemondásuk elfogadása.
4. Az alapszabályok 2. 8. 13. 22 29. §. 30. §-ának 2-ik és 5-ik pontja 33. és 38. §§-ának módosítása.
5. Az igazgatóság, (elnök, alelnök, igazgatósági, rendes és két póttag), a felügyelő-bizottság (2 rendes, 3 póttag) és tisztviselők megválasztása s az utóbbi ak díjának megállapítása.
6. Alapszabályszerűen — esetleg — benyújtandó indítványok tárgyalása.
7. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 egyetli tag kiküldése.

Az igazgatóság.

TARTOZIK

MÉRLEG-SZÁMLA

KÖVETEL

F. k. l. sz.		frt	kr.	F. k. l. sz.		frt	kr.
14	Hátralékosok számla	450	85	28	Tartalék alap számla	418	80
37	Kölcsönök	29294	—	46	Törzsbetét	36489	14
45	Pénztár	10835	51		Összesen:	38007	94
48	II-ik cyclus	100	—		Nyereség:	3771	92
		40679	86			40679	86

Kelt Letenyén, 1897. évi szeptember 30-án

Tamás Adám s. k.
igazg. elnök.

Weszl Manó s. k.
pénztárnok.

Glósz Géza s. k.
könyveselő.

A fő- és mellékkönyvekkel egyezőnek és helyesnek találjuk.

A felügyelő-bizottság:

Letenyén, 1897. évi október hó 23-án.

Schmidt János s. k.

Keszler Géza s. k.

Österrreicher József s. k.

TARTOZIK

NYERESÉGÉ ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA

KÖVETEL

F. k. l. sz.		frt	kr.	F. k. l. sz.		frt	kr.
44	Kézeltési költség, fűtés, világítás, irodai szerek, fizetések, igazg. felügy. biztos, napi biztos, díjak, felszerelés	8973	12	9	Elhelyezett tőke kamat	448	58
	Összesen:	8973	12	38	Kamatok	5481	85
	Nyereség:	3771	92	43	Díjak	1471	02
		7745	04	47	Késedelmi kamat	343	59
						7745	04

Kelt Letenyén, 1897. évi szeptember 30-án.

Tamás Adám s. k.
igazg. elnök.

Weszl Manó s. k.
pénztárnok.

Glósz Géza s. k.
könyvelő.

A fő- és mellékkönyvekkel egyezőnek és helyesnek találjuk.

A felügyelő-bizottság.

Letenyén, 1897. október hó 23-án.

Schmidt János s. k.

Keszler Géza s. k.

Österrreicher József s. k.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Pál
könyvtárcsodájában.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. u. 4-5 óra közt.

Írásra váró a lap szellemi részére
vontatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Pál
könyvtárcsodájában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)

Félévre 6 korona (3 frt — kr)

Negyedévre 3 korona (1 frt 50 k)

Hirdetések juttathatók megkülönböztetés nélkül.

Helyesírási jeveket csak ismeri az-akból fogadunk el.
Késíratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Helytér díjtartalma 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Pál
könyvtárcsodájában.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

„Gondolj a halálra!”

Sötét cellában kicsinyke asztalon halálfejtés és homok-óra; azok fölött a falon ez a fölirat függ: „Gondolj a halálra!” A cella egyik részében egyszerű tekerte koporsó fekszik hallgatagon, borzalmas némaság alatt a halálra emlékeztet ott.

Ennek a cellának tulajdonosa maga v. l. a megtestesült jószág és szelidség. Önmagával szemben nyájás és kíméletes egész a végletekig. Jótékonyágáról, könyörületeségéről szinte mesés dolgokat beszéltek; de pozitív adatot mondani senki sem tudott, mert az a rendkívül jó szív nagy titokban és úgy gyakorolta a jótékonyt, hogy a jótévő kéz ismeretlenül maradt.

Egyszer valaki meglátogatta őt és kifejezte bámulatát, hogy zárkózott élete mellett oly romlatlanul megőrizte lelke melegségét és vidámságát és megkérdezte tőle, hogy hogy honnan merítette ezt a bölcseséget.

A szelid, nyájás férfiú bevezette vendégét a sötét cellába s így szólt: „Nézzé, barátom, itt van az én mesterem. Minden nap egy órát töltök itt elmélkedve. Ennek

eredménye az, hogy szakadatlanul a halálra gondolok, bárhol vagyok, bármit teszek. A halál az én mesterem.”

Milyen jó volna, ha az emberek mind-egyikének volna egy ilyen cellája, a hol mentül gyakrabban elmélkednének a halálról; a hol lelkek mentül gyakrabban ölelkeznek az enyészet szellemével.

A halál gondolata megtisztítja a lelket; türelemre, szeretetre, lemondásra, szerénységre tanít és magasabb szférákba, a tökéletesség ragyogó világa felé, az örök-szellem közelébe emeli az emberi szellemet.

A halál gondolatával foglalkozó lelkek között sohasem fajulhat elkeseredetté a leg-erősebb létküzdelem sem; mert minden tettüket, minden törekvésüket az enyészet szellemének intő, figyelmeztető keze irányozza.

A valódi emberszeretet, a társadalmi együttlét boldogságainak gyökere. a kölcsönös türelem, a szelid béke, a nyájás kímélet csak azoknak szívében sarjadhatnak föl igazán, akik életök minden pillanatában arra gondolnak, hogy a következő pillanatban örökre megnevelhetik szívverésük s gondolatoktól izzó agyukat egyszerre megdermesztheti a halál.

Sajnos, hogy csak oly kevesen és oly ritkán gondolnak a halálra!

A keresztény világ kegyelete külön ünnepet is szentel a halál fölötti elmélkedésnek s a halottak iránti kegyeletnek.

Halottak napját (Mindenszentek estéjét) csakugyan olyan ünnepül kellene tekinteni amely teljesen, kizárólag az elmúlás, a halál gondolatának, az elköltözöttek emlékeztetésére szenteltessek.

Ezen az estén mindenkinek magába kellene szállania s néhány órára átadni lelkét a halál tisztító szellemének.

Azok az emberek a kik egymás ellen elkeseredetten fenekednek, egymást marják a rágalomnak észrevétlenül emésztő, pokoli tűzfogóival; a kik nyilvános helyeken vagy társaságokban, sőt templomokban is szórják a gyűlölet, az igazság romboló üszkeit; akik előtt nem szent, nem sérthetetlen másoknak nyugalma, becsülete, jó hírneve; akiknek szívét az önzés jege páncélozta be: nagyon jól tennék, ha ezen az estén, míg a harangok szomorú, bus kongása az enyészetet, a halált hirdeti, valami sötét cellába vonulnának s ott halálfejtés és koporsó társaságában gondolnának arra, hogy mindnyájunkra egyformán csak

A „ZALA” tárcája.

Halottak napja.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Halottak napja: a halál ünnepe. Mindnyájan a temetőbe megyünk, a hol meghalt kedveseink nyugsznak.

Szent kegyelettel rakjuk le sírjukra az özvegy utolsó virágait, meggyújtjuk a gyertyák millióit és térdre hullva mondjuk el hő imánkat, magasztosan, meghatóan, hogy feljusson a Mindenható felső színe elé: a mennybe.

Nem teledkezünk meg rólok soha.

Minden évben kimegyünk sírjukhoz, megölelünk azt legmélyebb fájdalom fakasztotta könyveinkkel, szólnok hozzájuk igaz szeretettel, de ők nem hallják azt. — Nem hallják a szegény özvegy fájó zokogását, nem indul meg szívük a hajtékalan árva szivszaggató sírásán: nyugodtan alusszák örök álmukat!

Nagy is a te hatalmad halál! Retteg öled mindenki, mert te itélsz fölöttünk, kérhetetlenül, de igazságosan! A leghatalmasabb tejelelem épen úgy porba hullik előtted, mint a szegény, földönfutó koldus!... A te országodba nem pillanthat be addig senki, míg ezen a világon be nem hunyja szemét örökre. Örök sejtetem marad előttünk a te birodalmad!... Megholt kedveseink nem árulnak el semmit nekünk a te útjaidról, mert vagy nagyon boldogok és boldog-

ságukban megelégednek róluk, vagy sokat szenvednek és nem akarják nehezebben elviselhetővé tenni a földi kínokat az által, hogy megismeretesek velünk, a tulvilági szenvedéseket!...

Mily sokat takarnak a sírhantok!... Az élet legborzasztóbb tragiédiái és legragyogóbb költésze véget érnek a temetőben! Minden sír, minden göröngy egy történetet led el előttünk!...

Sötétebb részén a temetőnek, egy korhadó sírkerezt mellett, két árva sírdogál: egy fiú és egy kis lány. Nem tudják felogni vesztességük nagyságát, de érzik, hogy mindenük ott van a sírban. A mióta nem él közöttük az, a kit a sírhant takar, nem szól hozzájuk senki olyan meleg szeretettel, nem öleli, csókolja őket reggel és este senki. Az édes-anya magával vitte a sírba a szeretetet is. A nagyobbik, a leány, óvatosan ráteszi a sírra a szegényes koszort, meggyújtja a kis fagygyertyácskát és kis kezeit összevéve előimádkozik; a kis fiú utána. Felnézni egyik sem, mert csak mikor fény tamad körülöttük pillant fel a kis fiú s pici kezével a fölöttük lebegő fehér hölgy alak felé nyúl és örömmel kiáltja:

— „Nini a mama!”

A kis leány is fölneéz és remegve halkán susogja:

— „Igen a mama!”

Ceodálatos, hogy mindkét gyermek egyformán látta az édes-anyát, a mint fölülük tartotta áldólag karjait!.....

Halottak napja!

Mindenki siet a temetőbe, megholt kedveseinek sírjához és senki sem veszi észre, hogy a temető sötétebb részében, egy pislogó fagygyertyácska mellett a sírra dőlve, két kis gyermek édesen szendereg és álmodik arról a drága, jó édes-anyáról, a ki mindenkit pótol, de a kit nem pótol a világon senki, semmi!.....!!

.....N.

Kaszárnya-titkok.

— A „ZALA” eredeti tárcája —

Írta: Balgó Sándor.

Csikorgóvá vált szét a „k. és kőn. Maróden-haus” fekete-sárga lölygyfa-kapuja. Rövid, merev léptekkel haladt legelőül egy közbaka a sötét barnára festett keresztfel. Az utcán összeverődött emberek kíváncsian előre hajoltak, de az alacsony fehér fiúr eltakarta a kereszt irását; bosszankodtak, mert nem tudták elolvasni.

A koporsó előtt egy igazi szikár, csontos, aszkéta alak, merev, sápadt arccal haladt a fiatal szerzetes a kántorral, utána egy főhadnagy teljes díszben, oldalán a nagy selyem-földbendevel, mellette egy hajlott öreg paraszt: a halott édes apja. — Nem sírt, nem, mintha nem lettek volna könyel, hanem most, néhány percere eltompítá metsző fájdalmát az eraris dísz, a tisztelő, — hogy egy ilyen fényes tiszt ur kíséri a fia koporsóját; az utána jövő szakasz, mely ütemes, ke-

Zsolnay-gyárak főraktára: ALT és BÖHM, N-Kanizsa.

Majolika és disztagyak: Rosalyt-edények. Fayence falburkolatok. Majolika-kályhákra, valamint épület díszítéséhez való terracotta-disztagyakra megrendeléseket elfogad.

egy szük-sír vár; hogy az emberi békétlenség, szeretetlenség, gyűlölködés az a sátán, mely a rövid lét boldogságát föl-emésztí.

A halál ünnepe azonban nem így szentelik meg az emberek, hanem fényvel, pompával, hivalkodással. A temető ténye nem a kegyelet, nem a csendes, áhitatos megemlékezés, a halál fölötti elmélkedés óráját hirdeti, hanem a hivalkodását. Nem a halál gondolata szenteli meg azt hanem emberzajgás, vásári láрма, ledér kacagás kíséri.

Pedig a kölcsönös erőszak, a hiszevény szivek mezejtésére törekvő képmutatás és konvencionális hazugság, a lappangó gyűlölet, az egymás megrontásán dolgozó fondorlatok a nyíltan és alattomban folyó áldatlan küzdelmek, a határtalan önzés, a fegyverekben nem válogató aljas boszu, a legszentebbet is egyszerű eszközzé aljasító hatalmi törekvések, a szertelen nagyra-vágyás, a mérték nélküli kapaszkodás, az igazi érték lábba taposása, az üres pöffesz-kedés, az élvezetekben való féktelenség talán sohasem tették annyira szükségessé, mint napjainkban, hogy a halál gondolata mentül többször tisztítsa lelkünket, hogy a halál legyen mindnyájunk mestere.

Politikai szemle.

Külföld.

Október 29-én.

Szofiiában Ferdinand fejedelem nyitotta meg a Szobranjet. A trónbeszéd mindenekelőtt rámutat a fejedelem tiz éves uralkodásának az év folyamán megünnepelt fordulójára és konstátja, hogy a bolgár nép egy szívvel lélekkel ünnepelte meg ezt az eseményt. Ez az egységes érzés tanúságot tesz azoknak a kötelekeknek a szilárdágáról, a melyek a dinasztia és a népet egymáshoz kapcsolják. A fejedelem kiemeli az ország haladását e tiz év alatt minden téren. Megemlíti látogatásait, melyeket a barátságos

udvaroknál tett, a melyek azt a benyomást keltek benne, hogy Bulgária okos és lojális politikája a külföld becsülését megszilárdította. Kiemeli különösen azt a szíves fogadtatást, melyben Károly romániai királnál részvált. Felemlíti a külfölddel való barátságos viszony jelét az év folyamán kötött kereskedelmi szerződéseket és a bolgár kereskedelem ügyvívőségek felállítását a török birodalom területén. Barátságos viszony köti Bulgáriát a szuverén udvarhoz is, s a magas portálán köendő kereskedelmi szerződés jótékony hatással lesz az ország gazdasági érdekeire. A fejedelem végül a kezdődő ülésszak programját vázolja kijelentve, hogy az állam-hazartási egyenleg teljes. — Isten áldását kéri a szobranje működésére.

A krétai kormányzó.

A Pol. Corr. londoni tudósítója arról értesül, hogy Anglia is beleegyezett már abba, hogy Schäffer ezredes nevezeték ki Kréta kormányzójává, — de csak azon feltétel alatt, hogy ez az állás csak ideiglenes lesz.

Schäffer ezredes életéről és működéséről a következőket írják.

Schäffer Károly ezredes Luxemburgban született és még ma is megtartotta luxemburgi állampolgárságát, ámbar hosszú éveken át volt távol hazájától. Anyai részről ahhoz a Metacsaládnak tartozik, a mely a szabadelvűségnek mindenkor támasza és Luxemburg gazdasági fejlődésének előmozdítója volt. Schäffer kezdetben, hazája előkelő köreinek szokását követve, jogot tanult, de csak az első alapvizsgáig vitte. Hajlama inkább utasokra készítette. Még 1878-ban csatlakozott egy társasághoz, a mely Cameron vezetése mellett az Eufrat-Tigris vidéknek tartott és a melynek célja az volt, hogy uti tapasztalataival bebizonyítsa, hogy India és a Földközi tenger parvidékének között lehetséges vasúti összeköttetést teremteni. Ez az utazás volt Schäffer keleti pályafutásának kiinduló pontja. Később ugyanis Baker pasával együtt azon munkálkodott, hogy az örmény vidékén létesítendő reformokat — a porta megbízásából — átvizsgálja. Nemsokára ezután pedig Egyiptomban vállalt állandó szolgálatot. Itt az volt a feladata, hogy a rabszolgakereskedést elnyomja. Schäffer, a ki akkor még fiatal ember volt, e feladatát olyan eréllyel és ügyességgel végezte, hogy nemcsak sikerre, hanem elismerésekre is tett szert. Még ma is emlegetik azt a szagort, a melylyel Schäffer senkire és semmire nem tekintve, tisztének meg akart felelni. Egy ízben három hatalmas pasát fogatott el, akárcsak más közönséges halandókat, mert rabszolgakereskedésben rajta fogta őket. Az ő érdeméül tudják b), hogy Egyiptomban a rabszolgakereskedésnek jóformán nyomát sem találhatjuk ma.

Sobäffer később a Gratom vezérelte alatt lefolyt Suedeni hadjáratban, majd a Gordon pass felszabadítására Khartumba indult expedícióban is részt vett. Sobäffer még csak két év előtt ment nyugalmába és az ő nevével, a ki örményaszarmaz-u nő, a Saar melletti Canzemban lakik. Schaffer, a ki mint látjuk, alapos ismerője a keleti viszonyoknak, az európai nyelveken kívül folyékonyan beszél törökül és arabul, azonkívül új-görögül is ért.

A krétai emlékirat.

A „Havas ügynökség“ jelenti Kaneából október 26-iki kelettel: Megbízható hírek szerint a krétai nemzetgyűlés közvetlenül megalakulása után memorandumot dolgozik ki, melyben kijelenti, hogy a krétai nép a hatalmaknak iránta tanúsított gondoskodásának tudatában és ezért a jóakarattal hálával ellelve, kész magát alávetni a legvégső döntésig, a mely a nép sorsát megszabja. A gyűlés kötelesegenek tartja azt is kijelenteni, hogy minden uralom, a melyben a török muszlimnak részt vesznek, az önkormányzatot illuzóriusá tenné, a krétaiaknak újabb kelemetlen-égeket okozna, a hatalmaknak pedig csalódást hozna. A gyűlés tehát a hatalmakat megillető hódolattal ragaszkodik annak a szükségességnek, hogy a tengernagy részéről a krétai népek oly gyakran tett barátságos ígéreteit megvalósítsa. Az üzlet pánaszát következtében a gazdasági krízis elkerülhetetlennek látszik. A politikai kérdés megoldásának elhalasztása a helyzetet még nehezebbé teszi.

Tennivalók.

Az ezidei inséges-viszonyok mutató kéz gyanánt hívják fel a gazda figyelmét saját sorsára. Egész vidékek gazdái belátták, hogy nem pusztá jelszavak azok, a miket az agrárius közvélemény a gazda bajainak nevezett meg, s nem tulzottak azok a kívánások, melyeket a magyar gazdaszövet-ség zászlajára írt.

A gazdaszövetség lobogója alá nagy tömegekben sorakozik a gazdaközönség, mert a mai viszonyok már érezhetően megtanították rá, hogy a gazda csak akkor boldogulhat, ha szövetezik gazdatársaival, ha egyesült erővel igyekeznek céljaikat elérni, ha maga segít magán, és nem a kormánytól vagy a jó sorstól várja a segítséget.

A szövetezés széles alapokon fejlődik. A hitelszövetkezetek egyes vidékeken, a

mény kopogással röviden, feszesen lépkedett a fekete posztóval bevont dob tompa, lassu pergésére.

Bolondos gondolatok jártak az öreg egyszerű agyában, ép érzékei megtartották némi fogékonyságot a szokatlan külsősekéiről és azt szerette volna most, ha megláthatná az otthon maradt egész falu, milyen temetése van Horváth István-nak, az ő fiának. Künn a sirnál azonban összehelyezett agyában a gondolatok, mikor az első rög koppanva rázuhant az egyszerű koporsóra, elhomályosult előtte minden, reszkető ajakkal, eszelő-en bámult bele a sírba, homályos szeméit befutotta a könny. Valaki szólt hozzá, de nem értette meg és mikor kábáságából kissé felocsudott, egyedül állt a magasra emelt friss hant mellett, csak néhány diákgyerek figyelte őt a távolból, egy nagy márvány obeliszk mögött.

Görnyedten, rogyó léptekkel haladt kifelé a hosszú uton, meg-megállt, visszanezett és ilyenkor belerándult ráncos arca a nehéz fájdalomba.

Vége, üres marad már 5 utána az a kis szalmafedeles kicsi ház...

A hideg őszi-szél bele belekapott a takaródó vontalok, méla hangjaiba és egy-egy elszakított erősebb akkorddal hímplölygve tova reptült; hol, merre és mikor enyésznek el ezek, vajon nem keringnek-e e hangok örökké a véghetetlen lég-űrbe, ki tudná megmondani...

A hosszú ablakok egymásután elsötétültek, kioltották a szobákban a lámpákat, a lombra, ne-

héz éjjeli sötétség az a léresekedő finom köd-szlopok elnyelték azt a hatalmas szürke épületet; csupán a főlépcső belsejéből villantak ki az almos, fátolszerű párakon keresztül egy pisla lámpás elmosodott, sárgás sugara. A hangos nyüzsgő életnek ellilant minden nyoma, mintha a takaródó hangjaival ez a hatalmas kolosszus utolsó lélekzene. Egyszerre megállt öblös ereiben, a hosszú folyosókon a vérkeringés, látásfutás, a keserű káromkodás, elszunyog, elnémult hirtelen, akár egy nagy halott, csak a „torocht“ egyhangu léptei vernek némi neszt a hatalmas udvaron.

A tisztá-menázs függőyei mögött finom, vékony csikokban átszűrődött valami halvány világosság, ott még bor mellett ebren voltak.

Fenn a legénységi szobákban recscent, ropant egyet-egyet egyik másik vaságy, a szegény regrutak pillait kerülgötte az álom.

Az emeleti boltíves folyosó közepét nagy körben megvilágította egy lámpa, de az utolsó ajtóknál már belevestek oldaltalra a sötétségbe. Itt fekszik a hetedik század. A napos káplár előtt az asztalon felkunkorodott szegélyre hevert egy jól összezsírozott „Dinsztreglama“ első kötete, és arra gondolt, hogy: kutya hat hónap mulva oldalba rugja a borjút. A második kag szobájából, a kissé nyitott maradt ajtón át kihallatszott egy-egy elkiseredett lélek rejtékéből feltörő panaszos sóhaj. Ilyenkor széles tenyerével még jobban fejére huzta a szipkát, becsapta maga előtt a könyvet és emlékei között emelengve, most, hogy nem látja, nem hallja senki, megadja rá a vissz-

hangot..., aztán felett helyéről és bedugta féje az ajtót.

Csend volt.

Az ajtó mellett jobbról a főúr ur ágya áll, az ábrázatán nem ült semmi nyerség, inkább szelid és a szoké leányos arc, ha tőle függne tán szonnal hazaküldené ezeket a nagy gyerekeket mind az anyjuk mellé. Mellette egy butaképi sváb gyerek nyitott szájjal zihált borkolva, bajusza végén ott ragadt az esti étlapból egy kis adag borsó-konzerv.

A negyedik ágyról felig lehullott a hosszú fehér pokróc. Vékony dongája, cingár legényke feküdt ott lapos mellel, sovány, sápadt arcán erősen kiszögelltek a csontok, kissé merész hajlása orra elárulta a nácionálját: Grün Benedek...

Nem szép hangzásu név, különösen a tiszték előtt nem az, hanem egy kartonruhás szöke kis varróleánynak még is könyvelőadattak a szemei, mikor Grün Benedek a tavasszal hazatelegrafálta az édes-anyjának, hogy: beváltam.

Ha ma látta volna az a kartonruhás, ibolyaszemű, szöke kis varróleány hogy Johann Ripacs korporál mint vágta képen Grün Benedeket kinn a sisztadton, tán megszakadt volna az ő picit szíve, talán kipirult arccal odakialtotta volna: „Úsd vissza Benedek azt a parasztot!“ És Benedek ur megállt volna ép oly keményen, merov arccal mert ő már megtanulta: mi az a szabordináció, s hogy az uristen után nem jöhet előbb más ember, mint az ő abrikterje, káplár „...“ Ripacs, aztán jön egy nagy semmi, aztán megint a káplár,

hol gazdák belátták saját érdekeiket, s szövetkeztek, kezükben tartják a gazda hitelügyét, s e téren kitűnő eredményeket mutatnak fel. De ezzel nem szabad megelégednünk, s a szövetkezést folytatlunk kell a fogyasztás és értékesítés minden ágában, úgy hogy a gazdának minden szükségletét a gazdák egyesülése útján lehessen olcsóbban és biztosabban kielégíteni.

Ebben az irányban több vidéken meg is indult már a mozgalom, s e téren főleg fogyasztási szövetkezetek létesítésére törekednek a gazdák. Bizony nagyon helyes volna, ha maga a gazdaszövetség állana élére ennek a mozgalomnak, s igyekeznék a gazdaközösséget a szövetkezés kipróbált útjára terelni fogyasztási cikkeinek olcsóbb beszerzése céljából.

Mert az agráragitációnak nem egyedül gazdaságpolitikai feladatai vannak. Legalább olyan fontos az is, hogy minden fegyver kihasználtsák a gazda könnyebb boldogulása érdekében. A gazdának, ha meg akar élni, fogyasztási cikkei sokkal olcsóbban kell beszereznie, mint a hogy ma kapja őket. A közvetítő kereskedelem nyereségét maga a fogyasztó gazda élvezheti, ha társaival összeállva fontosabb fogyasztási cikkei a közvetlen forrásból, a gyárból, a termelőtől szerzi be.

A sáros megyei gazdák, lám, már megkezdtek a megtakarításnak ezt a rendszerét s Eperjesen megalakították fogyasztási és értékesítési szövetkezetüket. A szövetkezet útján a gazdák sokkal olcsóbban szerzik be az összes fontosabb fogyasztási cikkeket, s a mellett még termékeik értékesítését is a szövetkezet útján végzik, a mi viszont az eladásnál is a gazda zsebébe juttatja a közvetítői nyereséget.

Valóban helyes volna, ha mindenütt gondoskodnának a gazdák ilyen szövetkezetek létesítéséről s ha a gazdaszövetség maga szervezné és fejlesztené a fogyasztási szövetkezeteket, a mint azt a hitelszövetkezetek terjesztésénél is nagyon kiváló sikerrel cselekedte.

Király-ünnepek.

1897. október 28. án.

Az ezeregyolcszázkilencvenhétedik esztendő felejthetetlen napokban, történelmi jelentőségű nagy eseményekben igen gazdag. O felseje a király három évizetes uralkodása alatt, mióta fején ragyog Szt. István koronája, mindennap új és új áldással árasztotta el nemzetét, jóságos szívének melegevel mindig közelebb közelebb jött a nemzethez, míg végre teljesen egybeforrott vele.

Az ezredéves ünnepeknek nem fejeződtek be a múlt évben, a közeli hetekben és Budavárból maga a király tetőzte be a millenniumi ünnepet legfelsőbb kéziratával, mely kézirat a korona fényével világította meg nemzetünk hőseit, megvilágította azért, hogy annál tündöklőbban ragyogjanak, hogy még jobban hirdessenek nemzetünk ragyogását, multjának lényét.

Örömmel uszott; egy szívvel, egy lélekkel, egy kiáltással tört ki a nemzet: Az isten sokáig éltesse dicső királyunkat!

Kunyhók és paloták ablakai fényesek lettek; az ország határain belül egy erős uralkodott minden felé, mely kölcsonösen egybe forrasztotta a király hálás nemzetével.

Sajnos, a mi városunk a láthatáron kívül esik, városunk nem vett tudomást a tiz szoborról, minálunk nem ébredtek fel örökös ernyedésükből a lelkek, mi csak szunyadunk a kőöny opiumától.

Az izz. hitközség elemi, polgári és felsőkereskedelmi iskolaja szerdán délelőtti háláadó istentiszteletet rendezett a király ajándékáért. Az intézetek növendékei hosszú sorban tobozók alatt vonultak az izz. templomba, hol dr. Neumann Ede főrabbi a következő hazafias szép beszédet intézte az ifjúsághoz:

„A király arcának fényében élet vagyok én kegye olyan mint az eső telege.” (Példabeszéd 16, 15.)

Az élet közdelmeinek tomboló hullámai megtörnek azon szent falakon, a melyek között az áhítat szárnyain a Mindenhatóhoz emelkedünk. A külvilág zaja ide nem hat, a mi a por fűtől kőn foglakoztatja, azt itt távolítottuk lelküktől, csak nagy, az egész nemzet életét érintő események emlékezte vagyilhet azon örökkévaló gondolatokba és magaslatos eszmékbe, a melyeket a vallás oltára mellett hirdetünk a hűvek gyűléseiténél. Egy nagy esemény hitt hennittek ma is Isten házába. Nagy esemény, mely minden magyar szívet örömmel és boldogsággal tölt el. Csak egyszer ült meg a hűz azon emlékezetes nap óta, a melyen Magyarország imádvá szeretett, alkotmányos királyi egy üzenettel boldogította a nemzetet, a mely időtlen időki ragyogó emléke lesz azon nagy szeretetnek, mely a királyt a

nemzethez fűzi és azon megható kegyeletnek, a melylyel a legelső magyar ember multunk dicsősége és fényes hagyományait iránt viseltetik. Megüzente a nemzethez, hogy magyar szék- és lövőruát azok szobrával fogja díszíteni, akik a nemzeti élet kibővítésére teremtés kitűntek, hogy ezzel megörökítse emléket a mult idők kiváló alakjainak.

A magyar nemzet életének második évezretét úgy nyitja meg királyunk, hogy kapujára az elsőnek állít emléket. Nagy volt az az ezredéves dicsőségben és vívmányokban, de küzdelmekben és szenvedésekben is. Nemzet, melynek egész élete, minden törekvése és iparkodása, a polgáriadosásnak és a szabadságnak áll szolgálatában, a melyet az isteni gondviselés ide rendelt a nyugat és kelet megyéjére össze-mél a műveltségnek, védőjéül annak, a mi felet mindennel, de a minék hiányát semmi sem pótolhatja: a szabadságnak; nemzet, a melynek a szabadság és civilizáció elleni folyton folytást életére törnek, a melyet el akarunk tántorítani hivatásától és rendeltetésétől, — ha hősiesszen akarja szolgálói céljait és végezni feladatait, nem töltheti békes és meddő nyugalomban napjai és soha sem teheti le a védelem eszközeit. Ezért talán nincs nép, melynek élete olyan gazdag volna válságokban és viszontagságokban, küzdelmekben és vesztésekben, de dicsőségekben és magaslatos emlékekben is, mint a magyar, és azon tiz emlékszóbor, a melylyel a királyi kegy mezejándékozta a nemzetet, nemcsak azok dicsőségét fogja hirdetni, a kiknek neve ott ragyog majd a művészes vénjének alkotásán, hanem mindazon hősiéket, a kik életüket a magyar nemzetnek szentelték, a haza minden nagyjának és minden hű fiának dicsőségét, a ki erejéhez mérten kivette részét a magyar nemzet nagy feladatainak teljesítéséből.

A vallás hű szolgálata, az ékeszolás nagy mesterének, a haza vitéz védőinek felelmet nem ismerő daljainak, a magyar szabadság leventéinek szobra mellett ott fog ragyogni a honfoglalás névtelen történetírójának, a magyar jogtudomány halhatatlan alapítójának és az utolsó magyar lantosnak szobra, a ki kobozzal kezében várudvarról várudvarra járt verse szedve azokat a jeles tetteket, a melyek fényt vetnek a nemzetre és profétai lélekkel hirdeti a nemzet megváltását, melynek csak egy feltétele van: Szesszuzni a török jármot és hűdségen csatlakozni azon királyi házhoz, melynek dicső ivadéka minden emléket állított neki és mindezek mellett a szatmári béke szerződés szobra, ki a háromszázados küzdelemben kimerült nemzetet visszavezeti a trón számolyához és kiengeszteli uralkodó házával. — Bámullat haljünk meg azon bölcsesség előtt, mely történetünk nagy alakjai közül éppen azokat válogatta ki, a

utána a hert getreiter s csak egy kertül ő reá, a világn legnagyobb semmijére a sor...

És most mégis nyugodtan alszik, szűk mellkasa szabályosan emelkedik a lélekzetvértel alatt, száraz ajkaira valami szerelmes, lágy mosoly ül és halk, elmosódott hangok szakadozva törnek át fogorain.

— Riza... Riza...

A harmadik szomszédja meghallotta valahogy mormolva arra fordítá arcát.

— Rosszul imádkozol testvér, nem úgy kezdő a „Miatyánk...” Szakadjon be a poci temlom tornya meg egy darab mennyország, hej mirajtunk különben már es sem segíthet....

Nem felelt senki, lecsapta ő is fejét a kemény kopfpolcterre, de nem tudott elaludni, morogva egyre azt a főorvost átkozta, kiknek az aszessztálás alatt annyira megakadt ő rajta a szeme.

A felső sarokban az ablak mellett Horváth István izgatottan fészkelődött fekhelyén, akár merre fordult mindenféleképp kényelmetlen volt. Néha könyökre támaszkodva, lassan fel-emelkedett és csillogó szemekkel hallgatta az alvók zihálását, aztán hanyatt fekvé merőn bámult a padmalyra, egyszerre csak fájdalmasan felzisszent, erős nyilalást érzett a balkarján.

Felült, izmos karjairól lecsavarta a véres vászonn-pólját, mely egy hosszú, nyitott sebet takart. Feülétlen köröskörül vastagon, feketén megaludt a vér és most lassan felszívargott és az egész testet utolta valami meleg, piros nedv. Egy ideig nézte, aztán megint bekötölte, az ujjain ott maradt

a vér nyoma, és mintha megérezte volna a szagát, hatalmas mellkasa szinte nykorgott a visszafojtott vad gyűlölet alatt. Ököbe szorította jobb markát, le'ső karján passzlikusan kidomborodtak az egész-séges erős izmok, a nyakaszirte neki merevedett és ujjnyi vastagon kidagadtak rajta mindkét oldalán az erek, magas homlokára cseppekben ül ki a verejték. Megrázkodott egész testében, összevacogtak fogai. Egy percre elhagyta energiája.

Lopózva leszállt az ágyról és egy pintes üveget emelt ki feketé kis ládájából. Egy kisné élesen csikorgott a hogy kihuzta belőle a parafadugót és nyomba rá erős szilvaillat töltötte meg a szoba levegőjét. Ajkához emelte az üveget és erőltette hosszan huzott belőle. Köhögött utána, mara kisné torkát az erős szesz, de azért újból ivott.

Mikor visszadől az ágyra, könyve lábadaik szemel, most sirt életében először. Arra a gürnyedt, öreg ősz emberre, az édes-apjára gondolt, kinek ő minden reménye, arra a bogárhátú, szalmafedeles-kicsi házra, bol minden zeg-zugot ismer, a vén almafára, melynek lombjai látták őt a bölcsöben, látták mikor első ízben vette kezébe a gyepöl-szárakat és tanui voltak annak is, mikor először ölette azt a bogárszemű leányt a keblére.

Pünkösdkor lenne három éve, mikor Gergely Juli beszaladt az udvarukra. Este volt már, ép másodszor vetett szénát a lovak elé, mikor nagy zajjal becsapta valaki a kis ajtót.

— Pista, Pista segítsen...

Gergely Juli bukdácsolva jött beljebb, a pajta felé, a kendője hátracsuszott fejeéről, sühogott rajta a keményített bokorugró, sapát remélt ült szép arcon. Majd elállt a lélekzet, s kkorát dobant a szíve. Ez a leány az ő portájukon... és még hozzá így kikelve magából...

— Juliska!

A leány nem felelt, kimerülten, tudokolva belebukott az illatos szemébe.

Ekkor újból recscent a kis ajtó és lohogva egy fehér alak tört e'őre. Férfiu volt. Az istálló ajtónál egy lócs állott; Horváth István elkapta és merően megállt az udvar közepén.

— Hová testvér? — kérde Horváth a szembejövőtől; tudta, hogy kicsoda.

— Eredj az utamból, mert....

— Nem oda Buda! Nem gondolnád Gölöncsér Peti, hogy ez itt nem az országutja és az én portámon nem parancsol más, mint én?

Nem hereskedett; szilárdan, nyugodtan állt egy helyben, csak szigorú tekintete melyédt bele Gölöncsér Peti lelkébe, keresett ott valamit és meg is találta, elárulta azt férfias ajkának gúnyos mosolya.

Az is erős, ez is, csakhogy mégis hidegbeben tisztában gondolkodott amannál. Valami fényes elégtétel örömet érezte, hogy ez a leány ott sít a széna között az ő házuaknál és ez a legény eljött ide utána. Mig szembe álltak egymással, mint két szilaj bika, mindez hirtelen áttutotta agyát.

— Mit gondolsz Peti, Gergely Juli miért keresett ép a mi házuunknál menedéket előled?

kik halhatatlan tetteik által legjobban szolgálták rá az utók elismerésére és halájjára a kik minden magyar embernek kell, hogy mintaképei és követendő példaként szembe előtt lebegjenek. A haza védői mellett, a kik vitéz karral harcolnak a nemzet dicsőségéért és szabadságáért és legyverrel védik veszély idején, ott vannak a vallás és tudomány szolgálói s a költészet felkent papja mellett a szerencsés békéltető, a ki nemzetet és királyt szorosán egymáshoz fűz és erős kötélekkel egymáshoz kapcsol, jelelő annak, hogy a hazának igaz szeretete a nemzet erkölcsi és szel emi javainak gyarapításában, a vallás szentsége előtti hódolattal és azon rendíthetetlen hűségben nyilvánul, a melynél fogva mindenkor készek vagyunk királyt és hazáért életünket odaadni. S ha évszázak múlva elporlanak is majdán azon ragyogó szobrok, a melyekkel a királyi kegy megajándékoz bennünket, a haza dicsősége nem fog elhalványulni, nagysága nem fog csökkenni és elenyészni soha, ha minden magyar ember szívében a hazához való ilyen szeretetet fog gyökeret verni. ha az ifjuság, melynek legszebb kivalósága a szépért, igazért és jóért való lelkesedés, a haza ilyen szeretetere fog felbuzdulni és teljesíteni fogja azon boldogító reményeket, melyeket az egész nemzet hozzája fűz: „A királyi arcának lényében élet vagyton és kegye olyan mint az esőfelleg, mely megtermékenyít és életet kelt, a mely áldást hoz és bőséget gyarapodást és virágzást, vajha soha meg ne foszthatkoznak a királyi kegy boldogító áldásai vajh késő évszázak hirdetének meg a hazában fakadt új életnek, új erőnek, új virágzásnak dicsőségét!

És hogy valóra váljék reményünk és teljesedjék szívünk hő óhaja, hozzád fordulunk eső imáinkkal, mind nható Istennük, kir ly a királyoknak, ki a nemzetek sorsát intéz és őre volál hazánknak egy hosszú évezreden át Óvd és őtalmazd, áldd és boldogítsd dicsőségesen uralkodó alkotmányos királyunkat. engedd, hogy sokáig ragyogjon arcának fénye, hogy sokáig boldogítsa kegye edes hazánkat, hogy bölcsesége és szívének nemessége elárasztja sugaraival e hont, a haza minden fiának javára és üdvére.

Engedd, hogy a szeretet köteleke, mely a király nagy szívét a magyar nemzethez fűzi, soha meg ne lazuljon, hanem napról-napra erősödjék, hogy a nemzet hűségesen ragaszkodva jószágos királyához és a király felsége bízva magyar népek szeretetében és odaadásában, soha meg ne bomoljék azon hódogító közösség, a melyben király és nemzet érzelemben és gondolatban, iparkodásban és törekvésben összeforrv, a haza dicsőségére egyesültek.

Engedd, hogy multunk dicsősége azon szent frigynek szárnya a tati, mely királyt és nemzetet egyesít, feltámadjon és új életre ébredjen, hogy a multnak küzdelmei és szenvedései, válságai és viszontagságai egyetértésre és össz-

szertartásra tanítsák a magyart, hogy azon hűség, a melylyel eleink az emberiség nagy és szent eszményeit szolgálják, lángra lobbantassz szívünk lelkesedését, hogy a mult dicső hagyományai iránt való kegyeletünk arra buzdítson bennünket, hogy minden eőnket és tehetőségünket a haza szolgálatába állítsuk, hogy nagy és hatalmas és boldog legyen e drága hont, hogy tekintélye és dicsősége folyton gyarapodjék, hogy tisztelettel emlegessék nevét messze földön, hogy hódolattal hirdessék nagyságát nepek és király k. Amen.

Kartschmarot/Le's főkantort ez alkalommal a szokottnál még szebben énekelt és a legszebb magyar énekket válogatta össze a kar részére. Ezeket nagy figyelemmel szépen, összhangzatosan énekelte a kar, a mi leginkább *Stein* karmester érdeme.

Az ünnepségen az iskolaszék tagja majdnem teljes számban részt vettek.

Az este tisztelet után a felsőkereskedelmi iskola „Önképzőköré” az intéző diástervezésének díszelőlést tartott, melyet *Bun Simu igazgató* nyitott meg, felolvasta a királyi kéziratot, rövid de lelkes szép beszédben méltatta az ünnepély jelentőségét.

Utána a kör alelnöke *Herlinger Ernő* le's oszt. tanuló *Vörösmarty* „Király Himnusz”-át szavalta el határozottan, majd *Nagy Jenő* le's oszt. tanuló sikerült felolvasást tartott. *Hoch Jura* le's osztályának a „Tíz szobor” című költeményt adta elő precízben, sok érzelssel. Az ünnepég ezzel véget ért.

1897. okt. 30.

A nagykanizsai főgimnázium szombaton délután rendezte ünnepséget az intézet nagy termében, melyet fél 9 órakor a felső templomban szintén hálaadó intenzitáseletet előzött meg. Az iskolai ünnepég a „Himnusz”-t vette kezdetét. *Lakenbach Pál*, *Kun Béla* „Győzedelm” című költeményét szavalta el sikerrel. Utána dr. *Pachinger Alajos* igazgató ő felsége kéziratát szép ünnepi beszéd kíséretében olvasta fel. *Huckstedt János*, mint ha csak nővére tehetségéből ő is örökölt volna egy jó részt, szépen előadta meg nébél feladatát, erőteljes, csengő hangon szavalta *Féjes István* „Tíz szobor” című költeményét. Az énekkar a „Királyhimnusz” és a „Szózatot” énekelte összhangzatosan, a zenekar *Hernaniból* adott elő egy-egy részletet. *Bagyari B.S.* o. t. *Vörösmarty* „Himnusz”-t interpretálta ben-öszeggel. Csak az a kár, hogy ezt a hazafünnepéget ép egy operettbeli indulóval zárták be, a mely korántsem felelt meg az ünnepi hangulatnak.

II terzo fattore.

Fiuméből írják!

A napokban összeívja báró *Bánffy Dezso* miniszterelnök azt az anketét, mely a magyar törvényeknek Fiumeba való behozatalával vagyis a törvényes állapotnak Fiumében való helyreállításával lesz hivatva foglalkozni.

A törvények behozatala egyuttal hallgatag itéletet mond Fiume közigazgatási helyzete fölött is.

Bánffy miniszterelnök legutóbbi beszédeből ugyanis nyilvánvaló lett, hogy évtizedeken át bevezetett kis kikötő városunk tévesen és alap-talanul arrogál magának szuverén állami jogokat. Fiumében az eddigi nagyuri kormányzó leplez-gő vezetés alatt kényelmesen gyökeret verhetett az az önállóság, de szinte neveléses balhiedelem, hogy Fiume „terzo fattore del regno” a magyar államnak és törvényhozásnak harmadik tényezője.

Bánffy báró bevéde után azonban már nincs és nem lehet ez országban számbavehető ember, aki a nagyza hóbortjában szenvedő fiumeiek közigazgatási hatalmát ostaná.

Csak a fiumeiek ragaszkodnak még hozzá gőcsösen. Mert nehéz dolog az ábrándvilágból a rideg valóra ébredni. Évtizedes ábrándképe foszlak szét a jó fiumeieknek s nem akarják elhinni, hogy Fiumének nincs vétőjoga a magyar törvényhozás által alkotott s ő felsége által szentesített törvényekre nézve. Sőt nemcsak vető, hanem imperatív jogot is szeretnének gyakorolni a kész törvényekkel szemben, kimondván, hogy a magyar országgyűlés alkotta törvénye csakis „Fiume beleegyezésével és csakis a rappresentanzában megállapított módosításokkal lephetnek Fiumében életbe.

Hogy honnan eredhetett ez a vakhít, ez a sötét tudatlansággal határos lellogás, arra rámutatott már Fiume hazafias magyar lapja, a „Magyar Tengerpart” f. é. augusztus 22-i számában.

A fiumeiek az 1868. XXX. t. c. 66. §-át, mely szerint „Fiume város és kerülete ... külön autonómiajára ... nézve, Magyarország országos s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok országgyűlése és Fiume városa közt küldöttségi tárgyalások után, közös megállapodás lesz eszközözendő mondjuk, a törvény ez intézkedését, mely csakis Fiume mai provizoriumának végleges rendezésére vonatkozik, a fiumeiek magyarul nem tudván, csak hibernál, mende-monda után ismerték s addig emlegették a provizorium megoldásának „terzo fattore”-ját, míg maguk is elhitték, hogy Fiume egyáltalában minden dologban harmadik tényezője a magyar államnak és a magyar törvényhozásnak.

S hogy a fiumeiek egyáltalán nem hajlandók neveléses álmadozásukról könnyedén lemondani, mutatja azon körülmény, hogy a rappresentanza mul pénteki ülésén dr. *Vio Ferenc* ügyvéd és dr. *Gellicich Miklós* indítványt nyújtottak be, mely szerint a regulokaris deputáció iratai olaszra fordítandók, mert a fiumeiek is látni akarják, mi van benne. A budapesti lapok csak röviden közölték e hirt, a „Magyar Tengerpart” egyik (okt. 24.) számában azonban bemutatja *Vio* indítványának okadatolását is. *Vio Ferenc* dr. szerint ugyanis *Bánffy Dezso* báró miniszterelnök ő Exellenciajának legutóbbi beszédeben a regulokaris deputáció irataira hivatkozva, megakarja fosztani Fiumét autonómiajától, mert tagadja Fiume abbeli jogát, hogy új törvények behozatala a rappresentanza beleegyezésétől vagy visz-

— Mert céda...

— Ki ne mond e szót, hazudsz gazember. Igértél neki nagy gazdaságot, mert hat szessziós gazda fia vagy, én csak egyszer mondtam neki, hogy szeretem. Nem hitte el, mert te beszéltél tele a fejét. Nagy mesét mondtál neki a szegénységről, meg a selyem rokolyáról. Horváth Pista szegény gyerek, alig van többje a vi előjénél. Igaz, nem is rejtegetem én a szegénységemet, de kérdezd meg akárkitől, kettőnk közül kinek van több becsülete a....

Egymásnak rontottak, Horváth Pista ügyesen felfogta az ütést a löccsel, messze kivágta *Gölcncsér* kezéből a gyertánfa-karót. Egy ugrással nyakszírtan ragadta, de meg se rázta csak nézte merőben, kedve lett volna kirázni belőle a lelket, ahelyett azonban oda vonszolta a leány mellé.

— Engem szeret, érted *Gölcncsér* Peti, engem szeret ez a becsületes hajadon, s az isten legyen neked irgalmas, kegyelmes, hacsak szóval is megéred egyszer még bántani. Eredj most...

Kibocsátotta vasmarkai közül, anélkül, hogy egyet lódított volna rajta, csak tekintetével követte, míg kullogva el nem tűnt a kis kapun. Maga kísérte haza az éjjel *Gergely* Julist. Nem szóltak egymáshoz, de ez este egybeforr szívtük. Horváth elernyedten hajtotta le a fejét, míg így átszaladt a multon. A karján sajgott a seb helye,

nagyon fájt ez neki *Gölcncsér* Péter káplár ur vágta ma meg a puskatussal. Előtte nem mutatta, hogy fáj; senki sem tudott arról a száradnál, hogy a karja sebes.

A káplár ur jobbról az első szomszédja; vad arcáról elsimitotta az álom ugyan egy kissé a nyers kifejezéseket, de úgy is elég kemény, elég szigorú, valóságos réme az ujjoncoknak, de különösen neki.

Horváth lassan felült ujából, az ágyszélén, odahajolt a káplár fölé, arcán érezte a lélekzetvétel forró lehetét, ez az agyába kergette a vért.

Lábujhegyen lopózva leemelte a padka alól a bajonettjét, vigyázva letele az ágyra, aztán a *Ma*lichert fogta kézre, zajtalanul visszarántotta a zárt és egy golyót helyezett a csőbe.

A rövid kis gyilkos kihúzta hüvelyéből, a hegye csillagott a sötétségben, megnézte, vajjon jó-e, az este dugva megköszörlötte egy kisse a végét.

Gölcncsér káplár mélyen aludt. Horváth könyveden jobb kezébe vette a bajonettet, baljába tartotta a fekyvert. Egy percig sem tartott, míg egy mély keresztet vágott a *Gölcncsér* káplár homlokára és gyorsan utána egy hatalmas durranás reszkettette meg az éjjelcsendet.

Künn a folyosón a napos-káplár majdnem lefordult a székről, a legénység riadtan ugrált fel mindenfelé a szobákban, a másik percben már tudták, hogy a második cugnál agyonlőtte magát egy ujonc.

Gölcncsér káplár homlokán vékony csikban végig csorgott a vér, de a hogy tekintete ráesett Horváth szétronsolt fejére, nem szólt egy szót sem.

A halottat úgy hagyták keresztben az ágyon, a hogy odabukott. A napos káplár rohant lefelé a lépcsőkön; a tisztiménázás ablakai meg mini világosak voltak.

Mikor ott állt az ajtóban és jelentette, hogy a hetedik századnál egy infanterista agyonlőtte magát, egy öreg kapitány mosolyogva jegyezte meg:

— Ebből sem lesz akkor stébler.

Az ügyeletes tiszt meg felkötötte kardját, bosszankodva csak ennyit mondott:

— Ezek a nyomorult bestiák még mulatni sem hagyják az embert.....

Miről álmodhatott akkor otthon, abban a kicsit fahabban a bogárszemű szép *Gergely* Juliska?.....

szautasító nyilatkozatától néssék függővé. A regnikoláris deputáció határozatai indítványozó szerint — nem bírnak kötelező erővel Fiumera névre, annál kevésbé, mivel a miniszterelnök ö Excenciája citálta pontokhoz nem járultak hozzá a regnikoláris deputáció fumei tagjai.

Ez ugyan nem egészen áll, amit itt Vio dr ur mond, az az egy azonban bizonyos ez indítványból, hogy Fiume legyervekzik, el akarják olvasni a regnikoláris deputáció iratait, a mit tulajdonképpen már régen meg kellett volna tenniük.

Ugy vannak vele, mint a város vadászterületének kérdésével. Walluschign indítványára ugyan is kimondták, hogy meghallgatják a jó alközség-belieket, akik tiltakoznak a fumei területnek vadászati célokra való bérbeadása ellen. Midőn több havi izgatott tárgyalás, dörgő beszédek s fulmináns hírlapi cikkeket után határozatot akarnak hozni, valakinek eszébe jutott, hogy meg kellene nézni a törvényt is; és ekkor kitűnt, hogy a városnak nem áll jogában a vadászterület bérbeadása felett határozni, mert a bérbeadásra a törvény kötelezi a várost.

Hosszu huzavona után most jut eszébe Fiume jogtudósainak, hogy a törvénybe és a provizoriumról szóló iratokba betekintsenek. Ily körülmények között nem csudálkozhatunk vakaságuk felett.

De ha e hires és korra nézve még fiatal ügyvédek, mint Vio dr. Grác és Padova helyett Budapesti keresték volna fel jogi tanulmányait végzése, most nem ékellene fordítást sürgetniök, hogy eddigi feladásuk neveseges és alaptalan voltáról meggyőződjenek.

Katholikus papok társadalmi szereplése megyénkben.

A pap lelki pásztorra hűveinek s mint ilyen a legmagasztosabb hivatással van felruházva az emberek fölött. Egyénisége tiszteletet parancsol, mert személyében az Ur szolgáját látjuk.

Gyermekeinket már kis korukban kioktatjuk az irantuk való kötelese tiszteleire, a mely a szokásos kézségekben nyer igazán szép kifejezést. A lelki pásztor minden vallásnak hívei szeretettel rajongják körül, mert mindnyájunk felett áll, lévén I-ükünknek atya, a ki fontos és szép hivatásának tudatában, mint a multakból látjuk mindenkor iparkodott magát távol tartani azon földi dolgoktól, a melyek személyére csak egy hajszálnyi árnyat vetettek volna. Innen van, hogy a magyar társadalomban a lelkész alakja mindnyájunk felett ugyszólván tündökölt.

E sorok tiszta szívből katolikus írója sajnosan tapasztalja, hogy azon határtalan tisztelet, a melylyel a katolikus papok iránt viseltetünk, egy idő óta, ha nem is az egész vonalon, de a társadalom több rétegénél határozottan megrendült; megrendült pedig különösen megyénkben.

Hisz Muraközben a magyar érzésű uri osztály előtt a katolikus papok közül nagyon sokan a leggyűlöltebb társadalmi alakok. Gyűlölik őket azért, mert közüdomásu dolog, hogy nem bírnak nyelvünkkel, s e mellett a legféltelenebb pánszálv agítatók, a kiket a zágrábi körök azért küldenek éppen Muraközbe, hogy az Isten igéjének hirdetése mellett a horvát ajku lakosság érzelmét Horvátország felé tereljék.

A hazafias tanítósnak nem egy összekocnása volt a községekbeli lelkészekkel, a kik meg azt is megtiltották, hogy a gyermekek magyarul nyelven beszéljenek. Ne csodálkozzunk tehát azon, hogy az ilyen papoktól megvetéssel fordul el minden jó érzésű magyar s nem keresi tel azt az Istenháza, a hol politikai szónoklatot vél majd hallani.

Megyénk az, a hol a legtöbb, 21 magyarul nem tudó pap működik, tehát majdnem ennyi lelki pásztorra tekinthetünk a magyarság ügyéből kifolyólag ellenszenvvel.

Nem kevésbé sajnos jelenségek, amelyeket a legutóbbi választásnál láttunk. Talán szükség-telen egyes lelkészek azon cselekedetét ismételnéi a melyek hozzá férhetnek mindenkihez, csak a lelki atyákhöz nem.

S most, a választások után is megjelenik megyénk egyik papi képviselője székelyhelyen s „beszámoló” tart.

Ez az ur rablóknak, zsványoknak, Sobri Jósáknak, népnymorgatóknak nevezi egész nyiltan az államtisztviselőket. Nincs az a szemenedzett korcsmai hang, a mit a szolgabírák el en ugy lapjában, mint a szónoklataiban meg ne eresztett volna. Ennek az emb rnek azután éjenzett az egész kerület és a szász kerületek papsága és virágot szórt utja elé.

Hát kérdem egész tisztelettel: hogy kívánhatják az illető papok ezek után azt, hogy csak egyetlen egy tisztvisető is tisztelettel viseltessék személyük iránt s oda küldje fiait, hogy nekik kezét csókoljanak.

Hogy menjen el igazi áhitattal azon templomba a hol ezek az emberek predikálják hogy „szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!”

Vagy viseltethetik tisztelettel azok iránt, a kik hívói között ezrével osztogatják azon ocsmány főrmédvényekkel telt lapot, a melynek szerzője felségsértésért elvárva, s a melyben egyszeren gazembernek s isbentagadónak van nevezve mind-nki, a ki nem az ö partjukon áll, a mely szerintük a „Jézus Krisztus párja” s a melynek érhagyása az örök kárthatóat vonja maga után.

Hat az ily butaságokat valának eresztő lelki atyákuak a fentiekből gyaníthatólag nem sokkal magasabb színvonalon álló szónoklataért menjen valaki a templomba?

A már említett papi képviselő ur beszámoló-jában kitanítja a parasztot, hogy miként kell becsapni a más párthoz tartozókat s hogy azok-nak a pénzt váják csak zsebre s menjenek azután ö hozzájuk át. Beszédjében felebarátait disznóknak, marháknak nevezi, szónoklataiban százával vannak oly szavak, melyeket eddig nem lelki pásztorok, hanem a reszeg kondásoktól szoktunk hallani.

Es mindezekben egy kerület papsága lelkesedik.

Ezeknél nem kevesebb sajnálattal vettem tudomást a Borszem Jankó és a Keszthelyi Hírlap szerkesztői üzeneteiről. Itt egy Balatonvidék című lapot igyekeznek bekeletíteni Érdekelvén a dolog, utána jartam s megtudtam, hogy Keszthelyen ezelfött fél évvel meg csak egy lap állott fenn. Történt, hogy az iparos ifjakból álló önképző körben valami belső viszály volt, a mit a keszthelyi premoutrei ház fiatal tagjai arra használtak fel, hogy az egyesület ketté szakították megalakítván az ugynevezett katolikus legényegyletet.

Ezzel azután azok, a kiknek a béke apostolainak kellene lenni, elhintették Keszthelyen a gyűlölködés magát, mert az egyik egylet folyton rossz szemmel néz a másikra, am-lyet csak zűdő fészeknek neveznek a rend egy-s könnyen hevíülő tagjai által vezetett iparos osztályhoz tartozók. Egy izben a két egyesület között oly feszült volt a viszony, hogy a Keszthelyi Hírlap rosszallását fejezte ki a katolikus címmel alapított legényegylet, létesítése felett s azon nezetét fejezte ki, hogy az eddigi békés Keszthelyben mindezeket el lehetett volna kerülni. Erre azután a rend fiatalabb tagjai bosszút forraltak, nem is a szerkesztősej, hanem a kiadó ellen s megalapították „Balatonvidék” című lapjukat. Alapították egy nyomdát oly emberrel, a kinek a nyomdáról fogalma sincs, hogy tönkre legyenek egy törekvő iparost, kinek csupán a nyomda a hivatása.

Két pártra szakították Keszthely közönségét. Ime, ilyen a kép nemcsak vármegyénk említett részében, hanem Keszthelyen is.

Ez pedig így van szóról-szóra, mert ezeket olyan tekintélyes keszthelyi emberektől hallottam, a kiknek szavaihoz kételey nem ferhet.

Mindezt nem azért mondtam el, hogy vallásom papjainak tekintélyét még jobban iparkodjam alább szállítani. Nem; hanem azért, hogy itt nyíltan rámutassak azon állapotokra, melyeket a felsőbb köröknek megszüntetni kell, ha azt akarják, hogy a papi tekintély a régi fényében ragyogjon.

Szerintem a papnak felül kell helyezkedni minden földi érdeken s arra kell törekedni, hogy a társadalom minden egyes tagjának tiszteletét vivja ki, mert ha a politikában és üzletszerű

do'gokban vesz részt, úgy bizonyos körök ellenszenvét és haragját magára vonja, a kik azután minden eszközzel oda hatnak, hogy a pap tekin-elye rohamosan haladjon le azon a lejtőn, a melyen pl. az olasz papoké már nagy részben legördült.

Mint jó katolikus, igazi sajnálattal nézem papjaink társadalmi működését s felek, hogy a vallásom iránti szeretet is le fog gördülni az említett lejtőn, mert hisz azt a papok személyéhez hozzá fűzi a szent kötelet.

Igazán sokszor szégyenlem, hogy náluk itt Muraközben is sok papnak nem csak hogy nem csókolhatunk kezét, hanem megszólalnak bennünk azért, ha velük csak kezét is fogunk.

Ajanljuk mindezeket a magasabb egyházi körök figyelmébe.

Coaktornyai.

H I R E K.

Házasság. Berger Mór nagykanizsai kereskedő leányával Teréz kisasszonnyal, okt. 24-ikén lépett házasságba Büchler József somogy-csurgói kereskedő. A polgári kötés délelőtt 10 órakor a városházán, az egyházi kötés pedig fél-tizenkettőkor volt az izr. imaházban. Az utóbbin díszes közönség jelent meg.

Eljegyzés. Kisfaludi Pékthy Ilona kisasszonyt eljegyezte Dobrovics Dező, a magyar általános biztosító-társaság tisztviselője.

A „Ker. Jót. Nőgyesület” köréből. A nagykanizsai „Keresztény Jótékony Nőgyesület” elhatározta, hogy a tél folytán is meg fogja tartani szokásos január 5-iki mulatságát. Ez uttal működvelői előadást szándékoznak tartani, mely még egy ének számmal az éjrs estét betöltené. A darab rendezését dr. Kiss Ernő, a „Zalai Közölny” szerkesztője vállalta el, kinek dr. Perényi József főgymz. tanár kollegája fog segíteni. A nagyon érdekesnek ígérkező estélyt érdeklődéssel várhatja a közönség.

Novemberi előléptetések. A hadseregben előfordult előléptésekből adjuk a következőket: **Klobucz Győző** ezredes a 46 ik honvédszázalognándár parancsnoka vezérőrnagygyá, **Nagy Váér** lovassági alezredes ezredesé, **Pléhész Guszáv** százados a 24-ik honv. gyalog ezredben őrnagygyá; — a 20-ik honv. gyalog ezredben: **Pály Janos** és **Kramlovics Maát 2-od oszt.** századosok 1-od oszt. századosokká, **Bandás László** főhadnagy 2-od oszt. százados, **Szabi Rusa** Buidiszar, **Nagy Sándor** és **Bello-sita Károly** hadnagyok főhadnagyokká, **Norák Géza** és **Csathó** Egon hadapród tiszthelyettesek hadnagyokká nevezettek ki. A **keszthelyi állományban Fülöp Károly** főhadnagy 2. od osztályu századosá éptetteit elő. A cs. kir. 48. gy. ezredben: **Gerstl Károly** II-od oszt. százados 1-od oszt. századosá, **Kruchma Rudolf**, **Kassa-fürek Károly** és **Strassz József** hadnagyok főhadnagyokká, **Feuhtner János**, **Ohmeyer Lukovics Rudolf**, **Hruska Károly** és aranyosmaróhi **Bonay Andor** hadapród tiszthelyettesek hadnagyokká, **Zauscherb József** tüzenteremtő 1-od oszt. — tüzerezredben a cs. és kir. 48-ik gyalogezredhez hadnagy számvéző tisztvé nevezetett ki.

Iskolai értesítés. A helybeli áll. s közs. polgári leányiskolában az iskolai év november 3-án reggel 8 órakor fog megnyitni ünnepélyes „Vem Sancte”-val, november 4-én pedig a rendes tanítás is kezdetét veszi. Nagy-Kanizsán, 1897. október 30. Az igazgatóság.

A Jósivékekhez. A nagykanizsai „Kereszt. Jót. Nőgyesület” elnöke: **Dr. Zadbánszky Lajosné** úrnő, lapunk utján is

Monochrome arczképek

Mintaképek megtekinthetők **Fischel Fülöp** könyvkereskedésében **N.-Kanizsán**, hol megrendelések elfogadtnak.

passzeptuval gyönyörű kivitelben, fényképek után nagyitva 43—36 ctm. nagyságban 6.50 kr., 63—48 ctm. nagyságban 12 forint.

kéri a jószívű emberbarátokat, hogy a szegény *iskolák gyermekei* karácsonyi felruházása céljára, hozzá kegyes adományokat küldeni sziveskedjenek. A nemes lelkek minden esztendőben kisebb, nagyobb összegekkel járultak a keresztény nőegyesület e kiválóan szép tevékenységéhez; hisszük hogy a fejszólítás ez évben annál inkább sem marad eredménytelenül, mert az egyesületet az idei inszégnesek ígérkezése két-szeres buzgalomra és fokozottabb áldozattételekre sarkalja a jótékonyág gyakorlásának minden irányában.

— **Kardos menyecske.** Benkő Ferenc két évvel ezelőtti eladta házat Dani Györgynek azzal a kikötéssel, hogy még ő él ott lakik a házban és a kertnek egy kicsi részét használatra fenntartja magának. A napokban Benkő Ferencnek burgundi akart előadni télre a kertben, de Dani Györgynek miert, miert nem, ezt megengedni nem akarta, hivatkozott az ő tulajdon jogára. Ebből veszekedés lett, melybe csakhamar a férfiak bekeverődtek és az erőszakoskodó Daniéért Benkő megmozdította, mire az asszony kikapta Benkő kezéből a kapát és úgy vágta vele nyakszirtre, hogy menten elborított a vér. Az ügynek a királyi törvényszék előtti lesz folytatása.

— **Nagyaróllenes horvát lap.** Hajtavadászatot rendez a ságrábi érsekség, kipróbált vén íjjászok, gyakorlatlan kezű értetlen szon-tagságjérok tűzik, hajszolják a nagy, nemes vadat. Csiklandozza inyűket a kis félsziget, a Muraköz. Mult számunk vezércikkében már hírt adtunk arról, mi lesz a célja a „Bog i Hrvati” pánszláv lapnak. — Mint nekünk Zágrábról írják, a horvát nyelvű újság új övkor tudal meg, szerkesztője Tonasec György muraszardahelyi káplán, a legutóbbi választások hírbet néppárti agitatora lesz. Horvát politikai körökben nyíltan beszélnek, hogy a lap eszméje nem annyira a csekély javadalmazásu segédlelkész zöld agyában született meg, ennek a szálai, miként már jeleztük, tényleg a zágrábi érseki palotából vezetnek ki. Tonasec György ural, bihetőleg hamarosan fogunk találkozni. Ave paterka!

— **A szobacica, mint detektív.** A szerdai betivásár alkalmával Meilinger János és Koszka György csizmadia mesterek sátrából egy asszony két pár csizmát emelt el, csak hogy a Polik főle ház emeleti ablakából egy kis szobacica figyelemmel kísérte ezt, és értőse rá adta ezt a tulajdonosoknak. Leírta részletesen-milyen ruhát, milyen kendőt viselt az az asszony, de hiába keresték nem sikerült őt megtalálni. Az ügyen tolvaj-bizva vak szerencséjében, próbára tette ezt újból; bizonynyal egy harmadik párra is szüksége volt. Hanem a kis szobacicát sem hagyta nyugodni és valóságban lesben állt egész délelőtt az ablaknál és défelé tényleg visszajött a várt személyiség. Azonnal lesietet, és megmutatta a meglopottaknak a tolvajt, ki *Batyán* Cecilia névre hallgatott ismert vásáros tolvaj. Az enyves kezű damát a rendőrség vette pártfogás alá.

— **Tűzek.** Csütörtökön este fél tíze órák Kis-Kanizsán *Szv. Godinek* Lászlóné háza kigyulladt, az éhes lángnyelvek gyorsan scaladtak végig a szalmatetelen és hamarosan a csapadék a szomszédos pajtákra. Négy pajta hamvadt el rohamosan; a tűzoltók derekas munkát végeztek a tűz lokalizálásával, mert a pajtában 100 szekér szén volt felhalmozva. A kar 1800 frt, melynek nagyobb része biztosítva volt. — Pénteken hajnalban a *sormásiakat* riasztotta meg a tűzjelzés kúrtharsága; ott *Dora* latván háza gyulladt ki és nyolc pajtát omlasztott meg rövid idő alatt az elem. A kar jelentékeny.

— **A villamos ellenőrzés bizottság** szombaton délután négy órák körül ülést tartott, melyben érdekes dolgokat vitáltak meg. Az éles folyamán több régi elintézetlen ügy került szóba, melyről legközelebbi számunkban fogunk beszámolni.

— **Tornaegyleti közgyűlés.** A nagykanizsai Tornaegylet 1897 évi november hó 3-án d. n. 6 órák az egyleti helyiségben közgyűlést tart.

— **Ludeltvájak.** Kohn Károly magyar-utcai udvarából az elírt lakamból szerdán éjjel négy darab ludat loptak el. A rendőrség már másnap reggel nyakonsépi a pecsenyére éhes tolvajokat. *Krdhócs* Kholi József rovott multu, közveszélyes ismeri betörő és Köbli József kiskánizsai lakosok voltak a tettesek. Mindkét átdaták a járásbíróknak.

— **Háttértek napjának.** előestéjén a temető közep feleitán, valamint a szélesebb utakon ahol a járókelőknek folyton a baloldalra kell haladniuk. Az utakon megálloí valaminei, dohányosni, a koszoruk, lámpák, virágok megérintése és rongálás, sírhalmok gazolása. vagy bármint egyebet sőtör cselekmény szigorúan tilos. Ez alkalommal a koldulást is eltilították a temetőben. A sírok kivilágításának megkezdése nincs időköz köive, azonban fél tíze órák — lámpákat kikkell oltani, mert kilenc órák bezárják a temetőt.

— **Anetelli spirítusata.** és hipnotista médium november hó 3-án szerdán este este a Polgári Egylet nagyerében Madame *Anetelli* kíséretében nagy előadást tart. Helyárak: I. rendű közszék 1 frt. II. rendű 80 kr. Zártszék 60 kr. Földszinti álló 40 kr. Deak jegy 30 kr. Karzat 20 kr. Jegyek előre válthatók *Fischel* Fülöp könyvkereskedésében és eső a pénztárnál.

— **Lapunk mai számához** mellékelve van a *Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Victor* által szerkesztett kétheti füzetekben megjelenő a szabadságharcról irt új munka. „*Ezer nyolcadsz negyvenyolc, a magyar szabadságharc 1848/49-ben*” prospectusa és egy Kozsuth-bankó.

— Ajánljuk t olvasóink szives figyelmébe. — Megrendelhető *Fischel Fülöp* könyvkereskedésében Nagy Kanizsán. Vidékre postán, bérmentve küldetik meg.

Közgazdaság.

Szüret után.

Hol vigan, de több helyen szomoruan folyt és már be is fejeződött a szüret. A bor több helyen kevesebb lett a várt mennyiségnél, minél több, mert az idő szekezélyessége elrontotta a jó reményeket.

Természetesen, a ki csak tehets csemege-születében adta el termését, s ezen a téren az idén nagyobb is volt az üzleti forgalom. Kar azonban, hogy ennel is, mint a gazdának minden termékénél, az a baj, hogy az értékesítés raffinált eszközeivel és módjaival nem igen ismerős a gazda, s a mint a vaját, a szárnyasait, a kertészeti termékeit nem tudja csomagolni és tisztázni tenni, úgy a szőlőjének sem tudja az értéket külső eszközökkel emelni, vagy legalább nívón tartani.

Erdékes most a szőlőkampány vége felé visszatekinteni szőlőterke-ítésünk hibaira. Par év előtt a magyar csemege-szőlő Németországban, mely szőlőknek legnagyobb fogyasztója volt és lesz, nagy keresletnek örvendett s tette-mes mennyiségeket szállítottak oda, sőt a magyar szőlő elemet egész Amsterdami és Koppenhágáig.

Az exportot kereskedők közvetítették, a kik nagy gondnal csomagolt szőlőjüket csaknem teljesen friss állapotban voltak képesek az illető kivitel piaca juttatni. Néhány év előtt azonban az olasz szőlő kezdett elterjedést nyerni s mi után a szőlő-export ügyét az olasz kormány mindenféle kedvezményekkel elősegítette, a mult és jelen évben oda jutottunk, hogy az olasz szőlő a német piacokon kizárólag: uralomra jutott, a melyvel a verseny fölvenni csak áldozatok árán s a legnagyobb körütekintés és szakértelm mellett lehet. Az olasz szőlő ez elterjedése, a német piacok elhódítása azt okozta, hogy a mult évben a kereskedők a német piacokat otthagyták s a folyó évben csemege-szőlő-kereskedő Németországba szőlőt egyáltalán nem exportált.

E kampányban a gazdák kezdtek exportálni és a berlini és drezdai piacok voltak azok, melyek mint legközelebb fekvő, legnagyobb forgalommal bírók, alkalmasnak látszottak, nagyobb mennyiségű szőlő elhelyezésére. Mindkét városba meg lehetős rövid szállítási idő alatt tuvarozható a szőlő, a mennyiben Budapestől Berlinbe a keletnémet magyar kötelékben a szállítási idő négy napot tesz ki. A szőlőszállítás mindkét helyre szeptember első napjaiban kezdődött. —

Az olasz szőlő ekkor már nagy mennyiségekben jelen meg mindkét piacon.

Berlinbe csaknem napról napra érkezett egy, sőt néha 2 vagon olasz szőlő. Az olasz szőlő, a mi exportra kerül, leher, veres és fekete színű. Mindhárom ropogós, husos, igen szép nagyszemű, a fehér szőlőt aranyárga, áttetsző szine miatt „aranyaszőlőnek” nevezik. Sokban hasonlít a mi somszőlőnk és kecskecseszőlőnköz. A szőlő komcsánya teljesen száraz, úgy látatik csomagolás előtt szárítottak, még egészen friss, hamvas és fél kilós izléses ládacsakba nagy gondnal bepakva, igen tisztes. A ládacsak kívül beégett csiradakkal, belül csipkézett papírral vannak díszítve. A ládacska fölytitásakor egyetlen romlott, tört vagy nedves szemet sem lehet találni.

A vörös és fekete színű szőlő olcsóbb. Ez többnyire apróbb szemű, de husos és vastagabb héjú. Ez az olcsóbb szőlő 4-6 kilós kosarakban érkezik. A kosarak bőfehérek és igen tisztesen külsejűek. A kosár fenekénél szűk, azaja felé hirtelen bővíti, szabályos csónka kupalakú, maggas göth ívszerű karral van ellátva, fedele kupalakú csúcsos. Sokban hasonlít a virágos kosárakhoz. Ugy a ládacsakok, mint a kosarakkal a vaggont teljesen kitöltik a kosarak oly módon, hogy minden két kosár közé és rá tesznek egy kosarat olyképpen, hogy a felső kosár feneké a két alsó kosár kupalakú fedelére nehezedik a így a kosárban levő szőlőben, a mely a lehető legzorosabban van csomagolva, kárt nem tesz. A vagonokat tehát teljesen kihasználják.

Az olasz szőlőelárusító-bizományosok árhoz köive nincsenek s napról napra a piaci árak szerint árusítanak.

Ha az olasz szőlővel a mi szőlőnket összehasonlítják, bizony a mi szőlőnk alig-alig bírja úgy ki a kritikát, mint az olasz.

A mi szőlőnk alapszíne a zöldes szín, az olasz szőlőnél a leher és aranyárga. A mi szőlőnk közt, ha még oly gondnal csomagolták is, nedves, sőt itt-ott rothadt szemek találhatók, sok esetben vékonyabb héjú szőlőnél penész is található. Termelőink csak kosárban, még pedig a legtöbb esetben darva, izlésésen sőt szőlő izlésésben szállítanak; diszes ládacsakokról, csipkézett papírról, csinos kosárakról szó sem lehet. Pedig a csomagolás nagy szerepet játszik. A német közvetítő és fogyasztó a csin tekintetében nagy igényű, nála az is szerepet játszik, hogy a kosárakkal mit teend; s míg a csinos olasz kosárakait és ládákait föl tudja használni, értékesíti, addig bizony a mi idom-talan kosárainkkal alig tud mit kezdeni.

Váló igaz, hogy a mi chasselas- és muskotály-fajaink jobbak, zamatosabbak, ha jól megrékn, de megközelítőleg nem bírják úgy ki a szállítást, mint az olasz szőlő, nem oly tetatetős külön-jük s nincsenek oly izléses csomagolva, mint az utóbbi. A mi termelőink háromnegyed része nem ért a csomagoláshoz s ez az értékesítés egyik legnagyobb hibája.

Egyik legfőbb fontosságú tényező a csemege-szőlőexportnál a vasút. Tapasztalás szerint Oderbergig és Bodenbachig a szállítási időt a legtöbb esetben pontosan betartják, fájdalom azonban, a további szállítás a legtöbb esetben késedelmes s gyakran megtörténik, hogy a szőlő Bodenbachban és Oderbergben egy-két napot vesztel, sőt ha nem teljes a kosárakamány, vagy, a koscsinak baja esik, a szőlőt át is rakják, a minek következtében a mi kényes szőlőnk törést szenved. Az is megtörténik, hogy a koscsi ablakait, melyek szállítás előjából okvetlen kinyitandók lennének, zárva hagyják, a mi a penészképződést előmozdítja.

Az olasz szőlő Berlinben nagyban fononként (fél kpr.) 18-25 filleren kelt el, Drezdában 20-25 filleren, a melynél az olasz termelőnek tisztán a mi számításunk szerint kilonként semmi esetre sem marad magasabb ár, mint 12-18 kr. Az olasz szőlőnél az önköltségeket a miénknel magasabb szállítási díjak emelik, a mit az olaszok azonban úgy csökkentenek, hogy a vagonokat teljesen kitöltik.

A mi szőlőnkért, ha teljesen sértetlen állapotban érkezik meg, valamivel magasabb árakra fizetnek, de csakis chasselas és muskotályért, úgy hogy a fajszőlőket nagyban 45-55 fillért, kicsiben 60-70 fillért lehet elérni kilonként.

Mind ezekből kitetszik, hogy míg a mi termelőink szőlőjüket a legnagyobb jártassággal nem

csomagolják, míg a szállítónál a 3-4 napi határidőt pontosan be nem tartják, s míg szőlőket nagy mennyiségben az olasz szőlővel egyenlő áron nem tudjuk a német piacokra dobni, addig az olaszokkal s versenyt föl nem vehetjük.

Jelentékeny mennyiségeket szállítottak a termelők Németországba és az osztrák örökös tartományokba öt kilós postapostarokban s a szállítás ezen módja nagy börderejűnek ígérkezik. De termelőink egy része nem fordít a csomagolásra és a szállított szőlő kiválasztására oly gondot, mint a milyent az megérdemelné. Ily postakosarakban való szállítás Németországba azért előnyös, mert a szőlő így vámentes.

Postakosarakkal több termelő megkísérelte a szállítást Hamburgba, Amsterdámba is. Oroszországba, az export nagy nehézségekkel van egybekötve a vám és fuvar magassága, valamint a szállítás hosszadalmassága miatt. E tekintetben ha eredményeket akarunk elérni, a vám- és szállítási díjtelekeket és viszonyokat reformálni kellene.

Reasszumálva az előadottakat, nézetünk szerint először csemege-szőlő-exportunkat az osztrák tartományok s különösen Németországba kell irányítanunk, másodszor a legnagyobb gondnal csinnal legfeljebb öt kilós kosarakba csomagolva s csakis vastag héjú és husos szőlőfajokat kell exportálnunk, harmadszor termelőinknek az árához köztölt igényeiket mérésükre kell.

Igen üdvös volna, termelőink megszívelnének e sorokban mondottakat s ha exportra adják magukat, a csomagolás dolgában nagyobb tökéletességet igyekezzenek elérni s az értékesítés egyéb segédeszközeit s tanulmányok tárgyává tenniük.

Szerkesztői üzenetek.

W. S. Nehesteléről szó sincs, de a mennyiben az a rövid kis tudósítás nem sejtett magában sem érdekeséget, sem olyas valamit, s mi a művészetet szolgálja, nem hasz-

nálbatnak; egyebként az Ily negydranga társulat nem produkálnak semmi figyelemre méltót, ők bátran jätzhatnak bírálat nélkül is. Rajtuk ilyenmi nem javít.

NYILTTÉR.

As a rovathan közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk:

Földár-selymet 60 krtól 8 ft 85 krig méta enként — japáni, chinai, s. a. t., a legujabb min-risáttal és színben, u. m. fekete, fehér és tölmes **Henneberg-selymet** 45 krtól 14 forint s krig méterenkint sima csikos, kocskásott mintá-65t damasztolt stb. (mintagy. 340 különböző min-dségben 8000 szin és mintásattal stb. a megrendelt árakat postabér- és vámentesen s hához szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyárai Zürichben** — Sváich címszett levelekre 10 kros és leveles lap-pokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések pontosan ellátástetnek. 2

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

491 sz. 1897.

309—1.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósg 1897. évi 11221. sz. végzése következtében dr. Schwartz Adoll nagykanizsai ügyvéd által képviselt Gold-schein Ignác pécsi lakos javára Günsberger Ti-vadar nagykanizsai lakos ellen 25 frt 3 kr. s

jár. erejéig 1897. évi július hó 22 én foganato-sított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 560 frtra becsült különböző butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. jbróság 11221 897. végzése folytán 25 frt 3 kr. tőkeköve-telés, ennek 1895. évi február hó 8. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 32 frt 1 krtban bíróilag már megállapított költségei erejéig Nagy-Kanizsán, a helyszínen leendő eszközésére

1897 évi november hó 3-ik napjá-nak d. e. 9 órája

határidőül kiüzetik s ahhoz a venni szándéko-zók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 117. és 108 §-a értelmében kész-pénzítés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsá-ron alul is el fog adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1897. évi október 20 ik napján.

MAXIMOVITS, kir. bir. végrehajtó

Csodálatos eredmény.

szeplő, tisztátalan aróbőr, sárga foltok stb. feltétlenül eltűnnek

Bergmann lilliomtej-szappan

(Bergmann és társától Drezdában) naponkénti használatánál.

Kapható darabonként 40 krajcárért

Kreiner Gyula üzletében

Nagy-Kanizsán.

196

Folyó hó 3-án szerdán, a POLGARI EGYLET nagytermében

az illuzionista, antispiritista, magnetista és hipnotista

ANETELLI

a spirítista és hipnotista médium

MADAM ANETELLI kíséretében

előadást tart.

Helyárak: I. rendű körszék 1 frt, II. rendű 80 kr. Zártszék 60, Földszinti álló 40, Diák-jegy 30, Karzati 20 kr.

Jegyek előre válthatók:

Fischel Fülöp könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

Bővebbet a későbbi falragaszok.

Gyümölcsfák, diszfák és cserjék,

csokrok, cszoruk

JANDA KÁROLY

műkertésznél

N.-KANIZSÁN.

Arjegyzék és költségvetések bórmentve meg-küldetnek.

1-5 802 Távirat-cím: Janda NagyKanizsa.

1,000.000 koronát. [Egy millió.]

tesz ki a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben.

Külön nyeremények koronákban:

600.000, 400.000, 200.000,

2 nyeremény á **100.000,**

Nyeremények á **90.000, 80.000, 70.000**

2 nyeremény á **60.000** és **40.000,**

5 nyeremény á **30.000, 25.000,** 7 nyeremény á **20.000,**

3 nyeremény á **15.000,** 31 nyeremény á **10.000** stb., stb., melyet az

első magyar kir. szab.

OSZTÁLY-SORSJÁTÉKNÁL

a résztvevők okvetlenül megnyernek.

Az alulírott főelárusító cég meg van bizva az eze-Magyar Kir. Osztály-Sorsjátékhoz szóló eredeti sors-jegyek elárusításával és ezeket a bel- és külföld minden irányán ban a hivatalosan megállapított árak mellett küldi szét.

Egész eredeti sorsjegy frt 6.—

Fél " " " 3.—

Negyed " " " 150

Az összeg előleges beküldése (legjobban postautalvánnyal) vagy utánvét mellett. Mindjárt a húzás után beküldjük t. ügyfe-leinknek a hivatalos húzási lajstromot. A nyeremények állami el-lenőrzés mellett pontosan kifizettetnek. Mintán a húzás már folyó évi november hó 11-én és 12-én tartatik meg, kérjük rendeléseiket mielőbb eszközölni a

hiteles főelárusítóknál 806—2

SZÁNTÓ és TÁRSA Bpest, Deák Ferencz-u. 19

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

50,000

nyeremény

A magy. kir. szab. Osztálysorsjáték
SORSOLASI TERVE.

100,000

sor-jegy

Első osztály Hetét 13 koronán Huzás 1897. november 11. és 13.		Második osztály Hetét 20 koronán Huzás 1897. december 10. és 11.		Harmadik osztály Hetét 33 koronán Huzás 1898. január 4. és 5.		Negyedik osztály Hetét 40 koronán Huzás 1898. január 26. és 27.		Ötödik osztály Hetét 53 koronán Huzás 1898. február 16. és 17.		Hatodik osztály Hetét 66 koronán Huzás 1898. március 9-11 April 6-12.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	90000	1 á	100000	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 1.000,000 korona	
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000	1 "	30000	1 "	30000	Nyer. 1 á 600000 600000	
1 "	10000	1 "	10000	1 "	20000	1 "	20000	1 "	20000	1 " 400000 400000	
1 "	5000	1 "	5000	1 "	15000	1 "	15000	1 "	15000	1 " 300000 300000	
3 "	2000 6000	3 "	3000 9000	3 "	10000 30000	3 "	10000 30000	3 "	10000 30000	1 " 200000 200000	
5 "	1000 5000	5 "	2000 10000	5 "	5000 25000	5 "	5000 25000	5 "	5000 25000	1 " 100000 100000	
8 "	500 4000	8 "	1000 8000	8 "	2000 16000	8 "	2000 16000	8 "	2000 16000	1 " 60000 60000	
30 "	300 9000	20 "	500 10000	10 "	1000 10000	10 "	1000 10000	10 "	1000 10000	1 " 40000 40000	
50 "	100 5000	80 "	300 18000	70 "	500 35000	70 "	500 35000	70 "	500 35000	2 " 30000 30000	
2900 "	40 160000	3900 "	80 312000	4900 "	130 637000	3900 "	170 663000	3900 "	200 780000	3 " 20000 60000	
3000 nyer. kor. 240000		4000 nyer. kor. 477000		5000 nyer. kor. 896000		4000 nyer. kor. 934000		4000 nyer. kor. 1061000		20 " 10000 20000	

A sor-jegyek árai:

	I osztály	I. és II. osztály	I-VI. osztály
1 egész	6.- frt	16.- frt	80.- frt
1 fél	4.- "	8.- "	40.- "
1 negyed	1.50 "	4.- "	20.- "
1 nyolcad	0.75 "	2.- "	10.- "

E 480 Nyeremény közzel valóban visszavontt kapták a jatszóműlát

1 " 600000	600000
1 " 400000	400000
1 " 300000	300000
1 " 200000	200000
1 " 100000	100000
1 " 60000	60000
1 " 40000	40000
2 " 30000	30000
3 " 20000	60000
20 " 10000	200000
50 " 5000	860000
400 " 2000	800000
720 " 1000	720000
1000 " 500	500000
27800 " 200	55.000
30.000 nyer. és díj	9.550.000

Sor-jegyek kaphatók az összeg előzetes beküldése vagy utánvétel mellett

a magy. kir. szab. osztály-sor-játék főelárú-játékjánál

GAEDICKE A.

BUDAPEST,

Kossuth Lajos-utca 17.

A nyeremény-jegyzéket tisztelt verőimnek a megejtett huzás után minden felszólítás nélkül megküldöm

Világi czikk. — Minden országban fényesen meghonosítva,

SARG-féle elismert nélkülözhetlen fogtisztítószér
KALODONT

(Az egészségügyi hatóság által megvizsgálva.)

Igen praktikus utazások alkalmával. — Aromatikusan üdítő. — Mindenütt kapható.

Hogy egészségünkre és jólétünkre nézve a legfontosabb tényező a jó emésztés, azt mindenki tudja, de még kevesen veszik tekintetbe, hogy ebben az elmaradhatlan előfeltétel jó fogak birtoka. A régi német közmondás: „*Gut gekaut ist halb verdaut*” többször és többször ajánlható.

E. M. Thomas bécsi udvari fogorvos és on. tanácsos, dr. Koch tanár és egyéb tekintélyes tudósok és legutóbb Dr. W. D. Müller a berlini egyetem fogászati gyógyintézetének tanára: „*Die Mikroorganismen der Mundhöhle*” cz. Leipzig 1892. munkájában meggyőzően bebizonyították, hogy a nedves meleg szájtégben folyton és lühtetlen mértékben mérge-anyagok képződnek, és hogy az ezekből származó betegségeknek csakis a száj szabályos és lelkiismeretes tisztántartása veheti elejét. A benseő összefüggés „elrontott száj” és „elrontott gyomor” közt csakis új, beható vizsgálat által jön megállapítva.

A víz egyedül azonban nem távolítja el ezen mérge anyagokat. Teljesen eléretik egy antiszeptikus módon ható, gondosan elkészített és jónak elismert fogtisztítószérnek — reggel és este — használata által, a mint a **SARG-féle KALODONT** el van készítve, melynek értékét, a naponként növekedő kelendősege több millió fogya-xtása fényesen bizonyítja.

Rosseau azt mondta: „*Egy asszony szép fogakkal mohasem csunya*”. De nem csupán a szépség és a mosolygó ajk bája éretik el a fogak gondos ápolása által, hanem az állandó egészség és jólét a legkésőbb korig lesz biztosítva.

Az itt elmondottak igazolás a legmagasabb körökben érkező elismerő és megrendelő levelek minden darabban van csatolva

Óvakodjunk a csomagolásoknál hasonló csalásokra számító, értéktelen utánzatoktól!